

VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES

»Šverc« na pohodu, pravijo cariniki

CREDITANSTALT

Banka uspešnih

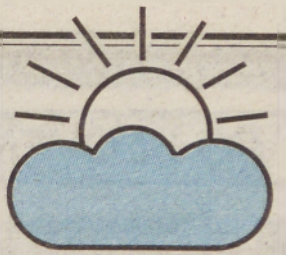
M. Sobota, Lendavska 11, tel.: 21 780

Prelogi
za
zapahi!

VESTNIK

Murska Sobota, 23. novembra 1995, leto XLVII, št. 47, cena 150 SIT

Čeprav
niso
za
skupaj,
le delajo
skupaj,
pravijo
v novi
Občini
Cankova.

VREME

Ob koncu tedna bo razmeroma toplo, ponekod bo zjutraj megla.

Vestnikov koledar
 23. november, četrtek, Klemen
 24. november, petek, Ivan
 25. november, sobota, Mojmir
 26. november, nedelja, Konrad
 27. november, ponedeljek,
 Zdravko
 28. november, torek, Jaka
 29. november, sreda, Vlasta

Pregovor
 Sveta Kata (25. novembra)
 sneg pred vrata.

Se bodo gorički župani poslej vozili po novozgrajenih železniških tirih s parno lokomotivo ali električnimi vlaki, to je edino vprašanje, na katero ob gradnji nove proge še ni odgovora.

Fotografija: JURE ZAUNEKER

Saj gre, gre .... čeprav so morali ravno v tednu starejših občanov povedati tudi to, da se bodo nekoliko zmanjšale pokojnine. Kljub vsemu naj vsem, ki so že nekoliko v letih, postane starost najprijetnejši čas življenja! Sicer pa ne pravijo zaman, da si star toliko, kolikor se počutiš. (J. G.)

Hvala bogu, da so se orači zatekli na svoje svetovno tekmovanje v Kenijo in ne Nigerijo. Kajti Nigerija je v tem času država, ki jo zaradi usmrtnih borcev za človekove pravice obsoja ves svet. V tej zgodbi nas politika zanima posredno, kajti po svoje je ironična. Se spomnite popotovanja ljubljanskih oblastnikov, ki so se odpravili v eno od eksotičnih azijskih držav nakupovati premog za ogrevanje prestolnice. Ves čas so trdili in še trdijo, analize pa naj bi potrjevale, da so Ljubljano odrešili smoga. Če tako pravijo, potem verjetno drži. Zanimivo je, da so za izpopolnitev dokaj številčne delegacije s sabo povabili takratnega predsednika parlamenta Franceta Bučarja. Lendavski direktor posestva Jože Madjar in župan Jožef Kocun sta bila prav tako na daljši poti v Keniji. Kot kaže, nista šla v Kenijo po nakupih surove nafte ali zemeljskega plina za morebitne potrebe lendavske Nafte, ker naj bi bila oskrba s to surovino v rokah večinskega lastnika Nafte Petrola. Verjetno v Afriki nista iskala koncesionarjev ali posojilodajalcev za lendavsko obvoznico ali železniško progo. Ne, bila sta na svetovnem prvenstvu oračev. Vse lepo in prav, če ne bi bil eden direktor zaenkrat še družbenega posestva, drugi pa župan občine Lendava. Čeprav je bilo medijsko njuno popotovanje že kar nekajkrat omenjeno, javno še nista pojasnila, kdo jima je pokrtil stroške potovanja in bivanja v tej afriški državi. Direktor posestva si je morda prislužil potovanje z organizacijo državnega prvenstva v času,

Mali bogovi in »božja« pot

ko mu »vremena niso bila ravno naklonjena«, župan pa morda zaradi tega, ker je prvenstvo potekalo v njegovi občini.

Naj bo, bom zapisal, in tudi vi boste morda rekli, zakaj pa ne, če se velikim ribam uspeva zriniti skozi to ali ono »funkcijo« na velika za slovenski živelj »paradna« tekmovanja, zakaj potem tudi ta dva »reveža« ne bi šla na enega od takih tekmovanj, morda kot predstavnik države, in izkoristila priložnosti za navezavo stikov s to za nas tako »zanimivo državo«. Pa še poceni naj bi bilo, le okrog 10.000 mark naj bi stalo. Očitno tudi je, da sta bila tekmovalcem s svojim pedagoškim in kmetijskim znanjem v veliko pomoč, saj je naš tekmovalce dosegel eno najboljših uvrstitev na tem prvenstvu. No, saj nista edina, v protokolih velikih športnih »fešte« vrhunskega razreda so se na promocijah naše države in »slovenske vasi« kazali tudi drugi gospodarski in politični veljaki, toda očitno je, da so bile naložbe zgrešene. Sam bog naj pomaga, da tudi ta ne bi bila zgrešena in da sta, če že ne v promocijskem smislu, omenjena gospoda prinesla iz Kenije vsaj nekaj izkušenj za napredek našega kmetijstva. Z 10.000 markami si kmetijsko šolstvo resda ne bi bogsigavedi kaj veliko pomagalo. Toda ob »spetljanju« denarja za kmetijsko šolstvo dobijo šole bistveno manj. Za ta denar bi se morda le dalo kupiti kak vrhunski stroj za potrebe kmetovanja ali izobraževanja v kmetijstvu. Pa naj še kdo trdi, da je v kmetijstvu premalo znanja in denarja, za eksotiko ga očitno ni.

J. VOTEK

SKB BANKA D.D.

Bližje smo vam.

SKB banka d. d. tudi v Ljutomeru.

Veselimo se vašega obiska v novi ekspozituri SKB banke d. d. na Starem trgu 7, kjer vam bo poleg klasične bančne ponudbe na voljo tudi bančni P avtomat.

Od 27. novembra vas pričakujemo vsak delavnik razen sobote od 8.30 do 12.00 in od 14.00 do 17.00.

Naše telefonske številke so: 069/83-312, 069/83-313, 069/83-322, 069/83-323.

Vse poti vodijo v *Potrošnik*

Obdarite svoje najdražje z lepim in praktičnim darilom!

Od 23. novembra
do 31. decembra

VELIKA PONUDBA MALIH
GOSPODINJSKIH APARATOV
MGA GORENJE IN ELMA
ROWENTA.

CENE
NIŽJE

15 %!

Novembra in
decembra bela
tehnika Gorenja
v naših
trgovinah

5 % cenejša.

Ugodne možnosti plačila

- 5% popusta za gotovinsko plačilo nad 30.000 SIT
- plačilo blaga s čeki z odlogom do 6 mesecev brez obresti
- obročno odplačevanje na 3, 6 ali 12 mesecev

Ali so edino bogastvo, ki je ostalo občanom za delitev, propadla podjetja v lasti sklada ali čigava je lendavska opekarna?

»Za akademsko izobražene ni zaposlitve«

Perspektive Pomurja so dobre, vendar ni ljudi z organizacijskimi sposobnostmi.

Posamezni Pomurec je prispeval v državno blagajno 211.000 tolarjev, država pa mu je vrnila borih 12.180 tolarjev.

Kljub dobrim razvojnim izhodiščem v Pomurju ni čutiti kohezije.

Če se Pomurje pobere, lahko doseže vsaj za 2 odstotka višjo rast od Slovenije, torej med 7 in 8 odstotki, pravi sodelavka Inštituta za ekonomska raziskovanja Stanka Kukar v pogovoru za Vestnik.

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA - Državni zbor je končal drugo obravnavo predloga sprememb zakona o vojaški dolžnosti, ki ga morajo poslanci sprejeti do konca leta. Ustavno sodišče je namreč odločilo, da mora vlada zakon uskladiti z ustavo in omogočiti uveljavljanje ugovora vesti ves čas trajanja vojaške dolžnosti od nabora do služenja v rezervni sestavi.

LJUBLJANA - Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije je sklenila, da bo državnemu zboru predlagala, naj s 1. januarjem prihodnjega leta zviša zbirno prispevno stopnjo za obvezno zdravstveno zavarovanje s sedanjih 12,70 na 13,25 odstotka.

LJUBLJANA - Državni zbor je v nadaljevanju 36. seje najprej opravil volitve in imenovanja. Izvolili in razrešili so več sodnikov. Razpravo o vključevanju Slovenije v Cefto pa so prekinili in jo preložili na naslednjo sejo.

PO SVETU

BONN - Na devetdnevem obisku v Nemčiji se mudi ruski patriarh Aleksej II. Med drugim se je srečal s predsednikom Romanom Herzogom, kanclerjem Helmutom Kohlom in cerkvenimi dostojanstveniki. Ruski patriarh je prispel v Nemčijo na povabilo katoliške Nemške škofovske konference in nemške evangeličanske cerkve.

NEW YORK - Tu se je mudila delegacija Banke Slovenije, ki jo je vodil guverner dr. France Arhar. S predstavniki enajstih bank (ICC), zastopnicami komercialnih bank, so se pogovarjali o usklajevanju podrobnosti junija doseženega načelnega dogovora, po katerem naj bi Slovenija prevzela 18 odstotkov nealociranega dolga nekdanje SFRJ.

SEUL - Južnokorejski državni tožilec Kim Čong Ho je izdal zaporni nalog za nekdanjega južnokorejskega predsednika Ro Taj Vuja, saj je ta priznal, da je med svojim mandatom v letih 1988-1993 osnoval in upravljal tajni sklad za podkupnine v vrednosti 650 milijonov dolarjev.

WASHINGTON - Voditelj političnega krila Irske republikanske armade Sinn Fein Gerry Adams se je med obiskom v ZDA zavzel za mednarodno pobudo, s katero naj bi oživili severnoirski mirovni proces, ki je po vsem sodeč dokončno zašel v slepo ulico.

MOSKVA - Ruski senat je v skladu z ustavnimi pristojnostmi sprejel zares zgodovinski sklep za Rusijo, ko je za 16. junij 1996 razpisal nove predsedniške volitve v državi. Tako zgoden razpis volitev je bil potreben zato, da so izginili vsi dvomi okrog usode prve demokratske predaje oblasti v ruski zgodovini.

BONN - Na kongresu nemških socialdemokratov je bil za predsednika stranke s presenetljivo večino izvoljen posarski premier Oskar Lafontaine, ki se je za kandidaturu odločil v zadnjem hipu. S tem je premagal dosedanjega predsednika SPD Rudolfa Scharpinga.

OSAKA - V tem japonskem mestu je potekal letni kongres Azijsko-pacifiškega gospodarskega foruma (Apec). Zunanji ministri in ministri za gospodarstvo 18 držav članic so se posvetovali o tem, kako bi na tem območju vzpostavili prosto trgovino in spodbudili vlaganja.

MADRID - Slovenski zunanji minister Zoran Thaler se je sestal s španskim kolegom Javierem Solano. Poleg dvostranskih vprašanj sta obravnavala možnosti za sporazum med Slovenijo in Evropsko unijo.

PARIZ - Ob 50. obletnici Unesca je bila večja slovesnost, ki so se udeležili številni državniki, med njimi tudi slovenski predsednik Milan Kučan. Dejal je, da naša država podpira vse oblike kulturnega, znanstvenega, izobraževalnega in informativnega sodelovanja, ki zagotavljajo enakopravne odnose med vsemi narodi sveta ter varujejo mir in sožitje.

SARAJEVO - V posloppju poveljstva Unproforja, v katerem je med drugim tudi telekomunikacijski center modrih čelad, je izbruhnil večji požar. Uslužbenice in vozila so evakuirali, pri gašenju pa je poleg enot Unproforja sodelovalo še pet vozil poklicne gasilske brigade v Sarajevu. Požar je izbruhnil v kleti, nato pa se je razširil v višja nadstropja.

ALŽIR - Alžirske predsedniške volitve je že v prvem krogu dobil dosedanji šef države Liamin Zerual z 61,34 odstotka glasov in s tem premočno premagal zmernega islamista Mafuda Nanaha, ki je zbral 25,38 odstotka glasov. Volitev se je udeležilo skoraj tri četrtine upravičencev, kar presega vsa pričakovanja.

MOSKVA - Srečanje slovenskega zunanjega ministra Zorana Thalerja z ruskim kolegom Andrejem Kozirjevom je bilo izjemno uspešno. Podpisala sta sporazum o sodelovanju v kulturi, znanosti in izobraževanju ter protokol o sodelovanju med ministrstvom. Na pogovorih je Kozirjev naši državi izrekel obilico laskavih ocen. Ob tej priložnosti so odprli tudi novo stavbo slovenskega veleposlaništva v Moskvi.

DAYTON - Nezadovoljen s potekom pogajanj o usodi BiH, zlasti glede njene ozemeljske razdelitve, je odstopil bosanski zunanji minister Muhamed Šaćirbegović.

SUN CITY - Mis sveta 1995 je 19-letna Jacqueline Aguilera Marciano iz Venezuele. Med 84 lepoticami je njena prva spremljevalka Hrvatica Anica Martinović.

Združene države Amerike

General se ne bo boril

Čeprav je do ameriških predsedniških volitev še točno eno leto, se je najpomembnejši dogodek v predvolilni kampanji že zgodil: od kandidature je odstopil general Colin Powell, nekdanji načelnik generalštaba ameriških oboroženih sil, tesen sodelavec predsednika Busha in vzor milijonom Američanov. Prejšnji teden je general na tiskovni konferenci v Aleksandriji, ljubkem kraju nasproti Washingtonu, oznanil, da za predsedniško mesto ne more kandidirati: »Za takšno odločitev mora človek čutiti poseben klic državljanske dolžnosti, jaz pa ga v sebi še ne slšim.« Upanje, da bi v ameriško politiko tu in tam zataval tudi kakšen idealist, je tako spet odplavalo po Potomacu.

Ameriške predsedniške volitve v Sloveniji vedno vzbudijo veliko pozornost, čeprav je vprašljivo, če so sploh vredne takšnega medijskega cirkusa. Ameriški predsednik, pa naj bo demokrat, republikanec ali neodvisen, ponavadi v zunanji politiki ne eksperimentira z radikalnimi spremembami in ostrimi zavoji s poti, ki so jo začrtali njegovi predhodniki, zato nas izbira te ali one osebnosti ne prizadene posebno. Obstajajo tudi izjeme, recimo Jimmy Carter, ki je s svojo trmasto politiko varovanja človekovih pravic po vsem svetu marsikateremu diktatorju do konca zagrenil življenje, vendar prej omenjeno pravilo o obrobnosti zunanjih zadev na volitvah drži. Američanom za zunanje politične načrte svojih predsednikov enostavno ni kaj dosti mar.

Kljub temu si seveda vsi mi najbolj želimo, da bi se v Beli hiši pojavil kdo, ki bi se, če ne drugega, dobro spoznal vsaj na varnostne probleme in ne bi mogel kar tako na tisoče ljudi z nepremišljenimi potezami pahnuti v vojne ali celo v jedrsko katastrofo. Spособnost reševanja domačih ameriških problemov in trezno odločanje o mednarodnih zadevah sta dve sestavini ameriških predsednikov, ki v preteklosti nista bili ravno najbolj srečno združeni.

Colin Powell bi, če bi kandidiral na volitvah, lahko dobro združeval lastnosti, pomembne tako za Američane in kot za nas po svetu. Kot uteleženje ameriškega sna, vojaški heroj, ki je zmagal v Zalivski vojni (Norman Schwarzkopf, ki je pri nas morebiti bolj znan, je bil njegov podrejeni), zgleden družinski človek, ki se je v Washingtonu povzpelo po čisti, vojaški poti, ne pa s političnimi spletkami in sleparijami, je milijonom Američanom dajal novo upanje v drugače že precej zlojumni volilni bitki. Ko se je na prejšnjih volitvah kot tretji kandidat poleg Georga Busha in Billa Clintona pojavil na trenutke ekscentrični teksaški milijonar Ross Perot, je ogromno volivcev glasovalo za tretjega kandidata samo zato, da bi glasovalo proti sistemu dveh strank. Letos so v generala Powella polagali še večja upanja: ne samo, da je Powell do prejšnjega tedna posebej tisto tretjo opcijo, ampak je tudi mnogim, ne glede na raso, deloval resnično predsedniško in na določen način izpolnjeval podzavestno željo Američanov, da bi spet imeli predsednika generala, kot je bil priljubljeni Ike Eisenhower.

Tako kot so v Clintonu na prejšnjih volitvah mnogi videli Kennedyja devetdesetih, tako je Powell vzbudil množičen sentimentalni občutek pogrešanja dobrih starih časov pod Eisenhowerjem. Nič čudnega potem, da je Powell na zadnjih predvolilnih pomenjavah javnega mnenja vodil s pomembno večino in da bi ga ljudje z malo sreče najverjetneje kar izvolili za predsednika.

V prvem krogu volitev, ki se bodo v nekaj tednih pričele v posameznih zveznih državah, bodo volivci, ki so registrirani pri demokratskih ali republikancih, najprej izbirali kandidata svoje stranke, ta pa bo nastopil na predsedniških volitvah konec novembra 1996. Za demokrate je skoraj gotovo, da bodo na volitvah kandidirali Clin-

Vzrokov za Powellov odstop je, čeprav se to čudno sliši, malo. Politični komentatorji, ki ponavadi iz še tako nepomembne podrobnosti razvijejo poglobljene teorije o tem in onem, so morali priznati, da je šlo pri Powellu predvsem za odločitev srca. Njegov poslovljni govor ni bil nič medijsko ekstravagantnega, saj je Powell, po besedah Rogerja Wilkinsa, aktivista za državljanske pravice, nastopil »pod sijem zarometov javnosti enostavno kot umsko zbran možki.« Pamet je v politiki v zadnjih letih postala nekaj tako redkega, da so bili mnogi ob njeni novi pojavi kar šokirani.

tona, pri republikancih pa se ne ve. Velike, morebiti celo največje možnosti ima vodja senata Bob Dole, dolgoletni politik iz Iowa, ki si ga boste še najlaže zapomnili po tem, da ima zaradi rane iz druge svetovne vojne desno roko paralizirano in da je šolski primer priseženega konzervativca.

Naj zmaga Clinton ali Dole, mnogim je žal, da bodo spet gledali standardno predvolilno bitko med dvema strankama s tonami negativnih reklam in nejasnostmi glede razlik. General Powell je bil za mnoge upanje, da bo ta dirka samo dvema konjema razveljavljena in da bodo imeli volivci na volitvah resnično izbiro. Za to ostal zvest samemu sebi in se je v trenutku, ko bi se moral odlošiti med sprejemanjem pravih ige Washingtona in lastnimi monarhi mi načeli, odločil za slednje. V ameriških časopisih je ob tem dogodku izšla posrečena karikatura, ki prikazuje Powella na čelu velike vojaške enote, ki nezadrživo prodira novim zmagam naproti: njegov pomočnik pa ga začuden sprašuje: »General, ste morda nekli 'umik'?«

Mag. Tomaž Lovrenčič
Ministrstvo za zunanje zadeve

Mir blizu?

Ko se je hrvaški predsednik dr. Franjo Tuđman nedavno že drugič dokaj optimistično odpravil na pot v Združene države Amerike, kjer naj bi z bošnjaško in srbsko stranjo podpisali mirovni sporazum, se je na prvi pogled zdelo, da tega pomembnega dogodka ne more nič več ogroziti. Toda pričakovanja mednarodne skupnosti, katere pozornost je že nekaj časa uprta v ameriško vojaško oporišče Wright-Patterson blizu Daytonu v državi Ohio, so se zaenkrat izjalovila. Kljub močnemu ameriškem pritisku so se predsedniki Alija Izetbegović, Franjo Tuđman in Slobodan Milošević odločili, da za nekaj časa preložijo podpis mirovnega sporazuma.

In kje se je zataknilo? V prvi vrsti naj bi bile še vedno sporne sestava in pristojnosti predsedstva bosansko-hercegovske federacije, ki je kolektivni organ, potem širina demilitariziranega območja na frontnih črtah, pri čemer se Američani zavzemajo za štirikilometrski razmejitevni pas, kjer naj bi bile enote mednarodnih mirovnih sil, in širina obeh koridorjev.

Pri tem Srbi zahtevajo, da naj bo severni posavski koridor med Srbijo in Banjaluko širok

med 15 in 20 kilometrov, druga stran pa ne odstopa od sedanjih treh do petih kilometrov. Sporen naj bi bil tudi koridor, ki vodi iz bošnjaškega dela države do Goražda.

Doslej pa se niso uspeli dogovoriti tudi glede statusa Sarajeva, ki naj bi ostalo enotno mesto, pri čemer naj bi nekatere mestne četrti vendarle ostale pod srbsko administrativno oblastjo.

Seveda so vse to le ugibanja, saj potekajo zahtevna mirovna

pogajanja v Daytonu za tesno zaprtimi vrati. Pogajalci treh strani, vpletenih v bosanski spor, skušajo seveda uskladiti listino o ustavnih ureditvi Bosne in Hercegovine.

Pri tem bi vlada Bosne in Hercegovine skrbelo te za zunanjo politiko prihodnje države ne tvorbe, vse drugo pa naj bi bilo prepuščeno odločitvam sptih strani. Vse to kaže, da je končni razplet tritedenskih mirovnih pogajanj v Daytonu vprašljiv. Lahko se sicer zgodi, da bodo medtem vendarle na hitro podpisali mirovni sporazum, toda obstaja resna bojazn, da bo vrsta pomembnih vprašanj, odločilnih za nadaljnji potek dogajanj v balkanskem kotlu, ostala še vedno nedorečenih.

Morda pa se bodo odločili za preložitvev dokončnega podpisa mirovnega sporazuma in vati vnesli vse tisto, kar bi omogočilo mirno življenje v Bosni in Hercegovini.

MILAN JERŠE

Iz Monoštra piše

Šola za šalo?

Druga osnovna šola v Monostru je pred kratkim praznovala 10. obletnico svojega obstoja. Tako se učitelji prav gotovo niso udeležili demonstracije pred parlamentom in ministrstvom za šolstvo, ki jo je organiziral sindikat, da bi dosegel 25-odstotno zvišanje plač. Učitelji monoštrske osnovne šole so bili že nekaj tednov zaposleni s pripravo na pomembno obletnico.

Toda najprej se ozrimo v preteklost. Dobro se še spominjam časov pred več kot desetimi leti, ko se je prvič pojavila ideja o zgraditvi t. i. narodnostne šole v Porabju. Obstajalo je več konceptov in vsakdo se je trudil, da bi sprejeli prav njegovega. Osnovna zamisel je bila naslednja: v Monostru bi se zgradila osemletka in dijaški dom. To šolo bi obiskovali vsi porabski učenci, ki bi med tednom bivali v dijaškem domu in se le ob koncu tedna vračali na svoje domove. S čim so utemljevali tako rešitev? S koncentracijo sredstev in dobro izobraženega pedagoškega kadra bi se ustvarile možnosti za doseganje boljših rezultatov. Če vemo, da je bilo pred desetimi leti na porabskih osnovnih šolah še približno 200 do 250 učencev, lahko ugotovimo, da bi to bilo prav idealno število za šolo z narodnostnim programom. In še nekaj: v tistem času je večina otrok (vsaj v Števanovcih, na G. Seniku) še precej dobro obvladala porabsko narečje in prav v tistem obdobju se je začelo poskusno uvajanje dvojezičnega pouka pri nekaterih predmetih. Če vse to upoštevamo, lahko domnevamo, da bi bil tak tip šole uspešnejši pri ohranjanju materinščine in krepitevi slovenske zavesti med mladimi rodovi.

Toda pristaši tega koncepta so bili zavrnjeni, kajti njihovi nasprotniki so jim očitali, da bodo učenci z bivanjem v dijaškem domu v Monostru

zgubili stike z živim jezikom in da bodo izolirani od okolja, kjer se govori porabsko narečje. (Čeprav je večina otrok ostala v svojem jezikovnem okolju, je tudi po vaseh vedno manj učencev, ki jih doma naučijo narečje.)

Kot tretja verzija se je pojavil načrt, da bi se šola in dijaški dom zgradila v eni od slovenskih vasi. Toda v kateri? Medtem ko sta se dve največji vasi pripravili med sabo, je Monošter izkoristil prihodnost in si zgradil drugo osnovno šolo (brez dijaškega doma), ki jo je mesto - zaradi velikega števila otrok - zelo potrebovalo. To se jim je posrečilo nato, zato, ker je takratna oblast namenila denar za to šolo pravzaprav Monostru in ni preveč podpirala gradnje v Porabju.

Ta šola je sicer na videz postala narodnostna (sem prihajajo slovenski učenci iz Slovenske vase in Sakalovec ter nemški otroci iz Rabafuzena). To simbolizira tudi trijezični napis nad vhodom. Toda to je skoraj vse. V šoli obiskovalec namreč ne nauči nobenega dvo- ali trijezičnega napisa pa tudi z dosežki pri poučevanju materinščine (bodisi slovensčine ali nemščine) se ne morejo preveč pohvaliti. Da je ta šola le na videz narodnostna, so dokazali tudi ob obletnici, kajti niti v pozdravih in nagovorih niti v kulturnem programu nismo slišali niti ene slovenske ali nemške besede.

Proslave so se v lepem številu udeležili gospe iz Slovenije in Avstrije, a niti vodstvu te narodnostne šole ni bila samoumevna naravnostna vseh treh jezikov in tudi učiteljem slovensčine in nemščine se ni zdelo potrebno, da bi bili pozorni vsaj do gostov, če so jih že povabili.

Sicer pa na tej šoli - ki bo zdaj poimenovana po Istvanu Szechenyiju - pri sestavljanju pravnih nikoli ne pozabijo poudariti, da so narodnostna šola, kajti le tako lahko dobijo narodnostni oblik, ki ga država daje za večjezični pouk.

MARIJANA SUKČIĆ

VESTNIK

Izdaja Podjetje za informiranje
Murska Sobota
Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder,

Čilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šiftar.
Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažič-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Ermi (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica).
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arb. Novaka 13, tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n.c. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za IV. trimesečje 1995 je 1.900,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.
Tekoči račun pri Agenciji RS za PPNi Murska Sobota: 51900-603-30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512.
Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/1B z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje pet-odstotni davek od prometa proizvodov.

POKLICI ME
- ČAKAM TE
TVOJ TOM
080 1234

Lahko mi tudi pišeš na naslov:
TOM, p.p. 1234,
61101 Ljubljana

Bodo občine obogatele zaradi neuspešnih stečajnih dražb?

Ostanki Skladu ali občinam

Na Skladu za razvoj trdijo, da še vedno velja, čeprav bi se občine in upniki dogovorili o prenosu nepremičnin v občinsko last, »specifični zakon« o lastninskem preoblikovanju

Morebiti bo nejasnost oziroma različno tolmačenje in razumevanje zakonov povzročilo nov spor, povezan s Skladom Republike Slovenije za razvoj – tokrat spor ne bo sprožen z vrha in iz političnih razlogov, ampak ga bodo sprožile občine, v katerih so skladova podjetja. Gre predvsem za podjetja, ki so že nekaj let v lasti sklada, vendar je njihovo reševanje neuspešno. Občine, ki so upale, da bo institucija na državni ravni na objektivni in strokoven način pomagala rešiti podjetja pred propadom, da bo Sklad poskrbel za nadaljevanje proizvodnje in zaposlitev delavcev, so danes vedno bolj razočarane. Lastništvo Sklada namreč marsikomu ni prineslo rešitve. Še več: prodaje so bile opravljene nestrokovno, kupci so poskrbeli le zase, ne pa tudi za proizvodnjo in delavce.

Podjetja pomenijo za nove občine v pokrajini ob Muri nekaj povsem drugega kot na primer za mestno občino Ljubljana. Vsak stečaj, opustitev proizvodnje, povečanje brezposelnosti in zaprtje obratov bolj globoko zarežejo v občinsko blagajno in življenje na občinem območju. Nekatere občine so tako močno povezane in odvisne od večjih podjetij (zdaj še posebej, ker so majhne), da lahko pomeni propad večjega podjetja popoln zlom celotnega komunalnega sistema. Zato je razumljivo, da občine ne bodo več mirno gledale dogajanja na njihovih območjih, ki so vodena

iz državnega središča. Več konkretnih primerov neuspešne prodaje podjetja »iz pisarne« jih je prepričalo, da bodo morali dejavne sodelovati pri odločanju o usodi nekaterih podjetij, objektov in nepremičnin, pa če bo to Skladu všeč ali ne.

Tako je sedaj prepozno razmišljati, če bi bil mogoče primernejši kupec dolgovaške opekarne kakšen domači opekar, ne pa Facig iz Ljubljane, ki je Skladu plačal le enega od štirih obrokov, nato pa od pogodbe odstopil in pustil opekarstvo po požaru v razdejnanju (zaradi oškodovanja podjetja je Sklad proti Facigu vložil tožbo).

V prizadevanju, da bi rešili tisto, kar se rešiti da, in ne vztrajati v nedogled zaradi nekkih neživljenjskih pisnih določil, si v lendavski občini želijo opekarniške nepremičnine rešiti na drugačen, predvsem pa hiter način. Nočejo, da bi bila zanimiva lokacija še nekaj let predmet sodniških sporov, ko pa je jasno, da opekarstva v Dolgi vasi ne bo več. Stanje je namreč tako, da so bile že tri stečajne držabe neuspešne, čeprav se je vrednost stečajne mase zmanjšala s prvotnih 285 milijonov tolarjev na 150 in nazadnje na 85 milijonov tolarjev – to pa je že premalo za izplačila upnikom, ki so prijavi čez 136 milijonov tolarjev terjatev. Tudi zadnja ponudba stečajnega upravitelja (kolikor bi pa kdo dal) ni uspela. Naloga stečajnega upravitelja je, da varuje premoženje upnikov. Kaj lahko stori v primeru Opekarne Dolga vas? V občini Lendava vidijo rešitev v 99. členu Zakona o prisilni poravnavi, stečajih in likvidaciji, ki pravi, da ima stečajni senat pravico stečajni postopek takoj končati, če ugotovi, da premoženje v stečajni masi ne bi zadoščalo niti za pokritje sodnih stroškov. Sklep o takšni odločitvi mora objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije, upniki pa imajo 15 dni časa, da se na takšen sklep pritožijo. Zaradi takšnega sklepa bi bili namreč najbolj oškodovani upniki, pridobila pa bi lokalna skupnost. Zadnji odstavek 99. člena namreč določa:

Premoženje se uporabi za poravnavo stroškov stečajnega postopka,

neporabljeni del pa se izroči z zakonom določenemu državnemu organu ali organu lokalne skupnosti, na območju katerega je dolžnikov sedež, brez prevzema obveznosti.

Na Skladu za razvoj so nasprotnega mnenja; po njihovem ostanejo oni še naprej lastnik (so z zakonom določeni državni organ?), pri tem pa se sklicujejo na 41. člen Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki da je specifičen in ga je v primeru dvoimnostnosti generalnega zakona o stečajih potrebno upoštevati. 41. člen določa:

V primeru likvidacije in stečaja podjetja pred njegovim lastninskim preoblikovanjem se po končanih postopkih preostanek premoženja v sorazmerju družbenega kapitala v trajnem kapitalu podjetja prenese na Sklad.

Pravzaprav se je gornji člen v primeru dolgovaške opekarne enkrat že uporabil 1991. leta. In kakšne so rešitve? Bolj klavrne. Pri vsem so najbolj oškodovani delavci, ki so v minulih letih delali skorajda brez plačila – danes so le eden od upnikov, ki bi jim ob prodaji premoženja morali izplačati 27 milijonov tolarjev. Stečajni postopek se formalno konča, ko so izplačani vsi upniki. Drugače je lahko, če na to pristanejo vsi upniki. Tudi stečajni upravitelj mora delati v korist upnikov. Tu pa se zadeva začne zapletati: velja bolj zaupati Skladu in njegovemu načinu dela ali občini in njenemu načinu reševanja problemov. Na zakone se lahko izgovarjamo le do določene meje, potem pa pride na vrsto odločitev: rešiti na način, ki je najbolj primeren in sprejemljiv. Občina zagotavlja, da bi s prenosom lastništva na lokalno skupnost lokacijo opekarne zelo dobro prodala. Toda: kdo bo izplačal upnike?

BERNARDA B. PEČEK

Janša pri evangeličanskih duhovnikih O odnosu slovenske države do Cerkve

Na željo SDSS in njihovega predsednika Janeza Janše so se leti sestali s seniorjem in duhovniki Evangeličanske cerkve. Več kot turo so se pogovarjali za zaprtimi vrati, in kratki novinarski konferenci pa sta Janez Janša in senior Evangeličanske cerkve povedala, da so se pogovarjali o različnem odnosu slovenske države do dveh avtohtonih Cerkva na Slovenskem, katoliške in evangeličanske, in da bi se morali odnos bistveno spremeniti.

Janez Janša je spregovoril o stališču stranke, da država še vedno nima urejenih odnosov do obeh Cerkva, še posebno na finančni ravni, in opozoril, da še vedno obstajajo ideološki ostanki stare države. Dodal je, da je svoboda veroizpovedi ena temeljnih človekovih pravic in da je odnos države do cerkve zelo pomemben. Obe – evangeličanska in katoliška – delujeta namreč v istem prostoru, država ima državljane, cerkev pa vernike. Menil je, da država do njiju nima enakega odnosa.

G. Erniša je opozoril na krovno komisijo za odnos med Katoliško cerkvijo in državo, kamor Evangeličanska cerkev ni bila povabljena. Poudarila sta, da bo morala slovenska država, če bo sklenila kakšen dogovor s Katoliško, tak dogovor podpisati tudi z Evangeličansko cerkvijo. Mogoče še prej, ker je manj stvari, ki državo bremenijo v odnosu do Evangeličanske cerkve. Podobne dogovore so z obema cerkvama sklenili v Avstriji in Nemčiji. Senior Erniša je še povedal, da evangeličanov ne vključujejo, ker želijo tako spreti obe avtohtoni cerkvi med seboj. Janša pa je dodal, pa je to država storila namenoma in da je na ta način lažje vladati. Država pa je dolžna pomagati obema Cerkvam na različnih področjih, še posebno ko gre za ohranitev kulturne dediščine in pri karitativni dejavnosti.

Aleksandra Nana Riturper

Radenci Ustanovili podružnico

V soboto so v radenski restavraciji Vikend ustanovili že 13. podružnico ljubljanskega Društva obolelih za multiplo sklerozo. Vanjo

naj bi se včlanili predvsem oboleli z območij občin Gornja Radgona, Radenci, Sv. Jurij ob Ščavnici, Ljutomer in Lenart. Član izvršnega odbora tega društva Vinko Kotnik je navzoče seznanil s pravicami in ugodnostmi, a tudi z obveznostmi članov. V Prekiji je okrog 80 ljudi, obolelih za multiplo sklerozo, v društvu pa jih je včlanjenih 24. Za predsednika gornjeradgonske podružnice so izvolili Milana Brenčiča. F. Kl.

Železniška povezava med Slovenijo in Madžarsko na prvi prevetrilvi domačinov

»Državni interes« bo moral upoštevati »lokalnega«

Župani goriških občin opozarjajo: železnica čez Goričko do Hodoša da, če bodo imeli od nje koristi tudi domačini – Nepotrebne komasacije – Zaščiteni Peskovski potok ni več pomemben?

Sestanek prejšnji teden v sobici za tuje jezike Osnovne šole Puconci bi pravzaprav namenjen le »izbrancem«. Direktor ZEU-a, Družbe za načrtovanje in inženiring Janez Ōri je pač hotel, da bi se sestali samo z župani ter predstavniki organizacij in društev oziroma z vsemi pristojnimi, ki bodo v prihodnje morali dajati takšna ali drugačna soglasja, povezana z načrtovanjem železniške povezave z Madžarsko prek Hodoša. Torej le oni, načrtovalci in investitorji, ter predstavniki domačinov. Brez dvoma! Kako naivno je pričakovati, da bo dandanes lažje graditi, dokazati in nekoga prepričati, če bodo medije izključili. Pravzaprav bi morali o takšnem projektu, kot je gradnja mednarodno pomembne železniške proge med Slovenijo in Madžarsko, obveščati kar sami (tedaj ali vsaj mesečno) širšo javnost prek medijev, najsi bo s pošiljanjem informacij ali sklicevanjem kratkih tiskovnih konferenc. Na stari način, ki je bil že več uspešni, kaj? Ljudje niso več neobčutljivi. Ljudi zanima, kaj se dogaja z njihovo bližnjo okolico. Takšnega mnenja je tudi direktor Ureda za prostorsko planiranje MOP-a Jože Novak, ki je v prihodnje naj bi večje sodelovanje.

Podobno predstavitev, le da v manjši sestavi sodelujočih, smo ugotovili že pred leti, ko je bila najbolj upravičena »železniška povezava z Madžarsko prek Martinja. Zaradi nestrinjanja Madžarov, da bi z železnico povežali območje, kjer živi slovenska narodnost na Madžarski (čeprav bi bila ta s prometnega vidika najbolj sprejemljiva), so začeli iskati novo smer. To je bil projekt železniške proge po stari smeri, ki je bila konec šestdesetih let ukimjena in prehajala državno mejo na Hodošu. Predstavnik inženirja Slovenski železnice

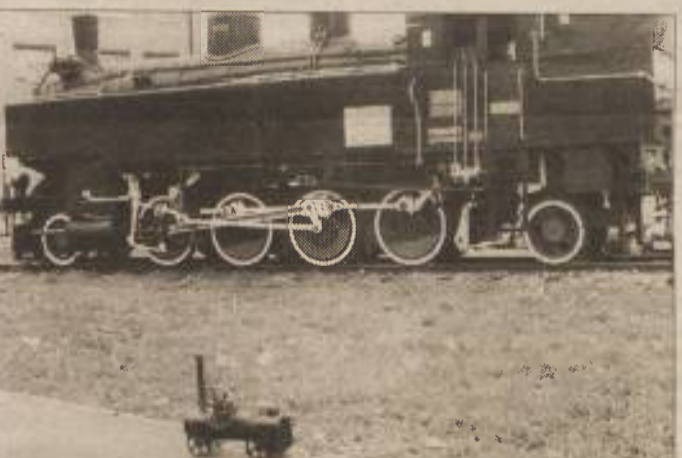
Marko Brezigar ter predstavnika Ureda za prostorsko planiranje MOP-a Franc Potočnik in Tatjana Jagodic so predstavili do sedaj opravljeno delo na progi M. Sobota-Hodoš: s konkretnimi aktivnostmi so začeli s podpisom pisma o nameri slovenskega in madžarskega ministrstva za promet in zveze; naročili so izdelavo študije upravičenosti pri najugodnejšem ponudniku angleški firmi GIB, ki je morala določiti razmere med celotnimi stroški zgraditve in predvidenimi dohodki, ki bi jih ta proga prinesla; projektivno podjetje Slovenskih železnic

je izdelalo različne variante poteka proge, julija letos pa so naročili izdelavo prostorske dokumentacije; lokacijska dokumentacija naj bi bila javno razgrnjena konec februarja in v začetku aprila, do poletja pa naj bi izdelali že končne načrte – če bo šlo vse po načrtih (odkupi zemljišča in sodelovanje občin), bi torej lahko konec prihodnjega leta že začeli s prvimi pripravljalnimi gradbenimi deli. G. Brezigar je prepričan, da bodo začeli graditi, prav tako pa je omenil, da to ne pomeni, da Lendavčani ne bi mogli uresničiti svojih načrtov; če imajo koncesionarje, Slovenske železnice ne bodo nasprotovale. Projekt lahko časovno upočasnita izdelava urbanističnega načrta mesta Murska Sobota in iskanje lokacije železniške potniške in tovarne postaje v Murski Soboti. Znano je, da Slovenske železnice kljub novi urbanistični ureditvi za Mursko Soboto ne načrtujejo obvoznice (železniške) niti nove postaje v Markišavskem logu.

Po besedah projektantov gre za magistralno progo, na kateri bo dnevno vozilo 22 vlakov s povprečno hitrostjo 160 km/h; ki v začetku ne bo elektrificirana, po

staje za potniški promet pa bi bile v Puconcih, Mačkovcih (izogibašče), G. Petrovcih in na Hodošu (tu naj bi zgradili obmejno postajo za Slovenijo in Madžarsko). Proga bo namenjena daljinski povezavi Slovenje, mednarodnemu tovarnemu prometu in boljši povezanosti Prekmurja z obmejnimi pokrajinami.

Jana Kovač z ZEU-a Murska Sobota je predstavila rešitve ob progi, ki bi jih morali župani in

domačini še posebej skrbno preučiti; v Puconcih naj bi bila postaja urejena na dolžini 750 metrov in s štirimi tiri, hkrati pa bi lahko uredili tudi industrijske ture do Keme Puconci; v Puconcih, Mačkovcih in Šalovcih pa naj bi se proga na določenih mestih močno približala hišam, zato bo potreben odkup ali gradnja kakovostnih protihrupnih zidov. Za progo med Moščanci in Mačko-

vci so predvidene tri možnosti (izogibašče naj bi bilo nekakšen kompromis med gradnjo in obstoječim potokom), prav tako pa še ni odločeno, če bo med Mačkovci in Stanjevci zgrajen predor (kot pri stari progi) ali usek. Najbolj pereča je speljava proge čez dolino proti Hodošu, kajti marsikje je regionalna cesta zgrajena na trasi železniške proge, zato bo potrebno iskati nove smeri. Tu je tudi farma Agromerkurja, občutljivi gojitveni objekti za malo divjad Kompara v Gornjih Petrovcih ter zaščiteni Peskovski potok. Trasa bo široka od 16 do 20 metrov in na videz ne bo moteč element v okolju; železniška proga ni neprehodna, tako kot na primer avtocesta, ki je celo ograjena in pokrajino popolnoma razdeli na dva dela.

Stanka Dešnik, ki je vodja izdelave študij o vplivih gradnje železnice na okolje, je predstavila

tekala skozi pokrajino, ne bo vrnila življenja; ob Peskovskem potoku in Krki so opravili nove izmere zemljišč, zdaj pa naj bi tukaj potekala proga; ponekod se približa hišam na 12 metrov, na Hodošu celo na 5 metrov; močvirje pred Hodošem smo morali doslej varovati, zdaj pa naj bi tam potekala proga; svojega rekreacijskega centra, ki še ni vrisan, ne bomo prestavljali; mi še imamo zdravo okolje in zaščitene rastline in to nameravamo ohraniti! Vsekakor bo železnica posegla v prostor in pustila posledice v naravi; zato je potrebno ublažiti negativne posledice in preprečevati škodljive vplive (je opozoril spretni voditelj Franc Potočnik). V tujini poznajo izplačevanje »ekoloških rent« ter zmanjševanje plačevanja raznih davščin in pristojbin kmetov.

Župan občine Gornji Petrovci pa je projektante opozoril na številne pomembne prehode regionalne ceste čez železniško progo, ki se zdijo nekomu iz Maribora ali Ljubljane nepomembni, so pa za skorajda izumrle vasi v pokrajini na skrajnem severovzhodu Slovenije življenjskega pomena; zato zagovarjajo južnejšo različico proge čez dolino, vsa potrebna zaščita, nadvozi in elektrifikacija pa morajo biti narejeni takoj; prav tako bi morali na gornjem delu proge narediti tovarno postajo za potrebe domačega prebivalstva (prevoz sladkorne pese, žitaric, lesa, kuriva...). Županom ni bilo všeč, da bi s sprejemanjem sprememb prostorskih planov občin počakali zaradi načrtovanja železnice – marsikatera bolj ali manj pomembna gradnja bi morala zaradi tega počakati še za leto ali dve.

Vsi navzoči so bili mnenja, da če bodo že žrtvovali goriško krajino, naj bo proga narejena tako, da bo čim manj prizadet živalski in rastlinski svet ... pa tudi prebivalstvo ter da bodo imeli od železniške proge koristi kot potniki in podjetniki.

BERNARDA B. PEČEK

Cestarski dnevi '95 v Celju

Cestni lobi »vetril« v Celju

Dan, ko so cestarji plesali tako, kot so Prekmurci igrali!

Minuli teden je minil v znamenju cestarjev oziroma vseh, ki so tako ali drugače povezani z načrtovanjem in gradnjo cest. Okrog 500 jih je bilo zbranih dva dni (15. in 16. novembra) v celjski mestni hiši in so se kar odkrito imenovali »cestni lobi v pozitivnem pomenu« na bialnem strokovnem srečanju Cestarski dnevi '95, ki ga je organizirala Družba za raziskave v cestni in prometni stroki. V sredo je Državni zbor po tretjem branju le sprejel Nacionalni program gradnje avtocest, tako da je minister Igor Umek mirne vesti prispel na večerno družabno srečanje, kjer so za zabavo najeli Vlada Kreslina in Beltniško bando. To pa je bil tudi edini dan, ko so cestarji plesali tako, kot so Prekmurci igrali, saj imajo prometno ministrstvo, DDC in DARS svoj program gradnje avtocest in državnih cest.

Vsi referati so bili že zbrani v obsežnem zborniku, poleg tega pa so udeleženci posveta prejeli še druge publikacije s fotografijami, skicami in tabelami. Koristno je bilo biti na takem srečanju že zaradi gradiva, ki so ga prejeli, poleg tega pa so si izmenjali mnenja s kolegi najsi bo v upravnih službah, s projektanti, graditelji cest in premostitvenih objektov, dobavitelji surovin in drugimi. Matija Vilhar, direktor Družba za raziskave v cestni in prometni stroki Slovenije, je v uvodnem nagovoru najprej predstavljal reševanje sklepov 2. slovenskega kongresa o cestah in prometu, ki je bil lani v Portorožu: še vedno ni narejena strategija razvoja in prometne politike države, nacionalni program avtocest je potrebno dopolniti z nacionalnim programom za celotno državno cestno omrežje, zbiranje bencinskega tolarja je potrebno podaljšati in prenesti na celotno cestno omrežje, pripraviti nacionalni program za izboljšanje prometne varnosti, v načrtovanje objektov na cestah in občestnega prostora vključiti ustrezne strokovnjake (ne samo tehnično stroko), še vedno ne gradimo betonskih vozniških konstrukcij, čeprav je strokovna javnost dokazala, da so najbolj primerne, ni sistemskih rešitev za gospodarjenje z vozlišči in premostitvenimi objekti, skoraj nič ni narejenega pri pripravi nove tehnične regulative. Pri pripravi predpisov in tehničnih specifikacij zamujamo, nobeno od gradbenih ali projektantskih podjetij pa še nima potrjena o uveljavitvi slovenskih standardov serije SLS ISO 9000 in SLS EN 45000. Ali to pomeni, da so slovenski cestni izvajalci slabši kot tuji? Predstavniki velikih izvajalcev (Primorje) zanikajo, edini problem, ki jih tare, je pomanjkanje strokovnjakov, saj so se zaradi prenikajočih dohodkov vsi »razbežali« v zasebne firme; cena, ki jo dosegajo pri Darsu, je prenikajoča za 25 odstotkov, vendar nanjo pristajajo iz socialnih razlogov - da imajo delavci delo. »Kam drvmo? Več darsovega programa naredimo, več izgube imamo,« je povedal Marjan Makuc. Enakega mnenja je bil tudi Milan Pukšič (Gradis), saj meni, da pristajajo zaradi golega boja za preživetje in pridobitev poslov na izredno nizke plače; revizije dokumentacije se za različna podjetja opravljajo z različnimi kriteriji, problematično je zagotavljanje plačil za dodatna dela - podpisovanje aneksov traja predolgo, po njegovem pa bi morali pri pridobivanju del upoštevati tudi prednost tujih izvajalcev, ki jih imajo zaradi bonitet doma. Drago Gostiša (SCT) je poudaril nujnost povezovanja gradbenih firm tako pri izvajanju kot pri nabavljanju opreme, hkrati pa je predlagal podaljšanje gradnje avtoceste v smeri proti Zagrebu in Karavankam.

S tem povezano je tudi že v uvodnem poročilu povedano: *Ali strokovna javnost enotno podpira v Državnem zboru sprejeto dinamiko in obseg cestnih programov v prihodnjih letih?* Zanimiva pa je pobuda, da bi tudi za redno gradnjo in ohranjanje preostalega cestnega omrežja zbirali namenska sredstva iz cene pogosnkih gorov, predvsem za večje projekte na magistralnih in regionalnih cestah (blejska obvoznica, rešitev prometnih zagat v Lendavi, zahodna obvoznica Maribora, obalna cesta, povezava Črnuč z Ljubljano itd.)

Državni sekretar Marjan Dvornik je napovedal, da se prometni tokovi v prihodnjih letih ne bodo spreminjali, ker jih Slovenija ne bo poskušala spreminjati z restriktivnimi ukrepi. Ostane torej le gradnja ustreznih prometnih poti in reševanje obstoječih problemov prometne varnosti. Zato naj bi v program gradnje avtocest uvrstili tudi lendavsko obvoznico, dela na Panoniki in zaradi »politične uravnovešitve« predor Pobrežje.

BERNARDA B. PEČEK

Seja vlade

Za namakanje kmetijskih zemljišč potrebujemo 60 milijonov dolarjev

Zadovoljiva slika makroekonomske analize stanja v gospodarstvu - Neuresničeni cilji le pri javnih financah, ker niso bili sprejeti vladni predlogi o pokojninski blagajni, ter pri višini in strukturi brezposlenosti, kjer so bili cilji previsoko postavljeni - Vlada ni razpravljala o sanaciji Tama, predsedniki koalicijskih strank pa so o Tajnikarju - V Sloveniji naj bi namakali od 10 do 12 tisoč hektarjev kmetijske zemlje

Na tiskovni konferenci po seji vlade je direktor Zavoda za makroekonomske analize in razvoj dr. Janez Potočnik predstavil jesensko poročilo o stanju v našem gospodarstvu. Podatki o proizvodnji v prvih devetih mesecih letos kažejo postopno umirjanje konjunktura. Do tega prihaja predvsem v industriji, kjer je bilo potrebno rahlo korigirati spomladanske ocene letne rasti industrijske proizvodnje (s 4,8 odstotka na 3,5 odstotka). V storitvenih dejavnostih takega umirjanja ni opaziti, v gradbeništvu pa so rezultati boljši od pričakovanih. V oceni bruto domačega proizvoda se uresničujejo spomladanske ocene o 4- do 5-odstotni gospodarski rasti. Menijo, da bo bruto domači proizvod po faktorskih cenah letos realno višji še za 4,6 odstotka od lanske ravni, izračun po tržnih ocenah, ki vključuje še posredne davke, pa bo višji od lanskega za 4,8 odstotka. Glede na preteklo leto bo najvišja dinamika rasti v gradbeništvu, turizmu in trgovini, umiritev rasti pa je zaznati v kmetijstvu, oskrbi z električno energijo, plinom in vodo ter v predelovalni industriji.

Delež dodane vrednosti, ki jo ustvari sektor storitev, bo nekoliko porasel. V tem okviru bo porast državnih in neprofitnih storitev nižja od rasti BDP-ja, medtem ko bodo tržne storitve realno porasle kar za 5,7 odstotka. Gospodarska rast v letu 1995 je precej spodbujena z domačo porabo. Domače povpraševanje je realno naraslo za okoli 6 odstotkov in ponovno postaja opora gospodarski aktivnosti. Naraslanje tujeje povpraševanja je letos zmernejše (okoli 4 odstotka, lani pa 7,5 odstotka). V strukturi porabe bruto domačega proizvoda se v nasprotju z lanskim letom znižuje presežek skupnega izvoza nad uvozom, kar je posledica predvsem močno povečane

ga primanjkljaja v blagovni menjavi. Saldo blagovnih in storitvenih tokov s tujino bo večji za okoli 3-odstotne točke bruto domačega proizvoda. Analiza domačih gospodarskih dogajanj v letu 1995 kaže na nekatera odstopanja od dolgoročnih strateških usmeritev, ki naj bi zagotovila uresničenje scenarija iz strategije gospodarskega razvoja Slovenije. V letu 1995 ekonomski politiki ne bo uspelo izboljšati mikroekonomskih delitvenih razmerij v prid bruto nacionalnega varčevanja. Povečanje bruto plač in javnofinančnih odhodkov bo letos zapolnilo celoten prostor, ki ga je ustvarila povečana produktivnost dela, zato bo bruto nacionalno varčevanje ostalo na relati-

vno nizki ravni iz leta 1994. Domače naložbe so v razmerah, ko gospodarska rast napaja končno porabo, lahko dodatno porasle zgolj na račun varčevanja, ki se je sprostil z znižanjem salda tekočih transakcij s tujino. Izravnana plačilna bilanca države namreč pomeni, da Slovenija letos ni neto investirala v tujino (še v letu 1994 je bilo neto odliva kapitala za več kot 3 odstotke bruto domačega proizvoda). Navedeno se kaže v manjši verjetnosti doseganja ciljne 5,5-odstotne gospodarske rasti, ki je bila predvidena v strategiji gospodarskega razvoja Slovenije. V proračunskem memorandumu se je Vlada Slovenije opredelila za 5-odstotno gospodarsko rast in 1-odstotno rast zaposlenosti ter se ob tem zavezala k vodenju zelo aktivne politike v podporu tem ciljem. Gospodarska rast bi po tej projekciji pretežno izvirala iz rasti izvoznega povpraševanja, višji od rasti bruto domačega proizvoda. Uvoz, zlasti reprodukcijskega materiala in investicijske opreme, bo predvidoma narasčal še hitreje. V okviru domačega povpraševanja bo še naprej najhitreje narasčalo investicijsko povpraševanje. Slovenija bi s 5-odstotno gospodarsko rastjo v letu 1996 (eno najvišjih stopenj rasti v Evropi) zagotovila nadaljne zmanjšanje razvojnega zaostanka za povprečjem držav Evropske unije.

Velike izgube v bolnišnicah

Vlada se je seznanila s finančnim položajem slovenskih zdravstvenih ustanov, še posebej s problematiko pokrivanja izgub iz leta 1994. Po besedah direktorja vladnega urada za informiranje Boruta Šukljeta so ugotovili, da znaša izguba iz lanskega leta 1,5 milijarde tolarjev, v petih bolnišnicah pa imajo še vedno izgubo. Ta je v splošnih bolnišnicah Celje, Novo mesto, Izola, Jesenice in Nova Gorica. Sanacijski programi potekajo v vseh bolnišnicah, uvedeni pa so bili tudi ukrepi za racionalno trošenje zdravil in drugega materiala. Za pokrivanje izgub zdravstvenih ustanov do dobaviteljev zdravil in sanitetnega materiala je vlada odobrila zdravstvu pol milijarde tolarjev, v začetku prihodnjega leta pa bo nakazala še 300 milijonov tolarjev, kar znese skupaj 800 milijonov tolarjev. Tako bo imelo zdravstvo prihodnje leto še vedno za 700 milijonov tolarjev izgub.

Vlada na zadnji seji ni razpravljala o sanaciji mariborskega Tama, saj minister Maks Tajnikar, proti kateremu je bila vložena tudi interpelacija, še ni pripravil predloga za tretjo tranšo

posojila oziroma jamstva Tama, kot predvideva zakon, ki naj bi jo nakazali do 25. novembra. Posobna komisija, ki jo je oblikoval premier dr. Janez Drnovšek, vodi pa jo državni sekretar za privarizacijo Tone Rop, prav tako se ni pripravila poročila o načinu in poteku sanacije. Vladni odgovor na interpelacijo proti ministru Tajnikarju pa bo državni zbor dobil v predvidenem roku. Nekaj dni za sejo vlade pa so se sestali predsedniki vladnih strank, dr. Janez Drnovšek, Lojze Peterle in Janez Kocjančič. Koalicija se je seznanila z osnovnimi ugotovitvami, do katerih je prišla na podlagi do sedaj znanih dokumentov in podatkov delovne skupine, ki proučuje utemeljenost očitkov, navedenih v vloženi interpelaciji zoper ministra za gospodarstvo dr. Maks Tajnikarja. Na osnovi seznanitve s poročili komisije izhaja, da se po do sedaj zbranih ugotovitvah minister dr. Maks Tajnikar ni osebno okoriščal niti ni imel tega namena na škodo države ali podjetja Tam in da je minister dr. Maks Tajnikar v postopkih sanacije sicer napravil napake, vendar pri tem ni šlo za malverzacije, temveč za dejavnosti v okviru reševanja gospodarskega položaja podjetja Tam. Koalicija se je dogovorila, da je potrebno neodvisno od interpelacije zoper ministra dr. Maks Tajnikarja storiti vse, da se sanacija podjetja Tam izvede do konca. Zato je potrebno pristopiti k pojasnitvi zakonitih ukrepov za sanacijo gospodarskega položaja Tama. Na osnovi teh ugotovitev bo vlada pripravila tudi odgovor na vloženo interpelacijo.

Pred pristopom k Cefiti zavarovanje domače kmetijske proizvodnje

Na tiskovni konferenci po seji vlade je minister za kmetijstvo in gospodarstvo Jože Osterc dejal, da je vlada sprejela strategijo namakanja kmetijskih površin v Sloveniji. Po oceni naj bi Sloveniji namakali od 10.000 do 12.000 hektarjev obdelovalnih površin. Koliko bo to stalo avtovske davkoplačevalce, minister Jože Osterc ni vedel natančno povedati in tudi ni vedel, kolikšno bodo tuji krediti ali nepovratna sredstva. Po grobi oceni naj bi sistem namakanja stal od 4.000 do 6.000 dolarjev na hektar ali skupaj okoli 60 milijonov dolarjev. Priprava dokumentacije in zaščito za domače kmetijske proizvode. Tu gre predvsem za tržne ređe za posamezne kmetijske izdelke ter za dogovor s tujimi proizvajalci in uveljavitev interventnih in ciljnih cenah, pri tem pa ne bo zanemarila potrebe po večji učinkovitosti in produktivnosti slovenskega kmetijskega gospodarstva. Marjan HOVAJ

Kaj so odkrili cariniki pri pregledu uvoznih carinskih deklaracij?

Uvoz zaradi izvoza. In kje je izvoz?

Pomurka in 13 M zaradi nepravilnega uvoza državi dolžna čez 300 milijonov tolarjev

Kaj vse se uvaža v Slovenijo, lahko vidimo na prodajnih policah. Pa to ni vse - marsikaj uvoženega je očem prikrito, uvaža se zato, da se dodela, predela ali oplemeniti in nato izvozijo naprej. Takšen uvoz ima precej nižje carinske davke, torej se v velikih količinah splača. Še bolj se splača, če uvoziš blago pod ugodnimi carinskimi pogoji, potem pa ga predelano prodajaš kot domače blago. V Pomurju, kjer so imeli v zadnjih letih kmetije probleme z odkupom živine, če so jim spitate prasice in govedo odkupili, pa je bila cena nesramno nizka, na plačilo pa so marsikje morali čakati tudi tri mesece, so se prav pri uvozu živine dogajale največje nepravilnosti. Uvozniki so bili tisti, ki so bili najbolj odgovorni za prihodnost živinskopredelovalne industrije.

V minulih letih so bili največji dosežki slovenskih carinskih služb na področju gospodarskega kriminala ugotavljanje kršenja gospodarskega embarga Srbije. Makedonski prevozniki so prevažali blago, ki je bilo po poreklu iz Srbije in ki ga po vseh pravih sploh ne bi smeli izvažati, niti ga druga država ne bi smela uvažati. Na carinskih deklaracijah je vse v redu, da ni vse tako, kot je napisano, lahko ugotovijo le, če tovarnjak temeljito pregledajo, torej preverijo naloženo blago. Kako pogosto to počnejo? Po nekaterih statističnih vzorcih bi morali odpre-

ti in pregledati blago pri vsakem desetem ali petnajstem tovarnjaku na meji, vendar težko verjamemo, da je to mogoče. V Dolgi vasi nimajo primerne prostora za natančno pregledovanje tovarnjakov in prelaganje blaga, neprestana gneča na mejnem prehodu pa jim takšnega natančnega dela niti ne dopušča. Po navadi odprejo tiste tovarnjake, za katere dobijo predhodno opozorilo in zahtevo Evropske zveze ali OZN.

Drugo nerešeno vprašanje je pravi izvor živine, ki se uvaža v Slovenijo. Ali so jih res redili na Madžarskem, Slovaškem, Češkem, Polj-

skem, Ukrajini in drugih vzhodnih državah ali pa je njihova prava »domovina« nekje drugje? Takšne izvozno-uvozne carinske deklaracije in potrčila bi morali še posebej natančno preveriti pri uvozu goveje živine. Medtem ko po vsej Evropi vlada že prava paranoja pred »boleznijo norih krav« in ne upajo kupovati niti izdelkov iz govejeje mesa, ker niso prepričani, da v njih ni mesa bolne angleške goveje živine, smo pri nas še vedno neprizadeti. Cariniki pač morajo verjeti garancijam veterinarskih inšpektorjev, vendar bi po vseh pravih morali natančno preverjati tudi takšno blago. Če ne zaradi »boleznijo norih krav«, pa zato, ker smo kmetijska pokrajina.

Zadnje dva ali tri mesece je carinska služba začela opravljati natančnejše preglede tovrstnega uvoženega blaga, da bi ugotovili, če je uvoz v okviru dogovorov med kmetijskim in finančnim ministrstvom. Ugotovili so, da prihaja do velikih nepravilnosti. Uvozniki prikazujejo blago v tovarnjakih hladilnikih tako, kot je najbolj primerno (za njih ugodno) v posamezni državi. Takšna je bila prevara s svinjskimi polovicami - v Sloveniji je manjši prelevman za cele svinjske polovice, višji pa za razrezano surovo meso; na

Madžarskem je nasprotno, kdor izvažajo, dobi večjo stimulacijo za »bolj obdelano« meso, torej razreza no. Odkrili so le en tovarnjak s takšnim blagom, ki je bilo primerno deklarirano, verjetno pa so takšne špekulacije počenjali kar nekaj časa.

Največji kršilci so podjetja, ki so uvažala blago (surovine živilskopredelovalne industrije) z namenom ponovnega izvoza in pri tem koristila določila 5. člena carinskega zakona. Ta določa, da morajo uvoženo blago v enem letu oplemeniti ali izdelati v vrednosti, ki mora biti 30 do 50 odstotkov višja od vrednosti uvoženega blaga. To blago bi morali po enem letu obvezno izvoziti, vendar tega - kakor ugotavljajo carinski revizorji - niso storili. Z računalniško obdelavo podatkov bodo takšne kršilce lahko hitreje ujeli, saj bodo uvoženo blago ves čas spremljali vrednostno in časovno. Po enem letu se morajo uvozniki, koristniki 5. člena, »razdolžiti« z izvozno deklaracijo. Po preverjanju so ugotovili, da ima Mesna industrija Pomurka takšne obveznosti še iz 1989. leta, s tovrstnim uvozom pa so se ukvarjali vse do danes, tako da imajo za 246 milijonov obveznosti, ki se bodo najverjetneje dodale stečajni masi. Kljub zamenjavi vodstva so s takšnim uvozom nadaljevali, z njim pa je nadaljevalo tudi prejšnje vodstvo, ki je ustanovilo podjetje 13 M in ima po ugotovitvah carinskih služb čez 69 milijonov obveznosti. BERNARDA B. PEČEK

Ljutomerska Vitrina se je povsem razšla z LTH-jem Škofja Loka

Od hladilne opreme do banan

Tekoče poslovanje zadovoljivo, dolgovi iz prisilne poravnave še za okrog 500.000 nemških mark - Direktorju Lovrenčiču še nihče ni grozil, da mu bo zlomil roko ali nogo

Ceprav kratka, je bila zgodovina Podjetja za proizvodnjo hladilne opreme Vitrina Ljutomer dokaj »burna«. Nekaj časa se je govorilo o nalogi, vzponu in zelo uspešnem poslovanju ter sodelovanju s podjetjem LTH Škofja Loka, potem je prišla huda kriza in kazalo je, da bodo vsi zaposleni ostali na cesti. Najprej jih je »prevzel« Korzetov sklad, leta 1993 pa je Vitrino kupilo zasebno podjetje Moneta iz Pernice pri Mariboru oziroma dipl. ekonomist FRANC LOVRENČIČ (po rodu iz Lukarice pri Ljutomeru) in od takrat se je začela Vitrinina nova strategija. Z LTH-jem poslovno ne sodeluje, poleg proizvodnje hladilne opreme pa se ukvarja tudi s trgovino (in kmalu še z gostinstvom).

Moneta ima 75,71 odstotka lastninskega deleža v Vitrini, kar pomeni, da je direktor Lovrenčič pri odločanju povsem samostojen, saj lahko denimo sam sedi na kupščini podjetja in sprejema javne sklepe. To je bil tudi njegov pogoj, ko se je pogajal s Korzetovim skladom. Z nakupom Vitrine pa je prevzel tudi stare dolžnosti in se obvezal, da bo prevzel 19 že zaposlenih v tem podjetju. Kam »plove« danes?

Bilo je predvideno, da se bo obseg proizvodnega programa v naslednje firme Vitrina - izdeloval

Po mojem je bila storjena velika napaka, ko se je Vitrina izločila iz podjetja LTH Škofja Loka. Iskal sem možnost, da bi spet sodelovali, a zaenkrat še ni rezultatov. (Franc Lovrenčič)

ne hladilnih vitrin (delikatesnih, etažnih), točilnih miz, hladilnih pultov in delovnih miz - spet povečal, a se to ni zgodilo, ker je medtem razpadel nekdanji skupni jugoslovanski trg, kamor je Vitrina pred tem prodajala največ svojih izdelkov. Prodiranje na tuje trge pa je dolgotrajen in zahteven postopek. Ok-

V zadnjem času si precej obetajo od oddelka Alegro (na posnetku sta v njem direktor Lovrenčič in njegova hčerka Nina, ki je v njem zaposlena), v katerem ponujajo skoraj vse za opremo gostinskih lokalov, trgovin, slaščičarn idr. Tale točilna miza je zaenkrat namenjena le obiskovalcem, ob njej pa strežejo zastoj. (Fotografija: J. G.)

rog 20 odstotkov izdelkov uspejo prodati na Hrvaškem, kažejo pa se možnosti prodora na Češko in Poljsko. Sicer pa je v proizvodni hali zaposlenih le 15 delavcev. Poleg že utečene proizvodnje delajo tudi po naročilu (individualnem), pri čemer se povezujejo še s kooperanti (največja sta Gidos Lendava in Mizarstvo Zver iz Polane), tako da lahko ponudijo nekemu kompletno točilno mizo za gostinski lokal. V enoti Alegro pa imajo še drugo opremo za gostinstvo in trgovino, slaščičarne,

»Prihodnje leto bo odločilno za Vitrino, saj nas čaka vrnitev dolgovi iz prisilne poravnave v višini okrog 500.000 nemških mark v tolarjih. Toliko denarja v podjetju še zdaleč ne bo možno prihraniti, ampak bomo iskali ugodno posojilo. Sicer pa tekoče in druge obveznosti poravnavamo sproti, tako da mi recimo nihče ne grozi, da mi bo zlomil roko ali nogo, če mu ne plačam.«

tovrskimi izdelki. In to je torej ostalo od nekdanje Vitrine, v kateri je v najboljših časih delalo okrog 80 ljudi.

Franc Lovrenčič pa je medtem ustanovil (na istem prostoru)

ru) še podjetje Derbi diskont. Gre za večjo trgovino, v kateri prodajajo živila (tudi banane), obutev in tekstil. Po trditvi lastnika so njihove cene v povprečju 5 odstotkov nižje kot v večini drugih trgovin. Ob tej trgovini nameravajo urediti še večjo prodajalno rezervnih delov za motorje os. avtomobile in tovornjake ter tudi prodajni avtomobilski salon. Ne nameravajo konkurirati tistim, ki že imajo tako dejavnost, ampak uvesti nekaj novega. Prihodnje leto pa naj bi zaživela še manjša trgovina z opremo za konje (to bo tudi nekaj za dušo g. Lovrenčiča, ki je tudi sam velik ljubitelj konj in konjskega športa) in gostinski lokal (najprej poletni, nato pa še zimski vrt, če se bo pokazalo, da bo promet zadovoljiv). Vitrina je torej kar precej zajadrala v trgovske vode, v ozadju pa ima tudi gostinstvo in še kaj.

JOŽE GRAJ

V Vitrini oziroma vseh enotah zasebnega podjetja Franca Lovrenčiča v Ljutomeru je sedaj zaposlenih 25 ljudi. 15 jih dela v proizvodni hali, 7 v trgovini, trije pa v upravi. Pri tem ni všteti on sam, saj ima status upokojenega državnega poslanca iz leta 1992. Lahko bi torej živel dokaj mirno brez dela in skrbi, toda ni take vrste človek. Tako nam je vsaj zatrdil.

Novo apartmajsko naselje, za katerega so v podjetju IMO-RENT pridobili že vsa potrebna soglasja, je načrtovano na območju skrajnega severnega roba Moravskih Toplic in se odpira na prve obronke gričevnatega Goričkega. Naselje naj bi bilo zaprto vase, različni tipi hiš pa zgrajeni v stilu prekmurske arhitekture, obdani na eni strani s trgovskimi in gostinskimi objekti, na drugi s parkirnimi prostori in drevesi ter na tretji z »lugašem« (brajdami), ki bo povezoval gostinski del, baze ne ter teniška igrišča. Med bivalnimi enotami bodo le pešpoti.

V gradivu, ki je namenjeno sofinancerjem, imenujejo naselje že počitniški kompleks MORAVČEK, zainteresirani investitorji pa bi postali člani kluba MORAVČEK, v katerega bodo na primeren način povezani vsi lastniki apartmajev. bbp

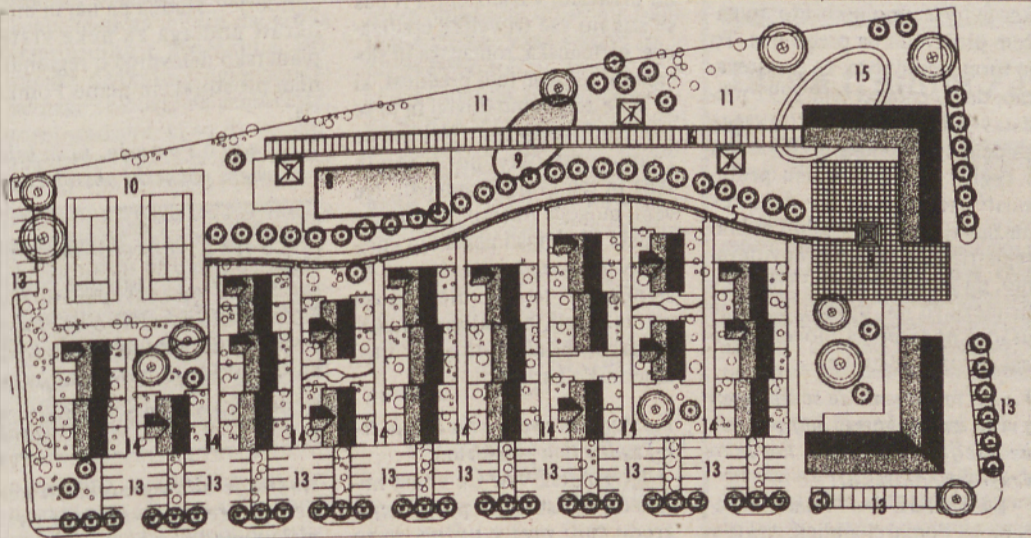
Podjetje IMO-RENT začelo vabiti investitorje

MORAVČEK zdaj potrebuje le še denar

V kraju Moravske Toplice naj bi v prihodnjih mesecih zraslo novo apartmajsko naselje

Apartmentna naselja v bližini zdravilišča pravzaprav niso nobena novost. V nekaterih so bili slovenski pionirji, ki so doslej ostali tudi najbolj izvirni, v zdravilišču Moravske Toplice, saj je njihovo naselje Prekmurska vas (bunčevski) najstarejše v Sloveniji. To je bila pravzaprav prva razpoznavnost in turistična atrakcija Moravskih Toplic: bungalovi in okrogli bazeni.

Danes so Zdravilišče Moravske Toplice prehitela že mnoga apartmajna naselja, če ne po številu vodnih površin in rekreacijskih objektov, pa po vsebinsko pestri zdraviliški in turistični ponudbi. Na primer Čateške toplice so se v zadnjih letih tako razvile, da same sebe imenujejo kar »največja slovenska termalna riviera«. V so pred dnevi že objavile oglas za pobiranje soinvestitorjev novih počitniških hišic v turističnem naselju. Tudi v Ptujskih toplicah se odločijo za gradnjo turističnega naselja. Samo topla voda dandanes ni več dovolj, sodoben človek želi nekaj več, več intimnosti pri svojem oddihu, več stika z naravo, v katerem biva, ter številne možnosti sprostitve - od športa do družabnosti in gibanja

Takšna naj bi bila podoba počitniškega kompleksa MORAVČEK po računalniški obdelavi.

Izvozniki opozarjajo na zmanjševanje konkurenčnosti na tujih trgih

Zahtevajo dolgoročne rešitve

Najbolj so prizadeti v delovno intenzivnih dejavnostih - Zaradi neurejenega položaja izvoznikov je v težavah tudi pomursko gospodarstvo

Slovenija bo letos izvozila za okoli 8,1 milijarde dolarjev blaga, uvožila pa ga bo za 8,8 milijarde dolarjev. Če k tem podatkom zunanjetrgovinske menjave dodamo še storitveni sektor, bomo pri menjavi s tujino letos še imeli presežek, vendar se ta vztrajno zmanjšuje. V letošnjih prvih devetih mesecih se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem izvoz povečal za 26 odstotkov, medtem ko je bil uvoz večji za 30 odstotkov. Vzroki za takšna gibanja so med drugim tudi v neurejenem položaju izvoznikov, katerih konkurenčna sposobnost na tujih trgih se zmanjšuje, so ugotovili na zadnji seji upravnega odbora Območne gospodarske zbornice za Pomurje, na katero so povabili tudi Cveta Stančič, podpredsednika Gospodarske zbornice Slovenije, ki je odgovoren za zunanjetrgovinsko menjavo.

Položaj izvoznikov je neugoden in po rezultatih ankete, ki so jo med njimi opravili v gospodarski zbornici, je njihova konkurenčnost na zunanjih trgih zdaj najslabša. Med vzroki za to navajajo visoke stroške dela, materiala in kapitala pa tudi dostopnost do kapitala ni zadovoljiva. Vlada je v zadnjem času sicer sprejela nekatere ukrepe, ki naj bi prispevali k izboljšanju položaja izvoznikov, vendar po njihovem mnenju ti ne zagotavljajo dolgoročnih rešitev. Subvencioniranje prispevkov za socialno varnost je po mnenju izvoznikov kratkoročen ukrep pa tudi sredstev, ki bi jih za to potrebovali, je premalo. Med sistemske ukrepe bi lahko uvrstili kapitalsko krepitev Slovenske izvozne družbe.

V gospodarski zbornici se zavedajo, da večje konkurenčnosti na zunanjih trgih ni mogoče zagotoviti čez noč, vendar gospodarstveniki predlagajo, da bo potrebno sprejeti nekatere dolgoročne rešitve. Ena od njih je pravgotovo zmanjšanje javne porabe, saj sredstva zanjo mora prispevati gospodarstvo, žal pa tudi proračun za prihodnje leto kaže, da se to ne bo zgodilo, saj bo njegov obseg realno večji. Stroški dela naj bi se v prihodnjem letu sicer znižali za pol odstotka, vendar po mnenju gospodarstvenikov to ne bo bistveno prispevalo k izboljšanju konkurenčnosti. Po njihovem bi se ti stroški že v prihodnjem letu morali znižati najmanj za 2 odstotka. V vladi so zdaj pred odločitvijo, ali zmanjšati stroške dela ali povečati spodbude izvoznikom, slednji pa so mnenja, da bi bilo potrebno zagotoviti oboje.

Rezultati, ki jih dosegajo pomursko gospodarstvo, so še posebej skrb zbujajoči, saj le-ti zaostajajo za slovenskim povprečjem. Kumulativni obseg industrijske proizvodnje se naprej pada, lani je bil za 3,9 odstotka nižji od predlanskega, takšne težnje se letos nadaljujejo, razkorak med pomurskim in slovenskim gospodarstvom pa se tako samo povečuje. V menjavi s tujino ima Pomurje sicer suficit in gospodarstveniki trdijo, da je tudi to eden od vzrokov za zaostajanje pomurskega gospodarstva.

Največji pomurski izvoznik še naprej ostaja soboška Mura, ki je v devetih mesecih na tujih trgih ustvarila za 52 milijonov dolarjev prihodkov, vendar po besedah najodgovornejših predstavnikov podjetja postajajo zaradi drage delovne sile in drugih obremenitev, ki povečujejo stroške dela, na tujih trgih nekonkurenčni. Po njihovem mnenju so izvozniki med najbolj zdravimi deli slovenskega gospodarstva, zato bi se morala država aktivneje vključevati v reševanje njihovih težav. Zmanjšuje se zlasti konkurenčnost delovno intenzivnih dejavnosti, med katere se v prvi vrsti uvrščajo tekstilci in usnarji, zato bi bil potreben selektiven pristop do razbremenjevanja. V Muri predlagajo, da bi morala država sedanje obremenitve zmanjšati s 44 na 38 odstotkov, saj bi se tako približali stopnjam, ki veljajo v drugih državah.

Seveda so v neugodnem položaju tudi drugi izvozniki. V lendavski Nafti, ki je neto izvoznik, so imeli še dodatne težave predvsem zaradi neustreznega tečaja, s celo vrsto težav pa se srečujejo v Radenski, ki se kot izvoznik pojavlja v treh dejavnostih (mineralne pijače, turizem in kovinskopredelovalna industrija). V turistični dejavnosti Radenske je s spremembo tečaja tolarja prišlo do izboljšanja, letos bodo imeli v Pomurju blizu 250 tisoč prenočitev tujih gostov, turizem pa se tako pojavlja kot največji neto izvoznik. V Radenski pa se ne strinjajo s tistimi, ki izvoznike delijo na velike in majhne. Takšna delitev je po njihovem neutemeljena in vsi izvozniki morajo biti v enakopravnem položaju. LUDVIK KOVAČ

Lendavske Strojegranje uspešne

Naftin sektor Strojegranje je ponudil tržišču nekaj novih izdelkov, ki so že zbudili veliko pozornost. Konstruktorji tega sektorja so razvili visokotlačni agregat za čiščenje in pranje betonov in ometov oziroma za abrazijo materialov v gradbeništvu. Agregat je namenjen tudi procesni industriji za pranje izmenjevalcev pod pritiskom 100 do 200 barov.

Izboljšali in posodobili so tudi uparjalnik za tekoči naftni plin. Uparjalniki so namenjeni večjim porabnikom plina: šolam, vrtcem, kotlovnica in večjih objektih. V zadnjem času je tudi veliko zanimanja za vrtnalne garniture, ki jih izdeluje Strojegranje. Trg namreč zahteva moderne in mobilnejše vrtnalne garniture. Po želji kupcev izdelajo primerno vrtnalno garnituro, saj so jih izdelovali že v prejšnjih letih in si nabrali dovolj znanja. Strojegranje so torej na pravi poti, da se uveljavijo na slovenskem in tujem tržišču. Jani

Mag. Stanka Kukar, Inštitut za ekonomske raziskave (IER) Ljubljana

Za »akademsko« izobražene povratnike ni zaposlitve

Obetavne perspektive in možnosti ...

VESTNIK: Gospa Kukarjeva, v regionalni raziskavi Inštituta za ekonomske raziskave, objavljeni letos spomladi, ste med drugim ugotavljali tudi perspektive in razvojne možnosti Pomurja. Kaj je pokazala raziskava; kje stoji sedaj in kam bi se lahko Pomurci premaknili v bližnji prihodnosti?

KUKARJEVA: Seveda so možnosti povezane s perspektivami, vendar je bilo ugotovljeno, da je Pomurje še vedno najmanj razvito območje v Sloveniji in da svojih možnosti in potencialov ne izkorišča. Gledano v kontekstu spreminjajočih se meja v Evropi, so se ti potenciali zelo povečali. Tako Pomurje ni več periferna, marveč tranzitna regija, ki se bo počasi morala braniti pritoka tistega kapitala, ki bo uničeval to, kar je dolgoročno v Evropi izredna razvojna prednost, torej čisto okolje in možnosti za razvoj nekaterih zelo ekoloških dejavnosti.

V.: Med šestimi kazalci razvoja, vključenimi v raziskavo, je imel za našo regijo prav gotovo velik pomen tisti o naravnih možnostih. Za kaj konkretno je šlo, za turizem, kmetijstvo ...?

KUKARJEVA: Tako za turizem in kmetijstvo kot za povezavo obeh. Poleg tega so bile vključene tudi prednosti, ki jih prinaša geografski položaj regije. Osnovna prometnica postaja namreč povezava Trst, Koper, Ljubljana, madžarska meja, Budimpešta in po drugi strani povezava Budimpešta-Dunaj, nikakor pa ne več pot iz osrednje Nemčije prek Avstrije in Slovenije naprej do Beograda in Male Azije. Mislim, da se tudi po koncu vojne v južnejših deželah nekdanje Jugoslavije to ne bo spremenilo. S padcem železne zavese so padle tudi meje med državami, glede Bosne pa vsi samo še čakajo, kdaj bo prišel čas obnove.

... in pomanjkanje kohezije v regiji

V.: Perspektiv za Pomurje je torej več kot preveč ...

KUKARJEVA: Tako je. Perspektive Pomurja so zelo dobre. Mislim, da je eden od osnovnih problemov pomanjkanje ljudi, ki bi imeli organizacijske sposobnosti in moč v regiji. Mi smo opazili, da v regiji ni kohezije. Ne vem

Perspektive Pomurja so dobre, vendar primanjkuje ljudi z organizacijskimi sposobnostmi in močjo. V regiji tudi ni kohezije.

sicer, kako vi v regiji gledate na to, vendar smo dobili občutek, da je ogromno različnih interesov, da se vsak omejuje v svoj vrtiček in da ljudje ne vidijo nekaj skupnega. Niti ni celotnega profila, kaj sploh je pomurska regija; tu imam v mislih problem Ljutomer in usmeritev Prlekije, za kar mislim, da ne bi smelo biti bistveno. Gre enostavno za ta prostor ob Muri, pa naj je na levem ali na desnem bregu, ki ima enake probleme. Reka ne bi smela biti meja,

temveč bi morala ljudi z obeh bregov povezovati.

V.: Pomanjkanje te kohezivnosti se je z novimi občinami še povečalo.

KUKARJEVA: Sedaj je tukaj kup novih občin in edini podatki, ki smo jih mi imeli na voljo, ko smo delali to raziskavo, je bil popis prebivalstva iz leta 1992 in register prebivalstva, torej samo demografski podatki, ki pa so za nekatere od teh majhnih občin zelo slabi. Tako je indeks staranja prebivalstva v Pomurju čez 100, medtem ko je v slovenskem povprečju okrog 66. Okolje s

murska regija. Vendar pa v regiji poznamo tudi pozitivne pobude za biološko kmetijstvo, kjer gre za uspešni prodor z blagovno znamko tudi na nekatere tuje trge. Mislim, da bo v Evropi prevladala težnja po pridelavi in povpraševanju po zdravi hrani. Gre torej za dvakratno trženje blagovne znamke s »pomurskim pečatom«: po eni strani ponudba v okviru turizma doma in po drugi strani z neposrednim izvozom.

V.: Za pospešitev razmišljanj v tej smeri je potrebna tudi ustreznost razgledanost oziroma izobrazbena struktura.

povprečnem številu let šolanja na prebivalstva, pri izobrazbeni strukturi je stanje dosti slabše. »Brain drain«, torej beg možganov iz regije, je usmerjen tako v slovenska kakor tudi industrijska središča čez mejo. Mislim, da je struktura gospodarstva v Pomurju takšna, da večine niti ne bi mogla ustrezno zaposliti. Hkrati pa ljudje, ki se z dela v tujini za vedno vračajo domov, s sabo prinašajo določeno znanje in izkušnje pa tudi zveze in finančni kapital. To pa je potem lahko močna gonilna sila razvoja.

V.: Kaj je po vaše tisto, kar bi te ljudi lahko pritegnilo, da bi se pogosteje odločali za vrnitev v regijo? Mogoče znameniti lokalpatriotizem Pomurcev ...?

KUKARJEVA: Ne, ne, lokalpatriotizem še najmanj. Najpomembnejša je sprememba sistema, da zaposleni v tujini dobijo zaupanje, da lahko svoj zasebni

Izgradnja infrastrukture in regionalni razvoj

V.: Poleg naravnih danosti se daje velika teža tudi infrastrukturnim potencialom.

KUKARJEVA: Tukaj je regija zaostajala. Ima pa možnosti in je v infrastrukturnih dejavnostih sedaj dejansko vključena v

Pomursko gospodarstvo akademsko izobraženim »povratnikom« ne more zagotoviti ustreznih zaposlitve.

vse slovenske razvojne načrte, bodisi cestne bodisi železniške in tudi telekomunikacijske. Vseposod je - tudi z vidika Slovenije - težnja, da se v Pomurju zgradi osnovna infrastruktura. Zato bi bilo potrebno rezervira

Pomurje mora razvijati kakovostni turizem, saj ima prednosti pred Slovenijo in Evropo. Gradnja velikih hotelskih kompleksov, kot naj bi bila načrtovana v Moravskih Toplicah, bi bila strateško napačna.

tako starim prebivalstvom pa nima razvojnih možnosti že samo po sebi. Majhne občine se bodo morale povezovati in razvojne težave reševati v okviru regije. S skupnimi močmi torej.

V.: Če se vrnemo k že omenjenim naravnim danostim Pomurja, ki da predstavljajo največje možnosti za razvoj v prihodnosti, naj omenim vprašanje krajinskega parka Mura - Goricko. Glede na dosedanje ugotovitve v našem pogovoru naj bi bila uresničitev te želje Pomurcev pravilna usmeritev.

Kakovostni turizem in lastna blagovna znamka

KUKARJEVA: Gotovo. Vsak projekt, ki vodi od množičnega turizma, je treba podpreti. Tak turizem je namreč strahovit onesnaževalec okolja. Zato je potrebno iti v smeri kakovostnega turizma, takšnega torej, ki bi pokazal te edinstvene prednosti, ki jih Pomurje še ima v primerjavi z drugimi območji v Sloveniji in v primerjavi z Evropo. Tukaj se bojim, da določene ideje - to mi je znano iz časopisov - za gradnjo velikih hotelskih kompleksov, kot je recimo tisti v Moravskih Toplicah, ne vodijo v pravo smer. To so stvari, ki niso v skladu s tistimi osnovnimi smernicami, in to na takem prostoru, za katerega pravijo, da je izredno občutljiv.

V.: Ostanimo še nekoliko pri naravnih danostih. Medtem ko je turizem v perspektivi nedvomno svetla točka, nas ob drugem dejavniku, torej kmetijstvu, nekoliko zaskrbi. Našemu kmetu se bo tako v Evropski zvezi kakor v Cefti slabo pisalo, če se na te spremembe ne bo temeljito pripravil. Kar 80 odstotkom vseh zaposlenih v kmetijstvu v Sloveniji kmetovanje ni edini vir preživetja. Časa za korenite strukturne spremembe na tem področju pa je malo. Ali je potemtakem smiselno kmetijstvo - v katerikoli regiji v Evropi - sploh še prštevat med »perspektivno«?

KUKARJEVA: Strinjam se, da je agrarno vprašanje v evropski povezavi zelo problematično. Na primeru Avstrije vidimo, da je lahko ta sektor najbolj prizadet. V slovenskem primeru bi bila najbolj prizadeta seveda po-

»Beg možganov« in lokalpatriotizem

KUKARJEVA: Človeški kapital je najpomembnejši dejavnik razvoja v sedanjem svetu. Po podatkih o povprečnem številu let šolanja vsega prebivalstva ter deležem zaposlenih z visoko in višjo izobrazbo v skupnem številu zaposlenih je pomurska regija sicer nekoliko pod slovenskim povprečjem, vendar ne toliko, kot je to recimo po bruto domačem proizvodu na prebivalca. To je torej zelo dobro, če upoštevamo, da so zdolci leta 1992 predstavljali kar 7 odstotkov vsega za delo sposobnega prebivalstva v regiji. Ker ob popisu prebivalstva tega leta veliko delavcev na začasnem delu v tujini ni bilo registriranih, lahko predvidevamo, da je ta številka še višja. Za primerjavo naj povem, da se je uradni podatek za Slovenijo gibal okrog 3 odstotke.

V.: Ali to pomeni, da se Pomurci z višjo izobrazbo nič bolj pogosto ne izseljujejo iz regije, kot je to drugod po Sloveniji?

KUKARJEVA: Natančno rečeno se Pomurci gibljejo nekje v slovenskem povprečju samo pri

kapital investirajo in potem tudi z njim upravljajo, da imajo torej enaka zagotovila glede lastnih vlaganj kot v drugih državah, potem je to že ena pomembna stvar, osnovni pogoj, da sploh pridejo nazaj. Naslednje je prepričanje, da ima Slovenija kot celota razvojne možnosti; torej da je resna država, ki se povezuje tudi na medregionalni ravni ter da ima določene prednosti. Slovenija pa ima prednosti pred drugimi državami v tranziciji. Pri nas se stikajo vse tri velike civilizacije: germanska, romanska in slovenska, to pa je tudi prednost, ki se je ne zavedamo dovolj in jo še premalo izkoriščamo. Nekako ne znamo prav ovrednotiti samih sebe in teh svojih prednosti. Ne vem, mogoče imamo zaradi geografske majhnosti nekakšen kompleks manjvrednosti, čeprav so se nekateri naši ljudje v tujini zelo obnesli, pa naj gre za akademsko, podjetniško ali tudi umetniško kariero.

V.: Pozitivna selekcija deluje torej tudi v tem primeru.

KUKARJEVA: Če s tem mislite to, da tisti, ki so prodornejši, gredo tudi prej v tujino, je to najbrž res.

ti prostor za gradnjo infrastrukturnih koridorjev, ne pa, da prihaja do razdrobljenosti, ko lahko pride do razparceliranja celotne regije na majhne komplekse. To pa je že spet stvar regije; dogovoriti se - v prostorskem smislu -, kje naj bi potekali infrastrukturni koridorji. Eden od namenov študije o razvoju pomurske regije, ki nastaja v okviru Ministrstva za varstvo okolja, je namreč tudi postavitev teh koridorjev, študija pa naj bi bila hkrati podlaga za neke vrste planersko delavnico o regionalnem prostorskem planu Pomurja.

V.: Študij o Pomurju, ki so bile v glavnem posnetki obstoječega

Če regije hočejo imeti regionalno razvojno agencijo že sedaj, jo morajo same ustanoviti. Ustanovitve regionalne razvojne agencije so lahko medobčinska gospodarska zbornica, katera od bank in podobno. Svoje bi morala prispevati tudi država pa tudi mednarodna sredstva v ta namen bi se našla.

stanja, je bilo v preteklosti kar nekaj. Med strokovnjaki v regiji prevladuje občutek, da prihaja ob obilici novih študij do

nekakšnega »študijskega l'art pour l'artizma«, kjer si centralnoslovenske znanstvene institucije zgolj nabirajo delovne ure, pogreša pa se nekakšna širša razvojna strategija, ki bi opredelila mesto Pomurja v širšem slovenskem pa tudi evropskem prostoru, kjer bi prihajalo tudi do konkretnih predlogov o razvoju strateških dejavnosti in finančni spodbudi za njihov razvoj.

KUKARJEVA: Pobude za razvoj konkretnih projektov morajo priti iz regije. Mimo so namreč časi, ko se je o vsem odločalo nekje v centru, ko je, recimo, neki republiški plan predvidel, da bo v Pomurju živilska industrija, ker je tam pac doma kmetijstvo. Mislim pa, da imamo tukaj dovolj ljudi. Pri individualnih, to je podjetniških projektih, naj bi dajala država - v okviru regionalnega zakona; če ga bomo kdaj imeli - poročila za posojila, potem subvencionirala obrestno mero za posojila, ki bi jih podjetnik najel pri poslovnih bankah po običajnih tržnih pogojih, in samo izjemoma dajala tudi kakšna nepovratna sredstva. Gre torej za načelo, da pri pospeševanju regionalnega razvoja ne gremo veliko v neposreden transfer kapitala podjetnikom, saj morajo podjetniki sami nositi riziko za svoje naložbe, marveč jih je treba spodbujati s pomočjo posre-

dnega ekonomskega inštruktarija. Na ta način je večja verjetnost, da bo posamezni podjetnik pred odločitvijo za dajanje finančnih sredstev preprčan o uspehu tega projekta, da bo torej raziskal trg, naredil ločene »cost-benefit« analize in si na podlagi empiričnih podatkov ustvaril predstavlo o donosnosti.

V.: Kakor drugod po Sloveniji tudi v Pomurju ne primanjkuje tako imenovanih »mobitel« podjetnikov. Primanjkuje pa sposobnega, pozitivno razmišljajočega tehnokratskega kadra, ki bi gledal na sredajrni razvoj regije v celoti in se ne bi zadovoljeval zgolj s samom-

skrbno v tekočem bilančnem obdobju. **KUKARJEVA:** Ponavljam, da so konkretni projekti vpra-

sanje podjetništva in usmeritve regiji. Sprememba, ki smo ji priče tudi drugod po Evropi, je ravno v tem, da morajo prihajati pobude »od spodaj«; regionalni razvoj se gradi od spodaj navzdol, ne pa od zgoraj navzdol. Država naj zagotovi infrastrukturo in izobraževanje; tukaj bi na ravni srednjih šol kazalo ustanoviti še kakšne strokovne šole, da bi se mladostniki od 15. do 19. leta starosti šolali v regiji, to pa bi potem tudi povečalo verjetnost, da bi se več mladih vračalo v regijo tudi po končani visoki šoli. Ugotavljamo, da je ravno obdobje adolescence torej čas oblikovanja osebnosti tisto, v katerem se mladi najbolj identificirajo s svojim okoljem, kar potem tudi vpliva na njihovo odločitve v prihodnosti. V naprotju s časi usmerjenega izobraževanja, ko se je vse odločalo v centru, pa je danes veliko več možnosti, da se pri izobraževanju upoštevajo in realizirajo tudi pobude iz regije.

Na to se navezujejo tudi naša opažanja, da Pomurje potrebuje regionalno razvojno agencijo, katere osnova bi bil projektni način dela - »project management«, kot pravijo temu v poslovni svet. V njej bi bilo zbrano jedro dveh ali treh strokovnjakov, ki bi bili - tudi z In-

strov. Če regija oziroma občine hočejo imeti regionalno razvojno agencijo že sedaj, jo morajo ustanoviti same. Edina institucija, ki v tem smislu je povezana, je medobčinska gospodarska zbornica.

V.: Ali naj bi ta regionalna razvojna agencija delovala v okviru medobčinske gospodarske zbornice?

KUKARJEVA: Regionalna razvojna agencija bi morala biti organizirana zunaj zbornice. Medobčinska gospodarska zbornica pa bi lahko bila ena od ustanoviteljic agencije. Poleg zbornice bi med ustanoviteljice morale spadati še vse občine in mogoče še kakšna banka. Tudi država bi lahko prispevala svoj delež, prepričana pa sem, da bi bilo mogoče dobiti tudi mednarodna sredstva iz programa PHARE. Ravno v okviru programa PHARE so že bila ponujena posebna sredstva za regionalne razvojne agencije; pristojni strokovnjaki iz Evropske zveze si v tem primeru ogledajo možnosti za ustanovitev in nadaljni razvoj takšne agencije ter poskušajo navdušiti ljudi v regionalnem okolju. Mogoče bi potem kdo, ki si sedaj nabira izkušnje v Ljubljani, Londonu ali na Dunaju, prišel delat in voditi takšno regionalno razvojno agencijo.

V času starih občin so obstajali zelo natančni izračuni o izvirnih prihodkih posamezne občine in o prihodkih, ki jih je bila občina deležna na podlagi finančne izravnave, torej iz proračuna. Ministrstvo za finance naj bi to delalo tudi za nove občine. Jaz sicer teh podatkov še nisem videla, vendar mislim, da to deluje. Nobenih ocen ni o regionalnem vplivu drugih instrumentov prerazdelitve, ki pa mora biti zelo velik, saj znašajo neposredne intervencije države v gospodarstvo kar 6 odstotkov slovenskega bruto domačega proizvoda.

V.: Če se torej država odloči pomagati TAM-u ali pa bi se odločila rešiti Pomurko, lahko ima to dosti večji učinek za regijo kakor sredstva, ki se vrnejo nazaj recimo od dohodnine.

KUKARJEVA: Tako je.

Nujno povečanje pristojnosti regij

V.: Kaj naj bi torej bolj pomagalo regionalnemu razvoju - večja decentralizacija pristojnosti pri financah ali večja centralizacija, ali pa to ni tako pomembno?

KUKARJEVA: Sredstva se bodo vedno, bolj ali manj centralno zbirala in potem prerazdeljevala. Mislim, da tu ne bo novosti. Vendar pa morajo biti popolnoma jasna pravila, kako se bodo ta sredstva prerazdeljevala, in seveda kontrola. Za to pa je potreben učinkovit informacijski sistem, da se lahko stvari koordinirajo. Odločanje o konkretnih stvareh pa mora biti čim bližje lokalni ravni, kajti vse, kar se lahko vsaj tako učinkovito kot na državni naredi na nižji ravni, naj tam tudi ostane.

To načelo subsidiarnosti vedno bolj dobiva pomen tudi pri nas. Klasični konflikt med centralizacijo in decentralizacijo se umika avtomatizmu odločanja na nižjih ravneh.

V.: Kaj oziroma kdo je tisti, ki lahko odloči o tem, kaj je pristojnost občin oz. regije in kaj države?

V Evropi in svetu poznamo nekaj teh sistemov.

KUKARJEVA: Nikakor ne bomo pri nas znova poskušali odkrivati Amerike, marveč bomo lastne izkušnje z regijami, ki jih vsekakor imamo, poskušali povezati s pozitivnimi izkušnjami drugod.

Ko bodo regije enkrat oblikovane, bo prišlo do prenašanja pristojnosti nanje tako s strani občin kot države.

V.: Kar pri tem pogrešamo, je možnost sprememb tudi po sprejetju ustreznih zakonskih določil. Ne morem se znebiti občutka, da je zmerom pomembneje, kaj bomo na začetku naredili, kaj potem, kako se bodo stvari potem razvijale. Sicer pa, ko se stvari na ravni zakonov enkrat »zatraserajo«, so potem spremembe zelo težko izvedljive.

KUKARJEVA: Seveda se mora omogočiti določena odprtost sistema. Vsak sistem pa je odprt samo toliko, kolikor se je že v osnovi mogoče dogovoriti, da mora vsake toliko časa priti do ponovnih pogajanj, recimo okrog vertikalne finančne izravnave med regijami na eni in centralno državo na drugi strani.

Če se hočemo izogniti dodatnim transakcijskim stroškom v prihodnosti, bi morali zakonsko že sedaj zagotoviti čim večjo prožnost sistema.

Pogovarjala sta se ANDREJ HORVAT in JANEZ SUŠTERIČ

Fotografija: Andrej Horvat

Oktober je mejni prehod v Dolgi vasi prestopilo 22 tisoč tovornjakov

Dolgčas v Dolgi vasi?

Zaradi nenormalnega povečanja prehodov čez dolgovaški mejni prehod se je zmanjšala tudi kakovost nadzora carinske in policijske službe na meji

V resnici je na mejnem prehodu Dolga vas »dolgčas« le nekaterim - čakajočim šoferjem. Carinikom, policistom, fitopatologom in veterinarjem ni dolgčas, saj imajo dela na pretek. Trdijo, da je pritisk tako velik, da je v nevarnosti kakovost opravljanja nadzora nad pretokom blaga in potnikov (nekaterim takšna gneča in »prisilna malomarnost organov« verjetno še kako godi). Za boljše opravljanje dela bi potrebovali večji plato za razporejanje tovornih vozil na slovenski in madžarski strani mejnega prehoda. Ureditev razmer samo na eni strani mejnega prehoda ne bo pomagala, saj je šoferjem očitno vseeno, na kateri strani meje so: tovornjak postavijo čez cesto in jo zaprejo in s tem mejni prehod. Vprašanje pa je, če je mejni prehod, kjer čakajo šoferji na prestop recimo 10 ur, za Madžare sploh problematičen, ko pa imajo na skrajnem vzhodu meje prehode s čakalno dobo več kot 36 ur. Dolgčas pa ni niti domačinom, ki so morali oktobra poslušati brnenje čez 22 tisoč tovornjakov, ki jih je bilo devet tisoč več kot lani oktobra.

Največji problem pri urejanju dolgovaškega mejnega prehoda je, kako prepričati slovensko in madžarsko vlado, da so razmere res pereče. Vsakih pet mesecev obljublja, da se bo mejni prehod uredil, vendar je ta ureditev povezana zdaj s tem zdaj z onim problemom (odkup zemljišč, strinjavanje Madžarov, določitev obveznic). Dezinformacije ministrstva za promet pa se v zadnjih mesecih vrstijo druga za drugo, omenimo le dve: v prometnih informacijah po radiu govorijo le o največ polurni čakalni dobi, čeprav nam lahko šoferji povedo, da čakajo tudi po nekaj ur; ministrstvo se hvali, da bo pripomoglo k večji prometni varnosti na cestah in zmanjšanju tovrnega prometa čez mejni prehod Dolga vas s ponovno uvedbo oprtnega vlaka od Ljubljane do Budimpešte - to isto ministristvo dezinformacije je ponovil njegov sekretar Marjan Dvornik na otvoritvi Cestarskih dnevov '95 v Celju.

Oprtni vlak od Ljubljane do Budimpešte ter nazaj ne bo zmanjšal gneče na pomurskih cestah, še najmanj pa na mejnem prehodu Dolga vas. Na oprtni vlak lahko naložijo le (okrog) 25 tovornjakov, voznja v eno smer pa stane 320 DEM. Torej je takšna voznja precej dražja kot voznja po cestah, kjer jim zaradi sporazumov ni potrebno plačevati prispevkov. Privoščijo si jo lahko le dobro stoječe firme, torej tiste, ki imajo tudi tehnično ustrezne tovornjake. Če bi z

uvedbo oprtnega vlaka hkrati sprejeli odlok, da neprimerna in ekološko škodljiva tovorna vozila ne smejo več voziti po slovenskih cestah, torej da lahko potujejo čez Slovenijo le z železnico, bi prometnemu ministristvu lahko verjeli, da si prizadeva povečati prometno varnost na cestah.

Kdor pozna prometne razmere v Pomurju, ve, da je oprtni vlak kakor koli zgolj simbolika in pesek v oči. Od 1. januarja do 30. septembra letos je mejni prehod Dolga vas prestopilo 163 tisoč tovornjakov, lani 123 tisoč. Najbolj zgovorni pa so podatki za okto-

ber: lani je slovensko-madžarsko mejo pri Dolgi vasi prestopilo 13 tisoč, letos oktobra pa že 22 tisoč tovornjakov. Letos se je zelo povečalo tudi število potnikov v osebnih avtomobilih, ki ob četrtkih in sobotah nakupujejo v bliž-

njih madžarskih krajih; zanimivo je, da imajo njihove registrske tablice oznake CE, LJ, KR in NM. Gnečo na dolgovaškem mejnem prehodu bi lahko vsaj delno zmanjšali, če bi se odprli za tovrni promet tudi drugi bližnji mejni prehodi, na primer da bi lahko prazni tovornjaki in tovorna vozila nosilnosti do 7,5 ton prestopala mejo na Hodošu. Toda kaj, ko ni interesa - ne madžarske in ne slovenske vlade. Vsi upajo, da je sedanja gneča v Dolgi vasi začasna, da se bo zdaj zdaj sprostil promet v smeri sever-jug. Tako čakajo že pet let; v teh petih letih so se še zadnji šoferji preusmerili z madžarsko-hrvaških na madžarsko-slovenski mejni prehod. Tudi zadnje povečanje števila tovornjakov v Dolgi vasi je posledica takšne preusmeritve, kar lahko dokažemo s številkami: mejni prehod v Središču ob Dravi je v prvih devetih mesecih lani prestopilo 139 tisoč tovornjakov, letos v istem obdobju pa 94 tisoč, saj so se šoferji, ki so prej vozili na Madžarsko čez hrvaško ozemlje, v zadnjih mesecih preusmerili na mejni prehod Dolga vas.

Morebiti pa je glavna težava pri ureditvi mejnega prehoda v Dolgi vasi (zgradili naj bi plato za tovornjake in prostore za špedicijsko službo na slovenski in madžarski strani), da se bo uredil ne le s sredstvi programa Phare,

ampak tudi s proračunskim denarjem! Ali pa ministristvo za promet še vedno upa, da bo uspelo preusmeriti tovrni promet (in načrtovanje avtoceste) na mejni prehod Pince? BERNARDA B. PEČEK

Posamezni Pomurec oziroma Pomurka je v letu 1992 žrtvoval državi 211 000 tolarjev, država pa mu je vrnila 12 180 tolarjev. Če bo pomurska regija znala izrabiti svoje potenciale, lahko ima tudi za dve odstotni točki višjo stopnjo rasti kakor Slovenija, torej nekje 7 do 8 odstotkov.

Internetom - povezani s strokovnjaki v regiji pa tudi v širšem tako nacionalnem kot tudi nadnacionalnem okolju. To bi bilo zelo pomembno za nadaljni razvoj regije. Izkušnje kažejo, da takšne agencije pomenijo dejanski »push«, torej zagon, v regiji.

Ustanovitev regionalne razvojne agencije

V.: Kdo naj bi bil ustanovitelj regionalne razvojne agencije? Regije namreč zaenkrat zakonsko še niso opredeljene.

KUKARJEVA: To je seveda problem, mi govorimo o regiji, ki je v Sloveniji sploh nimamo. V prejšnjih časih je šlo za nekakšno funkcionalno-plansko določanje regij, ki je temeljilo bolj na prostovoljni bazi.

V.: Ali je realno, da se v bližnji prihodnosti - recimo na martinovani v letu 1996 - pomurski sestanajo in se dogovori za ustanovitev nekakšne regionalne razvojne agencije? Ali pa se bo kateri od sedanjih ministrov, npr. Gantar, preprosto odločil, da ustanovi na primer devet regionalnih razvojnih agencij in v njih zaposli svoje ljudi? Ali pa bo mogoče državni zbor že prej uzakonil regije?

KUKARJEVA: Aktivnost za pripravo zakona o pokrajinah je organizirana je delovna skupina pri vladi, ki naj bi ugotovila, kakšne naj bi bile pristojnosti, funkcije, ime pokrajine. Ta predlog zakona naj bi šel potem v razpravo v parlament. Če skratka za to, da bi se izoblikoval zakon, ki bi opredelil to vmesno stopnjo med občino in državo, skratka med lokalno samoupravo ter administrativno državno upravo. Kolikor je mogoče, je imela ta skupina sedaj en sestanek, na katerem se je predvsem ugotavljalo, ali obstaja na tem področju veliko problemov... Tako mislim, da bosta za sprejetje zakona o pokrajinah potrebni najmanj dve leti. Od sprejetja zakona pa je potem odvisno tudi imenovanje regionalnih agencij s strani ene ali omenjenih vladnih mini-

Financiranje in finančna prerazdelitev

V.: Pri financiranju regij oz. občin prihaja do neposrednih in posrednih učinkov na razvoj le-teh. Od vseh davkov in prispevkov pravnih in fizičnih oseb, ki se plačujejo recimo v občini, jih je 7 ali 8 odstotkov takšnih, da jih lahko občina sama upravlja. Drugo gre v državno malho, pri čemer potem obstajajo določeni avtomatični mehanizmi, kot na primer, da se nekje 30 odstotkov sredstev, zbranih z dohodnino, zopet vrne občini in podobno. Lansko leto so bile potemtakem občine porabnice približno 10 odstotkov celotnih javnih sredstev, po nekaterih napovedih naj bi se ta odstotek počasi povečal na 20. Vendar pa imajo tudi druge dejavnosti centralne države, najsi gre za gradnjo cest, šol ali bolnišnic, določene prerazdelitvene učinke. Ali obstajajo kakšni izračuni o tem, koliko posamezna regija prispeva v državni proračun in koliko tega denarja se potem posredno ali neposredno vrne v regijo? Ali torej posamezni Pomurec vplačuje v državni proračun več kakor prebivalec druge (ne)razvite regije ali pa več, kakor iz njega dobimo?

KUKARJEVA: V bistvu vse regije v proračun več vplačujejo kakor iz njega dobijo, saj gre za izpolnjevanje proračuna. Prispevki, davki in drugi prihodki javnega sektorja na prebivalca, torej sredstva, ki so jih pomurske občine nakazale v proračun, so leta 1992 znašali 211 000 tolarjev na prebivalca. Na občino pa je bilo iz državnega proračuna razporejenih 12 180 tolarjev na prebivalca. Osrednjeslovenska regija je tukaj vplačala 426 000 sit, vrnjenih pa dobila 226 000 sit na prebivalca. Velikih odstopanj med regijami tukaj torej ni bilo. Največ je dobivala spodnjeposavska regija, in to predvsem zaradi rente, ki ji je namenjena, ker je na njenem območju jedrska elektrarna Krško.

100 let OŠ Lenart

Pred sto leti je v neposredni bližini lenarske cerkve, kar je bilo za tiste čase običajna, zrasla »Naša lepota«, kakor so stavbo poimenovali v publikaciji, ki so jo izdali ob letošnjem jubileju šole.

V publikaciji, ki jo je uredila sedanja ravnateljica Inge Markoli, ne manjka zanimivih arhivskih fotografij in dokumentov, ki nazorno pričajo o minulih časih. S tem pa jo lahko uvrstimo tudi med pomembnejše prispevke k kroniki lokalnega zgodovinskega spominu so prispevali tudi nekateri znani Slovenci, ki so obiskovali to šolo. Zoran Polič je med drugim zapisal: »Vse, kar sem v življenju dosegel, ima gotovo korenine v prvih korakih mojega šolanja...«

Šolska stavba je medtem doživela več sprememb, vendar je njena zunanost ostala enaka. A. LIPKO

Javna tribuna ZLSD v Murski Soboti

Uvod v predvolilni čas

Sodeč po razpoloženju, ki se poraja, bi lahko zapisali, da se čas priprav na volitve začneja. Te bodo sicer šele prihodnje leto, vendar si je potrebno simpatije volivcev pridobivati že zdaj. Uvod v predvolilni čas je prav gotovo tudi torkova javna tribuna Združene liste socialnih demokratov, ki je v soboško grajsko dvorano privabila njene simpatizerje in tiste, ki so želeli slišati, kaj so strankini ministri v slovenski vladi prispevali k temu, da bi se Pomurje znebiti nekaterih negativnih predznakov, ki pokrajino uvrščajo na zadnja mesta med slovenskimi regijami.

Minister za gospodarske dejavnosti dr. Maks Tajnikar, ministrica za delo družino in socialne zadeve Rina Klinar, minister za kulturo Sergij Pelhan in državni sekretar v ministristvu za znanost in tehnologijo Rade Genorio so bili tokrat na udaru sicer ne preveč razgrete publike, ki se je v glavnem zadovoljila s tistim, kar so zatrjevali ministri, čeprav tudi kakšne kritične pripombe čez njih in državo ni manjkalo. Več o tem v prihodnji številki. L. K.

Novosti OŠ Turnišče

Poleg opisnega ocenjevanja v 1. in 2. razredu ter računalniškega programa Petra, kar so uvedli pred dvema letoma, bodo na OŠ Turnišče nadaljevali z novimi raziskovalnimi nalogami, kjer se lahko dodatno izkažejo predvsem boljši učenci.

Novost je tudi kasnejši začetek pouka, in sicer zavroni šolski zvonec namesto ob 7.30 šele ob 8.00. Zaradi ugodnejše ponudbe so se odločili tudi za novega prevoznika.

To nalogo so zaupali zasebni podjetju Madžarturs iz Kapce, ki vozi v šolo in domov učenče iz Gomilice, Renkovec in Nedelice. J. Ž.

Telefon otrok in mladostnikov
TVOJ TOM
080 1234
Lahko mi tudi pišeš na naslov
TOM, pp 1234
61101 Ljubljana

Obiskali smo novo Občino Cankova - Tišina

Sprti niso, za skupaj pa tudi ne

Nova Občina Cankova - Tišina ima okrog 6650 prebivalcev, ki živijo v treh krajevnih skupnostih. Od tega ima KS Cankova okrog 2200 prebivalcev, KS Gederovci 950 in KS Tišina 3500 prebivalcev. Občina zajema 20 vasi, neuradno pa sem prištevajo tudi zaselek Romov. Uradni sedež občine je na Cankovi, sedež občinske uprave pa na Tišini. Župan Alojz Flegar praviloma uraduje na Cankovi ob sredah, drugače pa je na Tišini, po potrebi pa se ta razpored lahko sproti menja. Pomaga mu tudi podžupan Viktor Vrečič s Cankove.

»Le enkrat, ko smo sprejemali občinski statut, so svetniki s cankovskega območja zapustili sejo. Takratna zapustitev sestanka ni vplivala na delo občinskega sveta, nikoli pa se jim tudi ne očita njihovo takratno dejanje. Sprejeli smo vse pomembne dokumente za delo občinskega sveta. Zdaj je v pripravi prostorsko-ureditveni načrt za našo občino in proračun za prihodnje leto,« pravi predsednik občinskega sveta Viktor Vrečič.

Krajani treh krajevnih skupnosti sicer niso sprti, za oboje velja, da so zagnani ljudje, ki so s prostovoljnimi delom in prispevki precej pripomogli k razvoju svojega kraja. Območje Cankove je geografska in zgodovinska celo-

Ob kmetijstvu razmah podjetništva

Ljudje se večinoma ukvarjajo s kmetijstvom, čeprav opažajo, da stavež živine v zadnjem obdobju upada. Povečuje pa se pridelek poljščin. Poudarek dajejo razvoju živinoreje, predvsem plemenskim svinjam in telicam, za nakup katerih je vedno večje zanimanje. Za regresiranje kmetijstva je v občinskem proračunu namenjenih 9,2 milijona tolarjev. Ostalo je še nekaj denarja, kar bo dovolj za sofinanciranje gradnje silosov in dodatne dejavnosti, kot so na primer sušenje sadja, čebelarstvo in ribištvo. Poleg tega se dokaj uspešno razvija tudi drobno gospodarstvo,

DOGOVOR ZA PRIHODNJE AKCIJE - Župan Alojz Flegar (levo) in predsednik občinskega sveta Viktor Vrečič.

škem, francoskem in italijanskem trgu, to še vedno ni dovolj za rešitev iz krize. Med zasebniki prednjačita Šinko iz Skakovca in Skledar s Cankove, ki imata zaposlenih malce več delavcev. Ukvarjata se z izolacijskimi, strešnimi in kleparskimi deli.

»Prikrajšani pri šolstvu«

»Pri šolstvu smo prikrajšani, saj obstajata le dve osnovni šoli,

SKB-banke. Pri tem razmišljamo o nujnosti ureditve kulturne dvorane, manjše trgovine, prostorov za zdravstveno dejavnost, kjer bi lahko delala zdravnik in zobozdravnik, lekarne, tu pa bi lahko našli mesto še živinozdravnik,

cestnem odseku bodo razširili tudi most.

Problem so vaške ceste, zlasti še v cankovski krajevni skupnosti. Tam ob deževju na gričevnatem območju odnaša gramoz. Zaradi bližine gramoznice v Krogu so ceste bolj urejene na tišinskem in gederovskem področju. Začeli smo tudi z urejanjem okrog 4 kilometrov gozdnih cest. Letos je v programu taka cesta v Korovcih. Poseben problem pa je magistrala z nepreglednimi kolonami tovornjakov in osebnih vozil. Cesta, ki je bila pred leti obnovljena, je že močno načeta. Poleg obnove te ceste pa bo treba urediti tudi pločnike,« je povedal Alojz Flegar.

Povezati kabelski TV-sistem

Ulična razsvetljava je marsikje že urejena, čaka pa jih še nekaj naložb, med drugim tudi v Korovcih, kjer se gradi tudi dodatni transformator. Za informiranje občanov je razvit kabelski TV-sistem na Tišini in v Gederovcih,

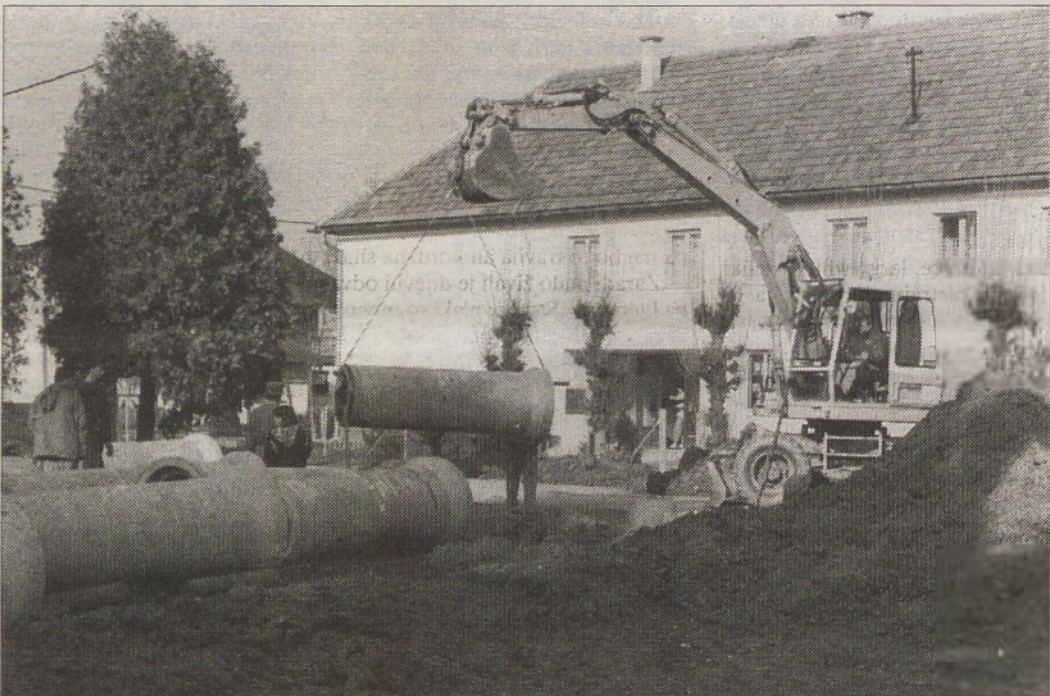
in obnova gasilskih domov. Imajo pa tudi potapljaško enoto.

Sorazmerno precej je razširjena športna dejavnost, zlasti nogomet in mali nogomet, saj nemorejo kar 16 klubov malega nogometa. Najuspešnejši pa so seveda strelci, ki nastopajo v prvi državni ligi. Čedalje bolj se uveljavlja petanjski rafting, saj se kanu klub dobro razvija in opravlja storitve za turistične potrebe Radenec in Moravskih Toplic. Samo za športno dejavnost so iz občinske blagajne namenili 6 milijona tolarjev.

Turizem za rezervo

Boleča točka je kulturna dejavnost, ki je skorajda zamrla. Edinole po šolah jo razvijajo, saj ni nobenega aktivnega kulturnega društva. »Glede turistične dejavnosti je odbor za turizem sprejel odločitev o subvencioniranju obrestne mere tistim gostilničarjem, ki povečajo kakovost storitev, zlasti s povečanjem prenočitvenih zmogljivosti. Kmalu naj bi ustanovili tri turistična društva,« pravi predsednik občinskega sveta Viktor Vrečič.

18-članski Občinski svet Cankova - Tišina sestavljajo: predsednik Viktor Vrečič (LDS) iz Murskih Petrovcov, dva podpredsednika sta Alojz Grah (LDS) iz Gerlinec in Anton Omar (SKD) iz Rankovca, člani pa so Štefan Vlisar (SLS) iz Korovca, Avgust Gomboc (KS Gerlinca), Viktor Geder (SKD) iz Domajincev, Drago Vogrinčič (SDSS) iz Gerlinec, Franc Skledar (SDSS) s Cankove, Roman Lenarčič (LDS) iz Borejca, Branko Buček (SLS) iz Krajne, Ivan Cigler (SKD) iz Murskih Petrovcov, Jože Farič (LDS) iz Tropovca, Slavica Gomboc (LDS) s Petanjca, Alojz Bratkovič (LDS) s Tišine, Franc Horvat (SLS) s Tišine, Alojz Cigan (SLS) s Petanjca, Viktor Zmuda (SKD) s Petanjca in Franc Vukan (SKD) s Tišine.

KANALIZACIJA NA CANKOVI - Ta hip potekajo dela sredi kraja, drugo fazo pa naj bi končali do marca prihodnjega leta. Fotografija: MILAN JERŠE

ta, ki se v mnogočem razlikuje od tišinskega in gederovskega predela. Ker je glede na stališče ustavnega sodišča obveljala odločitev državnega zbora o notni občini Cankova - Tišina, si bo moralo vodstvo nove občine prizadevati za kolikor toliko enakomeren razvoj. To pa ne bo lahka naloga, saj so vse tri krajevne skupnosti na demografsko omejenem območju.

Cankova je stara že 783 let

Cankova je krajevno središče zgornjega Poledavja na nizki terasi med Ledavo in mejno Kučnico. Kraj se prvič omenja leta 1212 kot postojanka na ogrskoštajerski meji. Osrednji trg se je oblikoval v povojnem obdobju. Velja omeniti spominsko ploščo na rojstni hiši znanega kulturnega delavca Avgusta Pavla, zaslužnega za kulturne stike med Slovenci in Madžari.

Ker na Cankovi ni večjih tovarn, njeni prebivalci hodijo na delo tudi drugam, predvsem v 15 kilometrov oddaljeno Mursko Soboto.

Na Tišini pa je treba med kulturnimi znamenitostmi omeniti poznogotško cerkevno arhitekturo iz 16. stoletja, v zahodni fasadi vzdignjen kamnit nagrobnik iz leta 1606, prazgodovinsko najdišče in graščino s parkom.

obrtništvo in podjetništvo. »S podatkom, da je v naši občini sedaj že 130 samostojnih podjetnikov in 17 družb z omejeno odgovornostjo, smo lahko zadovoljni. Analize so pokazale, da jih je aktivnih le okrog polovica. Prevladujejo storitvene, trgovske in gostinske dejavnosti. Pripravljamo idejno zasnovo za razvoj proizvodnih dejavnosti. Letos je 22 podjetnikov dobilo bančna posojila. Skupno s sredstvi iz občinskega proračuna je razdeljenih 35 milijonov tolarjev,« nam je uvodoma povedal župan Občine Cankova - Tišina Alojz Flegar.

V drevesnici mengeškega obrata Seme - sadike na Tišini je zaposlenih 12 delavcev, njihovo število se je v zadnjih letih nekoliko zmanjšalo. Prizadela jih je izguba južnega trga, saj so iz svoje drevesnice oskrbovali kupce v Bosni in Črni gori. Prej so gojili v glavnem smreke in bore, sedaj pa so proizvodni program spremenili. Kljub prodaji na nem-

in sicer na Cankovi in Tišini ter podružnična šola v Gederovcih. Šolstvo se je namreč v prejšnji soboški občini razvijalo po določenem programu in se je veliko gradilo. Zdaj, ko bi morali priti na vrsto mi, pa smo se razdelili na samostojne občine. Prej so bila naša sredstva usmerjena v gradnjo drugih šol v nekdanji soboški občini, zdaj pa si bomo morali sami graditi šole. Za ta namen bomo sicer skušali dobiti kaj denarja iz delitvene bilance, če se bo seveda dalo. Poleg tega upam, da šolsko ministrstvo ne bo upoštevalo delež 50 : 50, ampak razmerje 30 : 70, kajti sicer ne bomo mogli zgraditi načrtovanih šolskih objektov.»

Sivi lasje zaradi združnega doma na Tišini

Največji problem na Tišini je nedvomno združni dom, v katerem so trenutno pošta, tri stanovanja, društveni prostori upokojencev in invalidov ter kabelske televizije, trgovina je zaprta že od začetka leta, dvorana pa je neuporabna, ker se podira strop. V preteklosti je bilo precej težav z določanjem lastništva, zdaj pa pušča streha. »Imamo že idejni projekt za obnovo te stavbe, opravili pa smo tudi pogovore s predstavniki investicijske družbe

kabelski televizijski sistem in razne storitvene dejavnosti. V mansardi pa bi lahko uredili tudi 12 stanovanj. Dogovarjamo se tudi s pošto, ker imamo še eno parcelo. Zanimanje pa je pokazala tudi zavarovalnica. Z ureditvijo okolice bi tu res lahko nastal pravi center s poslovnostanovanjsko zgradbo,« pripoveduje župan.

»Pripravljeni so projekti za kanalizacijo od Krajne skozi celotno Krajevno skupnost Gederovci do Tišine, začetek del pa predvidamo za prihodnje leto. Denar bi zagotovili iz proračuna, s krajevnim samoprispevkom in dodatnimi prispevki občanov, računamo pa tudi na sredstva ministrstva za okolje in mednarodnega programa Phare. Tako bi v treh do štirih letih lahko dokončali kanalizacijo. To je povezano tudi s pitno vodo, saj se v njej pojavlja povečano število nitratov, čeprav v daljšem časovnem obdobju ni oporečna. V ta namen se izvaja sanacija vodovodov. Odplake, ki jih vsakdo izpušči, kjer hoče, vplivajo na takšno stanje pitne vode. Odvoz smeti pa imamo urejen.»

Gradnja kanalizacije in obnova regionalne ceste na Cankovi

Trenutno poteka druga faza gradnje kanalizacije na Cankovi, saj je primarni vod že narejen. Vrednost te naložbe pa je blizu 36 milijonov tolarjev. Denar so zagotovili delno s krajevnim samoprispevkom ter dodatnimi prispevki občanov in obrtnikov, precejšen pa je bil tudi občinski delež. Prihodnje leto pa bo na vrsti tretja faza kanalizacije s čistilno napravo. Zaradi terena bo kanalizacijo dosti težje zgraditi v Skakovcih. Pripravili so tudi odlok o zaščitnih pasovih pri vodovodih, s čimer bi obvarovali vodna zajetja. Zanimivo je, da se ljudje v nižinskem delu občine ne odločajo za priključitev na mestni vodovod v Murski Soboti. Težje pa je na zgornjem delu cankovskega območja, zlasti poleti, ko vode ponekod celo primanjkuje.

Ob asfaltiranih občinskih cestah načeta magistrala

V Občini Cankova - Tišina premorejo 33,1 kilometra občinskih cest, od tega je kar 32 kilometrov cest že asfaltiranih. Tako jim ostajajo za asfaltiranje le trije krajši cestni odseki. To so Krašči nasip in cesta, ki vodi iz Domajincev prek Ropoče do Krašča, torej ob desnem bregu Ledavskega jezera, ter del v Zgornjih Črncih do občinske meje v Ropoči. »Za meter bomo razširili in preplasilni povezovalno cesto med Tišino, Vančo vasjo in Rankovci, ki je v zelo slabem stanju, ogrožena pa je tudi varnost šolarjev. Na tem

na Cankovi pa se nanj pripravljajo. Na zadnji seji občinskega sveta so sklenili, da se sistema na Tišini in v Gederovcih povežeta v enotnega za celotno občino. Decembra pa nameravajo izdati občinski informator, ki bi občanom prinašal pomembne informacije.

Na njihovem območju se ponajšajo z gasilstvom, saj imajo kar 19 gasilskih društev in gasilsko poveljstvo. Doslej so že kupili dve gasilski vozili za Gerlince in Krajno, letos pa so v ta namen že porabili okrog 9 milijonov SIT. V to sta všteti tudi gasilska oprema

skega sveta Viktor Vrečič. Bolj bi tudi morali izkoristiti možnosti, ki jih dajejo Ledavsko jezero v Krašcih, vinske ceste in značilnosti te pokrajine. Glede na bližino Avstrije so potekali pogovori o kolesarski stezi, ki bi povezovali obe državi. Precej možnosti je tudi v kmečkem turizmu. Izkoristiti pa bo treba tudi bližino Radenec. Tradicionalni praznik mošta in kostanja v Gerlincah prirejajo že deset let, Kousov kmečki turizem v Krašcih pa organizirata razne prireditve ob mlačvi, žetvi ter spravilu kousov. MILAN JERŠE

Ljudska univerza v Gornji Radgoni Nova podoba in novi programi

Letošnji začetek novega šolskega leta na Ljudski univerzi je bil nekoliko slovesnejši kot ponavadi. Svoj program so začeli izvajati v prenovljenih in novih prostorih s skupno površino 800 kvadratnih metrov. V okviru Ljudske univerze delujejo tri enote: knjižnica, izobraževanje in avtošola z osmimi redno zaposlenimi. Letošnja novost je poleg že ustaljenih programov tudi možnost visokošolskega izobraževanja.

Prvič so v Gornji Radgoni v sodelovanju z mariborsko univerzo pripravili visokošolski študij, in sicer izredni študij na Fakulteti za organizacijske vede Kranj na smereh organizacija in menedžment. Trenutno poteka še informativni vpis, študij pa se bo začel izvajati, če bo vpisanih najmanj štirideset slušateljev. Letno imajo na gornjeradgonski univerzi tisoč dvesto slušateljev in šestinsedemdeset predavateljev.

Vsi programi, ki jih izvajajo, so verificirani in jih razpišejo glede na tržne zahteve in povpraševanje. Največ povpraševanja je za izdatke in tudi za pomožne kmetovalce, sadjarje, vinogradnike in kletarje. V novih prostorih je pet sodobno opremljenih učilnic, se pomembno sodobno je opremljena računalniška učilnica z nekaj novimi računalniki, med njimi je tudi pet pentiumov. Ponujajo tudi izobraževanje za dokončanje osnovne šole, ta program v celoti financira Ministrstvo za šolstvo in šport.

Tudi knjižnica je dobila sodobno opremljene prostore. Skupaj ima 28 tisoč knjižnih enot, naročeni so tudi na številne revije in časopise, vsako leto pa je knjižnica bogatejša še za približno 1200 enot. Zaradi velikega povpraševanja so dokupili fond literature za maturo. Knjižnica ima vpisanih 2600 članov, vsak dan pa jo obišče okrog 70 ljudi, ki si izposodijo 140 knjig. Ob koncu tedna se obisk se poveča zaradi študentov in mladine, ki se šola. Imajo tudi tri izposojevalnice v Stogovcih, Vidmu in v dijaškem domu v Radencih. Uredili so tudi dve čitalnici za odrasle in mladino. Ob torkih je knjižnica zaprta zaradi bibliopedagoških ur, ko knjižnico obiščejo otroci iz vrtca. Knjižnica je po novem opremljena s sodobno računalniško opremo COBIS, kmalu pa bodo vse knjige opremlili s črtno kodo.

V sklopu LU deluje tudi avtošola, kjer pripravljajo izobraževanje za kategorijo A in B, v sodelovanju z ljutomersko avtošolo pa tudi v C-kategoriji. V eni sezoni izšola njihova avtošola 175 voznikov. To je tudi edina dejavnost, ki se v celoti sama financira, s financiranjem iz občinskih proračunov drugih dejavnosti pa je prišlo do težav, saj nekatere nove občine iz proračuna niso namenile določenih sredstev za financiranje te ustanove. Aleksandra Nana Ritoper

POKLIČI ME
- ČAKAM TE

TVOJ TOM
080 1234

Lahko mi tudi pišeš na naslov:
TOM, pp 1234,
61101 Ljubljana

Uvajanje negostinskih prehranskih storitev tudi v Sloveniji

Povezovanje s francoskim partnerjem

Poslovali bodo izključno z domačimi dobavitelji živil ter dosledno spoštovali slovenske prehranske navade

V Sloveniji je gospodarska rast v zadnjem času ugodna in predvideva se, da bo tudi v prihodnjih letih ostala na 5-odstotni letni rasti. Če se gospodarstvo kot celota ugodno razvija, pa to ne velja za storitvene dejavnosti, ki so v primerjavi z drugimi deli gospodarstva slabo razvite. V ugodnih gospodarskih razmerah se tudi temu sektorju ponujajo nove možnosti in poznavalci pravijo, da se bo v prihodnje struktura slovenskega gospodarstva pospešeno spreminjala v prid storitvenim dejavnostim. Tudi v vladi predvidevajo, da bo v zadnjih letih tega stoletja rast storitvenega sektorja bistveno večja od celotne gospodarske rasti.

Tako imenovani storitveni servisi za posamezne dejavnosti, ki bi svoje storitve opravljali tudi za druge pravne osebe, so pri nas prej izjema kot pravilo. Tisti, ki so v zadnjem času navkljub vsemu nastali, so nastali predvsem zaradi nujnosti. Tako so se pojavili predvsem različni čistilni servisi, ki opravljajo storitve za več pravnih oseb, za varovanje posameznih objektov prav tako skrbijo ustrezni servisi, v sklopu storitve-

nih dejavnosti pa je pri nas tako rekoč na samem začetku trg negostinskih prehranskih storitev. Velika večina podjetij in ustanov ima še vedno svoje kuhinje za prehrano delavcev pa tudi drugi možni naročniki (bolnišnice, šole, domovi za ostarele) prehranskih storitev ne oddajajo zunanji izvajalci. Prvi, ki so se pri nas začeli ukvarjati s tovrstno storitveno dejavnostjo, so bili v Gradbenem podjetju Grosuplje,

kjer se je prvotni interni obrat družbene prehrane preoblikoval v profitni center in začel pridobivati zunanje naročnike. Zdaj deluje kot delniška družba, ki je sicer v lasti matičnega podjetja, kot specializirani ponudnik pa prevzema celotno izvajanje prehranskih storitev v podjetjih, šolah, bolnišnicah, domovih za ostarele in drugih ustanovah. Pri organizirani prehrani si je tako delniška družba RESTA zagotovila vodilno mesto v Sloveniji, z naročniki svojih storitev pa vzpostavlja partnerski odnos, katerega osnovni cilj je dolgoročno zagotavljanje kakovosti storitev in konkurenčnosti. Podjetje je v lanskem letu že ustvarilo skoraj 457 milijonov tolarjev celotnega prihodka in ustvarilo več kot 10 milijonov tolarjev dobička, svoje storitve na področju prehrane pa uspešno opravlja za nekatera velika slovenska podjetja, k sodelovanju pa ji je uspelo pritegniti tudi nekaj ustanov.

V procesih privatizacije so iskali strateškega partnerja, ki bi RESTI lahko zagotovil izpopolnjevanje izkušenj ter nadaljnjo rast in utrjevanje tržnega deleža. Ker v Sloveniji ni partnerja s tak-

šnimi izkušnjami, so se odločili za sodelovanje s podjetjem SODEXHO iz Marseilla, ki se je kot specialist za organizirano prehrano uveljavil že pred 30 leti. Iz Francije je svojo dejavnost najprej razširil v Belgijo, danes pa je navzoč v 60 državah sveta, zaposluje 110 tisoč ljudi, letno pa ustvarja več kot 21 milijard francoskih frankov realizacije. Svoje storitve opravlja tudi na začasnih lokacijah, na olimpijskih igrah v Albertvillu in v Barceloni je skrbel za prehrano športnikov z vsega sveta, navzoč pa je tudi na velikih deloviščih.

SODEXHO je danes vodilna družba za prehranske storitve na svetu, pod tem imenom pa bo poslej svojo dejavnost opravljala tudi RESTA. Slovenska družba SODEXHO gradi svojo poslovno prihodnost na RESTINI izkušnjah na slovenskem trgu organizirane prehrane ter na znanju in izkušnjah, ki si jih je to francosko podjetje pridobilo v svetu. V slovenski družbi so zaposleni izključno Slovenci, posluje samo z domačimi dobavitelji živil ter dosledno spoštuje slovenske prehranske navade.

L. KOVAČ

Na polju med Noršinci in Martjanci Prikaz delovanja obračalnih plugov

Tehnologija obdelave zemlje postaja tudi pri nas vse pomembnejša, saj je od nje odvisna kakovost obdelave, ki seveda vpliva na pridelek in tudi na ceno le-tega. Če v preteklosti niso namenjali posebne pozornosti strojem za obdelavo, je kakovost oranja zdaj pomembna, odvisna pa je od plugov, ki jih uporabljamo. Na slovenskem tržišču je izredno velika izbira plugov, tem pa se pridružujejo novi najbolj znanih svetovnih izdelovalcev.

Tako si bodo lahko kmetje to soboto ogledali prikaz oranja z dvobrazdnimi in tribrazdnimi obračalnimi plugi nemške tovarne Landsberg. Prednost teh plugov, ki jih na tem območju še ni, je, da so lažji, dobro obračajo, omogočajo pa tudi avtomatsko hidravlično nastavitve širine oranja. Prikaz delovanja teh plugov se bo začel ob 11. uri na poljih ob cesti med Noršinci in Martjanci, k ogledu pa vabijo predvsem kmete, ki jih zanimajo novosti.

L. K.

Kako povečati obstojnost silaže?

Pri polnjenju silosa moramo iztisniti čim več zraka, da glive kvasovke nimajo možnosti razvoja. V majhnih količinah se sicer razvijejo v vsaki silaži, če pa imajo na voljo veliko zraka pri slabo stlačeni silaži, se čezmerno razvijejo. Ob pomanjkanju zraka ostanejo polžive, ko silos odpremo in pridejo v stik z zrakom, pa ponovno oživijo, posledica česar je poznejša fermentacija.

Kako preprečiti poznejšo fermentacijo?

Poznejšo fermentacijo pogosto srečujemo pri siliranem koruznem zrnju. Večina naših kmetov pospravlja koruzo za zrnje, ko ima 60-70 % suhe snovi. Pri tako suhi snovi pa je zrak težko popolnoma iztisniti, posledica česar je preveč glivic kvasovk in zelo pogosta poznejša fermentacija ali segrevanje silaže.

Problem malih kmetij ni samo slaba izkoriščenost mehanizacije in delovne sile, nizek dohodek na vloženo delo, ampak so težave malih živinorejskih ali kombiniranih kmetij tudi pri uporabi silirane krme, pa naj bo to travna ali koruzna silaža oziroma silirano koruzno zrnje.

Zaradi malo živali je dnevni odvzem manjši, kot ga navaja strokovna literatura. Strokovnjaki so mnenja, da bi morali dnevno odvzeti vsaj 5 cm silaže, da se ta ne bi kvarila. Kvarjenje pomeni, da se greje, za kar potrebuje energijo, to je lahko topne ogljikove hidrate (sladkorje, škrob, tudi mlečno kislino). S tem se energijska vrednost silaže zmanjšuje in imamo dodatne izgube. Po drugi strani pa zaradi višjih temperatur izhlapijo hlapne kisline, posledica česar je slabša obstojnost - silaža se kvari, napadajo jo razne plesni in tudi gnilobne bakterije.

Vzroki za poznejšo fermentacijo

Ko pripravljamo silirno maso, lahko močno vplivamo na kakovost. V začetku siliranja imajo možnosti za življenje skoraj vsi mikroorganizmi - koristni in škodljivi, kako se razvijajo škodljivi mikroorganizmi, pa je odvisno od tega, koliko možnosti za življenje imajo. Koristni mikroorganizmi - to so mlečnokislinske bakterije - potrebujejo za svoje življenje lahko topne ogljikove hidrate kot hrano ter nekatere aminokisliline za razvoj. Njihov večinski produkt sta mlečna kislina in nekaj malega tudi očetna kislina.

Maslenokislinske bakterije kot najbolj škodljivi mikroorganizmi potrebujejo za svoje življenje hrano, to je sladkor, ali pa tudi že nastalo mlečno kislino, poleg tega pa te bakterije razgrajujejo beljakovine v amoniak. Te bakterije vmešamo v silosni kup z onesnaženo silažo (blatna trava, umazane gume traktorja ali prikolice, z gnojevko onesnažena trava). Bakterije potrebujejo za svoje življenje nekoliko več vlage, pod 33 % SS (suhe snovi) ne morejo živeti, za življenje pa ne potrebujejo kisika.

Očetno kislino bakterije predelajo v lahko topne ogljikove hidrate, očetno kislino in CO2 ter povzročijo tudi več izgub kot mlečnokislinske bakterije, običajno jim prija bolj vlažno okolje, za svoje življenje pa potrebujejo tudi kisik.

Glivice kvasovke spradajo med glive ter prevrevajo lahko topne ogljikove hidrate do CO2 in alkohola. Ti mikroorganizmi so manj koristni, saj dajo silažam le prijeten vonj. Za svoje življenje obvezno potrebujejo tudi kisik in zaradi razpada ogljikovih hidratov se pri tem razvije večja količina toplote.

Običajno ima taka segreta silaža premalo kislin, ker zaradi visoke temperature izhlapijo, s tem pa je možnost za nastanek plesni še večja, kar dodatno manjša hranilno vrednost zaradi okusa in zdravstvenega stanja, kajti nekatere plesni vsebujejo precej strupov, kar dodatno obremenjuje organizem živali.

Da se izognemo tem nevarnostim segrevanja in kvarjenja silaže koruznega zrnja, moramo najprej koruzo fino zmleti, 3-4 mm, da jo lažje potlačimo in iztisnemo več zraka.

Za večjo stabilnost siliranega koruznega zrnja je potrebno bolj suhi koruzi dodajati vodo, tako da naj bi bilo ob siliranju od 55 do 60 % suhe snovi. S tem ko smo dodali vodo, se silaža dosti lažje skisa, glive kvasovke pa se slabše razvijajo.

S povečanjem vlage pri siliranem koruznem zrnju pa si zagotovimo višji odstotek organskih kislin, ki silažo konzervirajo in s tem še povečajo nepokvarljivost silaže.

Kako ravnati s silosom ob poznejši fermentaciji - zdravljenje pokvarjene silaže

Ko pride do poznejše fermentacije, moramo toplo plast silosa odstraniti, nato dodamo propionsko kislino. Na 1 m2 je potrebno dati 0,5 l razredčene kisline, ki jo razredčimo z vodo 1:2-3, na 1 l kisline dodamo 3-4 l vode.

Jože Puhan, dipl. inž. kmet. Kmetijska svetovalna služba pri ZVZ-ju za Pomurje

Rejska središča zasebne prašičereje v Pomurju

Po letu 1985 se je začelo intenzivno selekcijsko delo pri razmnoževanju plemenskih prašičev v zasebni prašičereji. Tako so bila v letu 1989 v Pomurju potrjena prva zasebna prašičerejska središča v Sloveniji. Od takrat se je potem intenzivno razvijalo rejska središča, tako da jih imamo sedaj v Pomurju uradno potrjenih 12, na štirih kmetijah pa jih pripravljajo. Končni cilj je 16 kmetij na območju Pomurja, ki bodo imele status rejskega središča. Delo na teh kmetijah je pod nadzorom selekcijske službe ŽVZ-ja za Pomurje.

Pomen rejskih središč v pomurskem prostoru

Od nekdanje prašičereje v Pomurju dobro razvita. Poleg govedoreje je bila druga najmoč-

nejša živinorejska panoga. V zadnjih letih pa dobiva zaradi nove strategije razvoja slovenskega kmetijstva ta panoga na našem območju še večjo veljavo. Govedorejci se preusmerjajo v prašiče-

rejo in s tem v bistvu narašča številno kmetij, ki se ukvarjajo s prašičerejo. V sklopu tega je vedno več kmetij, ki imajo osnovne plemenske živali. V rejskih središčih imamo koncept vzreje brejih mladic, ki je za kupca plemenske živali prav gotovo zanimiv. Plemenske živali se prodajajo v brejosti 50 dni in več, tako da kupec pride zelo kmalu do pujskov in ima jamstvo, da je žival res plemenska mladica. Prav gotovo ima to tudi slabe strani, predvsem pri prevozih (poškodbe) in zdravstvenem varstvu (prenos bolezni).

VESTNIK

Slovenski selekcijski program in pasme prašičev

Za slovenski selekcijski program so najpomembnejše pasme prašičev: švedska landrace, nemška landrace, large white - veliki jorkšir, pietrain, duroc, linija 12 in linija 54. Po tem programu imamo tri- oziroma štirilinijske križance za pitanje. Značilnosti tega križanja so naslednje:

- boljša odpornost
- boljša plodnost
- večja zmogljivost rasti
- boljša konverzija krme (kilogram krme za kilogram prirasta)
- boljša mesnatost

Vse te lastnosti, ki smo jih našli, so v prid temu, da smo se v Sloveniji odločili za tak selekcijski program. Kar se tiče vseh teh lastnosti, v bistvu ne zastajamo veliko za prašičerejo v zahodnoevropskih državah, problem, ki se pojavlja, je pri organizaciji tega selekcijskega programa. Izhodišni plemenski material imajo selekcijske farme (Nemščak, Podgrad). V letu 1989 pa so se v Sloveniji prvič uveljavila tako imenovana rejska središča - razmnoževalne farme, kjer poteka prireja linije 12 kot izhodišče za pitanje.

Slovenski selekcijski program temelji na direktnem ali performanc testu. To je v bistvu test, kjer testiramo žival, ki jo bomo uporabljali za nadaljnje selekcijsko delo. Ta neposredni test poteka zaenkrat le na moških živali vseh pasem (z izjemo dveh selekcijskih farm, ki sta zaprti za promet s plemenskimi prašiči) na tako imenovani testni postaji na selekcijskih farmah.

L. KOVAČ

(nadaljevanje prihodnjici)

Na svetovnem prvenstvu oračev v Keniji Režonja dvanajsti

Na lanskem slovenskem tekmovanju oračev sta se najbolje

odrezala Jožef Režonja iz Male Polane in Anton Filak iz Črnom-

lja, oba pa sta si pridobila pravico za nastop na letošnjem svetovnem prvenstvu. To je bilo tokrat v Keniji, na njem pa so se slovenski predstavniki dobro odrezali. Slovenska ekipa se v teh dneh vrača iz Afrike in kot nam je še pred vrnitvijo sporočil Marjan Kardinar, so letos dosegli uspeh, ki so si ga že dolgo želeli. Njihov cilj je bil, da bi se kar najbolj približali svetovni eliti, in to jim je tokrat uspelo. Jožef Režonja se je v skupni konkurenci uvrstil na 12. mesto, Anton Filak pa je bil 31. Jožef Režonja, ki je sicer poklicni traktorist v Kmetijskem gospodarstvu Lendava, je bil pri oranju na strnišču 18., v oranju ledine pa 16. Čestitamo!

FRANCEKOVNO PREMISLANJE

KO SEM BIL V NJEGOVH LETIH, MI JE DED GOVORIL, DA DOHODEK KMETIJE DAJE MOŽNOSTI ZA VLAGANJE IN RARVOJ ...

O mladinskem klubu, centru ali kar koli že bo

Ne samo prostor, vsebina je pomembna

Pa smo ga dobili, mladinski klub ali center, kakor koli ga bomo že imenovali. Namenjen bo mladim, druženju, spoznavanju drugih in konec koncev spoznavanju samega sebe. Resda ni velik, ampak je. Dovolj prostora je, da lahko zaživi marsikatera dejavnost. Dolgo časa je trajalo, da se je prostor končno le našel. Župan Andrej Gerenčer je povedal, da so končno našli primeren prostor, in če bodo mladi uspešno vodili ta center, bodo lahko dobili tudi kaj več.

Po ogledu prostorov za Panonko in kratki predstavitvi je Brigita Prhavec odprla razpravo in spodbudila navzoče srednješolce, predstavnike različnih skupin, psihologe, predstavnike Centra za socialno delo in vse, ki jih zanima mladinska dejavnost, da sami povejo svoje mnenje o prostorih in dejavnostih v njih. Prvi se je oglašil Andrej Horvat, katerega je zanimalo, ali je ta prostor dokončen in ali so kakšne možnosti za novogradnjo, hkrati pa je predlagal, da je v Murski Soboti veliko hal, ki bi jih mladi lahko dobili. Prostor, ki so ga dodelili mladim, ni slab, vendar po njegovem mnenju ne more biti končna rešitev. Kajti prek mladinskega centra bi lahko sodelovali tudi z različnimi organizacijami v tujini.

Duša Škof mu je odgovorila, da bi bil to utopičen skok iz nič v mednarodne razsežnosti. Dobro je, da se je vse skupaj začelo in da se kaže, da sedaj posluh za mladinsko dejavnost je, alternativa pa naj se išče za naprej. Tadej Džuban, predsednik ZZKRM, je pojasnil, da je prostor dober za določene dejavnosti, to pa ne pomeni, da se mora vse dogajati, veliko pa se lahko. Dodal je, da ni smiselno, da si delamo utvare o veliki hali, za katero pa ne bi imeli dovolj dejavnosti.

Brigita Prhavec je spregovorila o lokaciji prostora in dodala, da je v središču mesta, kar je zelo pozitivno. Vendar je potrebno poudariti, da to ni rešitev za dve leti, ampak za dlje. Gorazd Žilavec, vodja dramske skupine, je ocenil, da je za začetek ta prostor povsem dovolj, vendar ni dovolj samo prostor. Poleg prostora potrebujejo podporo širše družbe, ne pa kot dosedaj, ko so jih zavirali in jim zapirali vrata. Tudi mladi morajo imeti ideje in zalet. Torej naj postane to center, kjer lahko dobiš vse informacije.

Perhavčeva je pojasnila, da bo v domu zaposlen upravnik, ki bo na voljo osem ur in da se bo lahko dejavnost razvijala v določenem času. Ob tem se je razvila polemika glede odpiralnega časa in o ključih. Mladi so se zavzeli, da bi lahko po potrebi in ob posebnih priložnostih dobili ključe in sami zaklenili za sabo, a se predstavniki občine s tem niso strinjali. Bojijo se, da bi se lahko vsa stvar izrodila. V razpravo se je vključil tudi Ludvik Sukič, predsednik za družbene dejavnosti pri mestnem svetu Murska Sobota, ki je izrazil menje, da je ključe težko zaupati posamezniku, kajti kaj kmalu se lahko pojavi deset ključev in bi potem vsakdo imel ključe mladinskega centra. Urnik pa se bo verjetno dalo prilagajati. Matjaž Titan pa je dejal, da je mladim potrebno zaupati.

Omenjalo se je tudi vprašanje upravnika, kajti le-ta mora biti v dobrih odnosih z vsemi skupinami, z vsemi posamezniki, razumeti mora mlade in mladi mu bodo morali zaupati. Mora biti človek, ki je fleksibilen, ki ne bo imel določenega urnika, ampak se bo le-ta spreminjal potrebam in dejavnostim.

Vsi pa so se strinjali, da ne potrebujejo takšnega centra, kjer bi lahko počeli vse od dramskih vaj do športnih dejavnosti pa še filmski studio naj bi bil. Želeli bi, da bi to postal center druženja, kjer bi se lahko seznanili, kaj vse lahko ta trenutek počnejo in v kakšno dejavnost se lahko vključijo, ali bi morda tja prišli samo na kakšen sok in neobvezen pogovor.

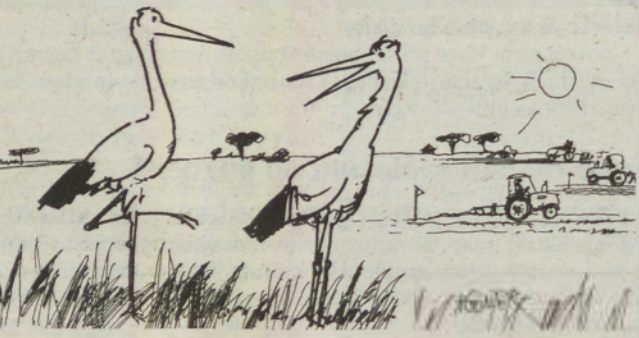
Še preden se je center dokončno izoblikoval, sta nastali dve skupini, prva, ki je že izoblikovana in natančno ve, kaj želi, in široka množica mladih, ki si svoje želje še niso izoblikovali in bi se želeli v centru odločati o svojih dejavnostih. In prav ti, v večini srednješolci, so le s težavo prišli do besede. Predsednica Zveze dijakov Valerija Čater je poudarila, da so nekateri že skupina in si prizadevajo za prostore in čas, ki ga bodo lahko prebili v njih, zanje pa je pomembno, kam se bodo lahko vključili in kje bi jih motivirali. Srednješolci so predlagali, da bi bil to center informacij tudi o tem, kje bi lahko dobil kakšne informacije in podobno.

Programski svet, kjer bodo predstavniki različnih skupin in projektov, bo uskladi delovanje in določil, kdo bodo vodje in mentorji. Posamezne vodje bodo financirali ter izobraževali na Pedagoški fakulteti v Mariboru in tujini. Še nekaj dni pa imajo mladi čas, da Brigiti Prhavec prinesejo seznam dejavnosti, ki si jih želijo, in za konkretne akcije v letu 1996. Torej, dela je še veliko, vendar tudi zagnanost in entuziazem mladih nista nič manjša.

Aleksandra Nana Rituper

Čudni so ti naši Prekmurci!

Pridejo za nama v Kenijo orat na Svetovno prvenstvo, doma pa imajo hektarje in hektarje nezoranih kmetijskih površin.

Pogovor z upravnikom Carinarnice Murska Sobota

Če imajo policisti svojega ministra, naj ga imajo še cariniki!

»Slovenska država je nastala zaradi carine, zdaj pa smo odrinjeni,« trdi Slavko Horvat, upravnik Carinarnice Murska Sobota

Pomurska carinska služba, organizirana v okviru Carinarnice Murska Sobota, je po številu zaposlenih in mejnih prehodov ter območja, ki ga nadzoruje, tretja največja carinarnica v Sloveniji. Žal je tako samo pri obsegu dela, glede carinjenja pa je šele na šestem mestu. Večina blaga se še vedno carini v Ljubljani in Mariboru. Zakaj je obseg posla tako pomemben? Več posla imaš, več denarja prineseš v skupno blagajno, večjo moč odločanja imaš! Tudi zato si soboška carinarnica želi pridobiti večji obseg dela, kar ji bo delno omogočeno s sprejetjem nove carinske zakonodaje in carinjenjem blaga v podjetjih oziroma bo firma sama na enotnem obrazcu prikazala vsebino in vrednost, ki jo bo morala plačati državi, z inšpekcijskim nadzorom pa bodo potem preverjali verodostojnost. Sicer pa slovenska carina že sedaj napolni 45 odstotkov državne blagajne. Tudi upravnik Carinarnice Murska Sobota Slavko Horvat, ki je na tem delovnem mestu od 1. aprila letos, je prepričan, da je samostojna Slovenija nastala (tudi) zaradi carinske službe. V primerjavi s carino ima policija, ki je prav tako državni organ, mnogo večje pristojnosti, večje plače, beneficirano delovno dobo in celo svojega ministra. Cariniki imajo povsem človeške probleme: ne morejo dobiti posojil niti stanovanj!

Cigarete in pijača čez avstrijsko-slovensko mejo

So v sodelovanju z Avstrijo zaradi Evropske unije kakšne spremembe?

Sodelovanje z avstrijsko stranjo je že utečeno. Zdaj se dogovarjamo, da se bomo medsebojno obveščali o pretoku blaga alkoholnih pijač in cigaret. Ugotavljamo, da se je doslej vse to vozilo čez mejni prehod Šentilj, ker pa se je tam kar močno zaostriilo in so veliko tovrstnih prekrškov tudi odkrili, zdaj ti tovornjaki vozijo tudi čez Gornjo Radgono. Pogosto je na dokumentih deklarirano drugo blago, v tovornjaku pa so naložene alkoholne pijače in cigarete. To počnejo uveljavljene mednarodne zveze, ki se ukvarjajo s takšnim prometom. Pri vratih naloženo deklarirano blago, zadaj pa neprijavljeno blago. Avstrijski organi nas predhodno obvestijo, da so prijaviteljne in naložene cigarete in pijača, tako da ko pride na mejo, vemo, kaj ima prijavitelj. To je blago v tranzitu in ga vozijo le čez Slovenijo, določene stvari pa pridejo tudi v Slovenijo. Čez Gornjo Radgono se je v zadnjem času kar močno povečal promet in veliko je prav tega »občutljivega« blaga.

Zaenkrat tovorni promet čez Gederovce fizično še ni mogoč, prej bi bilo potrebno zgraditi nov most, čez Kučnico je namreč preozek. V izjemnih primerih pa dovolimo tudi to.

Čez mejni prehod Gornja Radgona vozi veliko tovornjakov gramoz, saj Cestno podjetje prodaja gramoz kupcu iz Avstrije. Promet gre v obe smeri - tam tovrstnega blaga nimajo, ker jim ne dovoljujejo odpiranja novih gramoznic.

Kako resna - resnična pa je meja s Hrvaško?

Ta meja resda skoraj ne obstaja, čez zeleno mejo je veliko prehodov na črno. Problem so »črno-progaši«, ki prestopajo zeleno mejo od lendavskega kota pa višje. Tako je povsod na meji s Hrvaško. Najhuje je na prehodih, kot je Središče ob Dravi, kjer je kontrolna točka od meje odmaknjena kilometer in pol, vmes se marsikaj dogaja, blago izgine in ne pride na kontrolno točko Hrvatov. To preprečujemo s spremljanjem blaga do hrvaške carine in obratno.

Ko so pri nas sejmi, postavljamo skupaj s policijo na teh cestah dodatne kontrole, saj na črno vo-

nejšje je, da so začeli kontrolirati mejo, mi se šalimo, da je do 1991. leta našo mejo kontrolirala YU-vojska, zdaj pa ponovno avstrijski organi. V interesu EU je, da je meja zaprta in njihova mejna straža jo varuje. Tretja novost je, da bodo na maloobmejnih prehodih ponovno policisti. Varovanje zelene meje se je okrepilo zaradi gospodarske emigracije.

Carinski revizorji prihajajo

Kakšne so bistvene novosti nove carinske zakonodaje, ki bodo vplivale na vaše delo in ki bodo začele veljati 1. januarja 1996. leta?

Poenostavljen bo tovorni promet, saj bo uveljavljen enotni dokument, ki se razlikuje le po vsebini. Na tej osnovi bo usmerjeno blago po sedanji izvozno-uvozni carinski deklaraciji ali enotni carinski listini z meje v določeno carinarnico. V potniškem prometu ni sprememb. V prihodnje bo vsak uporabnik in udeleženec v medna-

Slavko Horvat od 1. aprila 1995 upravnik Carinarnice Murska Sobota, ki je po številu zaposlenih in mejnih prehodov tretja največja v Sloveniji.

Ugotavljamo, da so udeleženi tudi domači ljudje. Mamila so spravljali čez mejo tujci, le v zadnjem primeru - 7,5 kilograma - je bil državljan Slovenije, v petišovskem primeru pa so bili soudeleženi tudi naši državljani. Carinskih prekrškov je največ s področja gospodarskega embarga, tudi nekateri šoferji iz tretjih držav hočejo kaj »prešvercati«, oni osebno. Šoferji, ki tihotapijo na lastno odgovornost, so tujci, vendar pa je kupec tega blaga po navadi domačin, slovensko podjetje. Gre predvsem za precizno tehniko, ki ima veliko vrednost.

Je postala avstrijsko-slovenska meja južna meja EU in kako se to občuti?

Prišlo je do organizacijskih sprememb na avstrijski strani: kategorija posameznih mejnih prehodov se je spremenila, za EU je Šentilj tisti mejni prehod, na katerem lahko lastnik blaga to prepelje po vseh predpisih EU in to upošteva v celotni EU; najpomemb-

rodnem tovrstnem prometu sam vodil vse dokumente v svoji hiši in bomo mi kot carina šli v revizijo k njemu, če vodi vse v skladu z zakonom.

So licence za špediterje res potrebne?

Licence so vsekakor potrebne, kajti vsaka špediterska hiša ni dovolj usposobljena, da bi lahko določene posle dobro izvajala. Zaradi tega prihaja do zastoja pri opravljanju dela carinikov. Špediterska služba je naš servis. Velike špediterske hiše Kompas, Interevropa in še nekatere so večše svojega dela, z našo carinarnico pa dela kar 15 špediterskih hiš. Takšno preverjanje usposobljenosti je absolutno potrebno.

Kot upravnik ste si po pol leta verjetno že izoblikovali dolgoročne želje?

Moja želja je, da bi postali tretji največji v slovenskem prostoru, saj bo prišlo do gradnje železniške proge in prehoda na Hodošu; v te

dogovore je vključena tudi naša carinarnica prek Carinske uprave in Ministrstva za finance. To pomeni, da bomo imeli določen blagovni terminal za carinjenje v naši neposredni bližini, kakor je načrtovano v starih projektih tovrstne železniške postaje.

Na mednarodni ravni se dogovarjamo glede organizacije carine in policije ter prostorske ureditve obeh služb, števila zaposlenih in za posamezne lokacije. Madžari hočejo, da mi zgradimo objekte, oni pa bi pri nas gostovali. Za odprtje mejnih prehodov Kobilje in Prosenjakovci je z naše strani vse pripravljeno, na njihovi strani pa tega ni.

Za Madžare je novost, da bi imeli mejni prehod na vsakih pet šest kilometrov.

Kakšen pa je odnos z Ljubljano? Imamo velika pooblastila. Ministrstvo za finance vsak dan obveščamo o položaju na mejnem prehodu, beležimo število prehodov, izstopov, vstopov in čakalni čas.

Osebnostno mislim, da se lahko mejo pelje marsikaj, zato je potrebno urediti plato v Dolgi vasi, da bomo imeli prostor za natančne preglede. Mednarodno sodelovanje je tesno z Avstrijo, dogovarjajo se tudi z Madžari, da bi jih obeščali o prevozih blaga (sumljivega). Naši cariniki na mednarodnih mejnih prehodih so odgovorni, da vse sumljive potnike v potniškem in tovrstnem prometu podrobno pregledajo.

V zadnjih petih mesecih smo odkrili največ nepravilnosti.

Ugotavljamo, da je največ sumljivih prehodov ob izmenah pred koncem 12-urnega delovnega časa - dvakrat je bilo tako na Hodošu, v Dolgi vasi pa v jutranjih urah, ko naj bi koncentracija preddvidoma padla.

Je v Pomurju veliko kršiteljev, roma kako iznajdljivi so?

Vsak zakon je zato, da se ga poskuša tudi zaobiti. Vztrajamo, da poskušamo kršitelje odkriti. Uvozno-izvozna carinska deklaracija vnese v računalnik in jo spremljamo časovno in vrednostno. Po določenem času, ko bi moral biti posel opravljen, lahko hitro zberemo podatke in vidimo, kako in kdaj. Imamo svojo revizijsko službo, ki na osnovi pregleda dokumentov zapisnika ugotovi dejansko stanje in prekršek prijavi. Revizijska služba je znotraj carine, v njej so trije delavci z največjim znanjem o carinski zakonodaji, ki opravljajo vrstne preglede.

BERNARDA B. PEČEK

Nova slovarja in romana

V nekoliko podaljšanem poletnem premoru so naše založbe očitno počasi zajele sapo, tako da se predstavitev novih knjig v teh dneh kar vrstijo. Založba Mladinska knjiga je tako v zadnjem času med drugim predstavila tudi dva zanimiva slovarja in dva sveže prevedena romana.

Slovar grške in rimske mitologije, avtorja Joëla Schmidta, je prevod - prevedla ga je Veronika Simoniti - dela, ki je izvirno izšlo leta 1993 pri znani francoski založbi Larousse. Slovar, ki na 224 straneh predstavi nekaj več kot 900 gesel, ponuja pregled te hkrati zelo domače in zelo tuje tematike, ki je znana vedno ožjemu krogu poznavalcev. Iz slovarja se lahko na pregleden način poučimo o antičnih bogovih in junakih, vse tja do zelo drobnih oseb, o njihovih dejanjih in prigodah, s katerimi so se zapisali v evropski svetovni kulturni spomin in tako se nam del za delom razkrije kot dvatisočletni vpliv omenjenih mitologij na umetnost in jezik. Izvirniku sta dodani gesli Mitra in Ekorna, ki se nanašata na posebnosti iz naših krajev, knjiga pa je izšla s pomočjo francoskega ministrstva za zunanje zadeve oziroma njegove direkcije

za knjigo. Drugi od predstavljenih slovarjev je Etimološki slovar slovenskega jezika oziroma njegova tretja knjiga, ki na 354 straneh razgrne pred nas 2275 gesel od črke P do S. Prva knjiga tega za nas zelo pomembnega slovarja, ki ga Mladinska knjiga izdaja skupaj s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti oziroma njenim Inštitutom za slovenski jezik, je izšla leta 1976, druga je sledila leta 1982, zdaj pa je pred nami predzadnji del tega velikega dela, ki se ga je, po njegovem snovalcu in avtorju Francetu Bezljaju, prijel ime »Bezljajev slovar«. Zaslužni avtor žal ni dočkal izida pričujoče knjige, saj je preminil med njenim nastajanjem, a k sreči je v delo še pravočasno uvedel dva naslednika, Marka Snoja in Metko Furlan, ki sta tretji zvezek dokončala, spisala pa bosta tudi naslednjega. Geselske besede za slovar so izbrane pretežno po

načelu kulturnozgodovinske vrednosti in so, kolikor se v posameznem primeru le da, temeljito predstavljene. Predstavitvi geselske besede sledi predstavitev njene besedne družine, njenih narečnih oblik, starih zapisov in pripadajočega imenskega gradiva, temu pa sledijo še sorodne besede iz drugih slovanskih jezikov, praslovanska rekonstrukcija in sorodne besede iz drugih indoevropskih jezikov ter etimološka razlaga, ki odgovarja na vprašanje, kaj je obravnavana beseda pomenila ob svojem nastanku.

Oba nova prevodna romana iz zbirke Zenit nam omogočata stik z avtorjema, ki do sedaj slovensko beročemu bralstvu nista bila znana. Amos Oz (1939), avtor romana Črna skrinjica (1987), v slovenščino ga je prevedel Jaroslav Novak, je najbolj znan izraelski romanopisec, ki je v svetu zelo visoko cenjen. Njegova pričujoča knjiga je roman v pismih, ki si jih pošiljata nekdanja še vedno »kravvo« povezana zakonca in ki razkrivajo intimno družin-

sko zgodbo, povezano s politično stvarnostjo sodobnega Izraela. To intenzivno napisalo delo se močno naslanja tudi na etično izročilo judovstva, kot je podano skozi staro zavezo in predstavlja bogato informacijo o pri nas slabo znanem okolju in načinu razmišljanja o njem.

Tahar Ben Jelloun (1944), Maročan, ki piše v francoščini, je najbolj znan arabski pripovednik, prvi neevropski prejemnik prestižne Goncourtve nagrade in avtor, ki velja za posrednika med arabskim in evropskim svetom. Njegov roman *Otrok peska* (1985), prevedla ga je Suzana Koncut, je zgrajen okrog podobe dekleta, ki ga je njegov oče, v silni želji po sinu, razglasil in vzgajal kot možkega potomca in se je šele po očetovi smrti osvobodilo in začelo odkrivati svojo pravo žensko naravo. Rdeča nit romana je za arabski svet še vedno tipična oseba uličnega pripovedovalca zgodb, v delu pa ne manjka tudi poetičnih in mitičnih elementov ter močnih čutnih podob, ki nam slikajo senzualnost arabskega sveta ter njegovih zvokov, vonjev, okusov in barv.

D. Štefanec

kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V četrtek, 23. novembra, ob 18. uri bo v galeriji predstavitev prostorskega projekta Ignaca Medena z naslovom Za Rafaelom/Neslika. Postavitev bo na ogled do 17. decembra.

MURSKA SOBOTA: V galeriji si lahko ogledate tudi razstavo del udeležencev slikarske kolonije, ki jo je pripravilo Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar.

MURSKA SOBOTA: V Pokrajinskem muzeju bo v petek, 24. novembra, ob 18. uri v razstavnih prostorih otvoritev razstave karikatur, stripa in risanega filma ob 70-letnici Mikija Mustra. Razstava bo na ogled do konca letošnjega leta.

MURSKA SOBOTA: V predprostorih grajske dvorane si lahko ogledate razstavo članov likovne skupine LIKOS.

MURSKA SOBOTA: Razstavo študentov in dijakov, udeležencev likovne kolonije KPŠ, si lahko ogledate v razstavnem salonu Zavarovalnice Triglav.

ČERNELAVCI: V galeriji poslovne zgradbe Roto je na ogled razstava likovnih del »Velike umetnine malih umetnic«, kjer se predstavljata Nuša Pavlinjek in Simona Sraka.

RADENCI: V galeriji Medikoss v hotelu Radin so na ogled dela akademskega kiparja Marjana Dreva in slikarke Veronike Rakoš s Ptuja.

RADENCI: V avli hotela Miral je odprta razstava fotografske zgodovinske dokumentacije V. Prekomorske brigade, ki jo je posredoval Muzej novejšje zgodovine iz Celja. Razstava bo odprta do 1. decembra.

RADENCI: V galeriji muzeja Radenske si lahko ogledate razstavo likovnih del priznanih slovenskih in avstrijskih umetnikov: Iva Branciča, Sergeja Kapusa, Ota Rimeleja in Štefana Galiča.

RAKIČAN: V gradu razstavlja svoja dela Živko Brkič - Žiga.

LJUTOMER: V četrtek, 23. novembra, ob 18. uri bo v galeriji otvoritev razstave slikarskih del Jožeta Šubica. Razstava bo odprta do 20. decembra.

GORNJI SENIK: V novi galeriji si lahko ogledate dela s slikarskega popotovanja dveh akademskih slikarjev Ferija Mesariča in Sandija Červeka.

PIREREDITVE

MURSKA SOBOTA: V četrtek, 23. novembra, ob 20. uri bo v dvorani spoboškega kina gledališko-glasbena satira *Domovina, ljubezen moja* v izvedbi Gojca in D Hamr's-ov.

MURSKA SOBOTA: V grajski dvorani bo v petek, 24. novembra, ob 19. uri gledališka predstava *Metek f čelo*.

LJUTOMER: V petek, 24. novembra, ob 19. uri bo v ljutomerskem Domu kulture jubilejni koncert Ljutomerskega okteta z gostujočimi okteti iz Slovenije.

ODRANCI: V petek, 24. novembra, se bo ob 13. uri začelo medobčinsko srečanje plesnih skupin, kjer bo nastopilo sedem ritmičnih skupin.

O neki poeziji ...

... ali soočanje z realnostjo

Tom Šoštaric - Shurda, Marko Cizl, Tomislav Ribarić - Hajdi, Boni M. Logar in Vito Lazar - pet pesnikov, ki so v soboto zvečer brali svojo poezijo. Ne prvič, prvič pa so se predstavili skupaj. Pravijo, da jih družijo ukvarjanje s poezijo. Pa jih družijo veliko več, družita jih njihov zelo podoben odnos do poezije in iskrenost v poeziji. Čeprav sami nečejo, da bi jih naslavljal z »mladimi pesniki«, je žal tako, da so na literarni večer, ki ga je pripravila Bublja iz Radencev, prišli večinoma mladi, njihovi vrstniki. Izdali so tudi bilten z desetimi pesmimi, večer poezije pa je začel Gorazd Tompa z igranjem na klavir.

Nesmiselno bi bilo, da bi ocenjevala njihovo poezijo, naj raje v nekaj stvkih spregovorijo o njej, največ pa seveda o tem povedo pesmi same:

Tom Šoštaric - Shurda: »Moje ustvarjanje se deli na dve plati. Vsi, ki me poznajo, vedo, da sta to rock and roll in poezija. Drugič sem se v javnosti predstavil s poezijo. Poudarjam in tudi ena mojih pesem govori o tem, da je moja poezija izšla iz rock and rolla. Najprej sem začel igrati rock and roll in šele potem je prišla poezija, zato ker rock and roll ni bila poezija. Sam strogo ločim poezijo v slovenščini in rock and roll. Zakaj ne pojem v slovenščini? Zato, ker se mi zdi slovenščina veliko primernejša za poezijo kot za rock and roll. Moja poezija je razlika med poezijo v rock and rollu in poezijo brez glasu?«
»Poezijo poslušajo ljudje na literarnih večerih, t. i. r'n'r poezija pa je, da se ljudje pridejo bolj zabavati kot poslušati besedila. Kjer koli pa se moja poezija poja-

vlja, želim, da jo ljudje poslušajo.«

Marko Cizl: »Moja poezija je kot nekakšen dnevnik, to so misli in ideje v določenem smislu. Vse pa se sčasoma spreminja. Čas se spreminja, ideje se spreminjajo in tako se spreminja tudi stil pisanja. Pred nekaj leti sem bolj pisal o odnosu ljudi in boga, danes pa me bolj zanima odnos človek - človek, skozi odnos do živali in rastlin odnos do ljudi. Kakšen je ta odnos, ne morem pojasniti, ker tega ne morejo niti rastline. Trenutno pišem samo poezijo, začel pa sem razmišljati tudi o tem, da bi pisal prozo. Poezija mi je v zadnjem času premalo, da bi povedal vse, svoje ideje ...«

Tomislav Ribarić - Hajdi: »S poezijo se ukvarjam povsem naključno. Še rajši imam fotografijo, ampak fotografija je nekoliko dražja. Moja poezija je povsem enostavna, govorim o tistem, kar se mi dogaja, in o tistem, kar si želim, da se mi bi dogajalo. V njej so moje predstave o svetu, o bližnji časovni okolici.«
Razlika v izražanju skozi

fotografijo in skozi poezijo? »Z vsako umetnostjo lahko izraziš vse, to pa zahteva umetnika, ki se vedno izobražuje v svojih smereh. Ti dve umetnosti pa sam ne bom poskušal združiti.«

Boni M. Logarja poznamo že po njegovi prvi zbirki poezije *Experiment s Praprotjo*. »Prebral sem nekaj starih pesmi in nekaj pesmi, ki sem jih napisal kasneje. Tematika kasnejših pesmi je v glavnem o značajih ljudi. Upam, da bom prihodnje leto lahko izdal novo pesniško zbirko. Veseli me, da so v teh krajih takšni pesniki in da so vedno boljši. Lahko pričakujemo kakšno skupno zbirko poezije avtorjev, ki ste se predstavili nočoj? smo ga vprašali. »To bi bilo lepo, ampak vse je odvisno od denarja.«

Vito Lazar: »Tudi jaz pišem poezijo in jem črno poezijo. Rad sem ironičen in moja poezija odseva mene samega. V svoji poeziji sem popolnoma iskren, do gole kože, do golega. Gre za surovo tkivo poezije v njeni surovosti. In v poeziji gre v glavnem vedno za razgaljanje. Kako čutite pesniki to razgaljanje pred javnostjo? »Ne vem, zmalopridiš prizorišče in odideš. Včasih je to bolj enostavno, včasih pa malo manj. Včasih zamižiš in si položiš glavo med roke in si misliš, da je hudo, da je najhujše, da hujšega ni, včasih imaš prav.«

30 let Ljutomerskega okteta

Ljutomerski oktet praznuje 30 let izjemno uspešnega in pestrega delovanja, saj so v tem obdobju naštudirali prek 500 del, s katerimi se Ljutomerski predstavljajo na številnih koncertih doma in v tujih. Nema lokrat gostujejo v Nemčiji, Avstriji, Češki, Madžarski in drugod po svetu ter s pesnijo promovirajo Prlekijo in Slovenjo. Ze od začetka ansambel sestavlja trojica Božo Milinarić, Miro Steržaj in Mirko Prelog, ki je tudi strokovni vodja okteta. Poleg tega so v oktetu še Anton Marincić (organizacijski vodja), Jože Dunaj, Franc Jureš, Hari Steržaj, Stanko Sever in Branko Fifiša.

Z jubilejnim koncertom se bo oktet predstavil v petek, 24. novembra, v ljutomerskem Domu kulture. Kot gostje bodo praznovanje zaznamovali Rudarski oktet iz Ve-

lenja, Šaleški oktet iz Šoštanja, oktet Tosama iz Domžal ter Zagorski in Ormoški oktet. Posamezniki bodo za večletno nastopanje prejeli Galusove značke, dobitnika naziva častni član KUD-a Ljutomer pa bosta Julka Bezjak in Franjo Štebih iz Ljutomera. (N. Š., fotografija: D. T.)

Napoved

O permakulturi tudi v Moravskih Toplicah

V torek, 28. novembra, ob 17. uri bodo v sejni dvorani hotela Ajda Zdravilišča Moravske Toplice predstavili permakulturo - način razmišljanja, usmerjen k rešitvi problemov, odnos do sebe in sveta, ki temelji na etiki in ekologiji. Permakultura kombinira različne vede, tako si prizadeva za bolj zdravo in prijazno arhitekturo, ekološko kmetijstvo, pravičnejši socialni od-

nos, aletnativno energetiko, ustvarjanje ekosistemov, trgovanje z »zelenim denarjem« in drugo.

Po predstavitvi idejnih izhodišč permakulture bodo predavatelji z Inštituta za permakulturo v Ljubljani predstavili razloge, zakaj je takšno gibanje sploh nastalo, in njegovo pozitivno vizijo. Za domačine bo verjetno še posebej zanimiva predstavitev konkretnih re-

šitev s pomočjo diapozitivov - drugačen način vrtnarjenja, kmetovanja, urbana permakultura, reševanje problemov z odpadki, urejanje krajine, živinoreja, arhitektura itd. Predstavitev permakulture organizira Pomurski odbor Slovenskega ekološkega gibanja. bbb

POKLIČI ME - ČAKAM TE
TVOJ TOM
080 1234
lahko mi tudi pišeš na naslov:
TOM, p.p. 1234,
61101 Ljubljana

Razstava karikatur, stripa in risanega filma Mikija Mustra

V razstavnih prostorih soboškega Pokrajinskega muzeja bo od 24. novembra do 30. decembra na ogled razstava karikatur, stripa in risanega filma Mikija Mustra.

V katalogu razstave, ki jo posreduje Dolenjski muzej iz Novega mesta, je Rado Kostrevec uvodoma zapisal: »Kdo od Slovencev ne pozna Zvitorepca, Lakotnika, Trdonje, medvedka Neewe, Ostrostrelca, Stezosledca, Zadnjega Mohikanca ter drugih junakov številnih stripov in slikanic? Pa nagajive zajčke s televizijskega Cikcaka, reklame za Merkator štacuno, Viki kremo, Čunga Lunga, Jelovico in številnih drugih zgodbic.«

Razstavo, ki zaznamuje jubilejnih Mustrovih 70 let, bo v petek, 24. novembra 1995, ob 18. uri odprl župan mestne občine M. Sobota g. Andrej Gerenčar. J. B.

V raziskovalnem projektu avstralske univerze sodeloval tudi Andrej Tibaut s Hotize

Ne zaostajamo v znanju

Univerza Griffith (oddelek za računalništvo in informatiko) v avstralskem mestu Brisbane je letos povabila k sodelovanju v raziskovalnem projektu Simulacija prometa v okolju paralelnih računalnikov tudi ANDREJA TIBAUTA, asistenta na Fakulteti za gradbeništvo Maribor, po poklicu dipl. inž. računalništva. Najbrž je koristno, če se seznanjamo tudi z izkušnjami drugih.

Na omenjeni univerzi dela tudi strokovnjak slovenskega rodu Rok Sošič, prek katerega je prišlo omenjeno povabilo. Med drugim tudi zato, ker tamkaj niso imeli dovolj računalničarjev (kandidatov) za sodelovanje v tem raziskovalnem projektu. Andrej pa se je odločil za postdiplomski študij (magisterij) računalništva in zagadel mu je 6-mesečno dodatno usposabljanje v Avstraliji prišlo še kako prav. Vendar si tega ne bi mogel privoščiti, če ne bi našel razumevanja na matični šoli in finančne pomoči, ki mu jo je najprej odobrila Izobraževalna fondacija Pomurja (plačilo letalske vozovnice), kasneje, ko je bil že v Avstraliji, pa je pozitivno rešila njegovo vlogo še Slovenska znanstvena fondacija. Finančno pomoč so mu namenili tudi Občina Lendava, Nafta Lendava, Zavarovalnica Triglav idr. Skoraj vse stroške izpopolnjevanja si je moral namreč plačati sam, gostitelji pa so mu omogočili brezplačno uporabo opreme, literature in strokovno pomoč.

Andrej Tibaut s Hotize, ki je tretje leto zaposlen kot asistent za računalništvo in informatiko na Fakulteti za gradbeništvo Maribor, obenem pa pripravlja magisterij iz računalništva, nam je v pogovoru o izpopolnjevanju v Avstraliji tudi povedal, da si je za svoj študij pridobil dokaj dobro osnovo na nekdanjem Srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve M. Sobota.

Kako se je Andrej v daljni deželi pravzaprav izpolnjeval? Kot pove že naslov projekta, je bilo težišče raziskovalne naloge delo s paralelnimi oziroma večprocesorskimi računalniki, s pomočjo katerih je možno mnogo hitreje in lažje simulirati (umetno ustvarjati) stanje v prometu, s tem pa tudi hitreje in lažje priti do določenih ugotovitev o tem, kaj bi bilo potrebno storiti za izboljšanje razmer (odpravo ozkih grl, črnih točk idr.). Izkušnje, ki si jih je pridobil na tem izpopolnjevanju, pa bo seveda posredoval tudi v naše okolje.

In kakšen je njegov vtis o znanju, ki si ga nekdo pridobi pri nas ter v razvitem svetu, kamor nedvomno spada tudi Avstralija?

»Mislim, da je znanje naših diplomantov enakovredno, imamo celo bolj široko znanje in se lahko brez težav vključujemo v mednarodne raziskovalne projekte. Izgubljati pa se začnemo na postdiplomskem študiju, kateremu namenjajo v tujini veliko večjo pozornost in precej denarja za raziskovalne projekte. Pri njih gre tudi za večjo specializacijo kot pri nas. Poleg tega sem še spoznal, da so univerze v Avstraliji zelo bogate, saj neposredno namenja za njihovo delovanje precej denarja tudi industrija.«

JOŽE GRAJ

Med delavci javnih del v Občini Kuzma

Ugodni odmevi

Konec septembra se je tudi Občinski svet Občine Kuzma odločil za javna dela - vzdrževanje komunalnih objektov in čiščenje javnih površin. Odločitev o tem so sprejeli soglasno in se obenem odločili, da bodo dali priložnost za zaslužek skupini 8 Romov iz Doliča in 2 drugima domačinoma, ki sta prav tako želela dobiti priložnostno zaposlitev. V začetku so imeli nekateri pomisleke, češ da z izbranimi delavci po vsej verjetnosti ne bo šlo vse tako, kot bi si želeli, toda pokazalo se je drugače. Odmevi s terena so še kar ugodni.

Vsi, s katerimi so se dogovorili za vključitev v program javnih del, so bili prijavljeni na uradu za delo Republiškega zavoda za zaposlovanje, kar je bil tudi osnovni pogoj za izbor. Zavod namreč prispeva zanje 80 odstotkov zajamčene plače za polni delovni čas (kar je več, gre iz občinske blagajne oziroma proračuna), poleg tega pa plača še prevozne stroške, stroške prehrane, zdravniškega pregleda in usposabljanja (če je potrebno) pred vključitvijo v javno delo.

Med opravljanjem javnih del so delavci tudi invalidsko, pokojninsko in nezgodno zavarovani (za polni delovni čas), prav tako se jim to delo šteje v delovno dobo in se jim vpiše v delovno knjižico.

Začetek javnih del v Občini Kuzma je bil 11. oktobra in me-

Skupina delavcev javnih del na območju KS Kuzma, v kateri je tudi 20-letni Rom Jože Ratko.

dtem so delavci že marsikaj storili. Razdelili so se v dve skupini po 5 delavcev, tako da je ena skupina na terenu KS Kuzma, druga na območju KS

Ob novi šolski zakonodaji so potrebni tudi podzakonski akti

Da bi bilo v naših šolah boljše

Osnovnošolski in srednješolski ravnatelji oziroma ravnateljice iz vse Slovenije na ločenih strokovnih srečanjih v Portorožu obravnavali več aktualnih tem - Nekaj naših vprašanj za šolskega ministra

Marsikaj, kar je zapisano v predlogih novih šolskih zakonov, ki naj bi se letos dobili zeleno luč v slovenskem parlamentu (tudi v našem časniku smo jih že nekoliko obširneje predstavili), bi zelo težko uveljavljali v praksi, če ne bi sprejeli tudi podzakonskih aktov, ki bodo stvari podrobneje in natančneje opredelili. Po besedah šolskega ministra SLAVKA GABRA, s katerim smo med strokovnim srečanjem ravnateljev pripravili tudi krajši pogovor, bomo potrebovali čez 50 pravilnikov (novih ali spremenjenih) za osnovne in srednje šole. A vse to še ne bo dovolj, če ne bo poskrbljeno tudi za vlaganja v šolski prostor, ustrezno vrednotenje pedagoških delavcev itd. Če bi Slovenija namenila za to področje nekaj čez 6 odstotkov družbenega proizvoda, bi bil (sedanji) šolski minister dokaj zadovoljen, čeprav priznava, da so bili pomembni premiki že doslej.

Tako je med drugim predvideno, da bo v proračunu za leto 1996 namenjeno za vzgojo in izobraževanje 103,1 milijarde tolarjev, od tega nekaj čez 79 milijard za plače, kar bi pomenilo, da bo skupen znesek večji za 19 odstotkov v primerjavi s tem letom. Ta podatek je za pedagoške in druge delavce v vzgoji in izobraževanju prav gotovo spodbuden. Hkrati pa je treba dodati, da to še ne pomeni tudi 19-odstotnega povečanja njihovih plač, saj bo okrog polovice povečane vsote šlo na račun večjega števila zaposlenih, izplačevanja dodatkov iz kolektivnih pogodb idr. Tako imenovanega šolskega tolarja (denar za naložbo) pa naj bi bilo več kot lani za skoraj 54 odstotkov, saj je predvideno, da bo v ta namen na voljo skoraj 6,3 milijarde tolarjev.

Najprej pravilniki

Med podzakonskimi akti, za katere bi lahko rekli, da so najbolj potrebni, so zlasti pravilniki o preverjanju in ocenjevanju znanja, o dolžnostih in pravicah učencev oziroma dijakov ter o šolskem koledarju.

Kaj je preverjanje in kaj ocenjevanje znanja, o tem bo v novem pravilniku dokaj jasno zapisano, in sicer da gre v prvem primeru le za

ugotavljanje, kako učenec oziroma dijak razume posredovane učne vsebine. Učitelj torej le preverja (ne ocenjuje!) znanje pred posredovanjem novih učnih vsebin, med njim ali po njem. Ocenjevanje pa je vrednotenje doseženega znanja, ki sledi preverjanju in utrjevanju učnih vsebin. Tudi doslej naj bi bilo tako, vendar je večina učiteljev in profesorjev eno in drugo fazo enostavno združila, povezala, češ da samo za preverjanje ni dovolj časa, saj jim ga je večkrat zmanjkovalo že za ocenjevanje. Če so se togo držali vse predpisane vsebine, ki naj bi jo »obdelali« v določenem razredu, in pri tem zahajali še v podrobnosti, potem se je to lahko zares dogajalo. V prvih treh razredih osnovne šole je predvideno le ocenjevanje z opisnimi ocenami (npr. učenec zelo dobro in lepo bere), v drugi triadi naj bi bilo številčno in opisno ocenjevanje, v tretji pe le številčno od 1 do 5. Kot zanimiva novost, ki so jo omenjali na posvetovanju srednješolskih ravnateljev, naj bi bile didaktične pogodbe. Z njo naj bi se dogovorili, do kdaj naj bi se neki dijak pripravil za popravno slabe ocene. Pisno ocenjevanje v srednjih šolah naj bi bilo napovedano za celotno ocenjevalno obdobje, ustno pa, če bo sprejeta taka varianta, naj-

nov v naši občini. Zaenkrat bodo zaposleni do novega leta, razmišljamo pa, da se bomo v prihodnjem letu spet prijaviteli na javni razpis Republiškega zavoda za zaposlovanje.

Potrebno bi bilo očistiti tudi divja odlagališča odpadkov in poskrbeti za čiščenje snega v okolici javnih objektov, morda pa bi lahko delavci javnih del skrbeli tudi za vaška pokopališča,« nam je med drugim povedal tajnik Občine Kuzma MILAN MATIŠ, ki je tudi nekakšen »delovodja« začasno zaposlenih delavcev.

Eno in drugo skupino smo obiskali na terenu in se prepričali, da še kar zagnano delajo. Kar zanimivo je bilo videti 20-letnega romskega mladeniča Jožeta Ratka, kako vešče je brusil koso in kosil staro travo. Nedeljko Šarkezi si je za prvo plačo že kupil star avto, s katerim se sedaj lahko vozijo na delo, Evgen Cener pa nujno potrebuje denar za dograditev svoje skromne hiše in vzdrževanje 3 otrok.

Zadovoljen je tudi 55-letni Franc Ropoša iz Kuzme, ki je izgubil zaposlitev v Avtoradgorni. Pripravljen je poprijeti za vsako delo, le da je služba in da si »nabere« še kaj delovnih let za pokojnino.

JOŽE GRAJ

manj tri dni prej. Hura, bodo v tem primeru prav gotovo vzklikali dijaki.

Glede šolskega koledarja naj bi ostalo vse v glavnem tako, kot je sedaj, čeprav so imeli nekateri ravnatelji in ravnateljice pripombe glede jesenskih in izmeničnih zimskih počitnic. V vseh šolah naj bi imeli tri ocenjevalna obdobja, morda pa bi kazalo za maturante srednjih šol uvesti le dve. Potem profesorjem ne bi bilo potrebno za vsako ceno »loviti« toliko ocen, še bolj pa bi si gotovo oddahnili pred stresi zaradi ocenjevanja dijakov.

S pravilnikom o pravicah in dolžnostih učencev oziroma dijakov bo podrobno opredeljeno, kaj pomeni eno in drugo, da bo dosežen določen šolski red, in to še posebej glede obiskovanja pouka, opravičevanja izostankov idr. Nad izvajanjem tega pravilnika naj bi po novem bdela tudi otroški varuh pravic (ombudsman).

Nekaj vprašanj za šolskega ministra

- Sodeč po odmevih v javnosti, je bilo med srečanjem osnovnošolskih ravnateljev precej govora tudi o novem predmetu v osnovni šoli, in sicer religiji in etiki. Vi osebno si prizadevate, da bi bil ta predmet v novem zakonu opredeljen kot nekonfesionalen (ne verski) in izbiran v zadnjih treh razredih devetletke. Tako je zaenkrat tudi zapisano v zakonskem gradivu, ki je pripravljeno za zadnjo obravnavo v slovenskem parlamentu. Ali bi bilo po vašem kako drugače, če bi bil šolski minister iz vrst SKD-ja?

»Temi, ki jo omenjate, pravzaprav nisimo dali posebnega poudarka, ampak so bili to pravilniki o šolskem koledarju, preverjanju, ocenjevanju znanja in napredovanju ter pravicah in dolžnostih učencev oziroma dijakov v učnem procesu. Gre za spremembe na osnovi nove zakonodaje in dejstva, da se stvari premikajo. Res pa je, da smo omenili tudi pouk o religijah in etiki, ki je strokovno in tudi politično vprašanje, v medijih pa mu posvečajo posebno pozornost. Moram reči, da je stališče o nekonfesionalnem pouku o religijah in etiki, to pomeni, da naj ostane verouk zunaj javnih šol, zagovarjal tudi prejšnji šolski minister dr. Vencelj, ki je bil iz vrst SKD-ja, tako da ne bi želel pretirano špekulirati, ali bi se to kaj spremenilo ali ne. Sicer pa SKD v tem primeru tudi sedaj podpira predlog tega ministra, ki je tudi predlog vlade.«

- V praksi se bo lahko zgodilo, da bo večina staršev prijavila svoje otroke k takemu pouku?

»Mislim, da take prakse ne bomo doživeli, ker bo ponudba izbirnih predmetov različna in ne razumem, zakaj bi se vsi ali večina odločili za pouk o religijah in etiki, ker to ne bo verouk (le-ta bo v šolah eksplicitno prepovedan). Zakaj naj bi torej skoraj vse zanimalo, kaj je budizem, šintuizem ..., kaj je protestantska reli-

gija itd., nikogar pa ne bi zanimalo nič iz astronomije in zgodovine, ne tuji jezik idr. To so preprosto spektaklacije, ki ne vzdržijo elementarnega razmisleka. Tisti starši, ki želijo, da bi njihovi otroci obiskovali verouk, jih bodo še naprej pošiljali v zakristije, cerkve in druge prostore, kjer je tudi primernejše mesto za podajanje veroučne vsebine. Pri pouku o religijah pa bo potrebno pač tudi povedati, da so njihovi predstavniki storili kdaj tudi kaj slabega, da na primer rimskokatoliška Cerkev dolgo v tem stoletju ni bila sposobna priznati demokratičnih oblik vlade kot primernih idr.«

- Ravnateljem ste tudi dejali, da je predviden indeks za plače 119 odstotkov. S tem ste jih prav gotovo razveselili?

»Res je predviden takšen indeks, toda to ne pomeni tudi tolikšnega povečanja vsake plače. Vsekakor pa lahko računajo na nekajodstotno povzvišanje, a ne za vse enako. Pomeni, da bodo za tiste, ki so kvalificirani za to, da bodo mentorji oziroma mentorice pripravnikom, četudi jih ne bodo imeli, avtomatično višji koeficient za 0,30. To bo predstavljalo ponekod za 10 ali več odstotkov višje plače. Za druge pa pomeni to

višje plače v sklopu s kolektivno pogodbo. Indeks je torej kombinacija teh povzvišanj in večjega obsega dela ter povečanja števila zaposlenih. Mislim pa, da jih bo zelo veliko doseglo kakšnih 10 odstotkov realnega povečanja plače.

- Ali bo šlo iz našložbene pogodbe kaj denarja tudi v pomursko regijo?

»Šolski tolar do leta 1999 zelo enakomerno razdelujemo po Sloveniji in v tem programu je tudi kar nekaj naložb na vašem koncu, tako v Lendavi kot v Murski Soboti. Mi poznamo stiske na eko-

nomske šoli in drugod. Država bi si reči, da smo za to območje, če ostane samo pri Murski Soboti, že kar dosti postorili, denimo na OŠ II in OŠ I. Mislim, da smo tudi tukaj odprtjem prizidka šole na Srednji Bistrici pri Lendavi; predvidena so tudi vlaganja na dvojezičnem območju drugod, kjer se bomo uspeli dogovoriti za sofinanciranje občin. Doslej smo imeli pri tem dobre izkušnje.«

- Matura je bila najbrž eno od najpomembnejših vprašanj med vašim dosedanjim ministrskim mandatom. Na seminarju v Portorožu smo lahko slišali napovedi še podatke in ocene. Ali ste zadovoljni?

»Glede na to, da je bila opravljena prvič, sem zelo zadovoljen. Če sem odkrit, smo pričakovali celo več težav in problemov, napak, zadržev. Dosti se jih je ubadalo s tem, kje nam bo spodletelo, nekaj je bilo tudi nam bo spodletelo, nekaj je bilo tudi škodoželjnih. Ampak takšno je naše življenje v Sloveniji. Zadovoljen sem in mislim, da bomo ta sistem dopolnili. Še posebej bomo vložili veliko moči skupaj z univerzo za normalen prehod dijakov iz srednje šole v visoko šolo, za vpis, za kar je sicer odgovorna univerza. Ne bi radi, da bi se pri tem dogajale podobne napake kot letos, ki so bile zastrašujoče in za moje pojme tudi nedopustne. Drugače pa, če bi že moral rangirati pomembnost vprašanj, mislim, da je upeh s pridobitvijo šolskega tolarja in s tem tudi premaknitev na lestevici resniških kandidatov za državni deželni račun (v vladi oz. parlamentu) večji in pomembnejši premik. Podoben je tik pred sprejemom. Imenovanje smo tudi nacionalni kurikularni svet in začenja se vsebinsko prenoviti sistema vzgoje in izobraževanja, tem bo to obdobje verjetno zapisano v zgodovinskih kronikah. Zelo pomembno pri vsem tem je, da se v Sloveniji nekako odločijo, da bo vlagala v izobraževanje naša država, smo se torej odločili biti nacija, ki bo izobražena. Samo tako bomo lahko v Evropi tudi kaj iskali.«

Dogajanja na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokrat bo poročanje o dogajanjih na Ljubljanski borzi oz. trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med torkom, 14. 11., in ponedeljkom, 20. 11. 1995.

V petek, 17. novembra, je Ljubljanska borza objavila sporočilo za javnost v zvezi s prednostno delnico Primofina. V njem d. d. Primofin obveščala, da od zadnjega sporočila za javnost 3. novembra 1995 v družbi ni prišlo do poslovnih dogodkov, ki bi lahko vplivali na spremembo tečaja. Enotni tečaj prednostne delnice Primofin je 8. novembra 1995 dosegel vrednost 66.674 tolarjev za delnico, kar je več kot 30-odstotno povečanje glede na enotni tečaj 27. oktobra 1995, ko je ta znašal 49.617 tolarjev.

Borzna kotacija A - redne delnice

Enotni tečaj delnice LEK-a je v torko porasel z 12288 na 12500, ko je bilo za 22,8 mio tolarjev aplikacijskih poslov, v četrtek pa na 13000 ob prometu 156 tisoč tolarjev. V petek je njen enotni tečaj padel na 12450, ko je bilo za 125 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 12700 ob prometu 229 tisoč tolarjev.

Z 18515 na 18565 je v torko porasel enotni tečaj delnice Probanke, ko je bilo za 8,6 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 18694 ob 12,6 mio tolarjev prometa, v četrtek pa padel na 18407 (11,2 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj rahlo porasel na 18440, ko je bilo za 3,9 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 18492 ob prometu 5,8 mio tolarjev prometa.

14. novembra je padel enotni tečaj delnice Salusove delnice z 19457 na 19353, ko je bilo za 7,5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 19523 ob 6,2 mio tolarjev prometa, v četrtek pa padel na 19174 (4,9 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 17597, ko je bilo za 4,8 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 16148 ob 71,4 mio tolarjev prometa.

V torko je padel enotni tečaj delnice SKBR-ja s 37146 na 36936, ko je bilo za 46 mio tolarjev prometa, naslednjega dne rahlo porasel na 36961 ob 63 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 37078 (91,1 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 36985, ko je bilo za 25 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 37195 (51,6 mio sit prometa).

Borzna kotacija A - obveznice

Z obveznico Banke Celje (BCE1) je bilo v torko za 1,1 mio tolarjev prometa po tečaju 105,4 (0,1-odstotne točke), naslednjega dne je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 101 tisoč tolarjev po tečaju 105,5, v četrtek pa je njen enotni tečaj poskočil na 105,9 (589 tisoč tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 106,0, ko je bilo za 470 tisoč tolarjev prometa, ter se na tej ravni zadržal tudi v ponedeljek (18 tisoč tolarjev prometa).

Nespremenjen enotni tečaj (102,9) je imela v torko obveznica RSL1, ko je bilo za 12,3 mio tolarjev prometa, naslednjega dne je njen enotni tečaj porasel na 103,0 ob 22 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 103,1 (14,3 mio tolarjev

prometa). V petek je njen enotni tečaj zdrsnil na 102,9, ko je bilo za 58,4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 103,0 ob 3,2 mio tolarjev prometa.

Za 1,4-odstotne točke na 113,6 je v torko poskočil enotni tečaj obveznice RSL 2, ko je bilo za 11,1 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 114,1 ter se na tej ravni zadržal tudi v četrtek ob skupnem prometu 352,1 mio tolarjev. V petek je njen enotni tečaj poskočil na 114,4, ko je bilo za 39,5 mio tolarjev prometa ter se na isti ravni zadržal tudi v ponedeljek ob 20,8 mio tolarjev prometa.

Na ponedeljkovi ravni 94,0 se je tako v torko kot v sredo, prav tako pa tudi v ponedeljek zadržal enotni tečaj obveznice RSL 8 ob aplikacijskih poslih v skupni vrednosti 28 tisoč tolarjev (4 loti).

V torko je poskočil enotni tečaj obveznice RS11 za 2,7-odstotne točke na 102,9, ko je bilo za 81,5 mio tolarjev prometa.

14. novembra je za 0,1-odstotne točke na 101,5 padel enotni tečaj RS01 z izkoriščeno davčno olajšavo, ko je bilo za 203 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 101,7 ob prometu 588 tisoč tolarjev, v ponedeljek pa na 102,0 (11 tisoč tolarjev prometa). Za 0,2-odstotne točke na 113,0 je padel v torko enotni tečaj obveznice RS02 z izkoriščeno davčno olajšavo, ko je bilo za 196 tisoč tolarjev prometa, ter se na isti ravni zadržal tudi naslednjega dne ob aplikacijskem poslu v vrednosti 98 tisoč tolarjev, v petek pa porasel na 113,2 (295 tisoč tolarjev prometa).

S 104,8 na 104,2 je zdrsnil v torko enotni tečaj obveznice SKB1, ko je bilo za 24,7 mio tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 104,3 ob 10,7 mio tolarjev prometa, v petek pa na 105,0 (291 tisoč tolarjev prometa). V petek je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 481 tisoč tolarjev po tečaju 104,1, v ponedeljek pa je njen enotni tečaj porasel na 104,7 (65 tisoč tolarjev prometa). Stabilen enotni tečaj (110,0) je od torka do četrtega zadržala obveznica SKB2, skupno je bilo za 68,7 mio tolarjev prometa, v petek je njen enotni tečaj poskočil na 110,4 ob 2,5 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 111,0, ko je bilo za 194 tisoč tolarjev prometa.

Na petkovi ravni se je v torko zadržal tudi enotni tečaj obveznice Sklada za razvoj (SKR1), ko je bilo za 1,5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 84,0 ob prometu 737 tisoč tolarjev, v četrtek pa na 84,3 (887 tisoč tolarjev prometa). V petek je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 72 tisoč tolarjev po tečaju 82,1, v ponedeljek pa je njen enotni tečaj porasel na 84,2, prometa pa je bilo za 741 tisoč tolarjev.

Borzna kotacija B - redne delnice

14. novembra je porasel s 14834 na 14900 enotni tečaj delnice BTBR-ja, ko je bilo za 77,5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 14910 ob aplikacijskih poslih v vrednosti 90,7 mio tolarjev, v četrtek pa na 15000 (45 tisoč tolarjev prometa). V petek je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 290 tisoč tolarjev po tečaju 14500, v ponedeljek pa je njen enotni tečaj poskočil na 15290, ko je bilo za 459 tisoč tolarjev prometa.

Enotni tečaj Dadasove delnice je v torko padel s 169307 na 167873, ko je bilo za 84,4 mio tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 175926 ob 127,2 mio tolarjev prometa, v četrtek pa padel na 174923 (97,6 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 170453, ko je bilo za 67,5 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 172623 ob 65,6 mio tolarjev prometa.

Za 528 tolarjev na 22176 je padel v torko enotni tečaj delnice Finmedie, ko je bilo za 35,6 mio tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 24384 ob 7 mio tolarjev

prometa, v četrtek pa na 24680 (12,8 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj poskočil na 26799, ko je bilo za 121,4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 27904 ob 7,8 mio tolarjev prometa.

Z delnico Gradbenega podjetja Grosuplje so bili prijavljeni aplikacijski posli v torko po nespremenjenem tečaju 24300, naslednjega dne je njen enotni tečaj porasel na 24400, ko je bilo za kar 146,6 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 14410 (244 tisoč tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj poskočil na 24821, ko je bilo za 869 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 24850 ob prometu 249 tisoč tolarjev.

Enotni tečaj delnice Hmezad banke je porasel v torko s 17005 na 17119, ko je bilo za 3,3 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 17305 ob prometu 346 tisoč tolarjev.

V torko je padel enotni tečaj MK Založbe s 16225 na 16117, ko je bilo za 5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne rahlo porasel na 16137 ob 3,2 mio tolarjev prometa, v četrtek pa padel na 16109 (3,8 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj ponovno rahlo porasel, tokrat na 16131, ko je bilo za 4,6 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 16416 ob 1,9 mio tolarjev prometa.

V torko je poskočil enotni tečaj Nikine delnice s 4865 na 5091, ko je bilo za 65,6 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 5109 ob 16,2 mio tolarjev prometa, v četrtek pa padel na 5087 (16,6 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 5032, ko je bilo za 2,1 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 5022 ob 6,5 mio tolarjev prometa. 14. novembra je padel enotni tečaj delnice Term Čatež s 1130 na 1103, ko je bilo za 16,8 mio tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 1126 ob 29,6 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 1128 (18 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 1109, ko je bilo za 4,3 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 1083 ob 19,8 mio sit prometa.

Borzna kotacija B - prednostne delnice

V torko je porasel enotni tečaj delnice KBTP-ja s 40162 na 40548, ko je bilo za 73,4 mio tolarjev prometa, naslednjega dne padel na 40460 ob 3,3 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 39976 (400 tisoč tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj poskočil na 40917, ko je bilo za 737 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 41140 ob 2,1 mio sit prometa.

Enotni tečaj delnice Primofina je padel v petek, ko se je pričelo ponovno trgovati z njo, s 66674 na 60677 ob 52,2 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 59563, ko je bilo za 30,4 mio tolarjev prometa.

Za 1278 tolarjev na 16999 je padel v torko enotni tečaj delnice UBKP-ja, ko je bilo za 49,4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 15400 ob prometu 154 tisoč tolarjev.

Za 3,12 odstotka na 43016 je padel v petek enotni tečaj delnice VIPP-a, prometa pa je bilo za 1,4 mio tolarjev.

Borzna kotacija B - obveznice

S 104,0 na 104,1 je v torko porasel enotni tečaj obveznice Občine Zagorje, ko je bilo za 569 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne se je vrnil na 104,0 ter se na tej ravni zadržal vse do ponedeljka ob skupnem prometu 3,6 mio tolarjev.

Enotni tečaj obveznice VIP2 je porasel v torko s 106,0 na 106,1, ko je bilo za 4,6 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 106,3 ob 18,9 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 106,7 (3,2 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 106,9, ko je bilo za 325 tisoč tolarjev prometa.

Tončka Božinović

Gospodarska gibanja v devetih mesecih letošnjega leta

Vlada se je s proračunskim memorandumom za leto 1995 obvezala voditi uravnoteženo ekonomsko politiko. Pregled uresničevanja ciljev ekonomske politike kaže po podatkih Urada za makroekonomske analize in razvoj zadovoljivo splošno sliko.

Pri ekonomskih odnosih s tujino lahko ugotovimo, da je blagovni uvoz naraščal hitreje od izvoza. Hitrejšje povečanje blagovnega primanjkljaja je povzročilo znižanje presežka na tekočem računu plačilne bilance, ki je lani znašal 267,7 mio USD, sedaj pa je 51,2 mio USD.

Izvozna konkurenčnost gospodarstva se je glede na visoke stroške dela in stagniranje industrijske proizvodnje in s tem produktivnosti dela nekoliko poslabšala. Tečaj tolarja je upadel, toda še vedno je premo spodbuden za izvozno naravnane dele gospodarstva. Ocenjeno gibanje konkurenčnosti glede na gibanje produktivnosti in inflacije ponazarja tudi grafikon.

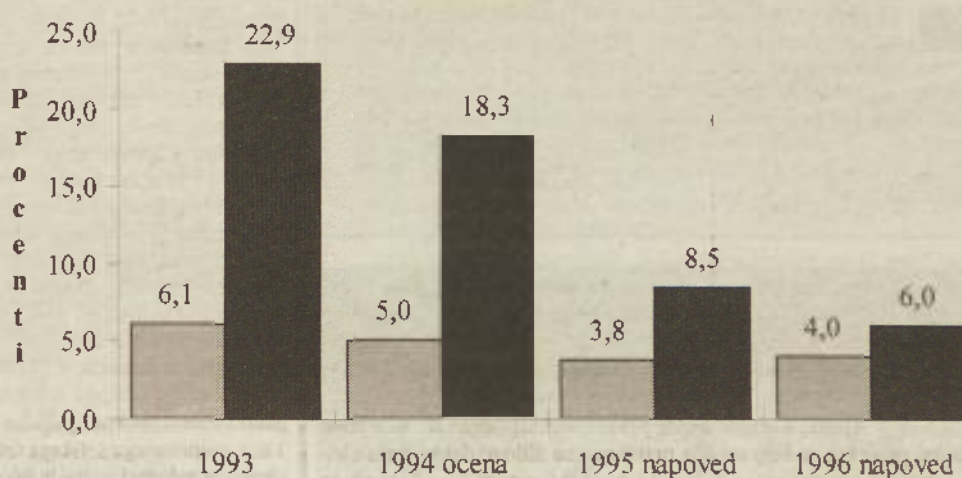
poslenega v gospodarstvu porastle za 5,4 %. V negospodarstvu pa je bila avgustovska bruto plača na zaposlenega v primerjavi z julijem realno nižja za 0,8 %, vendar pa do konca leta pričakujemo, da se bo glede na podpisane kolektivne pogodbe položaj zaposlenih v negospodarstvu izboljšal. Po podatkih Statističnega urada RS so znašale povprečne neto plače na zaposlenega za obdobje devetih mesecev letošnjega leta 70.071 SIT, kar je za 21 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. Povprečna bruto plača je v mesecu septembru znašala 112.105 SIT, povprečna neto plača pa 71.364 SIT.

Število registriranih brezposelnih oseb znaša 123.420 in se je v

kot avgusta in skoraj za 5 % večja kot v povprečju lanskega leta. Pozitivne strukturne spremembe v industriji povečujejo pomen izvoznih panog, kot je proizvodnja električnih strojev in aparatov, ki je postala vodilna po velikosti in dinamiki blagovnega izvoza. Tekstilna podjetja najugodnejše ocenjujejo tok naročil iz tujine, podjetja predelovalne industrije pa izvozijo v povprečju nekaj več kot 50 % svoje celotne proizvodnje. Najvišjo izvozno dinamiko in produktivnost dela imajo panoge, v katerih je s svojimi ukrepi intervenirala država, med nje sodijo črna metalurgija, proizvodnja bazičnih kemičnih izdelkov in papirna industrija.

V prvih osmih mesecih tega leta so bile cene kmetijskih proizvodov glede na enako obdobje preteklega leta realno višje za 1,8 %. Zadnji dve leti opažamo močnejše padanje cen odkupa kmetijskih proizvodov družbenih podjetij, kar je posledica konkuren-

Primerjava realne rasti produktivnosti in inflacije v letih 1993-1996

Septembra je bila letos najvišja mesečna stopnja inflacije, saj je dosegla 1,3 %. V zadnjih mesecih opažamo večje pritiske na cene v cenovno nenadzorovanih sektorjih. V skladu z restriktivno cenovno politiko vlada vrača večje podražitve (npr. naftni derivati). Po podatkih Statističnega urada RS so se cene blaga za splošno porabo v desetih mesecih tega leta povečale za 13,2 % v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta, cene reprodukcijskega materiala so se povečale za 15,5 %, cene sredstev za delo pa za 5,7 %.

Dejanski porast plač je bil višji od pričakovanega. V primerjavi s povprečjem lanskega leta so avgusta realne bruto plače na za-

septembru zaradi priliva iz šol ter večjih odpustov povečale za 2,7 %.

Pri javnofinančnih prihodkih so se najbolj povečali davki od prometa proizvodov in storitev in davek od dobička. Na drugi strani pa so se zmanjšale carine in uvozne dajatve. Zmanjšali so se tudi prispevki in davki, ki se obračunavajo na osnovi plač. Za leto 1995 predvidevajo realno povečanje javnofinančnih prihodkov za 3,3 %.

V primerjavi z avgustom letošnjega leta so toarska sredstva prebivalstva pri bankah upadla za 2,4 %, devizna sredstva pa so se realno zvišala za 1,2 %.

Industrijska proizvodnja je bila septembra za petino večja

ce iz uvoza, boljše letine in najbrž gospodarnejšega obnašanja proizvajalcev. Odkup bo še porasel, saj letos pričakujemo večjo kmetijsko pridelavo v primerjavi z lanskim letom.

Nadpovprečen dvig cen v turizmu je imel za posledico padeč števila prenočitev tujih gostov, medtem ko so porasle prenočitve domačih gostov (za 2,8 %). Podatki o finančnih učinkih deviznega turističnega priliva pa kljub temu kažejo boljše sliko kot fizični kazalci o gibanju turističnega prometa, saj je bil priliv deviz od potovanj nominalno višji za 30,7 %. K rasti prejemkov od turizma so največ prispevali prihodki od igralnic.

Bogdan Vunjak

Proizvodnja še nestabilna

V prvih mesecih drugega polletja so bila nekatera gospodarska gibanja dokaj neugodna in so znašala v ugibanja precej negotovosti, kako bo do konca leta, a so se zdaj spet nekoliko umirila. V septembru je proizvodnja sicer še padala, vendar počasneje kot avgusta, ko je bila kar za 5 odstotkov nižja kot v lanskem po obsegu proizvodnje že tako skromnem avgustu. Iz analize gospodarskih gibanj, ki jo mesečno pripravljajo v ekonomskem inštitutu ljubljanske pravne fakultete, je mogoče razbrati, da je tudi v septembru še zaostajanje, vendar bistveno manjše.

Obseg proizvodnje je bil septembra le še za 0,3 odstotka nižji kot v lanskem septembru, po posameznih sektorjih pa je bilo to gibanje zelo različno. Proizvodnja reprodukcijskega materiala je bila kar 5 odstotkov večja od lanske septembrske, proizvodnja življenjskih potrebščin je za primerljivo lanko zaostajala za 0,1 odstotka, medtem ko je proizvodnja opreme zaostajala za 0,6 odstotka. Čeprav je bil septembrski obseg proizvodnje manjši od primerljivega lanskega, je najnižjo doseženo raven v letu 1992 že presegel za 6 odstotkov, medtem ko je za največjim primerljivim obsegom v letu 1986 še vedno zaostajal za 31 odstotkov. V devetih mesecih je bila proizvodnja za dobre 3 odstotke večja od lanske v enakem obdobju, od najnižje v zadnjih dvajsetih letih

(v letu 1993) je bila večja za 11 odstotkov, medtem ko je za najvišjo (v letu 1989) zaostajala za 29 odstotkov.

Tako avgusta kot septembra se pričakovanja niso uresničila, saj je bilo avgustovsko poslabšanje precej večje, septembrsko izboljšanje pa precej manjše od pričakovanega. Ker konjunktura doma in v Zahodni Evropi še vedno traja, v zadnjih mesecih pa rast deviznih tečajev prispeva tudi k večji konkurenčnosti slovenskega gospodarstva na tujih trgih, je pričakovati, da se bo rast proizvodnje v prihodnjih mesecih spet obnovila, vendar bo še naprej nestabilna. Poznavalci razmer pravijo, da so takšne pač zakonitosti, saj rastoč realni devizni tečaj najprej povečuje stroške in znižuje proizvodnjo in šele čez določen čas prek

povečane konkurenčnosti in novih izvoznih poslov vpliva na gospodarsko rast. Dokaj neugodna gibanja pa so pri zaposlovanju. V septembru je delo iskalo 123.420 ljudi, kar je za 3.201 več kot avgusta, število brezposelnih pa je naraščalo že tretji mesec zapored. Avgusta je bilo število brezposelnih za dobre 3 odstotke, v septembru pa za slaba 2 odstotka manjše kot pred letom. Septembrska stopnja brezposelnosti je bila tako kar 14,2-odstotna, kar je enako kot sredi leta 1993 tik pred vrhuncem stopnje brezposelnosti decembra 1993, ko je stopnja brezposelnosti dosegla 15,4 odstotka. Žal še vedno velja ugotovitev, da zaposlenost pada v gospodarstvu, ta padeč pa bi bil še večji, če ga ne bi vsaj delno ublažilo zaposlovanje v zasebnem sektorju. Zaposlenost v gospodarstvu je bila avgusta za 1,4 odstotka manjša kot pred letom, v zasebnem sektorju se je povečala za dobrih 19 odstotkov, v industriji zmanjšala za 4 odstotke, medtem ko se je zaposlenost v negospodarstvu od lanskega do letošnjega avgusta povečala za 2 odstotka.

LUDVIK KOVAČ

NIKA
BORZNO
POSREDOVALNA
DRUŽBA d.d.

BREŽICE
Trg Ignjancov 1a, tel. 0608 62-236

LJUBLJANA
Dunajska 20, tel. 061 133-11-55

MARIBOR CELJE
Pamirjska 3-5 Ljubljanska 3a
tel. 052 29-480 tel. 063 28-935

KRANJ PTUJ
Koroška 2 Znidaričevo n. 11
tel. 064 211-644 tel. 062 772-531

KOPER
Favrjska 12, tel. 066 38-290

MURSKA SOBOTA - Območna enota Društva katoliških pedagogov Murska Sobotna pripravljajo za petek, 24. novembra, ob 19. uri v veroučnih učilnicah v Gregorčičevi ulici predavanje profesorja Toneta Ciglarja pod naslovom Brez ljubezni do mladih ne moremo zanje storiti nič dobrega. Vabljeni vsi, ki vas ta tema zanima, pa morda ne veste, kako bi pomagali svojim otrokom oziroma drugi mladini. (F. Kl.)

LIPA - Mladinke Gasilskega društva Lipa so letos na občinski vaji v Beltincih (skupaj z mladimi gasilskimi iz Melince) zasedle prvo mesto. Dobro so se uvrstile tudi na medobčinskem tekmovanju, ki je bilo pri Sv. Juriju, saj so v močni konkurenci zasedle drugo mesto. Desetino gasilsk. v kateri so v glavnem dijakinje srednjih šol, uri njihov mentor Dušan Režonja. Sicer pa v Lipi delujejo še: članska desetina (odrasli) in pionirski desetini (ženska in moška). (J. Ž.)

ČRNCI PRI APAČAH - Kmetijska zadruga Gornja Radgona je letošnjo jesen odkupila od zasebnikov 3.600 ton koruze. Poleg teh količin pa so v Tovarno močnih krmil v Črnci pri Apačah prepejalji še 4.100 ton koruze, ki so jo pridelali na združenih površinah občin Gornja Radgona, Radenci in Sv. Jurij ob Ščavnici. Kmetje pa s ceno koruze, ki je med 8 in 12 tolarji za kilogram (odvisno od količine vlage), seveda niso zadovoljni. (F. Kl.)

PODGRAD - Te dni so na avtobusnih postajališčih v Podgradu in Meleh postavili štiri postajna zavetišča, ki jih je izdelalo podjetje Imgrad iz Ljutomer. Denar zanja - 2.000.000 tolarjev - je krajevna skupnost dobila od Pomurskega sejma Gornja Radgona, in sicer kot odškodnino za zaporo ceste mimo sejmišča v času sejma. Za plakiranje so postavili posebne table, da tako plakatov ne bi lepili na steklene površine. (L. Kr.)

GORNJA RADGONA - Območna organizacija Rdečega križa Gornja Radgona je povabila absolventa medicinske fakultete Tomaža Križnarja iz Kranja, da je številne starše in učence osmih razredov osnovnih šol seznanil z drogami. O tem zlu je govoril v šolah v Apačah, Radencih, Gornji Radgoni. Vidnu ob Ščavnici in na šoli s prilagojenim programom v Gornji Radgoni. Mlad strokovnjak, ki z drogami seznanja na samosvoji način, bo imel predavanji 30. novembra še na šolah Kapela in Negova. (F. Kl.)

STARA GORA - Na Stari Gori je znana baročna podružnična cerkev Sv. duha, zgrajena v letih 1674-1697. Sprejme lahko okrog 500 ljudi. Ta sakralni objekt ključ po obnovi in tudi po nekaterih sodobnih pridobitvah, denimo po električni inštalaciji. Pač pa je cerkev osvetljena od zunaj in tako vidna daleč naokrog tudi ponoči. Stefan Grabar, župnik matične župnije Sv. Jurij, upa, da bodo v nekaj letih opravih določena dela tudi na starogorski cerkvi. (F. Kl.)

Pa naj še reče kdo, da je na Goričkem nerodovitna zemlja! To za vse območje ne bo držalo, vsekakor pa ne za njivo Škerlakovih iz Lucove blizu Gornjih Petrovcov. Pridelali so namreč same debele krmne pese, težke od 8 do 10 kilogramov. Gospodar je med pesi, ki ju drži v rokah, »stisnil« še plastenko, da bi bila tako primerjava velikosti kar se da nazorna. In kaj je bilo v steklenici? Na njej je nalepka stila, v resnici pa je bilo v njej nekaj rujnejšega. - Fotografija: E. Škerlak

Zasebno podjetništvo: Tiping v Veščici

Delo in življenje z medeninino

Josip Kelemen se je umaknil z direktorskega stolčka v nekdanjem družbenem tozdu in začel z zasebno dejavnostjo

Priznam, prišel sem nanajavljen in tako tvegaj, da glavnega v Tipingu ne bom našel v podjetju, saj poslovnež v glavnem ne sedi za mizo v pisarni. Res je bilo tako, a zaradi tega nisem bil prav nič razočaran. Ko pa sem že skoraj zapuščal dvorišče, je pripeljal avto, za volanom katerega je sedel iskani mož let. Povabil me je v pisarno.

Komajda je opravil en telefonski pogovor, je že spet zazvonilo in spet ... Medtem ko se je Josip Kelemen pogovarjal o biznisu, sem se razgledal naokoli: zlata ura, zlate gumbnice, zlat prstan, zlat okvir očal, zlate karnise, zlata mizica, zlat okvir ogleдалa, zlat obešalnik, zlati okvirji za slike, zlate police, zlat okvir zahvale za uspešno sodelovanje pri opremljanju ladij Amurela in Isabela. Pretiravam, vse, kar se je rumeno svetilo, ni bilo ravno zlato, ampak je bilo nekaj od tega kvečjemu pozlačeno, drugo pa so bili predmeti iz barvne kovine medenine, ki je med našimi bralci morda bolj znana kot »mesing«.

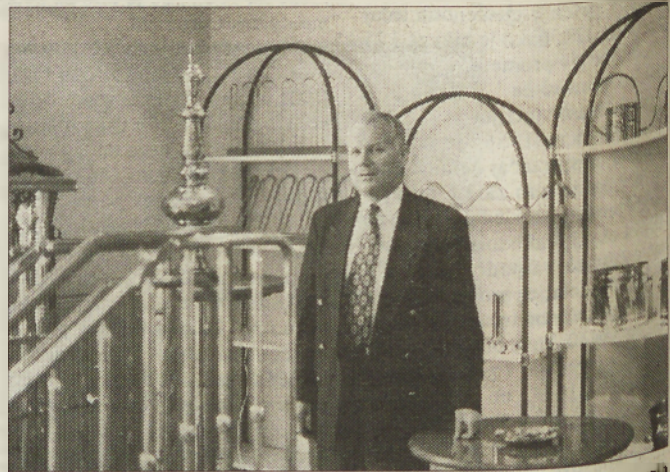
Končno je zvonjenje telefona vsaj za nekaj časa ponehalo. Potem sem kar hitro zvedel za poslovno pot in tudi to, zakaj je Josip in ne morda Jožef. Rodil se je v Hrvaškem Zagorju, v Mariboru je končal Industrijsko kovinarsko šolo (znano po kratici IKŠ), kjer se je usposobil za strugarja, ob delu pa je študiral še strojništvo

in ekonomijo, s čimer si je pridobil nova znanja in nazive: inženir strojništva in diplomirani ekonomist. V samostojnem podjetništvu je od 1987. leta. Tedaj je zapustil direktorski položaj v tozdu Obrtništvo, ki je posloval v okviru podjetja Sobotna, in vzel obrtno dovoljenje za intelektualne storitve, s čimer se je ukvarjal le nekaj mesecev, dokler ni prišel do spoznanja, da bo uspešnejši v izdelovalni dejavnosti. Jeseni istega leta je začel razvijati program izdelkov iz medenine, čeprav je bil brez tovrstnih izkušenj. Najprej je iz medenine izdelal stopniščno ograjo. Program izdelkov, za katerega se je odločil, je včasih tudi (kdor prizna, mu bo oproščeno) »kopiral« in nato razvijal z lastnimi dognanji, izkušnjami. Pri snovanju so mu koristili ogledi na sejmihi in seveda želje ter zahteve naročnikov oziroma projektantov, čeprav je velikokrat tudi narobe: njihove so samo naslove, ideje, zadeve pa izpopolnijo (in seveda izde-

lajo) v Tipingu. Izkušnje pač!

Neosebni »zlati« izdelki, na katere sem postal pozoren v pisarni Josipa Kelemena, so nastali v delavnici Tipinga. Pomemben obseg izdelave ostajajo še naprej medeninaste in nerjaveče ter kombinirane ograje, kjer so najpogosteje dodajani elementi iz bakra. Pa ne le ravne, ampak tudi »spiralaste«, ki jih je veliko težje izdelati in montirati. Zelo znana je Tipingova medeninasta oprema raznih lokalov ... Še bi lahko nihal, ampak potem bi to morda že bila reklama, kar pa ni namen tega zapisa. Za pravo reklamo pa Josip Kelemen oziroma firma Tiping, ki zaposluje 10 delavcev, skrbi sama. Izdelke iz Veščice srečujemo na raznih gospodarskih razstavah, na primer na

obrotnih sejmihi v Celju in Münchnu, na razstavi v Ingolstadt, a tudi na razstavi gostinske in turistične opreme ter ponudbe Gostur v Mariboru, kjer je dobil priznanje. Razstavljanje seveda stane, a je potrebno, saj le tedaj lahko računata na naročila. Neko leto niso razstavljal, in to se je poznalo. V Tipingu posvečajo veliko skrb kakovosti izdelkov, kar je nujno tudi zato, ker elemente vgrajujejo tudi v reprezentančne objekte (banke, hoteli, zdravilišča, ladje), in to ne le doma, kajti čedalje več izvozijo (in opremljajo) tudi v Avstrijo, na Madžarsko in na Hrvaško, na vidiku pa je tudi tržišče v BiH. S survojnami ni težav, četudi jih zaradi embarga ne kupujejo več pri nekdanjih dobaviteljih v Srbiji, pač pa v Italiji in Nemčiji. Večje količine uvozijo sami, manjše pa kupijo pri domačih posrednikih. Nemalo težav pa je z morebitnimi sodelavci pri proizvodnji. Sile jih ne usposabljuje, vsaj ne takih, ki bi brž uspešno poprijeli za delo; so pa tudi taki, ki jih ne mika, da bi se priučili. Josip Ke-

V Tipingu v Veščici izdelujejo razne izdelke iz medenine in drugih barvnih kovin predvsem za znane kupce oziroma naročnike, se pa najde tudi kaj po čemer utegne poseči »neznani« kupec. Gre za tipske in dekorativne izdelke ter kovinsko galanterijo. Nekaj so jih že razstavili in jih prodajajo v lastni trgovini. Razkazal jih je direktor Josip Kelemen. - Foto: S. S.

Cankova - Tišina

35 milijonov za posojila podjetnikom

Tudi v Občini Cankova - Tišina namenjajo posebno pozornost spodbujanju malega gospodarstva, podjetništva in obrti. Zato se je vodstvo te občine s Pomursko banko dogovorilo, da njihovim obrtnikom in podjetnikom odobri posojila v skupni vrednosti 35 milijonov tolarjev po dokaj ugodni obrestni meri, čeprav so bili zahtevki precej višji. Pri tem bo Občina Cankova - Tišina del obresti za najeta posojila plačala iz svojega občinskega proračuna. Ker se trenutno pripravlja občinski prostorski načrt, ki bo zajemal gradnjo posebnih con za razvoj storitvenih in podjetniških dejavnosti, je zadeva zadnje čase zelo aktualna.

Pri tem pa v Pomurski banki niso sprejeli vseh prošelj podjetnikov in obrtnikov za odobritev posojil za pospeševanje malega gospodarstva in obrti, ker so temeljito preverili sposobnost vsakega od njih za odplačevanje posojil. Posojila so odobrili 22 od 25 posameznikov, ki izpolnjujejo pogoje. V zvezi s tem je odbor za gospodarske dejavnosti, ki deluje v okviru občinskega sveta, ugotovil, da določene firme, zlasti go-

stilničarji, prijavljajo nižji dohodek od resnično ustvarjenega. V dveh primerih sta bili zavrnjeni prošnji zato, ker prijavitelja ni-

sta imela registrirane dejavnosti v Občini Cankova - Tišina pa tudi naložbi se izvajata v drugi občini. Tako so vsi podjetniki in obrtniki, ki so v davčnih napovedih prikazali prenizke dohodke, ostali praznih rok. To je seveda povzročilo negotovanje, saj zatrjujejo, da imajo dovolj denarja za odplačevanje dokaj ugodnih posojil. Če je res tako, potem je zadeva v nasprotju z zdravro logiko. Ali so na ta način prevarali davkarjo in v napovedi napisali nižji znesek od dejanskega, pa bo pokazalo nadaljnje preverjanje njihovih podatkov. M. JERSE

lemen oziroma njegova firma imela srečo, saj je sedanji tim gran, pa naj je to pri izdelavi ali montaži na terenu. Posebej je omenil vodjo te skupine Janeza Tišlerja. Tako se lahko direktor Josip Kelemen bolj kot neposredni nadzoru izdelave postavi vodstvenim nalogam ter dogovarjanju in sklepanju novih poslov. Firma je postopoma kupovala nove stroje, denimo uporabnega, pa tudi prostorsko se širila. Nova poslovna stavba, zgrajena 1991. leta v Veščici pri Murski Soboti, postaja že prva in na vidiku je nov prizidek velikosti 200 kvadratnih metrov. Josip Kelemen se razdaja tudi zunaj svojega podjetja, saj je svetnik v Mestni občini Murska Sobotna ter predsednik odbora za podjetništvo in drobno gospodarstvo.

Š. SOBOČAN

Kaj je novega v Puconcih?

V občinskem središču Puconci urejajo sekundarni vodovod za okrog 50 gospodinjstev. Delavci soboškega Pomgrada so se te pomembne naložbe lotili na levem bregu Puconskega potoka. Pogodbeno vrednost del znaša skoraj 8 milijonov tolarjev. Potreben denar so zagotovili s krajevnim samoprispelkom in odškodnino za odlagališče odpadkov. Računajo, da bodo s temi deli končali do konca letošnjega leta. Puconci, kjer je večje odlagališče odpadkov za širše območje nekdanje soboške občine, in bližnja Vaneča namreč dobivajo mesečno do 1,2 milijona tolarjev kot odškodnino zaradi negativnih vplivov na okolje.

V Puconcih so se lotili tudi obnove stare zgradbe, kjer je sedež krajevnega urada. Poseg je bil nujen, saj so bili ti prostori vlažni in so povzročali nenehne preglavice. Dela opravljajo dela-

vci lendavskega Gidosa, stala bodo okrog 27 milijonov tolarjev, končana pa naj bi bila do konca letošnjega leta. Z ureditvijo pritličja in podstrešja bodo pridobili čez 350 kvadratnih

metrov uporabnih površin. V teh prostorih bodo upravna enota, poročna dvorana, sedež občine in Zavarovalnica Triglav, medtem ko bodo trije prostori rezervirani za zdravstveno dejavnost. Denar za naložbo so zagotovili iz občinskega proračuna in posojili posameznim podjetjem. M. JERSE

VESTNIK

Ni vseeno, v kakšnem prostoru dahneš tisti usodni »da«, zato so tudi v Gornjih Petrovcih ozajšali poročno dvorano. Dela so stala 800.000 tolarjev. Otvoritvene slovesnosti so se

poleg domačih funkcionarjev udeležili še predstavniki Državne upravne enote Murska Sobotna (načelnik Geza Frakaš in drugi). Dvorana stane nove pare! - Fotografija: E. Škerlak

Predsednik vaškega odbora KS Velika Polana Štefan Prša V Veliki Polani pljunili v roke

Velika Polana je eno od nekdanjih središč v prejšnji Občini Lendava, ki mu - poleg Dobrovnika - ni bilo dano, da bi v novi lokalni samoupravi postal samostojna občina; vsi drugi so to postali, povrh pa še Kobilje, ki je le vasiica. Morda se je z Veliko Polano to zgodilo zato, ker v zadnjih letih niso bili dovolj dejavni in je imel človek občutek, da ta kraj nazaj oziroma da ga druga naselja prehitevajo.

V drugi polovici tega leta so izvolili nove vaške odbore v Veliki in Mali Polani ter Brezovici in, kot kaže, so prav izbrali, zlasti v Veliki Polani, kajti zdi se, da mrtvilo odklenkava. Vsaj tak vtis dobi človek v pogovoru s predsednikom Štefanom Pršo, sicer samostojnim podjetnikom tiskarske dejavnosti, ki se že nekaj mesecev posebej razdaja za stvari, koristne

za vse občane. Najbolj opazne so novosti na nekdanjem združenem domu, ki je bil zelo zanemarjen, zdaj pa le kaže, da vaščani ne bodo dovolili, da bi objekt, ki so ga sami zgradili, propadel. Vaški odbor, zlasti njegov predsednik, se je zelo zavzemal za širitev poti in njeno posodobitev, kar mu je v sodelovanju s Pošto Slovenije oziroma njeno enoto v Murski

Soboti tudi uspelo. Hkrati s posodabljanjem dela združenega doma, v katerem je poštni urad, so uredili tudi prostore v nadstropju, v katerih naj bi bil sedež Občine Velika Polana, za katero si zlasti prizadeva prav Štefan Prša, ki je v ta namen obiskal celo Državni zbor in o tem javno govoril tudi v televizijski oddaji V žarišču. Dokler zamisli ne bodo izpeljali, »mora« seveda sodelovati s predstavniki Občine Črenšovci, v katero so uradno vključeni.

»Kakšen pa je vaš prihodnji program dela in koliko denarja bo stala posamezna nalozba?« sem povprašal Štefana Pršo.

»Prejšnji vaški odbor je veliko denarja vlagal v komunalno infrastrukturo in morda zanemarjal središče vasi, zlasti združni dom. Tudi mi ne bomo zanemarjali cest, saj smo za ureditev vaških poti in odtočnih jarkov za meteorne vode predvideli 2.100.000 tolarjev. V središču Velike Polane

smo za lepši videz sicer nekaj že naredili, na primer uredili del pročelja združenega doma, še več pa bomo, seveda ne sami. Tako nam je uspelo pridobiti vodstvo Upravne enote Lendava, ki bo posodobila krajevni urad in pomožne objekte ter v isti stavbi na novo uredila poročno sobo, saj zdaj že nekaj časa civilne poroke sklepajo v gasilskem domu! Postopoma pa bo vaški odbor obnavljal še preostali del združenega doma. Za ureditev oziroma vzdrževanje pokopališča pa smo predvideli 1.500.000 tolarjev. Enak znesek smo namenili še za neke vrste »odprti filter« v enem od jarkov, v katerega se stekajo odplake, zlasti iz središča in dolnjega konca vasi. Nadaljevali bomo v ureditvi ulične razsvetljave in postorili še kaj, kar se bo pokazalo, da je nujno potrebno.«

V Veliki Polani pa zdaj še ni znano, kaj bo z nekdanjim šolskim poslopjem, ki ga čedalje bolj nenačnja zob časa. Nič več ni slišati, da bi ga bil Univerzal voljan kupiti, pač pa naj bi se zdaj bolj oziral za združni domom, za katerim naj bi uredili prizidek za skladišče gradbenega materiala. Bodi tako ali drugače, problem bo treba prej ali slej rešiti, kajti vaški odbor si je zadal tudi naloge, da bo obnovil dvorano v združenem domu, v kateri so bile svojčas kino- in druge predstave, zdaj pa je v njem skladišče. Vaški predsednik Štefan Prša je optimist, kar se tiče prihodnje urejenosti naselja. Za to pa je bil že skrajni čas. Pa ne le zavoljo domačinov, ki žele živeti in delati v lepem kraju, ampak tudi zaradi obiskovalcev od drugod, ki prihajajo v Kranjčevo Poljano. Le-ta tudi zaradi tega ne sme ostati svet v močvirju.

V KS Cankova za hitrejši razvoj

Referendum za uvedbo krajevnega samopriskevka za naslednjih pet let so imeli tudi v vseh osmih vaseh Krajevnega skupnosti Cankova. Od 1772 volilnih upravičencev se je glasovanja udeležilo 1235 ali 71,3 odstotka vpisanih volivcev. Za krajevni samopriskev se jih je odločilo 929 ali 73,55 odstotka, proti jih je bilo 306 ali 24,2 odstotka, neveljavnih glasovnic pa je bilo 28 ali 2,25 odstotka. K tako ugodnemu rezultatu je gotovo prispeval tudi dopis, ki ga je predsednik Krajevnega skupnosti Cankova Peter Obal naslovil na vsa gospodinjstva. V njem so podrobneje navedena opravljena dela v minulih petih letih in prikazano ne tisto, kar želijo narediti do konca leta 2000.

Petletni referendumski program, v katerem bodo zbrali 45 milijonov tolarjev, je zares petlet, saj zajema vrsto naložb. Tako nameravajo bolj vzdrževati in posodobiti ceste ter mostove, dograditi osnovno šolo in vrtec na Cankovi, urediti ulično razsvetljavo, zgraditi artohusna postajališča, vzdrževati pokopališča, mrliške vežice in kapelice, sofinancirati ureditev igrišča in rekreativnih objektov ter zelenic, večjo skrb pa bodo namenili tudi oskrbi z zdravno pitno vodo. Prav tako bodo poskrbeli za plačila najetih posojil ter za končanje druge faze kanalizacije in čistilne naprave na Cankovi. Odločili so se, da bodo

zaposleni poslej mesečno plačevali 2 odstotka od neto osebnih dohodkov, tolikšen delež pa velja tudi za obrtnike. Delež upokojencev je 1 odstotek, zaposlenim v tujini pa

so odmerili 2 odstotka od povprečnega osebnega dohodka v Republiki Sloveniji v minulem letu, medtem ko bodo kmetje morali odšteti 4 odstotke od katastrskega dohodka.

To velja za sedem vasi KS Cankova, medtem ko so se v Korovcih odločili za 3 odstotke od obrtnikov in kar 10 odstotkov od katastrskega dohodka, v Krašcih pa bodo dodatno namensko zbirali še štirikrat po 7500 tolarjev za mrliško vežico.

MILAN JERŠE

Š. SOBOČAN

13. martinovega teka od Radenec do Bratonec (21 kilometrov), ki ga je pripravila tekaška sekcija Radenske, se je udeležil tudi 13-letni Gregor Kerman, učenec 7. razreda osnovne šole v Beltincih. On sicer ni tekel, ampak se je peljal z motociklom, kar je bilo enako naporno. Zdaj mu vožnja ne povzroča več težav, sprva pa je ravnatežje lovil s pomočjo smučarskih palic. Gregor bo še tekmoval s svojim »enokolesom«. - Fotografija: F. Kl.

GORNJA RADGONA - Z gornjeradgonske avtobusne postaje se dnevno vozi na različne središče in visoke šole 850 vozačev. Mesečne izkaznice jih ima nekaj čez 500, drugi pa imajo tako imenovane »busi« vozovnice, ki so prav tako nekoliko cenejše od rednih. Stalne mesečne delavske vozovnice pa ima le 30 delavcev. Vodja Certusove prometne pisarne Branko Habjanič je povedal, da je tako zato, ker je v mnogih podjetjih motena proizvodnja, veliko pa jih je tudi na čakanju na delo. Pač pa opravljajo še naprej organiziran stalen prevoz za 167 delavcev Muričnega obrata v Črešnjevcih. (L. Kr.)

ODRANCI - V Odrancih tli ideja o ureditvi kojesarske steze in peš poti ob potoku Črncu. Zamisel bo verjetno izpeljalo turistično društvo, ki ga

nameravajo ustanoviti. To bo imelo v tej vasi oziroma občini kar precej priložnosti, da se izkaže oziroma pripomore k lepši urejenosti naselja in prijetnejšemu življenju v njem. V ta namen bodo pripravili med drugim tudi tekmovanje za najlepše urejeno domačijo, okensko polico, vrt ... V Odrancih je nadvse dobro razvito gostinstvo, poskušajo pa se tudi z drugimi oblikami privabljanja gostov, denimo s tradicionalno Ajdovo nočjo, ki jo bodo še naprej »razvijali« in jo morda »raztegnili« na teden dni. (J. Ž.)

tij dolgo skupnost znova potrdila, in sicer v župnijski cerkvi Marije Vnebovzete v Turnišču, saj sta se ves čas svoje zakonske skupnosti dobro razumela. Medtem ko je Terezija doma kmetovala in gospodinjila, je Martin hodil na delo v turniško Planiko, popoldne pa je seveda tudi on poprijel za delo na posestvu.

Našel pa je tudi čas za petje v Turniškem oktetu, katerega član je še zdaj. Med gosti na družabnem delu zlate poroke so bili seveda tudi pevci in nekajkrat se je oglasila pesem. Horvatova imata dve hčerki in dva vnuka. - Š. S.

Kako čas hitro teče! Kar 50 let je minilo od dneva, ko sta se poročila Terezija in Martin Horvat iz Renkovec. Prav je, da sta pet desetle-

Prleški fučkec

Fčera je pje začela svetnica Cilika drnkati na harfo f čost bišega dneva republike Prlekije - no prleškega priklučka Slovenije - kero čėjo ot vseh strani vničiti. To pa je pje toki posel, kak da bi htela Perčjakova ta stora Ruzika žmek z zobni doj s prespajovega vreteneta vzeti.

Eee, za 29. november pje nede več tistih mitološko božanskih no svetniških televizijskih oddoj, s kerimi so nas negda ločili k zavednosti. Pa nede več parode z orožjon - ka so ga pol že zničali Srbi za bratsko klaje, pol pa ga še šparajo za drugič.

Zapomnite si, ka mo van reka: či nebi bilo Prlekije, te bi bila Slovenija še bole objedena pa mola kak Jezoš Kristoš. Tudi Prleke so leta 1947 okoli prnesli Hrvatji, gda so f čost bratstva no edinstva pa enotnosti pohubali za več kak dvajsti zaselkof no vesi slovenskih Prlekoj! Pa tan so potegnili nevidno mejo pa poklali fse, ker so bili ne za! Sad ga vidiš - sad ga ne vidiš.

Zaj, pret svetki dneva republike, moremo, kak se sliši, biti fsi tudi fajerverkari no jagri pa rapšici priprovlent. Samo ne smemo preveč poslušati tistega prleškega GIBAJA ZA ZEDINJENO SLOVENIJO NO PRLEKIJO. Ja, pa ne zato, ka je negda priša s ten f štih že tudi Bojan Štih, ker se je borija za zedinjeno Slovenijo, dokič je ne doba raka. Ja, le vervitite mi, še neki no neki de doba raka pret, kak de rešeno pitaje prleške meje, kero so si Hrvatji z beograjskin žegnno leta 1947 vzeli, te pa so vün stivali slovenske učitele no župnike pa dramatično doj vničili slovensko besedo. Pa fsi Prleki tan so mogli biti tiho, ka so jih začeli klati kak podgane pa zakopati f strelske jorke, tan f Štrigovi, ge jin gnešji den stovijo križe, pa spomenike.

Zaj pa te vi poglednite pomursko zavednost. Pomurski pisateli so se tole mrzle jesenske dneve šprancerali ot kupice do kupice pa nafūlali fse cajtne no televizijske aparote z napihūvajon vün z mūhe slona, kak so pre požrtvovalni tan na severnoj tromeji. Vačik pa je tak, ka so bili nekaj žlaprtkasto nafūlani s čūdnimi storimi ideologijami pa so ga sračkali okolnokoli, samo na slovensko priške brate, na prleško Medmurje, so se ne spotili najnc z enoj besedoj. Toti umetniki so skos no skos neke fūdali že negda na sveti tak, kak je pač fūda veter. Ka de ž jimi, gda de ša precednik Kučan f penzijo, toga pa niše ne ve. Samo če de se to tak šūkalo, te do lahko kres dvajsti, trijesti let že fsi pomurski pisateli gučali madžarsko pa nemško no srbohvrvačko. Ka so te ne mogli iti v Štrigovo najnc ene sveče vūjžgati? Se pa je to nikšo ne.

Koke vūjžgote toto Gibaje za zedinjeno Prlekijo, parđon - Slovenijo -, to pa je že drugi žlaptek ... Ja, se je praf, ka pišejo Drnovski pa Kučani pisma, f kerih se aufregajo, ka tota dvo pa še Peterle kcoj pre mešetorijo s slovenskoj zemloj. Pa zaj, gda že fse vemo ot poklanjih Slovencef no Prlekoj, ka že fse cajtne o ten pišejo, nan f pismi vün z nafūlana bobjajo, ka je »slovensko občino hrvaška brozomafija leta 1947 krvovo okuperala, Hrvatji pa so premlotili no montrali pa spoklali na stotine naših zavednih liđi. Ja, tudi Prlekoj, ker so se ne pohrvaščili. Zmetali so jih v rest s slovenskin no prleškin jezikon vred; to je že resen. Pa masakrerali so jih, poklali no fkuđer s pesi vrgli v globače ... no tak dale ... To je fse lepo no praf. Samo zakoj drek grožajo pet let po dvanajstih, gda so ga že drugič do kunca zgrožali no prečistili? Provocerajo pre bogo lūđstvo? V resnici so med totimi redkimi čloni totega gibaja tudi toki fūči, ker delūjejo prott slovenskoj knigi no slovenskoj besedi, tudi proti slovenskin biblotiflon. Kumi naj človik sploh še kaj vervle?

Te pa naj živi pokojni den republike no kisilo zelje!

MIROS

LENDAVA - Sožitje - društvo za pomoč prizadetim - ki ga vodi Slava Donko, ima 80 članov. Pred kratkim je v Lendavi pripravilo 3-dnevni seminar, na katerem je bilo 50 staršev in njihovih otrok. Vsebina: kako pomagati psihično in fizično prizadetim in jih vključevati v družbo, da se bodo počutili enakovredni oziroma enakopravni.

- V Lendavi je bil tudi seminar za mentorje mladih članov Rdečega križa, ki se ga je udeležilo 28 slušateljev. Ti so na koncu opravili neke vrste izpit in tako dokazali, da utegnejo biti dobri vodje pomladka humanitarne organizacije. (J. Ž.)

Nova pridobitev v Gornjih Petrovcih Blagoslovili pokopališko vežico

Zadnje nedeljo v prejšnjem mesecu je bilo v Gornjih Petrovcih nadvse slovesno. Po božji službi so vaščani Gornjih Petrovec predali namenu novo mrliško vežico. Obred blagoslovitve sta opravila evangeličanska duhovnica g. Jana Kerčmar in katoliški duhovnik g. Ivan Camplin, o poteku gradnje pa je spregovoril g. Aleksander Ružič, dosedanji predsednik sveta KS.

Vežica je velika pridobitev, saj so potrebo po sodobnem slovesu od pokojnika čutili že vrsto let. Vrednost naložbe je danes ocenjena na 9.000.000 tolarjev. Glavni finančni vir je bil krajevni samopriskev. Ta se z novim letom izteka, a so se občani že odločili za novega.

Lepa in bogato opremljena veža je le ena od velikih pridobitev v KS Gornji Petrovci, kamor spadajo še Peskovci. Tudi tam so uspeli zgraditi novo vežico, uredili pa so še okolico in obnovili pročelje gasilskega doma. V Gornjih Petrovcih so posodobili vaško dvorano in asfaltirali več kot 6 kilometrov vaških cest. Skupna cena teh naložb znaša več kot 35.000.000 tolarjev. Glavnino denarja so zbrali s krajevnim sa-

cestne odseke so se še posebej izkazala posamezna gospodinjstva, saj so nekatera prispevala od 100.000 do 200.000 tolarjev. Sicer pa je pričakovati, da bodo

V Gornjih Petrovcih so zgradili sodobno mrliško vežico, ki je po sedanjih cenah vredna 9.000.000 tolarjev. - Fotografija: Ernest Škerlak

mopriskevkom, 10.000.000 tolarjev pa so dobili od stare Občine Murska Sobota. Za določene še veliko postorili, saj ima (tako kot prejšnje) tudi novo vodstvo ne Murska Sobota. Za določene KS vso podporo občanov.

* zvezde vam kažejo *

OVEN

Ona: Bolje, da svojih preteklih podvigov ne obešaj na veliki zvon, saj lahko pridejo novice na povsem napačna ušesa. S partnerjem se bosta sicer sprla, a bo vendarle vse skupaj ostalo v mirnejših vodah.

On: Tokrat moraš ti pokazati svoje resnične sposobnosti in kvalitete. Obdobje lahkomišelnega norčevanja je minilo in pokazati boš moral svojo pravo podobo, saj se ti lahko zgodi, da jo izgubiš.

BIK

Ona: Slabo razpoloženje ti bo pokvarilo lepe načrte. Toda nikar se preveč ne jezi, saj bo tvoja osamljenost le kratkotrajna. Nekdo si že dalj časa prizadeva, da bi se prerinil v tvojo družbo, in končno mu bo uspelo.

On: Zdaj je čas, da se odločiš in greš do konca. V začetku bodo rezultati res nekoliko nespodbudni, toda na koncu se bo vendarle pokazalo, kdo je imel prav. Vsekakor boš ogromno pridobil, več kot izgubil.

DVOJČKA

Ona: Zaradi samoljublja in zagledanosti vase si osebi, ki ji je veliko do tebe, povzročila obilo skrbi in težav, zato se ji še dolgo ne bo uspela ponovno približati in si pridobiti njenega zaupanja.

On: Oglasil se ti bo nekdanji prijatelj in ti predlagal zanimivo kupčijo. Nikar preveč ne odlašaj, saj se ti lahko v nasprotnem primeru zgodi, da se boš kasneje še pošteno kesal - in to upravičeno.

RAK

Ona: Ko boš spoznala, da si premagala določene zadržke, boš uvidela, da si bila kar predolgo nespametna. Prijatelj si bo zelo želel, da bi spregovorila o svojih čustvih, ti pa tega ne boš mogla narediti.

On: Povečal boš svoj krog prijateljev in ponovno se bodo začele zabave brez konca in kraja. Pazi se, da te vse skupaj preveč ne zanese, saj bo vrnitev v stare tokove težka in nadvse neprijetna.

LEV

Ona: Čeprav se boš držala bolj ob strani, se boš kar naenkrat znašla v središču pozornosti. To ti bo vsekakor zelo koristilo predvsem za izpeljavo tvojih ljubezenskih načrtov pa tudi sicer se boš zabavala kot že dolgo ne.

On: Še vedno si ne boš uspel razložiti nepričakovane odločitve, ki ti je dobrodu zagrenila življenje. Raje prenehaj tuhtati in se posveti tistemu, kar ti je ostalo. Čaka te prav prijetno presenečenje.

DEVICA

Ona: Ne smeš biti zadovoljna z majhnim uspehom, ampak moraš poskusiti še s čim večjim. Od srečanja lahko sicer veliko pričakuješ, vendar se tvoji načrti vendarle ne bodo popolnoma uresničili.

On: Še vedno ti ne bo uspelo prepričati partnerja, da bi ti popolnoma zaupal. Sicer pa si tega tako ali tako ne zaslužiš... Ob koncu tedna se ti bo pripetila majhna nezgoda, a ne bo kakšnih posebnih posledic.

TEHTNICA

Ona: Kar je enkrat zaradi neumnosti izgubljeno, se le stezka ponovno pridobi. Bolje bo, da poskušaš tudi kje drugje, kjer imaš morebiti veliko več možnosti, kot si misliš. Koristil ti bo obisk pri zdravniku.

On: Opazil boš, da vendarle nisi tako zapostavljen, kot si si domišljal. Ozri se malo naokoli in si poišči poti, ki bodo obetavnejše od dosežanih. Poslovni konec tedna ti bo prinesel vesele novice.

ŠKORPIJON

Ona: Ko se ti bo ponudila priložnost, jo raje zgrabi z obema rokama, da ti ne uide. Prijateljice ti pripravljajo presenečenje, ki pa ti mogoče niti ne bo preveč ugajalo, zato se pripravi na rahel prepir.

On: Nikar se ne jezi na tiste, ki niso prav nič krivi za tvoj sicer dokaj neprijeten položaj. Raje najprej pometi pred svojim pragom. Konec tedna se ti obeta prav prijetna avantura, ki se je boš še dolgo spominjala.

STRELEC

Ona: S popolnoma novim pristopom boš napravila na svoje prijatelje velik vtis. Izkoristila boš trenutni položaj in prav hitro se boš znašla v prijetni moški družbi. Pazi na svoja čustva.

On: Prebroditi boš moral težave, ki ti lahko dobrodu spremenijo tvoje poslovne načrte. Poslovni partner ti bo predlagal konkretno ponudbo, ti pa se boš preveč obotavljal. Raje pohiti!

KOZOROG

Ona: Pred očmi imaš en sam cilj, zato ne vidiš priložnosti, ki se ti kar ponujajo. S silovitim rezom boš prekinila trenutno zvezo, ki ti greni življenje, nato pa se boš posvetila lepšim in prijetnejšim stvarim.

On: Še vedno se ne boš uspel sprizniti z nastalim položajem, toda vsa tvoja naprezanja bodo bila le boj z mlino na veter. Še najbolje bo, da si vzameš nekaj dni počitka in poskušaš urediti svoje misli.

VODNAR

Ona: Še vedno trmasto vztrajaš in si ne daš dopovedati, da bi stvar tekla tudi brez tebe. Pojdi raje na potovanje, saj te tam čaka zelo prijetna avantura. In poskrbi malo za svoje zdravje, ki nikakor ni idealno.

On: Prijeten pomenek se bo prehitro prevesil v nekaj povsem drugega in prav lahko se ti zgodi, da se boš zvečer znašel v tuji postelji. Toda nikar se s tem preveč ne hvali, kajti vse skupaj lahko pride na napačna ušesa.

RIBI

Ona: Čeprav si obljubila, da boš molčala, ti bo vseeno ušla neprevidna beseda in že bo ogenj v strehi. Sicer boš poskušala storjeno popraviti, vendar boš le še zaostriła dosedanjo zmedo. Pričajuk

On: Naključen obisk ti bo pokvaril prijetne načrte, zato pa odprl nove, v tem trenutku še povsem neslutene perspektive. Nikar se ne obotavlja, temveč zagradi ponujeno priložnost, ki se zlepa ne bo več ponovila.

Novi zakladi Kremlja

Moskovski Kremlj velja za enega najbolj skrivnostnih dvorcev na svetu. Njegovi hodniki in kleti gotovo ne bodo nikoli razkrili vseh svojih skrivnosti. Novi ruski oblastniki pa so odprli vsaj kremeljske zakladnice in javnosti predstavili dragocenosti, ki so bile dolga leta na ogled le izbrancem. Za razstavo Novi zakladi Kremlja vlada v Moskvi veliko zanimanje. Prav novi zakladi to seveda niso, saj so dediščina minulih stoletij.

Ko deček odraste v moža

Dan, ko deček odraste v moža, je pri številnih ljudstvih najpomembnejši v življenju. Šele takrat namreč postane moški polnopraven član skupnosti, ki si lahko lasti premoženje in se poroči. Tudi pri Masajih je tako. Njihovi obredi so danes sicer pod vplivom zahodne civilizacije in turizma, ki je v Keniji ena najpomembnejših gospodarskih panog, še vedno pa so v svojem bistvu dovolj prvinski. In dečkom, ki tisti dan postanejo možje, pomenijo prav toliko kot so njihovim očetom in dedom.

Verjeli ali ne!

Najkrajša imena na svetu imajo: francoska vas Y, ki se tako imenuje že od leta 1241, danska vasica A na otoku Fyn, ter švedski kraj A v Vikholandetu. **Najdaljši dnevnik** je napisal Ernest Loftus iz Harareja v Zimbabveju. Začel ga je pisati 4. maja 1896, ko je bil star 12, let in ga pisal natančno 91 let. **Najkrajše znano dopisovanje** sta imela Viktor Marie Hugo in urednik založbe Hurst in Blackett. Av-

tor je bil na počitnicah in ga je skrbelo, kako se prodaja njegov roman Nesrečniki. V svojem pismu uredniku je napisal »?«. Odgovor se je glasil »!«.

Med vsemi znanimi lončnicami je najstarejša sekulenta Fockea cripisa, ki jo je okoli leta 1801 vsadil baron Jacquin na vrtu cesarskega dvorca Schonbrunn.

Maja 1961 je neka 54-letna Burmanka v Rangunju rodila 1,3 kg težkega mrtvega otroka - po 25 letih nosečnosti. Čeprav je že leta 1936 dobila prve porodne popadke, se je otrok rodil šele leta 1961.

Nova vrsta pritlikavega konja

Skupina francoskih in britanskih strokovnjakov, ki raziskujejo redko naseljeno območje na severovzhodu Tibeta, je odkrila zahodnemu svetu doslej neznano vrsto pritlikavega konja, je sporočil francoski raziskovalec Michel Peissel. Ta se je podal na sedemtedensko odpravo z namenom, da bi raziskal pritlikavega

nanqenškega konja, ki ga je odkril v sosednji Kitajski leta 1991. Gre za edinega čistokrvnega azijskega konja po odkritju kapsijskega konja leta 1962. Kitajske oblasti so Peisselu dovolile raziskovanje nanqenškega konja v tem delu Tibeta, vendar so pričakovano naleteli na povsem novo vrsto in na še neraziskano območje, poraščeno z gozdovi trsočletnih borov, ceder in brez.

Odkrili najstarejšo žabo

Sodobne paleontologije je zajela dinosavrsko mrzlica, saj so zadnje čase v obeh Amerikah odkrili zavidanja vredno število dinosavrskih kosti. Našli so celo nekaj novih vrst prazgodovinskih velikanov. Njihovi kolegi v Arizoni pa so se posvetili manj senzacionalističnemu iskanju: odkrili so doslej najstarejše ostanke žabe. Ta dvoživka naj bi se pojavila na Zemlji že pred 190 milijoni let.

Kraljičinih 95 let

Britanska kraljica mati, zagotovo pri Britancih najbolj priljubljena članica kraljevske družine, je pred kratkim praznovala 95. rojstni dan.

Sicer nima več kaj prida trdnih nog, toda tudi letos se je udeležila slovesnosti, ki so ji jo pripravili hvaležni Britanci. Pri srcu

jim je že od druge svetovne vojne ne, ki jo je skupaj z Londončankami ob kralju in obeh hčerah preživela v prestolnici, čeprav so nanjo padale bombe. Pred njo nim je kraljica mati uspešno prestala operacijo na levem očesu, sicer pa se ne pritožuje nad njim.

a vsakogar nekaj

Neopunkovske pričeske

Renesansa punkovskega gibanja lahko poimenujemo eno od najnovejših frizerskih smernic. Predlagali so jih slavni mojstri striženja in česanja. Osnovna linija so ravni lasje, pa naj bodo dolgi ali kratki. Povsem gladko so počesani, celo brez kakršnega

koli tupiranja. Morda si bo treba pomagati tudi z briljantino ali vsaj želejem.

In kakšne so letošnje novopunkovske pričeske? Z obvezno prečko, najraje na strani. Da na čelu ni neubogljivih las, jih pritrdimo z glavnički ali sponkami vseh oblik in barv.

Nekaj o vašem psu

Če želite, da se vaš ljubljeneček ne bo približal nekaterim vrtnim predam ali nasadom, poškropite prostor okoli njih z lizolom. Prav tako se pes ne bo zavalil na vaš najljubši naslonjač ali udomačil na noži, če v zgibe na blazinah natresete malce popra. Če ima pes sršeco dlako, niso pa krive bolhe ali drug mrčes, je morda vzrok pomankanje vitaminov. Kupite ustrezen vitaminski preparat in ga primerno hranite. Gliste pri psu preprečite, če hrani redno dodajate uljudno surovo korenje. Če žival gliste že ima, morate z njo k veterinarju, korenjem pa jo kljub zdravilom hranite še nekaj časa.

Vitamini

- A:** ribje olje, pinjeno mleko, rumenjak, korenje, špinata, peteršilj. Vitamin A uravnava motnje v rasti in ugodno vpliva pri očesnih in kožnih obolenjih.
- B:** kvas, pšenica, pšenični kalčki, rž, polnovredno zrnje in kruh, nelučen riž, listnata zelenjava, stročnice. Vitamin B pomirja živce in zdravi živčna vnetja, lajša želodčne in črevesne težave, krepi mišičje, poživlja krvni obtok.
- C:** limone, pomaranče, šipek, črni ribez, jagode, solata, peteršilj, hren, sveža zelenjava. Vitamin C preprečuje skorbut, pomaga pri infekcijskih boleznih, krepi odpornost organizma. Ne pozabite pa, da se pri več kot 40 stopinjah Celzija razkrajata.
- D:** ribje olje, maslo, rumenjak, gobe... Vitamin D varuje pred rahitisom, mišično obolestjostjo, okvarami zobovja in ko-že.
- E:** pšenični kalčki, koruza, soja, orehi, listnata zelenjava, maslo... Vitamin E skrbi za normalno delovanje jeter, preprečuje motnje v krvnem obtoku, sterilne in spontane splave, krepi ožilje, zavira staranje.
- H:** jetra, ledvice, mleko, rumenjak, žito, grah... Vitamin H preprečuje kožna vnetja in alergije, izpadanje las, prhljaj in nastajanje tvorov.
- I:** limone, črni ribez. Vitamin I preprečuje vnetje dihal.
- K:** zelje, špinata, paradižnik, zeleni del korenja... Vitamin K, ki nastaja tudi v človeškem črevesju, tvori obrambna telesa proti krvavitvam in pospešuje izločanje žolča.
- P:** Paprika, limone, pomaranče... Vitamin P preprečuje močne krvavitve in utrjuje stene žil.

Biskvitno testo za torte

bo rahlo in visoko, če namastite samo dno, ne pa tudi oboda modela. S sadjem obložena torta je velikokrat preveč vlažna in sočna; to preprečite, če testeno plast, na katero polagate sadje, najprej premažete s stopenim beljakom. Na beljak lahko položite še tanek tortni oblat; med peko se spoji z biskvitnim testom in zadrži sadni sok. Preden torto glazirate, jo natanko potresite z moko, prelivu pa primesajte malo kokosovega masla. Bolj svetleč in tekoč bo.

Kuhajte z nami

Cesarski praženec

Domovina cesarskega praženca je Avstrija. Od tam se je v originalni obliki razširil v južno Nemčijo in na Češko. K nam so ga v času Avstro-Ogrske prinesli naši rojaki, ki so se tam pogosto zaposlovali. Pri nas ga še danes pripravljamo z mnogo skromnejšimi sestavinami pod imenom praženec ali po domače »šmarn«.

Izvorni cesarski praženec pripisujejo Francu Jožefu, ki se je med lovom izgubil v gozdu, dokler ni prišel k neki dobrosrčni kmetici, ki ga je s »ponesrečenimi« palačinkami rešila lakote. Druga zgodba ga pripisuje cesarici Elizabeti, ki ni hotela drugega peciva. Iz tega slastnega in rahlega testa bi lahko naredili tudi fine kolače.

Za cesarski praženec potrebujemo: 5 jajc, 8 dag sladkorja, 1/8 l mleka, 25 dag moke, 6 dag masla, sol, sok polovice limone, 10 dag rozin, maščobo za pečenje.

Rumenjake s sladkorjem penasto umešamo, dodamo moko, mleko, raztopljeno maslo, sol in limonin sok. Nazadnje dodamo trdo stepen beljak in prebrane, oprane in poparjene rozine. Na vročo maščobo v ponvi vlijemo približno za 2 cm visoko plast testa in ga rahlo zapečemo. Nato ga z dvema vilicama raztrgamo na manjše kose, le-te obrnemo in po obeh straneh zlato rumeno zapečemo. Na servirnem krožniku ga potresemo s sladkorjem in ponudimo s sadno čežano ali kompotom.

Cilka Sukič

Če so na nožih strjeni ostanki živil ali jedi, jih najprej za nekaj minut položite v vročo vodo in šele potem zdrgnite z gobico. Pri čiščenju rib ali rezanju cebule se oster vonj zaje v nož. Odpravite ga, če nekajkrat prerežete debel koren. Nože, ki rjavijo, takoj po uporabi zdrgnite s papirnato servieto, madeže pa odstranite z alkoholom.

JEKLO TEHNA d.d. MARIBOR
PRODAJNI CENTER MURSKA SOBOTA
 Cvetkova 2a
 tel.: 31 760

PONUDBA TEDNA
PRODAJA SADIK SADNEGA DREVJA
 KAKOVOSTNE SADIKE JABLAN, HRUŠK IN OSTALEGA SADNEGA DREVJA PO UGODNIH CENAH.
S KARTICO ZVESTOBE ŠE 5 % POPUSTA!
 Veselimo se vašega obiska!

SOS
 telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja
 petek in sobota od 20. do 23. ure.
(069) 33 006

Po fantovsko

Samo pulover oblecite, pa boste že modni, se glasi eden letošnjih sloganov. Dodati je treba, da mora biti kratek, ozek in mehak. Tokrat vam predstavljamo karirate pletenine: nekoliko fantovskih krojev so, malo so videti tudi šolske, poleg tega pa ostajajo romantične in skoraj nostalgije. Pa še vse barve so dovoljene.

Medenina

Okrasni in uporabni predmeti iz medenine so spet zelo moderni. Treba pa jih je skrbno in redno čistiti, da ne postanejo in postanejo lisasti. Limonin sok medenini lepo osveži barvo, kot zlato pa se bo lesketala, če jo zdrgnete s polimno pasto iz krede, žveplovega pudra in kisa. Medeninaste predmete lahko tudi premažete s tanko plastjo brezbarvnega nitrolaka - ostali bodo lepo svetli. Kot dobro čistilno sredstvo se obnese tudi surov krompir, z njim medenino pazljivo zdrgnite, nato jo zloščite z mehko krpo. Medenino rad napade zeleni volk; madeže odstranite s petrolejem.

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM NA MURSKEM VALU: NSTSMMV

1. FAIRGROUND - Simply Red
2. ROCK AND ROLL IS DEAD - Lenny Kravitz
3. SOMETHING FOR THE PAIN - Bon Jovi
4. FANTASY - Mariah Carey
5. AEOPLANE - Red Hot Chili Peppers
6. FALLIN' IN LOVE - La Bouche
7. A GIRL LIKE YOU - Edwyn Collins

PREDLOGI:
 LET THIS LOVE BEGIN - Caught in the Act
 ONLY WANNA BE WITH YOU - Hootie & The Blowfish
 POUR QUE TU M'AIMES ENCORE - Celine Dion

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH

1. KAKO MI ZADIŠIS - Andrej Šifrer
2. LENOBA - Don Montony Band
3. BODI TU - Regina
4. KDO UPA SI V MOJE DVORCE - Miša Molk
5. SOLZE - Damjana
6. SRCNA DAMA - Irena Vrčkovnik
7. BABY - Oliver Antauer

PREDLOGI:
 ZDAJ ŽIVIM - Vili Resnik
 DAN ZA DNEM - Aleksander Mežek
 VZEMI ME NA KRAJ SVETA - Tomaž Domicelj

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: S KRŠČAKON, CEKRON PA Z MARELOF

1. CEBELAR - Ans. Lojzeta Slaka
2. JSEM PRAVO PUNCO - Štirje kovači
3. GUZL. LOJTRO BRŽ - Mesečniki
4. KO CLOVEK SE NA SVET RODI - Ans. Mira Klinca
5. KO PESEM OBRISJE SOLZE - Ans. Francija Zemeta
6. ZATO NYA NAJRAJE DOMA - Fantje treh dolin
7. SE SE SPOMINJAŠ POLETJA - Ans. Slovenija

PREDLOGI:
 NOČOJ SI POVEJMO - Zasavci
 OČETOVA NAVADICA - Ans. Henček
 ZELEN ROŽMARIN - Alpski kvintet

Pošasti z ekrana

Nekoč je bil film umetnost, ustvarjali so ga umetniki s pratanjenimi občutki za filmsko zgodbo, režijo, dogajanje, igro, sceno. Poznali so zakonitosti odnosa svetlobe in sence in odkrivali zakonitosti kamere. Spoštovali so dramska pravila. To je bil čas črno-bellega umetniškega filma.

Danes filme ne ustvarjajo več umetniki, pač pa finančniki in bankirji. Umetnost je cilj le še nekaterih redkih nizkoprorračunskih kinematografov. Film se dela z enim samim ciljem - namlatiti na kupe denarja.

Film, ki letos praznuje 100-letnico, so ustvarjali in razvijali številni genialni posamezniki. Tako lahko filme delimo na nekaj načinov: na umetniške in komercialne, potem glede na vrsto na ljubzenske, kriminalne, westernne, grozljivke itd. Navsezadnje tudi na dobre in na ameriške. Lahko pa tudi na film nekoč in danes.

Nekdo je nedolgo od tega v neki družbi rekel: »Zadnji pravi film so posneli neke ob koncu šestdesetih ali začetku sedemdesetih let.«

Vsi so ga debelo gledali. »Kaj pa snemajo sedaj?«

»To, kar snemajo po tem obdobju, je po obliki, načinu, materialu in tehniki podobno filmu, seveda pa ni film v pravem pomenu besede. Resnični film mora imeti pridnih umetnosti in dozo navnoosti. Novi 'filmi' nimajo nič takšnega. So umetniško čisto nepretenciozni in niso niti najmanj navni. Delani so z enim samim namenom - služiti denar.«

Včasih je v filmu nastopal junak, ki je po dolgem in napornem prizadevanju osvojil junakinja. Pri tem je lahko padla kakšna klofuta, v najhujšem primeru je negativni junak izgubil življenje. Liki so bili črno-beli s sivimi dodatki. Pastor je pomagal slepemu dekletu in se zaljubil vanjo. Kavboj je maščeval umor dekletovega očeta in jo osvobodil. Polarni raziskovalec je dobil po vrnitvi s tečaja izvoljenino srce itd. Ženske so bile moralne in krepostne lepotice ali pa vamp ženske. Predvsem pa oblečene.

Današnji film ali tisto, kar nadomešča tradicionalni film, ima namesto pastolja, kavboja ali polarnega raziskovalca monstruma, pošast ali manijaka. Drug malo manj manijaški junak preganja pošasti po sistemu shit, bull shit in fuck off. Mrlič v trumah padajo skozi vso zgodbo.

Dekleta so v sodobnem filmu pogosto tudi manijaki. Niti na pamet jim ne pade, da bi bile krepostne (kdo za hudiča pa bi gledal takšen film?). Najraje pretežni del filma skačejo naokoli oblečene le v erotično perilo. Tako bi spravile ob pamet celo pastolja, kavboja in polarnega raziskovalca iz klasičnega filma. (Med nami rečeno, mogoče tudi kakšnega škofa. Vsaj mene, če bi bil škof, vem, da bi!)

Rade se slačijo že v prvem prizoru in ubogemu junaku zameglijo še tisto malo razuma, kar ga premore. Veselo streljajo s puškami na šibe, bazukami in havbicami.

Namesto klasičnega sončnega zahoda mora v takšnem filmu obvezno eksplodirati skladišče vnetljivih tekočin. Junak in junakinja skoraj skozi ves film bežita pred spako ali monstrumom ter streljata iz orožij velikih kalibrov. Vmes, ko se manijak ali monstrum malo utruji, pa delujeta po principu fuck off.

Tako smo se nekako za silo prebili skozi prvih sto let filma, le kaj nas še čaka?

Borivoj Repe

SESTAVLJENIK	SLOVENSKI PISATELJ NA AVSTR. KOROSKEM	ČRTEŽ NA RIS. ČRTANJE	NAJDLJŠI DESNI PRITOK VOLGE	VRSTA OBUČA	IT. FILM KIRAIKA MARI-NELLI	JAPONSKI PISATELJ UEDA	KOR. IMA KAJ V LASTI
8. MESECE PO KOLEDARJU FRANC REVOLUCIJE							
ZENSKA KI LUKA PERILO							
DRUGI MOZ JACQUE-LINE KENNEDY							
ODGOVOR NA KONTRU			NEVŠKI FLOZOF				
GOZDNA POSEKA			PABSKA MREŽA				
MESTO V MAVRE-TANJU						MESTO V IRANU (SEV. OD ABAJADAMA)	
NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJAZNICA				PRELEST			
LOJZE ROZMAN			PRITOK NICA			PROSTORI ZA PEVCE IN ORGLE V CERKVAH	MAJLSKA BOZJAST
ZDRAVILNA VESCRNA			KONJSKI DRNEC				
FOSFOR					MESTO V SRŽNJU POLJSKI TEGLI		
JAPONSKI MOJSTER LESORNEZA (1753-1808)							
GRMČA-SJA LONČNICA							

Kupon št. 47

Glasujem za skladbo:

tuja _____

domača _____

narodnozabavna _____

Ime in priimek ter naslov: _____

Ispraznjene kupone pošljite do četrta, 30. novembra 1995, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE - vodoravno: pripona, rododom, Isadora, lar, ten, Ere, NŽ, Židinje, No, Peer, I, sla, Šali, SK, trinomi, Vančuk, Oka, iks.

3. del

ACONCAGUA

Januarja 1995 je Planinska zveza Slovenije organizirala skupino 43 planincev, ki naj bi se povzpeli na Aconcagua (7014 m), najvišji vrh Amerike. V skupini je bilo tudi 7 planincev iz Prekmurja. O vtisih s potovanja piše Janoš Vöröš.

Šotor za visokogorje je kupolast, palice so prožne, aluminijaste, zunanji del šotora ima pri tleh ob vsem robu trak, imenovan srajčka, na katerega se naložijo kamni in nameče sneg, da je stabilnejši. Temperatura v takem šotoru le v ostrejšem mrazu pade bistveno pod ničlo. So pa tla šotora zelo hladna in pod spalno vrečo je treba imeti še kakšno izolacijo. Najbolj mehka in udobna je plastična blazina, ki se napihne, a tudi ta je dokaj mrzla. Izolacijski armafleks je za ležišče široka in dolga plast lahkega materiala, ki je dokaj trd, neudoben in velik za prenašanje, je pa odlična toplotna izolacija. Jaz sem imel oboje in sem spal res udobno in na toplem. Spalne vreče za mraz so polnjene z gosjim puhom, novejšje pa tudi z umetnim puhom. V njih se da preživeti temperature med 25-35 °C pod ničlo, umetni puh pa se nekoliko bolje obnese od gosjega, kadar je spalna vreča mokra. Oblačila so v glavnem iz dveh materialov: vrhnja so iz goretaksa, nepremočljivega tankega materiala, spodnja pa iz termoflis velurja, materiala, ki je topel, tudi če je čisto moker. Tudi

Počivališče med »spokorniki« na San Joseju.

rokovane in kape so iz teh materialov. Glavo je treba imeti vedno pokrito zaradi močnega sonca, ves čas je treba nositi sončna ali ledeniška očala in vso kožo, ki je izpostavljena soncu, je treba s kremo zavarovati pred opeklinami. Uporabljajo se kreme s precej višjimi zaščitnimi faktorji, kot jih uporabljamo pri nas. Mene je sonce ožgalo po obrazu kljub kremi z zaščitnim faktorjem 15. Potem sem uporabljal faktor 30 pa tudi 40.

Tako se je torej treba zavarovati pred sončnimi opeklinami, snežno slepoto, ozeblinami in pred podhladitvijo, treba se je spopadati z višinsko boleznijo in še prehranjevanje je pravi medicinski problem. Treba je veliko piti (četudi nisi žejen), ker zaradi redkega zraka človek z dihanjem zgubi veliko vode. Pa treba je jesti, čeprav se ti ne da in nisi lačen. Vodo se da dobiti iz snega, gre pa to zelo počasi.

Tudi po nekaj ur je v močnem mrazu treba greti sneg na plinskem gorilniku, da se raztopi. Če je v okolici kak vulkan, ki izpušča žveplene kisline, ima potem voda grozno neprijeten okus po žveplu. Malo boljši okus dobi, če se napravi iz nje čaj ali se doda vitamin C. Zelo praktične za te razmere so juhe in človek se naje in napije. Od druge hrane je treba imeti takšno, ki je ni treba veliko kuhati, ki ni težka in ne zavzame veliko prostora. Takšni so sir, pašte, salame, testenine. Kruha smo jemali s seboj bolj malo, ker zavzame v nahrbtniku veliko prostora. Zelo praktične so čokolade, ker so lahko prebavljive, imajo veliko sladkorja in maščobe in dajejo veliko energije. Čeprav je hrana precejšnja obremenitev za nahrbtnik, je v glavnem še ostajala. Zmanjkalo je ni nikomur.

Prekmurci smo imeli na San Joseju šotore dokaj blizu skupaj. Ko smo zvečer gledali sončni zahod in modrovali o vremenu, smo kar po naše »gučali«. Sončni zahodi so bili s San Joseja zelo lepi in so gore osvetlili s čudovito rdečo svetlobo. Tudi sicer smo imeli s

tabora lep razgled po okoliških hribovih in po dolini, po kateri smo bili prišli. Ko je sonce zašlo, se je zelo hitro ohladilo in začel je pihati veter. Šotorsko platno je plahutalo, vrvi so ječale in dvakrat tisto noč sem šel preverjat, če ni kaj strganega. Kar neverjetno se mi je zdelo, da šotor še stoji in da mu veter ni mogel napraviti nobene škode. Došlo nisem zaspal, ker me je od višinske bolezni bolela glava in me je motilo plahutanje šotora. Zjutraj sem se počutil, kot bi me povozil valjar. V glavi mi je razbijalo, zdelo se mi je, da imam želodec takoj pod goltancem. Ta dan je bil predviden za kondicijske pohode po San Joseju. Jaz sem na pohod odinil bolj pozno.

Ko sem začel hoditi v hrib, je glavobol hitro minil. Kmalu sem se spet odlično počutil ter užival v snežni in skalnati pokrajini.

(Se nadaljuje)

Dodlistki

Mag. Miran Puconja

Komunistična politika in njene posledice 10.

Vsak zadržnik je lahko ohranil zase do 0,50 ha zemlje; nekatere ohišnice so bile velike le 0,30 ha. Velikost ohišnice je bila odvisna od števila družinskih članov. V vinogradu je lahko bila ohišnica velika le 0,10 ha. Na ohišnici je zadržnik smel rediti eno kravo, dve pa le, če so bili v družini bolniki. Svinj je lahko imel toliko, kolikor jih je zmožal rediti na svoji ohišnici. Oblast je uvedla parolo: »Skupni hlevi!«

Pri formiranju KDZ-ja je bil Tramškov cilj med prvimi pridobiti vplivne in vidne kmete. Dobro se je zavedal latinskega reka Exempla trahunt.

Toda mnogi kmetje niso šli takoj v zadrugo. Zelo krčevito so se upirali vsem prepričevanjem in pritiskom. Ko Tramšek ni uspel zlepa, je začel zgrda. Kmetom, ki niso hoteli v zadrugo, je nalagal zelo visoke davke. Znana je Tramškova metoda siljenja v zadrugo. V svoji pisarni na okraju je imel šolsko tablo. Tam je pisalo, koliko ima kmet davka. Napisane so bile zelo visoke vsote. Poklical je kmeta k sebi in ga začel siliti v zadrugo. Vsak je običajno rekel, da ne bo pristopil. Tedaj je Tramšek vsoto povečal in jo potem večal še naprej, dokler se kmet ni mogel več upirati.

Tramšek se je vedel kot pravi gubernator, kot da pooseblja vso takratno oblast. Seveda je imel močno oporo v Kardelju, saj je bil njegova podaljšana roka. Kardelj pa je imel oporo v Tramšku, na njega veliko dal, od njega mnogo pričakoval, navezadnje je bil »uspešen« realizator Kardeljeve kmetijske politike. Jožko Slavič se je spominjal prizorov in političnih konferenc v Ljubljani, kako je Kardelj vedno gledal Tramška, kaj bo ta povedal. Pri svojih korakih se Tramšek

ni oziral na nič in nikogar, temveč je ravnal v duhu stalinske etike, po kateri cilj posvečuje sredstva. Kmetje vedo povedati, kako sta Tramšek in Predanič vpila nad ljudmi, če se nekaj ni izteklo po njihovi volji, zato so se ju bali. Tipično metodo, s katero sta omejena dosegala rezultate, kaže naslednji primer. Neko dopoldne so prišli k Branku Puconji na Cven Jože Tramšek, Jože Predanič in Hinko Erlih. Tačas so v Žerovincih gradili zadržni dom in potrebovali so zelo dolge špirovce (»roženice«), kakršnih niso mogli dobiti.

slovenjegraškega okraja, je povedal svoje mnenje o Tramšku. »Med vsemi temi »biklisti«, kot je take izvrševalce režima duhovito označil Boris Kidrič, je bil Tramšek največji izrodek.« Vendar bi bilo krivično enačiti Tramška in Predaniča. Tramšek, četudi je bil izvršilna roka režima, je imel vendarle neko osebno kulturo, predvsem pa je kot prleški rojak iz Miklavža pri Ormožu znal biti, kot rečejo na Murskem polju, »domač«. Človek dobi občutek, da je bila tista njegova zunanja neizprosnost bolj nujno zlo, ki so jo obliko-

Pogled na znamenito zidnico »Hlaptov zid«, v Železnih dverih

Erlih je povedal, da je tak les v tomaševskih gozdovih. Tam da je neka posestnica, ki ima tak les, da so z njo že govorili, a lesa noče dati. Nato je Tramšek rekel: »Nič, naredili bomo po kratkem postopku: babo bomo zaprli, posebno nacionalizirali in dovolj bo lesa za ostrejšje zadržnega doma v Žerovincih.« V tem se kaže tipična metoda, s katero so takratni oblastniki dosegali svoje cilje. Jožko Slavič, takratni predsednik

le direktive iz Ljubljane, turel postavitev v vlogo oblasti, kot dejanski izraz njegove osebnosti. Nasprotno pa je bil Predanič dejansko zelo podel človek in takega mnenja so bili čisto vsi. Jožko Slavič ga je označil kot primer mrek izrazito »kriminalnega nasilnega ravnanja in najnižkotnejših groženj.

(Nadaljevanje prihodnje)

Oče našega ljudstva

Življenje in delo Jožefa Klekla

5.

Klekl sam pravi, da se je tesno oklenil svojega voditelja tianocya in vseh njegovih pomočnikov ter da on in njegovi kolegi niso nikdar storili, česar on ne bi odobral. Klekl politični program lahko izrazimo z njegovimi besedami: »Branimo krščanstvo, ljubimo svoj jezik, ljudstvo in domovino.«

Kot narodni poslanec v Beogradu si je Klekl prizadeval npr. za verske šole oziroma neodvisnost katoliške Cerkve v šolah in za pravice Prekmurcev kot nekakšni posebni skupnosti znotraj Slovenije. To njegovo prizadevanje je izhajalo še iz tva-nocyjevega programa za Prekmurje. Klekl je ohranjal stike s štajerskimi duhovniki. Blizu mu je bil predvsem duhovnik, politik in narodni voditelj Anton Korošec. Medtem ko se je Korošec popolnoma predal politiki, je Klekl ostal predvsem duhovnik.

Pred slovesnostjo ob razglasitvi Države Srbov, Hrvatov in Slovencev 3. novembra 1918 v Ljutomeru so se pri Kleklu zbrali možje, ki so pripravljali odhod čim večjega števila Prekmurcev na to slovensko. Klekl je za shod sestavil izjavo, v kateri izraža željo Slovenske krajine, da se z brati onstran Mure združi v narodno državo.

Klekl se ni strinjal z oboroženo akcijo, ki jo je za pridobitev Prekmurja snoval mariborski Narodni svet, še manj pa z nenačrtovanim pohodom kapetana Jurišiča, ki je po

njegovem terjal zgolj nepotrebne žrtve. Ko je Klekl videl nemoč madžarske države, je 14. januarja 1919 predložil načrt avtonomije za Slovensko krajino. Madžarska oblast na to ni pristala, pa tudi pariška mirovna konferenca je odločila, da Prekmurje pripade novi državi južnih Slovanov.

Klekl je začel v Prekmurju ustanavljati krajevne politične organizacije. 5. januarja 1920 je bila v Soboti ustanovljena Kmečka zveza za Prekmurje z gleslom: »Za krščanska načela, za jugoslovansko državo in za organizacijo kmetov.«

Na volitvah leta 1920 je kandidiral tudi on in bil izvoljen. Čeprav ni uspel v vseh svojih zahtevah, je vendar odločno zapisal: »Nikdar ne pozabimo svojega programa, šteri šče siromaka delavca - kmeta podpirati, ne pa kapitaliste, veržnike. Nikdar ne odstopimo od svoje zahteve, štera šče vsem veroizpovedim, katoličancem in evangeličancem zasigurati versko svobodo in nikdar za pravo ne spoznamo tisto sokolsko vzgojo štera trga vero iz srca dece.«

Še trikrat je bil izvoljen za narodnega poslanca, v tridesetih letih pa za banskega svetnika. Ves čas si je prizadeval, da bi slovenskemu narodu pridobil čimveč pravic, vendar le po legalni poti, brez nasilja in nepoštenosti. Ostro je odklanjal nove miselne tokove: liberalizem, socializem, komunizem, framazonstvo. Zmeraj je delal v blagor Slovencev in

zato je ob osvoboditvi leta 1919 z iskrenim veseljem zapisal: »Dobro ljudstvo, prišlo je zdaj plačilo zate. Bog, ki te je za Slovence ustvaril ... ta Bog je prisluhnil gorečim prošnjam iz krvavečega srca. To veselo vest, presrečen glas tvoje rešitve, ti naznanja tvoja slovenska mati, mati Slovenija. Tisočletnega suženjstva je konec. Pariška mirovna konferenca ni pozabila tvojega suženjstva, priključila je tvojo Slovensko krajino k »slovenskomi orsagi«, k Sloveniji v Jugoslaviji. Veseli se, dobro slovensko ljudstvo, ura tvoje svobode je prišla, vztrajnost tvoja je dobila plačilo.«

Uspeh Slovencev je bil tudi Kleklov uspeh, njihovo veselje njegovo veselje, žalost in bolečina Slovencev njegova žalost in bolečina. Kajti bil je »oče našega ljudstva.«

Sklep

Ob 25-letnici izhajanja Marijinega lista je Klekl papežu Piju XI. podaril v belo usnje vezan letnik Marijinega lista. O tem darilu je sam zapisal: »Majhno je to darilo, morda še skromnejše kot dva bakrena kovanca evangelijske vdove, vendar je pomenljivo. Tudi Marijin list je pripomogel, da je naše ljudstvo ostalo slovensko in v veri očetov nepremagljivo.«

S svojim delom kot duhovnik, apostol dobrega tiska in narodni buditelj si je Jožef Klekl zaslužil sloves,

da se njegovo ime omenja ob imenih velikih slovenskih mož.

Za sklep naj navedem Trstenjakovo grafološko oceno Kleklove osebnosti:

»Njegova pisava je takšna, kakršno sem pričakoval, ker sem ga osebno poznal. To je robustna, kmečko robata pisava, polna kolekrične dinamike, pisava človeka z močno voljo, ki se vsake stvari loti z nepopustljivo energijo. To je človek globoke čudi in premočrtne prizadevnosti, ki razodeva kar tendenco preko sebe, samega sebe bi hotel prekositi. Prevladujejo pa dolge, se pravi nemirne poteze navzdol, to je v smeri praktičnega, gospodarsko političnega delovanja. V tej pisavi se kaže pravi aktivist. Nemirno delaven je dal veliko nase, na svojo osebo, njegov jaz je poudarjen, zato je bil v

odločitvah nepopustljiv, veljalo le sic volo sic jubeo; nekaj vladarskega vsaj vodstvenega je bilo v njegovi osebnosti. Intelektualne zmožnosti so v senci voluntaristične dejavnosti, stopajo v ozadje. Pravzaprav se v mišljenju in vedenju razodeva kar

nekaj nainnosti ali preprostosti. Ito nekako šolsko pohlevno oblikuje ne le male, ampak tudi velike črke. Pred nami je vera Israelita in nullus dolus (pravi Izraelc, v katerem ni zvižaje).«

Pripravil Lojze Kozar ml.

V soboto, 2. decembra,

VABIMO PRODAJALCE IN OBČANE NA

ANDREJEV SEJEM

Sejemski prostor bo ob grajskem posloplju pri Gradu. Ob 9. uri bo v grajski kapeli sveta maša.

Vabita Krajevna skupnost in Turletično društvo Grad.

LADA CENTER * AVTOTRGOVINA

62231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Maribor - Lenart), tel.: 062/640 540

ODPRTO: od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure. **NAJVEČJI SALON VOZIL LADA V SLOVENIJI** AVTOMOBILI V ZALOGI * OBRETNNA MERA ŽE OD R + 8%

- * NAJGODNEJŠA POSOJILA, BREZ POLOGA, TUDI ZA RABLJENA VOZILA DO 5 LET
- * STARO ZA NOVO
- * NAJGODNEJŠI LIZING - tudi za PODJETNIKE in KMETOVALCE

LADA SAMARA 1300 / 3V samo 999.000 SIT. Mesečni obrok samo 26.000 SIT.

OB NAKUPU PODARIMO prevleke in preproge ter opravimo tehnični pregled.

POOBlašČeni PRODAJALEC IN SERVISER 11-LETNA TRADICIJA

Borut Jagodič

- * rezervni deli
- * avtomehanika
- * avtokleparstvo
- * vulkanizatorstvo

Afera Prelog četrtič

Osumljenca so pripravili

Denarja, pridobljenega od občanov - gre za skoraj 10 milijonov tolarjev - menda sploh nista nameravala vrniti

Urad kriminalistične službe UNZ Murska Sobota je sredstvom javnega obveščanja posredoval uradno informacijo o sumljivi firmi Goldeja, d. o. o., Radenci oziroma o njenih lastnikih Prelogovih. Kriminalisti so namreč 15. januarja opravili razgovor na UNZ Murska Sobota z vršilko dolžnosti direktorja podjetja Goldeja Anico Prelog in zastopnikom tega podjetja Janezom Prelogom. Na pogovor so ju povabili zaradi suma storitve več poslovnih goljufij, o katerih so določila v 217. členu Kazenskega zakonika R Slovenije. Pri pogovoru je bil njun odvetnik. Osumljenca sta izrabila pravico po Zakonu o kazenskem postopku in nista ničesar izjavila.

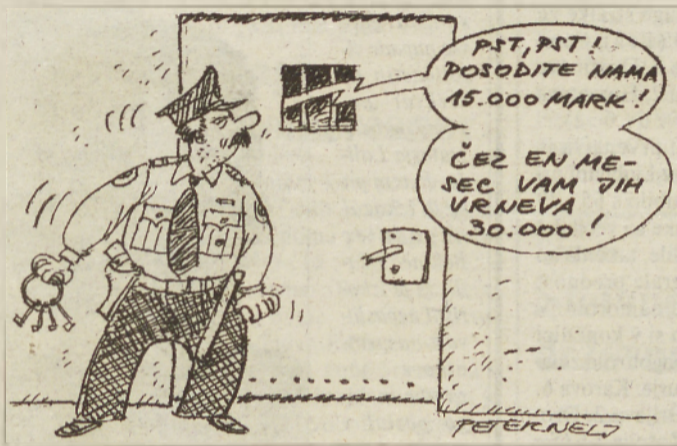
Delavci UNZ so 15. novembra obema odvzeli prostost in opravili preiskavo njune hiše v Radencih v Trubarjevi ulici 3. Na podlagi zbiranja obvestil in pregleda dokumentacije so ju utemeljeno osumili, da sta v sotorilstvu storila najmanj osem kaznivih dejanj goljufije po členu 217/1-1 Kazenskega zakonika R Slovenije, ker sta v letu 1994 in 1995 (z namenom, da pridobita protipravno premoženjsko korist) v javnih glasilih (Salomonovem oglasniku in drugih časopisih) dala oglase, da podjetje Goldeja, d. o. o., iz Radenc, katerega solastnik je bila Anica Prelog, Janez Prelog pa je bil prokurist tega podjetja (generalni pooblaščenec, op. p.), sprejema in posreduje sredstva (denar) občanov in podjetij po zelo ugodnih obrestnih merah. Preiskovalci so nadalje ugotovili, da sta Prelogova sklenila pogodbe o posredniškem zastopanju z najmanj osmimi fizičnimi osebami (tako tudi z N. N., oziroma »Švevcima«, o čemer smo obširno poročali v Vestniku), s katerimi sta

se zavezala, da bo podjetje Goldeja sredstva občanov obrestovalo po nerealno visoki (5- do 6-odstotni) obrestni meri. S tako visokimi obljubljenimi obrestmi sta osumljena pridobila občane, da so jima izročali svoja sredstva, nista pa imela namena vrniti sredstev in jih tudi nista vračala in sta jih očitno porabila za druge namene. Po doslej zbranih podatkih naj bi Prelogova pridobila najmanj 9.784.275 tolarjev protipravne premoženjske koristi.

Kriminalisti so nadalje ugotovili, da je bil direktor in solastnik podjetja Goldeja D. P. (sin osumljencev) s stalnim bivališčem v Radencih, a zanj do sedaj niso

ugotovili, da bi sklepal pogodbe o posredovanju in torej kaže, da sta take posle opravljala le osumljena. Še več: D. P. je bil 2. marca 1995 na seji skupščine Goldeje celo razrešen dolžnosti direktorja, na njegovo mesto pa je bila imenovana Anica Prelog.

Delavci Urada kriminalistične službe so med preiskavo zadeve Goldeja ugotovili, da sta osumljena v začetku delno izplačevala obresti in tako dosegla, da so jima dali še več denarja. Obljuba tako visokih obresti je bila očitno

način, da sta pridobila stranke, saj bi dogovorjene obresti letno znašale tudi do 72 odstotkov na glavnico, cesar pa ne dajejo niti najboljše banke najboljšim komitentom. Ugotovili so tudi, da po

sli finančnega posredovanja niso bili zavedeni v poslovnih knjigah, pač pa je v njih Goldeja izkazovala le promet poslovanja trgovine v Veržeju. Na goljufivi namen osumljenih zakoncev kaže tudi dejstvo, da sta bila zadnja dva meseca nedosegljiva, saj nista več prebivala v svoji stanovanjski hiši v Radencih, pač pa sta se skrivala na neznanem naslovu in se izmikala oškodovancem. Zaradi begosumnosti so osumljencema odvzeli prostost in ju privedli pred preiskovalnega sodnika, ki je zoper oba odredil pripor.

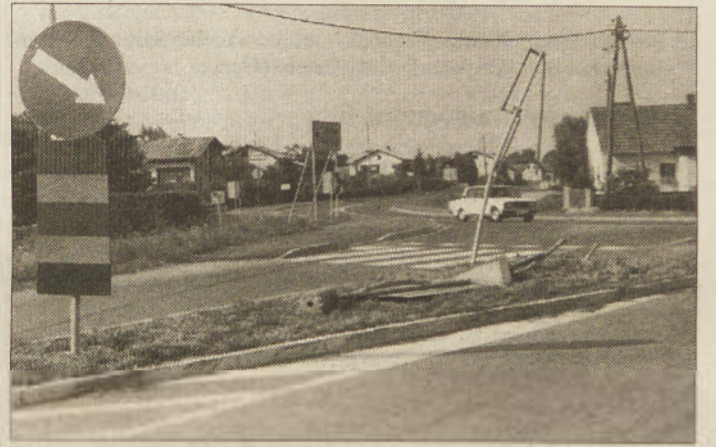
Prav gotovo je k takemu razvoju zadeve Goldeja oziroma Prelog veliko prispeval oškodovani N. N. iz Murske Sobote, ki zaman čaka na vrnitev svojih 15.000 mark. Iz poročila kriminalistov izhaja, da se je doslej oglasilo 8 oškodovancev. Obstoji domneva, da jih je dejansko več, in če ste morda med njimi, se kar oglasite na UNZ ali na policijski postaji.

Ta neljubi zgled pa je lahko tudi posebna šola še vsem drugim, ki hočejo na lahek način do denarja. V mislih imam tako tiste, ki denar posojajo in si izgovore visoke obresti, kakor one, ki denar najemajo po visoki obrestni meri, čeprav za tako »transakcijo« nimajo dovolj finančnih virov, da bi dolg poravnali.

Pa še nekaj je! Pogodbe z odesruškimi obrestmi menda niso veljavne. Š. S.

V Sloveniji je nekaj čez 2 milijona ljudi, v Pomurju pa okrog 140.000 tisoč. Če berete črno kroniko v dnevnikih, ste se najbrž že zdrznili: glede na število prebivalcev v svetu ob Muri (v primerjavi z drugimi regijami) je pri nas (sodeč po vestičkah v kronikah) izredno veliko nesreč in drugih dogodkov.

Opisane so v glavnem tiste, kjer so udeleženci utrpeli telesne poškodbe ali pa zaradi njih celo umrli, manj poročil (tako tudi v Vestniku) pa je o nesrečah z materialno škodo. Takih pa je celo več. Velikokrat so voznikom »napoti« tudi prometni znaki. Tale fotografija je iz Črenšovca, kjer je pred kratkim avtomobilist, ki se je pripeljal iz bistriške smeri, podrl v križišču z magistralno cesto več prometnih znakov, ki so potem še nekaj dni ležali na tleh, končno pa so jih odstranili. Še sreča, da se ni zgodilo kaj hujšega. - Fotografija: Š. S.

Nevarnost okužbe tudi v naših krajih Kdo si želi stekline?

Nekaj strašljivih člankov, objavljenih v slovenskem časopisu, je spet povečalo lovsko sproščanje človeške agresije nad živalmi, tokrat nad lisicami ter posredno nad psi in mačkami.

O steklini in njenem zatiranju smo večkrat pisali tudi v Vestniku, nazadnje v predzadnji številki, saj se okužene živali pojavljajo tudi v Prekmurju in Prlekiji ter na območju Slovenskih goric. Steklina je namreč smrtno nevarna, a imamo srečo, saj v Sloveniji že 40 let nihče ni umrl zaradi posledic okužbe. Morda pa je vsa zadeva (pre)napihnjena? S predstavništva Mednarodne organizacije za varstvo živali (OIPA) v Mariboru smo prejeli pismo Dušana Graifonerja, v katerem med drugim piše:

»S pomočjo čustveno razvnetih lokalnih in priložnostnih »novinarjev« so lisice prikazane vsaj kot pošasti, ki so na vsak način stekle, še posebej, če si dovolijo pokazati se človeškim očem; in v tem duhu so napisani vsi »stekli« članki, ki z argumenti v obliki nedokazanih eklatantnih primerov zahtevajo brutalne, barbarske eksekucije (pobjanje lisic s koli, vilami, z nastalgijo po jamarjenju, pri katerem lovci izbežajo iz gnezda mamu in mladiče ter jih pobijejo brez dokazov o steklini), ki spominjajo na temna obdobja v zgodovini, ko so to počeli ljudje med seboj - v rokah pa so imeli prav take argumente, kot jih imajo današnji živalski inkvizitorji. Nihče ne omenja, da je zatekanje lisic v bližino človeških bivališč lahko le iskanje hrane. Z ekspanzijo človeške populacije se je življenjski prostor drugih živali močno zmanjšal. Živali reagirajo normalno, če jih pustimo pri miru. Ponavadi smo ljudje tisti, ki se vedemo brutalno in egocentrično. Prav tako nihče ne omenja, da so lovci - »varuhi naravnega ravnotežja« - postrelili vse, kar so si zaželeli. Tako je lisica ostala brez »naravne hrane« (zajci, perjad) in brez naravnih sovražnikov (volkovi, risi, orli). Je to »varovanje naravnega ravnotežja«? Je mogoče, da je »varovanje« povezano s komercialnim »turstičnim« lovom, gojenjem divjadi samo zato, da jo lahko kasneje streljajo, s streljanjem domačih živali na dvoriščih zasebnih hiš, z nabiranjem trofej in tako dalje?»

Zanimivo je tudi dopisovalčevo mnenje o polaganju cepiva. Večkrat je bilo namreč mogoče prebrati, da zanj ni denarja.

»Ob tem se pojavljajo spontana vprašanja: Kam se steka dobiček od obveznega letnega cepljenja proti steklini, ki se mu morajo podrediti vsi lastniki psov (pravzaprav psi, op. p.), če vemo, da je cena enega samega cepiva vsaj desetkrat nižje kot stane cepljenje? Zakaj se cepivo ne polaga takrat, ko se lisice pari in zaradi iskanja partnerja krožijo po večjih razdaljah, ampak šele ko so mladiči že skoteni in se samica ne odtuja od gnezda? Sporne so tudi »strokovne« ugotovitve lovcov o zadostnem številu divjadi na nekem območju (na primer ena lisica na tri kvadratne kilometre), ob tem pa nihče ne daje ekspertiz o primarnem številu lovcov na določeno kvadraturu. Vemo le to, da jih je zagotovo več kot določene divjadi.«

Ta je pa, člani zelene bratovščine, huda, mar ne? Predstavnik organizacije za zaščito živali tudi udarja po piscih »steklih« člankov, ki da ponavljajo, da so lovci tisti, ki lahko vzdržujejo naravno ravnotežje.

»Vprašanje: Zakaj pa so ga z iztrebljanjem porušili? Vsak, ki se je kadarkoli srečal z »lovskimi običaji«, ve, kako nevaren je lahko lovec s polno puško in praznim (izpitim) kozarcem ter brez pojma o naravnem ravnovesju. V primerjavi s tem so »stekle« lisice mačji kašelj. Prepričan sem, da je veliko več nedolžnih življenj (tudi človeških) podleglo strelom pušk (lovskih) kot pa ugrizom »steklih« živali.«

Dušan Graifoner iz predstavništva OIP-e je drugo plat vseslovenske zgodbe o lisicah sklenil: »Očitno si lovci z umetnim ustvarjanjem grozljivih pravljic o steklih živalih, v katerih sami nastopajo kot supermeni, želijo povrniti zapravljeno pozicijo. Ljudje so namreč brez posebnega truda ugotovili, da lovcem sploh ne potrebujejo, saj je bilo nasilno ubijanje živali vedno le v službi agresije in strasti, nikoli tolerance in razsodnosti.«

In kaj poreko na to obtožbo naši lovci? Se bodo potuhnili ali pa prišli v javnost s protidokazi? Š. S.

V Pincah pri Lendavi nenavadno visoka Ni bila atomska bomba

Kmalu zatem, ko so štrije gasilci prižgali kakih 1.000 litrov nafte, ki so jo pred tem razlili v jarku ob naftni vrtini v Pincah, so se dim in ognjeni začeli hitro dvigati in so segli več kot 100 metrov visoko. Ljudje, ki so sprva stali v bližini, so se zaradi preteče nevarnosti začeli vse hitreje umikati, čeprav je v hladnem vremenu toplota dobro delala. Pogled na požarišče, ki ga je bilo videti daleč naokoli, je bil zastrašujoč.

Ne, ni bila atomska bomba in tudi večje škode ni bilo. Predzadnji teden so imeli v Pincah le regijsko pomočno vajo, na kateri so sodelovali gasilski centri iz Gornje Radgone, Ljutomer, Murske Sobote in Lendave, poleg tega pa še poklicno gasilsko društvo iz Nafta. Prišli pa so tudi predstavniki gasilskih poveljstev novih pomurskih občin. Vsega skupaj je bilo 129 gasilcev. Med njimi so bili tudi predstavniki poveljstva Gasilske zveze Slovenije, ki je imela ta dan v Lendavi sejo, na kateri so govorili o standardih za osebno opremo gasilca, merilih za financiranje gasilstva iz državnega in občinskih proračunov, o učnih programih in še čem. Na koncu pa so podeli direktorju Nafta Jožetu Hozjanu čin visjega

gasilskega častnika. Pri nas k sreči nimamo večjih požarov, na katerih bi »preizkusili« sodobno gasilsko opremo in gasilce, zato so potrebne »umetne« gasilske vaje. V Pincah so tokrat preverjali zlasti novo Naftino vozilo za gašenje vnetljivih snovi s prahom in peno. Gašenje je bilo uspešno, saj so v nekaj minutah pogasili gorečo nafto. Prav gotovo bi bili enako učinkoviti gasilci iz Murske Sobote, ki naj bi na vaji v Pincah (po)gasili vnetje zemeljskega plina, a niso imeli te sreče, saj ni hotel »priti« iz zemlje, čeprav se je delavec Nafta še tako trudil z odpiranjem in zapiranjem ventilov na raziskovalni vrtini: brizgala je predvsem voda, ki je sama pogasila nekaj plina, ki je z njo »prisopihal«

Potem ko so zažgali nafto, sta se plamen in dim kmalu dvignila več kot 100 metrov visoko. Ljudje, ki so sprva stali blizu, da bi se v hladnem vremenu ogreli, so se zaradi preteče nevarnosti umaknili. Gašenje s prahom in peno je bilo hitro in uspešno. - Fotografija: Š. S.

iz zemlje in so ga gasilci sproti prižgali, da bi potem imeli kaj gasiti. Sicer pa je bila vse to vaja. Š. S.

Zgodilo se je ...

Vlom v osnovno šolo

Vlomilci ne pustijo pri miru niti hramov učenosti! V noči s 14. na 15. november se je nekdo splazil skozi okno in vlomil v prostore Osnovne šole dr. Janka Šiebingerja v Gornji Radgoni. Ni iskal obrazcev za spričevalo, pač pa denar, a je v predalih našel le nekaj drobiža. Verjetno pa je pričakoval, da je kaj več novcev v dveh prenosnih kovinskih blagajnah, zato ju je vzel s seboj; s šole pa poročajo, da tudi v njiju ni bilo veliko cvenka. Vsega skupaj naj bi šolo oškodoval le za 25.000 tolarjev.

Po trčenju je pobegnili

V nedeljo kmalu po polnoči je 19-letni Sebastijan K. iz Kroga vozil osebni avto med Cankovo in Rogošovci. Peljal naj bi prehitro, zato ga je v enem od ovinkov zaneslo na levo in je trčil v zadnji del avta, ki je peljal naproti. Fant ni ustavil, ampak se odpeljal v Gerlinec, kjer so ga po eni uri odkrili policisti. Sreča v nesreči je, da se ni nihče poškodoval. Še bolj tragična pa je nesreča, ki se je zgodila zunaj Gerlinec 28. oktobra, saj je poleg dekleta, ki se je tedaj smrtno ponesrečilo, pred nekaj dnevi umrl še 46-letni Milan Š. iz Gornjih Črnc.

Opel je izginil neznano kam

V soboto ponoči je s parkirišča v Župančičevi ulici v Lendavi izginil rdeč osebni avto Opel Kadett 1,6 D. Kdo ga je odpeljal in kje bo končal, to seveda za zdaj ni znano, pač pa so ugotovili, da je storilec najprej poskušal vžgati osebni avto VW polo, a ta »ni dal glasu od sebe«, zato se je odločil za kadeta. To je ena verzija. Po drugi pa je so tatovi so morda hoteli odpeljati oba, a so sunili le tistega, ki je vžgal. Š. S.

Kriz ni le na fotografiji, ampak je kriz tudi s plinom, ki ga v Pincah niso mogli dobiti iz zemlje, četudi je delavec Nafta pol ure odpiral in zapiral ventile. Nekdo je zlobno pripomnil, da plina ni zato, ker so ga vzeli Madžari z druge strani meje.

Prva državna nogometna liga

Mura : SCT Olimpija 1 : 1 (1 : 0)

Murska Sobota - Igrišče Mure, gledalcev 2.500. Sodnik : Borošak (Maribor). Strelca : 1 : 0 Alihodžić (30), 1 : 1 Šiljak (50).

Mura : Černjavič, Baranja, Kokol, Breznik, Poljšak, Alihodžić, Brežič, Gajser, Cifer, Bakula, Rous (Kmetec).

Maribor Branik : Beltinci 1 : 2 (0 : 0)

Maribor - Igrišče v Ljudskem vrtu, gledalcev 1.500. Sodnik : Krajnc (Gornji grad). Strelca : 1 : 0 Galič (47), 1 : 1 Džafič (55), 1 : 2 Džafič (89).

Beltinci : Zver, Godina (Tratnjek), Jeraj, Sirk, Ilić, Šarkezi, Šabjan, Nejman, Baranja (Črnko), Džafič, Osterc (Cener).

Druga državna nogometna liga

Nafta : Naklo 2 : 1 (2 : 1)

Lendava - Igrišče Nafta, gledalcev 500. Sodnik : Medved (Kotlje). Strelca : 1 : 0 Zver (1), 2 : 0 Zver (6), 2 : 1 Jožef (42).

Nafta : Stanovnik, Hozjan, Kelenc, D. Novak, Baša, Drvarič, Hranič, Slavic, Prekazi (T. Novak), Zver (Gabor), Dominko (Tompaj).

I. SNL

Rezultati - 17. kolo

Maribor : Beltinci 1 : 2
Mura : Olimpija 1 : 1
Izola : Primorje 1 : 1
Publikum : Rudar (V) 4 : 6
Korotan : Gorica 1 : 2

Olimpija	1710	4	3	29	12	34	
MURA	17	7	8	2	22	16	29
RUDAR (V)	17	7	5	5	28	22	26
Publikum	17	7	4	6	31	28	25
Olimpija	17	7	3	7	39	22	24
Primorje	17	6	5	6	26	23	23
Korotan	17	6	5	6	21	21	23
Maribor	17	5	6	6	19	16	21
BELTINCI	17	4	7	6	16	22	19
Izola	17	1	313	8	57	6	

Šah - V Šentjurju poteka tekmovanje v aktivnem šahu. Med 153 tekmovalci je Boris Kovaš (Radenska Pomgrad) s 7 točkami zasedel 30. mesto.

II. SNL

Rezultati - 15. kolo:

Nafta : Naklo 2 : 1
Vevče : Piran 3 : 1
Železničar (LJ) : Koper 1 : 0
Drava : Črnuče 0 : 1
Zagorje : Mengeš 1 : 1
Radeče : Šentjur 2 : 4
Šmartno : Železničar (MB) 2 : 3
Napredek : Rudar 1 : 2

Želez. (LJ)	15	9	6	0	29	7	33
NAFTA	15	10	2	3	27	8	32
Črnuče	15	9	2	4	32	19	29
Šentjur	15	8	2	5	25	14	26
Rudar (T)	15	7	5	3	17	9	26
Piran	15	7	3	5	21	14	24
Koper	15	6	3	6	16	14	21
Želez. (MB)	15	6	3	6	21	23	21
Napredek	15	5	5	5	17	18	20
Naklo	15	5	4	6	19	18	19
Drava	15	5	4	6	17	22	19
Šmartno	15	5	3	7	22	24	18
Mengeš	15	3	6	6	14	21	15
Vevče	15	3	3	9	15	22	12
Zagorje	15	2	3	10	9	39	9
Radeče	15	2	2	11	12	41	8

Slovenska košarkarska liga

Poraz ob pomoči sodnikov

V zaostali tekmi osmega kola slovenske ženske košarkarske lige je Unior Atlas iz Slovenjskih Konjic v Murski Soboti premagal domače Pomurje z 68 : 65 (37 : 31). Sobočanke so tekmo odlično začele in povedle z 19 : 7. V nadaljevanju so gostje rezultat izenačile na 27 : 27 in odšle na odmor s prednostjo šestih točk. V drugem polčasu so Sobočanke zopet dobro zaigrale in prišle v vodstvo z 48 : 45. Več pa niso mogle storiti, saj sta bila sodnika Pukl iz Maribora in Štor iz Polzele pri dosojanju osebnih napak zelo naklonjena gostujoči ekipi, saj sta domačinkam dosodila enkrat več osebnih napak kot gostjam. Izvrstno je pri Sobočankah igrala Zotova, ki je dosegla kar 37 točk in od osmih ni zgrešila niti enega prostega meta. Druge strelke za Pomurje: Karova 5 (1 : 2), Cerova 3 (1 : 2), Orijeva 4, Drožinova 6 (2 : 2), Boharjeva 2, Horvatova 2 (2 : 2), Kazminova 6 (0 : 2).

V devetem kolu prvenstva je Pomurje gostovalo v Ljubljani pri Mibex Iliriji in izgubilo s 65 : 79 (39 : 35). Sobočanke so večji del prvega polčasa vodile, tako da so si domačinke priigrle prednost štirih točk tik pred odmorom. V nadaljevanju pa so si v končnici tekme domačinke zagotovile zmago. Strelke za Pomurje: Karova 6, Cerova 6 (0 : 2), Orijeva 2, Drožinova 9 (1 : 1), Zotova 21 (5 : 8), Pušenjakova 5, Kazminova 16 (4 : 6).

Tae kwon do - Tae kwon do sekcija Meteor Črenšovci organizira državno prvenstvo, ki bo v soboto, 25. novembra 1995, ob 10. uri v telovadnici OŠ Črenšovci.

NOGOMETNI KOMENTAR

Beltinci drugič premagali Maribor, remi Mure in Olimpije

V predzadnjem kolu prvega dela prvenstva v prvi državni nogometni ligi sta bila prekmurska ligaša zelo uspešna. Nogometaši Beltinec, ki niso izgubili že zadnjih pet tekem letošnjega prvenstva, so tokrat gostovali v Mariboru in drugič zapored premagali vijoličaste v Ljudskem vrtu. Sicer pa se Beltinčani ves čas v prvi državni ligi uspešno kosajo z Mariborčani, saj imajo z njimi neodločeno bilanco. Moštvi sta namreč po dvakrat zmagali in osemkrat igrali neodločeno, imata pa tudi enako razliko v doseženih in prejetih golih (8 : 8). V prvem polčasu so imeli gostitelji pobudo, vendar so bile njihove akcije jalove. Nsprotno pa so bili Beltinčani nevarnejši v protinapadih in Nejman je imel v 32. minuti idealno priložnost za gol, vendar je njegov strel vratar Lalič odbil v kot. Začetek drugega polčasa je pripadel domačinom, ki so z golom Galiča prišli v vodstvo. Toda Beltinčani se niso predali. Uspešno so ustavljali vse napade vijoličastih in večkrat nevarno ogrozili vratarja Laliča. Potem pa se je izkazal napadalec Beltinec Džafič, ki je izkoristil nepazljivost nasprotnikove obrambe in žogo poslal v mrežo ter rezultat izenačil. Džafič se je na koncu tekme še enkrat izkazal, ko je s kakih 20 metrov drugič premagal vratarja Laliča in Beltinčanom zagotovil zmago. Nogometaši Mure so gostili državne prvake SCT Olimpijo in igrali neodločeno. Sobočani so bili v prvem polčasu boljši tekme, več so napadali in v 30. minuti tudi prišli v vodstvo. Alihodžić je izkori-

stil predložek Kokola z leve strani kazenskega prostora in z glavo žogo porinil v mrežo. Začetek drugega polčasa je pripadel ljubljancem, ki so rezultat kmalu izenačili. N'Toko je pobegnil obrambi Mure po levem krilu, poslal žogo v kazenski prostor Mure, kjer se je znašel Šiljak in premagal vratarja Černjaviča. V nadaljevanju sta imeli obe moštvi priložnosti za zmago, ki pa jih nista izkoristili. Trener Mirko Škalič, ki je po odhodu Marina Kovačiča prvič vodil moštvo Mure, je bil z neodločnim izidom zadovoljen, saj je bilo njegovo moštvo po dveh neuspešnih v Izoli in Ajdovščini psihično precej zrahljano.

Emir Džafič - v Ljudskem vrtu strellec dveh lepih golov za Beltince.

Mirko Škalič - dobro vodil moštvo Mure na srečanju z ljubljansko Olimpijo.

tje pa so tik pred odmorom po nepazljivosti domače obrambe znižali vodstvo. V drugem polčasu je bila igra nezanimiva, k čemur je prispeval tudi slab sodnik Medved, ki je pokazal kar osem rumenih kartonov in izključil dva igralca gostov. Te številne premoči pa domačini niso znali dovolj izkoristiti. Po prvem delu prvenstva bo lendavska Nafta prezimila na odličnem drugem mestu, saj za vodečim Železničarjem zaostaja le eno točko, kar je dobra iztočnica za spomladanski del prvenstva. Feri Matušič

Območna nogometna zveza Lendava

Črenšovci in Polana jesenska prvaka

Končan je bil jesenski del prvenstva na območju Območne nogometne zveze Lendava. V prvi lendavski občinski nogometni ligi, kjer je bilo tekmovalje najbolj zanimivo in privlačno, je naslov jesenskega prvaka osvojilo moštvo Črenšovci.

Ta naslov je bil bolj ali manj pričakovan, saj so se Črenšovci, ki jim je v prejšnji tekmovalni sezoni za las ušel naslov prvaka, pred začetkom tekmovaljanja okrepili z nekaterimi kakovostnimi igralci, tako da je imel trener Nikola Škrbič na voljo boljše moštvo. Za letošnjo tekmovalno sezono so se Črenšovci dobro pripravili, saj so brez posebnih težav premagovali svoje nasprotnike. Nekoliko so popustili v končnici prvenstva, saj so prvo točko izgubili v Gaberju na tekmi s Panonijo, šele v devetem kolu prvenstva, izgubili pa le v zadnjem kolu v Kobilju. Kljub vsemu pa imajo Črenšovci pet točk prednosti in ostajajo najresnejši kandidat za naslov prvaka.

Nevarne tekmece pa bodo imeli v Renkovcih, Opel Horserju iz Lakoša, Kobilju in Hotizi. To so moštva, ki vedno lahko presenetijo.

Najbolj so v jesenskem delu prvenstva razočarali nogometaši Bistrice, ki niso dosegli niti ene zmage in so z dvema točkama krepko na zadnjem mestu. Prav tako so razočarali nogometaši Čentibe Wrenga, ki so pred prvenstvom računali na visoko uvrstitev.

Več se je tudi pričakovalo od Olimpije iz Doige vasi in Dobrovnika. Najboljši strellec v jesenskem delu prvenstva v prvi občinski nogometni ligi Lendava je bil Stanko Markoja (Renkovci), ki je dosegel 11 golov. Sledijo: Dejan Horvat (Črenšovci) 10, Kristjan Podgorelec (Čentiba) 9, Simon Bojnec (Renkovci) 8 ter Peter Voroš (Črenšovci), Atila Menteš (Opel Horser) in Alen Piberčnik (Dobrovnik) po 6 golov.

V drugi občinski nogometni ligi Lendava so po pričakovanju naslov prvaka jesenskega dela prvenstva osvojili nogometaši Polane, ki pa imajo nevarnega zasledovalca v veteranih Nafta, saj je razlika le dve točki. V nadaljevanju prvenstva bosta torej ekipi sami odločali o naslovu prvaka.

Prednost ima Polana in pričakovati je, da se bo vrnila v prvo občinsko nogometno ligo

I. ONL Lendava	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 Črenšovci		5:2	1:0	0:2	2:0	2:2	3:0	7:2	2:0	7:1	2:0	6:1
2 Renkovci	2:5		3:2	4:0	2:3	5:1	1:1	2:2	4:3	3:1	1:0	8:0
3 Opel Horser	0:1	2:3		1:0	2:3	1:0	0:0	3:1	2:1	5:0	3:0	3:0
4 Kobilje	2:0	0:4	0:1		1:1	3:2	1:1	6:0	1:1	4:0	1:0	2:0
5 Hotiza	0:2	3:2	3:2	1:1		0:1	2:0	2:1	2:0	0:0	5:2	0:0
6 Panonija	2:2	1:5	0:1	2:3	1:0		1:1	1:2	1:0	3:0	1:0	1:1
7 Nedelica	0:3	1:1	0:0	1:1	0:2	1:1		0:3	2:1	0:1	2:0	1:0
8 Mostje	2:7	2:2	1:3	0:6	1:2	2:1	3:0		1:3	2:0	1:2	5:2
9 Dobrovnik	0:2	3:4	1:2	1:1	0:2	0:1	1:2	3:1		2:3	6:2	5:1
10 Olimpija	1:7	1:3	0:5	0:4	0:0	0:3	1:0	0:2	3:2		2:5	2:1
11 Čentiba	0:2	0:1	0:3	0:1	2:5	0:1	0:2	2:1	2:6	5:2		7:0
12 Bistrica	1:6	0:8	0:3	0:2	0:0	1:1	0:1	2:5	1:5	1:2	0:7	

Lendava. Druga moštva nekoliko zaostajajo. Najboljši strellec v jesenskem delu prvenstva v drugi občinski nogometni ligi

II. ONL LENDAVA JESEN 1995	1	2	3	4	5	6
1 POLANA		4:0	2:0	6:1	6:3	4:2
2 NAFTA VETERANI	1:2		5:2	3:0	3:0	14:0
3 ŽITKOVCI	0:4	6:2		2:1	2:2	5:0
4 GRANIČAR	2:1	4:1	3:0		5:2	3:0
5 KAPCA	0:2	2:6	1:0	2:1		5:1
6 DOLINA	2:5	1:4	7:3	6:1	4:1	
	1:6	1:2	0:1	2:1	5:1	
	0:3	0:3	3:7	6:2	6:2	
	3:6	2:2	1:2	1:2		2:1
	0:3	2:5	1:6	2:6		6:1
	2:4	0:5	1:5	4:3	1:2	
	0:14	0:3	1:4	2:6	1:6	

Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po 7 ter Rudolf Toplak (Kapca) in Marjan Dominko (Nafta) po 6 golov. V občinski mladinski nogometni ligi Lendava je bil Jože Vutek (Kapca), ki je dosegel 13 golov. Sledijo: Robert Lacković (Polana) 12, Jožef Somi (Žitkovci) in Goran Jezernik (Graničar), Boris Horvat in Zlatko Hozjan (oba Polana) po

Druga državna rokometna liga Na derbiju zmagal Polet

V zaostali tekmi šestega kola prvenstva v drugi državni moški rokometni ligi je Lisca v Sevnici premagala Krog z 31 : 26 (15 : 12). Krog: Hanc, D. Kolmanko 2, A. Kolmanko 4, L. Sapač 4, A. Sapač 2, Vlaović, Meolic 8, Kovačič 6, Gomboc, Kosednar, Roškar.

V sedmem kolu prvenstva v drugi državni moški rokometni ligi sta se moštvi Kroga in Radeč razšli z neodločenim izidom 24 : 24 (13 : 11), čeprav je Krog vodil vso tekmo. Krog: Hanc, D. Kolmanko 5, A. Kolmanko 5, L. Sapač, A. Sapač 5, Meolic 4,

Kovačič, Hegeduš 2, Babič 2, Gomboc, Kosednar, Roškar 1.

V lokalnem derbiju je Polet premagal Pomurko iz Bakovec z 20 : 19 (11 : 7) in prvič zmagal. Polet: Kuhar, Murgelj 1, Sečko 2, Lovenjak 5, Fefer, Slamar, Černela 3, Horvat 6, Barišič, Žugelj 3, Kreft, Nemeš. Pomurka : Božič, A. Vereš 1, R. Vereš, Kavaš 1, Škraban 1, Bedekovič 3, J. Buzeti, S. Buzeti 1, B. Vereš, Okreša 10, M. Kavaš, Lovenjak 2.

V zaostali prvenstveni tekmi druge državne ženske rokometne lige je Lisca v Sevnici premagala Bakovce s 25 : 21 (11 : 10).

Bakovci: Ščap, T. Buzeti, Majerič, Hozjan 10, Forjan 4, Jakšič 5, M. Buzeti, Kolbl 2, Belec, Kovač.

Odbojka - CEV

Pomurje premagalo Dorožnik

V povratni tekmi prvega kroga pokal Evropske odbojarske zveze (CEV) je Pomurje v Murski Soboti premagalo moštvo Dorožnika iz Odese s 3 : 0 (15 : 13, 15 : 8, 15 : 12) in doseglo pomembno mednarodno zmago. S to zmago so se Sobočani oddol-

žili Ukrajincem za poraz 0 : 3 v Odesi. Ker pa so gostje dosegli boljše rezultate v nizih, so se uvrstili v drugi krog tekmovanja. Gostje so srečanje začeli zelo dobro in kazalo je, da bodo zmagali tudi v Murski Soboti. Toda Sobočani so v drugi polovici pr-

vega nizi zaigrali bolje in zmagali. Prav tako so zmagali tudi v drugem in tretjem nizu. Tako se je Pomurje dostojno poslovilo od pokalnega tekmovanja v Evropski odbojarski zvezi. Pomurje: Fujs, Tinev, Prša, Janža, Kerec, Bačvič, Čeh, Marič, Čevsenko, Topovšek in Poredoš.

Prva državna odbojarska liga Zmagi Ljutomerčanov

V sedmem kolu prvenstva v prvi moški odbojarski A-ligi je Ljutomer doma premagal Kamnik s 3 : 0 (15 : 13, 15 : 8, 15 : 8). Ljutomer: Berlot, Kavnik, Šmauc, Belec, Onišak, Grut, Horvat, Zidar, Rajnar. (NŠ)

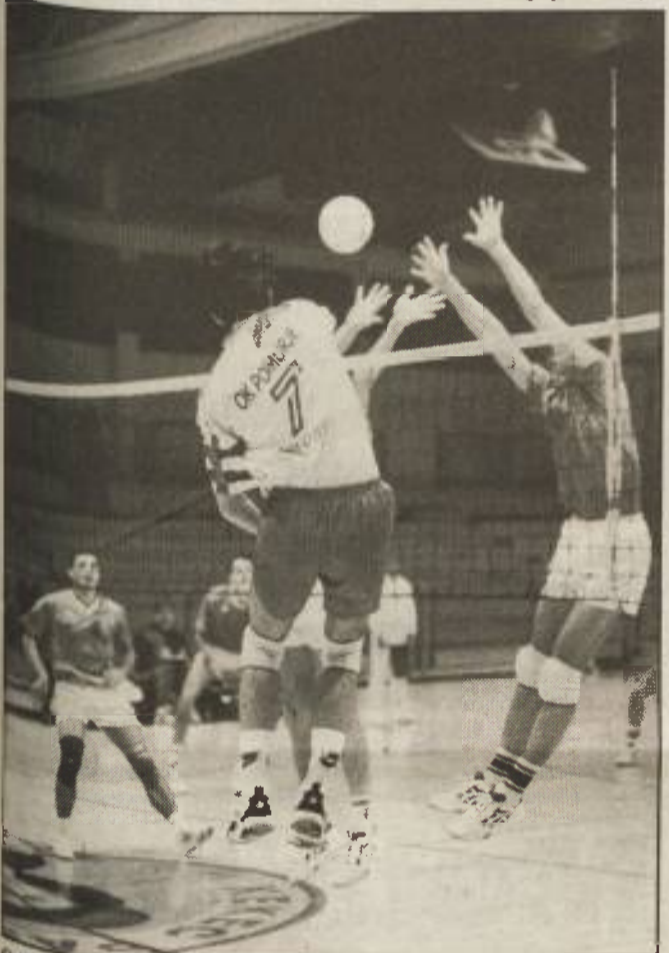
V sedmem kolu prvenstva v prvi ženski odbojarski B-ligi je bil v Murski Soboti odigran pomurski derbi med Zavarovalnico Maribor Ljutomer in moštvom MTC-SL-Roto Soboti. V zelo razburljivem in privlačnem srečanju so zmagale Ljutomerčanke s 3 : 1 (15 : 13, 11 : 15, 8 : 15, 12 : 15). MTC-SL-Roto Soboti: Forjan, Černela, Drevenšek, Zver, Šlebingger, Casar, Mōrec, Osojnik, Cipot. Zavarovalnica Maribor Ljutomer: Vrtnjak, Ljubec, Kolar, Lukienko, Šoštarčič, Senčar, Pirher, Novak, Šogorič in Vahen.

Rokoborba Visoka zmaga Sobočanov

V zadnjem kolu prvega dela ekipnega državnega prvenstva v rokoborbi je ekipa Murske Sobote gostovala v Lenartu in brez izgubljenih borbe zmagala z visokim rezultatom 36 : 4. Za Mursko Soboto so tekmovali: 48 kg Lavrenčič 4 : 0 b. b., 52 kg Godvajš 0 : 4 b. b., 57 kg Vrščič : Baranja 0 : 4, 62 kg Žvajker : Vrbaničič 0 : 4, 68 kg Mlakar : Nasevski 0 : 4, 74 kg Šuman : Bačič 0 : 4, 82 kg Župec : Šafarič 0 : 4, 90 kg Zec 0 : 4 b. b., 100 kg Dajčman : Štrtak 0 : 4, 130 kg Strbač 0 : 4 b. b.. Rokoborci Mlekoprometa iz Ljutomera pa so gostovali v Hočah in izgubili srečanje s Keortom iz Razvanja z 12 : 28. Za Ljutomer so tekmovali: 48 kg M. Medved : 4 : 0 b. b., 52 kg Hazl : D. Znidarič 4 : 0, 57 kg Glavic 4 : 0 b. b., 62 kg Kozar : Lukašev 0 : 4, 68 kg Garbuš : Mitov 0 : 4, 74 kg Hermet : Sagaj 4 : 0, 82 kg Branilovič : Pihlar 0 : 4, 90 kg Žizek : A. Znidarič 4 : 0, 100 kg Vrzel 4 : 0 b. b., 130 kg Jagarinac : Žabot 4 : 0.

Karate Štefanec državni prvak

V Novi Gorici je bilo državno prvenstvo mladincev in mladink v karateju (katah in borbah). Sodelovalo je okrog 250 tekmovalcev iz 40 klubov. Med njimi so bili tudi tekmovalci Karate kluba Murska Soboti in se lepo odrezali. Najboljši je bil Jernej Štefanec, ki je zmagal v borbah v lahki kategoriji in osvojil naslov državnega prvaka. Vesna Zadravec je v katah zasedla drugo mesto. Tretji mesti pa sta v borbah zasedla Tomaž Pivec in Nina Gaber, oba v srednji kategoriji. (D. Skandalji)

Odbojkarji Pomurja iz Murske Sobote so v povratni tekmi prvega kroga za pokal Evropske odbojarske zveze v Murski Soboti premagali moštvo Dorožnika iz Odese (Ukrajina) s 3 : 0 in tako dosegli pomembno mednarodno zmago. Fotografija: Jure Zauneker

Rokoborba - Ob praznovanju 45-letnice Rokoborskega kluba Varaždin je bilo v Varaždinu prijateljsko srečanje rokoborcev Varaždina in Murske Sobote. Zmagali so gostitelji z 22 : 19, vendar je treba povedati, da ni nastopil poškodovani Vukan. Za Mursko Soboto so tekmovali: 52 kg Godvajš 0 : 4, 57 kg Barač 0 : 4, 62 kg Vrbaničič 4 : 0, 68 kg Nasevski 4 : 0, 74 kg Bačič 4 : 0, 78 kg Zec 3 : 1, 82 kg Štrtak 0 : 4 in 100 kg Horvat 0 : 4.

Sport od tu in tam

Karate - Na državnem mladinskem prvenstvu v karateju, ki je bilo v Novi Gorici, so sodelovali tudi štirje tekmovalci Karate kluba Mura-Ken iz Murske Sobote Simon Pertoci, Peter Kamničar, Marko Marič in Anita Kraher. Najbolje med njimi se je odrezala Anita Kraher, ki je v borbah v lahki kategoriji zasedla tretje mesto. (RH)

Aletika - V Zagrebu je bil 9. pominski tek Ivana Stareka. Med 100 tekaci je bil tudi član MTC Radenska Slavko Kumeč in v tek na 21 km je med člani zasedel peto, v absolutni kategoriji pa sedmo mesto, kar je lep uspeh.

Košarka - V tekmovalni slovenske košarkarske C-lige za moške je Radenska v Trbovljah premagala Rudarja s 76 : 69 (36 : 35). Radenčani so bili boljši, čeprav so nastopili brez treh starih igralcev Baniča, Lukiča in Čiguta. Strelci za Radensko: Ulaž 28, Pavlin 19, Bratkovič 16, Piliar 13 in Tomič 2. (B. Gabor)

Judo - Na Prtju je bilo državno srednješolsko prvenstvo v judo. Med 118 tekmovalci iz 51 šol so sodelovali tudi Pomurci in dosegli nekaj dobrih uvrstitev. Najuspešnejši je bil Bojan Žilavec, ki je zmagal v kat. do 50 kg. Maja Perme je bila v kat. do 48 kg drugo, Goran Hašaj je v kat. do 60 kg zasedel tretje mesto. Peti je bil Matjaž Lazar, sedmi pa Peter Anžič. (T. K.)

Šah - Odigrano je bilo četrto in peto kolo tekmovanja v murskosoboški jesenski šahovski ligi. Rezultati - 4. kolo Ižakovič : Brezovci 8,5 : 7,5. Prleki : Radenska Pomgrad mladinci 11 : 5, Jeruzalem : Mlajtinci 10,5 : 5,5 točke. Rezultati - 5. kolo Mlajtinci : Brezovci 11 : 5, Radenska Pomgrad mladinci : Ižakovič 12 : 4 in Radenska Pomgrad mladinci : Jeruzalem 9,5 : 6,5 točke. Po petem kolu vodijo Prleki z 8 točkami pred Jeruzalemom, 6 točk.

Rokomet - V tekmovalni tretje državne moške rokometne lige je Radgona premagala Vuzenico z 38 : 20 (19 : 9). Strelci za Radgono: Klun 9, Ravš 8, Strah 7, Smolko 6, Vučak 4, Bratkovič 2 in Klaneček 1. (BK)

Nogomet - V prijateljski mednarodni nogometni tekmi so mladi nogometaši ZTE-ja iz Madžarske (do 12 let) premagali Nafto iz Lendave s 5 : 2. Gola za Nafto sta dosegla Koštric in Gerendner. Mladi nogometaši Nafta (do 14 let) pa so premagali ZTE s 3 : 1. Gole za Nafto so dosegli: G. Požonec, B. Požonec in Horvat. (FB)

Namizni tenis

Košček tretji

Na prvem državnem turnirju TOP 12 za pionirje v namiznem tenisu, ki je bil v Mariboru, so sodelovali vsi poklicani igralci, med njimi pet iz Moravskih Toplic Soboti.

Mali nogomet - V petem kolu prvenstva slovenske lige v malem nogometu je moštvo Interierja MF iz Ključarovec premagalo novogoriško vrsto Šampion Hlapi s 6 : 2 (3 : 1). Strelci za domačine: Kolbl 2, D. Novak, Nemeš, Farkaš in Sreš. (NŠ)

Šah - Šahovsko društvo Radenska Pomgrad iz Murske Sobote je pripravilo hitropotezni turnir za november. Med 14 igralci je zmagal Boris Kovač s 13 točkami pred Tomijem Gruškovnjakom, 11,5, Danilom Harijem, 10,

Strelstvo - V počastitev praznika občine Turnišče je bilo tekmovanje v streljanju z zračno puško. Sodelovalo je 8 ekip in 32 posameznikov. Ekipno so zmagali Mladi veterani s 510 krogi pred Reaveri, 508, in Skritimi talenti (vsi Turnišče), 456 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Franc Gruškovnjak s 181 krogi pred Alešem Gjuranom, 178, in Jožetom Maučecem (vsi Turnišče), 175 krogov. (FK)

Alojzom Kosom, 9, in Štefanom Režonjo, 7,5 točke.

Nogomet - V prijateljski nogometni tekmi so nogometni sodniki Medžimurja v Čakovcu premagali nogometne sodnike Lendava z 1 : 0. Prvo srečanje v Lendavi se je končalo neodločeno 3 : 3. (FB)

Šah - Šahovsko društvo Radenska Pomgrad iz Murske Sobote je pripravilo hitropotezni turnir za november. Med 14 igralci je zmagal Boris Kovač s 13 točkami pred Tomijem Gruškovnjakom, 11,5, Danilom Harijem, 10,

Ulojzom Kosom, 9, in Štefanom Režonjo, 7,5 točke.

Nogomet - V prijateljski nogometni tekmi so nogometni sodniki Medžimurja v Čakovcu premagali nogometne sodnike Lendava z 1 : 0. Prvo srečanje v Lendavi se je končalo neodločeno 3 : 3. (FB)

Šah - Šahovsko društvo Radenska Pomgrad iz Murske Sobote organizira v soboto, 25. novembra 1995, ob 9. uri v hotelu Diana v Murski Soboti 6. tradicionalni mednarodni turnir v aktivnem šahu. Igrali bodo 9 kol po švicarskem sistemu. Vabijo k sodelovanju.

Odbojka - V tekmovalni tretje državne moške odbojarske lige so Beltinci premagali Celje s 3 : 2. V tekmovalni tretje državne ženske odbojarske lige je ekipa Črne premagala drugo ekipo MTC-SL-Roto Soboti s 3 : 1.

PKL - moški
Rezultati - 2. kolo
Sebeborci : Petrovič 59 : 60
Cludia shop : Ljutomer 75 : 56
Lindau vet. : Soboti vet. 50 : 47
Lindau : Radgona vet. 58 : 57
Viena cafe : Brod prelozeno
Cludia shop 2 2 0 152 : 117 4
Petrovič 2 2 0 148 : 121 4
Soboti vet. 2 1 1 161 : 84 3
Sebeborci 2 1 1 118 : 105 3
Lindau vet. 2 1 1 127 : 136 3
Lindau 2 1 1 120 : 145 3
Viena cafe 1 1 0 89 : 77 2
Radgona vet. 2 0 2 118 : 135 2
Ljutomer 2 0 2 101 : 134 2
Brod 1 0 1 34 : 114 1
(G. K.)

Društvo za športno rekreacijo Partizan MS Pestra vadba za vse občane

Po daljšem premoru so se na občnem zboru zbrali člani soboškega društva za športno rekreacijo Partizan, ki ima okrog 140 članov, od tega le 20 odstotkov odraslega članstva, drugo pa so cicibani ter mlajši in starejši dečki in deklice. Najbolj pogrešajo mladinski kader, ki se redko vključuje v vadbo, medtem ko ženske redno vadijo. Sicer pa je vadba izredno pestra za vse kategorije občanov. To je tudi eno od redkih društev, ki še goji tipično vadbo in nima tekmovalnih ciljev, hkrati pa je predpriprava otrok za vključevanje v specializirane dejavnosti. Da bi si izboljšali finančno stanje, je dalo društvo del prostorov doma v najem za trgovino in poslovne prostore, izdaja pa tudi trimski kabinet. V domu je zaokrožena športna ponudba, v njem ima sedež veliko mestnih klubov in društev ter nekaj osrednjih zvez, trenirajo judoisti, rokoborci, karateisti, zunaj pa rokometiški, košarkarji in igralci malega nogometa, ob domu pa je tudi pokrito strelišče. Po adaptaciji doma v sedemdesetih letih Športna zveza Murska Soboti, ki je tudi v prostorih Partizana, redno skrbi za njegovo vzdrževanje. Predsednik društva dr. Arpad Norčič je na občnem zboru osvetlil dosežke in pomanjkljivosti društva v minulem obdobju. Sprejeli so tudi nove programske usmeritve za delo v prihodnje ter izvolili nov upravni in nadzorni odbor, ki bo na svoji prvi seji izvolil predsednika. (L. Zelko)

Preskakovanje ovir Lep uspeh Sobočank v Lipici

V Lipici je bilo veliko mednarodno tekmovanje v preskakovanju ovir, ki so se ga udeležile tudi tekmovalke Konjeniškega kluba Murska Soboti grad Rakičan in dosegle lep uspeh. Ana Horvat (Lucky Boy Beltrans) je končala tekmovanje v parkurju A O in parkurju A I brez kazenske točke v obeh konkurencah. Katarina Magdič (Durai Beltrans) je v parkurju A O končala tekmovanje s 3, v parkurju A I pa z 8 kazenskimi točkami. Maja Vohar (Black Barry Beltrans) je v parkurju A 2 zasedla četrto in petindvajseto mesto, v parkurju L šestnajsto in osemnajsto mesto. Katja Bogataj (Top Gun Beltrans) je v parkurju A 2 zasedla 26. mesto, v parkurju L pa 15. in 32. mesto. Mojca Horvat (Sirius Beltrans) je v parkurju A 2 zasedla 35, v parkurju L pa 11. in 22. mesto. S tem so končali tekmovalno sezono v preskakovanju ovir.

II. SNL mladinci		Beltinci	
Železničar	10 9 1 0 24 : 5 28	Kema	5 1 1 3 11 : 17 4
Šmartno	10 7 1 2 14 : 5 22	Rakičan	5 1 0 4 8 : 30 3
Aluminij	10 5 4 1 17 : 6 19		
Kovinar (Š)	10 4 2 4 15 : 14 14		
Sl. Gradec	10 4 1 5 18 : 17 13		
BISTRICA	10 4 0 6 14 : 14 12		
BELTRANS	10 3 3 4 24 : 25 12		
Središče	10 4 0 6 11 : 26 12		
Steklar	10 3 2 5 19 : 17 11		
Dravinja	10 2 3 5 9 : 20 9		
Kozjak	10 1 1 8 8 : 24 4		

Odbojka - 1. A moški		Beltinci	
Marles	7 7 0 21 : 3 14	Kema	5 1 1 3 11 : 17 4
Olimpija	6 4 2 14 : 7 8	Rakičan	5 1 0 4 8 : 30 3
Krka	6 3 3 10 : 9 6		
Minoita	7 2 5 9 : 16 4		
LJUTOMER	7 2 5 7 : 16 4		
Kamnik	7 2 5 7 : 17 4		

I. MNL MS mladinci		Odbojka - 1. B ženske	
Les	12 9 3 0 52 : 8 30	Krim	7 7 0 21 : 1 14
Vesna	12 8 2 2 43 : 13 26	LJUTOMER	7 5 2 16 : 9 10
Rakičan	12 8 2 2 47 : 18 26	ŠOU	7 3 4 12 : 15 6
Apäče	12 7 2 3 40 : 23 23	MTC-ROTO	7 3 4 10 : 16 6
Emal	12 6 4 2 37 : 18 22	Mislinja	7 2 5 6 : 17 4
Goričanka	12 7 1 4 44 : 28 22	Tabor	7 1 6 11 : 18 2
Bakovci	12 6 1 5 64 : 29 19		
Čarda	12 6 1 5 36 : 24 19		
Kema	12 4 2 6 26 : 37 14		
Sirs	12 4 1 7 52 : 41 13		
Serdica	12 2 0 10 32 : 101 6		
Termejnjk	12 1 0 11 21 : 75 3		
Lipa	12 0 1 11 8 : 87 1		

II. MNL MS mladinci		Košarka - 1. liga ženske	
Grad	11 10 0 1 86 : 15 30	Ježica	9 8 1683 : 51917
Minicom	11 8 0 3 60 : 21 24	Celje	9 8 1687 : 53317
Dokležovje	11 7 1 3 46 : 22 22	Maribor	9 7 2604 : 57216
Šmaki	11 6 3 2 57 : 22 21	Ilirija	9 4 5606 : 59613
Šalovci	11 6 2 3 44 : 17 20	Odeja	9 4 5599 : 59113
Cven	11 6 1 4 54 : 24 19	Unior	9 3 6578 : 62712
Prosenjakovci	11 5 1 5 37 : 47 16	POMURJE	9 2 7563 : 64011
Križevci	11 5 0 6 49 : 54 15	Ježica mlade	9 0 9466 : 7089
Cankova	11 3 2 6 43 : 51 11		
Rotunda	11 3 0 8 28 : 65 9		
Tešanovci	11 2 0 9 13 : 80 6		
Hodoš	11 0 0 11 13 : 112 0		

KOŠARKE		Košarka C-liga	
Beltrans	3 3 0 0 16 : 4 9	RADENCI	8 8 0 711 : 56716
Bakovci	3 2 0 1 10 : 4 6	Mas com	8 6 2698 : 60814
Slatina	4 0 0 4 7 : 25 0	Rogla	6 5 1529 : 48111
		Vič	7 3 4592 : 54310
		Rudar	8 2 6565 : 62310
		Podčetrtek	7 2 5582 : 6729
		Ruše	8 0 8563 : 7458

ST. DEČKI vzhod		Mali nogomet - veterani	
Beltinci	6 6 0 0 51 : 3 18	Swing	10 9 1 0 64 : 15 19
Cven	6 4 1 1 23 : 13 13	Šum	10 8 1 1 50 : 23 17
Bakovci	6 4 0 2 15 : 16 12	M-SOD-M	10 7 2 1 61 : 14 16
Beltrans	6 3 0 3 14 : 20 9	Bakovci	10 7 1 2 75 : 28 15
Križevci	6 2 0 4 12 : 32 6	Panonska	10 6 2 2 32 : 16 14
Les	6 1 0 5 6 : 20 3	Vidonci	10 6 2 2 39 : 26 14
Vesna	6 0 1 5 7 : 24 1	Kupšinci	10 5 4 1 42 : 34 14
		Petanjci	10 6 1 3 40 : 17 13
		Dokležovje	10 4 4 2 30 : 18 12
		Kerencičeva	10 5 1 4 34 : 33 11
		Lipovci	10 4 2 4 26 : 37 10
		Sebeborci	10 4 1 5 20 : 26 9
		Rakičan (-1)	10 5 0 5 37 : 57 9
		Mačkovič	10 4 0 6 14 : 28 8
		Kl. mladih (-1)	10 4 0 6 43 : 43 7
		Tempo (-1)	10 3 1 6 35 : 41 6
		Puconci	10 2 2 6 21 : 53 6
		Sodar	10 1 3 6 25 : 46 5
		Gradišče	10 1 3 6 32 : 59 5
		Slovan	10 1 1 8 14 : 37 3
		VK - 79	10 1 1 8 23 : 58 3
		Mladost	10 0 1 9 15 : 63 1

ST. DEČKI zahod		ML. DEČKI	
Mura	5 5 0 0 41 : 4 15	Mura	5 5 0 0 30 : 8 15
Slatina	5 4 0 1 20 : 11 12	Apäče	4 2 1 1 17 : 16 7
Goričanka	4 2 0 2 17 : 19 6	Beltrans	4 2 0 2 19 : 14 6
Emal	4 2 0 2 11 : 16 6		
Cankova	5 1 0 4 18 : 31 3		
Serdica	5 0 0 5 10 : 36 0		

Odsevi mladosti

Alkohol? Hvala, ne!

Alkohol. Beseda, ki je kot vsaka druga, vendar pomeni veliko hudega.

Že od malega sovražim alkohol. Čeprav še nisem okusila njegovega »delovanja«, se mi zdi, da prinaša nekaj zelo slabega. Nekaj, kar ne da, da bi človek normalno živel. Vedno znova ga vleče, da se opija z njegovo močjo in pozablja na svojo družino.

Poznam moža, ki je bil nekoč vzoren človek. Delal je in delal, kupoval stroje, opremljal stanovanje, kupil je mercedes ... Otroci in žena so bili vedno oblečeni po modi. Toda naenkrat je bilo vsega konec. Mož z lepim mercedesom se je vse pogosteje ustavljal ob gostilni, dokler ni postal stalen gost. Delo je zanemarjal, denar je kopnel. Njegova moč je počasi pešala. Nekoč postaven mož, zdaj sama kost in koža. Roke se mu tresejo, okrog oči ima temne kolobarje. Edino, kar mu ne peše, je jezik. Velikokrat je v družini prepil. Vpije na ženo, če mu ne da denarja; tepe otroke, če so preveč razposajeni. Dostikat se kam umaknejo, ko pride pijan domov.

Večkrat sem se spraševala, kaj se takrat dogaja v njegovi glavi, njegovem srcu. Kaj misli takrat, ko s pestmi tolče po ženi, ko vleče otroka za ušesa ali pa počenja še kaj hujšega. Ali ni v njegovem srcu več prostora za vse tiste, ki jih je imel nekoč rad?!

Zagotovo vem, da sama ne bom segala po alkoholu, saj se je v življenju dostikrat težko odločiti s trezno, kaj šele s pijano glavo.

SANDRA SEVER, 7. b, OŠ Puconci

Bilo me je strah

Odrasli pravijo, da je strah vtel, zunaj pa ga nič ni. Otroci pa vemo, da to ne drži.

Nekega večera, ko sem bila sama doma, se je v naši hiši dogajalo nekaj čudnega. Ker sem bila stara 9 let in sem vedela, kaj moram storiti, če pride do požara ali če nekdo vlomi v hišo, me najprej ni bilo strah.

Mirno sem se umila in šla spat. Brez skrbi in strahu sem zaspala. Ob njih zjutraj sem se zbudila. Pravzaprav me je zbudila

lo močno ječanje vetra. Ugotovila sem, da je odprto okno. Komaj sem ga zaprla, že je v dnevni sobi nekaj počilo. Šla sem pogledat, kaj se dogaja. Na tleh sem zagledala mamino najljubšo vazico. Nisem verjela svojim očem. Mislila sem, da mi mama ne bo verjela, da nisem razbita vaze.

Takrat me je bilo prvič strah, potem pa nikdar več. Ugotovila sem, da ima strah res velike oči.

BOJANA KOZAR, 4. a
OŠ III M. Sobota

Pa gremo po prleško

Jaz sen prleška diklina. Duma sen v Precetincih. To je bole mala ves. V šolo hodim k Mali Nedli. Zaj sen že prilezila do osmega razreda. Drugo leto bon vendar šla v šolo v Marprog in se bon domo samo vozila na vikend. V Marprogi je puno ljudi pa dosti diskof. Pravijo, ka sen lušna diklina, mama pa provi tudi, ka sen dostikrat nemarna pa ka se premalo včin. No, mene resen vse drugo bole zanima kak šola. Rada poslušam muziko pa poleg sanjorin. Rad me mo tudi naš mačok, s kerin se rada špitan, samo kej, ko se jemi to skoz nedo.

Rada tudi peš ne hodim, pa dugo nemren biti pri miri, drgači pa sen glih takša kak vsi drugi mojih let. Ne vervlete?

IRENA POGAČNIK, 8. raz., OŠ Mala Nedelja

Nekaj bi vam rad povedal

Skoraj 20 let bo že, odkar prebiram vaše spise in pesmice ter občudujem risbe, ki nam jih prav tako pošiljate za rubriko Odsevi mladosti (prej Križemkražem po naših šolah). Še nikoli ni bilo toliko pošte kot v zadnjem času. Dokaj radi opisujete tudi športne in naravoslovne dneve ali pa kakšne druge dogodke. Vsi v glavnem lepo in prav napišete, le da ste nekateri preveč podrobni in hočete zajeti čisto vse po vrsti, kako je kaj potekalo. Pri tem radi uporabljate stavke, ki se začnejo z vezniki ko (»ko-ko-kodakate«), nato, potem ... Vzemimo na primer opisovanje naravoslovnega dne na temo spoznavanje gozda. Skoraj vsi najprej naštevate, kako ste zjutraj prišli v šolo, se razdelili v skupine, potem ste imeli malico, ko ste pojedli, ste odšli na pot, omenite vse kraje, skozi katere ste šli ali se peljali, in ne pozabite tudi napisati, kako ste se imeli na tej poti pa še kakšno drugo podrobnost ne izpustite. O samem gozdu, ki ste ga morali spoznavati, pa zapišete le kakšen stavek ali dva, kot da sploh ne bi videli drevov in drugih gozdnih rastlin, živali ... Podobno vas je precej opisoval tudi trgateg, razne ekskurzije idr. Poskusite torej sestavi

ti zapis tako, da bo manj naštevavanja. Ob koncu pa običajno ne pozabite tudi zapisati, da si želite še več takšnih naravoslovnih in športnih dnevo, izletov ipd. Pa še to: Dogaja se tudi, da pozabljete na časovno aktualnost, saj mi šele po enem ali celo dveh mesecih pišete, kako je bilo med počitnicami, v planinah, na morju, na trgatvi itd. O takšnih dogodkih je potrebno karseda hitro pisati, drugače zastarijo.

Oprostite, to sem vam moral povedati, in to dobronamerno, saj sem sicer vesel kakršnega koli vašega prispevka. A če jih prispe do 30 in več vsak teden, kot se dogaja v zadnjem času, vas moram večino razočarati, ker prispevki niso objavljeni, saj jih lahko uvrstim v to rubriko le okrog 8, če niso preveč dolgi. Zato si občasno dovolim, da izluščim iz njih le krajše utrinke, odlomke, misli ... Včasih se zgodi, da komu tudi nekoliko priredim njegov zapis, tako da ga skrajšam, zamenjam kakšno besedo, ki se prevečkrat ponavlja, izpustim ko-ko-ko-ko-ko. Primeri se tudi, da komu nekdo »prepesnim« pesmico, da se, mislimo, rima tudi druga katica, da se, če s prvo tako začeli. Zavedam se, da je to lahko tudi poseganje v vaš svet domišljije, vendar imam večsint občutek, da tistega, kar smo napisali, niste dovolj »izpili«, tako da besedilo samo po sebi kaže, da mu je treba kaj dodati, odvzeti ali ga vsaj delno spremeniti. Najbrž naredim pri tem komu tudi kakšno napako, a ne namerno. Da bi vam morda uspel še nekoteno nazorneje pojasniti moje razloge, takšno ali drugačno spreminjanje besedil, sem se odločil, da bom občasno uvrstil v rubriko kakšno pesmico v originalu (kot ste to napisali vi) in »popravljeno«. Ne domišljam si, da bom vedno naredil boljše rešitve, a rad bi poskušal.

Varčevanje

Le kako naj varčujem, ko pa trgovine rada obiskujem? Vabijo me sladkarje in še druge bedarije. Če bom tako nadaljevala, brez denarja bom ostala. Tudi zobki moji milni bodo kmalu čisto gnili. Zato trenem sem se odločila, da danar bom v banko položila. Tako postala bom bogata, kot je moja teta Kata.

MANJA KOLBL, 6. a
OŠ Veržej

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)

Na vprašanje št. 9 vas je okrog 10 odgovorilo, da so na svetu doslej odkrili od 350.000 do 500.000 različnih vrst rastlin. Po našem podatku, ki smo ga zasledili v enem od najnovjših leksikonov, je ta številka okrog 400.000. Tako je napisala tudi SIMONA ZRIM iz M. Sobote (Naselje Ljudske pravice 45), ki ji bomo poslali knjižno nagrado. Čestitamo!

KUPON št. 11- ALI VESTE?

Ali veste, kaj je to španik? Naj vam povemo, da gre za neko vozilo, več pa morate napisati sami. Odgovore pričakujemo najpozneje do 29. novembra.

THE DRINKERS

Zasavsko-ljubljanska skupina The Drinkers je pred kratkim izdala svojo novo kaseto in kompaktno ploščo Lepi in trezni. Po odrih prašijo že dve leti in v tem času smo jih lahko videli tudi v Murski Soboti. Skupino sestavljajo: Sandi Kolenc Koli - Kalj požirka in njegovi alko principi kitarist Robert Likar (ex Niet), klavirist Primož Trebec, basist Miro Mutvar (ex Turbo) in bobnar Damjan Brezovec (ex Martin Krpan, Bombe).

Poznamo jih predvsem po preigravanju znanih skladb, vendar so pridno ustvarjali tudi svoje sklad-

male moja kad ljubi Bosanac). Skladbo so nekoliko »potrjavili«, večkrat pa so jo preskusili na svo-

be. Na novem albumu je devet skladb, nekaj njihovih, nekaj priredb. Med njimi je tudi slovenski evergreen Ko bo prišla na Bied in Bregovičeva skladba Slovenac, na katero fantje tudi najbolj stavijo. Nekaj let nazaj, prvzaprav je od tega že kar dolgo, je to skladbo izvajala skupina Bjelo dugme (Tako ti je

jih koncertih in publiko vedno spravili pokonci. Posneli so tudi svoj prvi hit Simona (posvečena Simoni Weiss), Zeleno sonce (razmišljanje o odločitvah francoskega predsednika Chiraca), Na stol se bom privezal, Ona in še nekatere druge. Vse skladbe so dobro začinjene z rock and rollom.

MURSKO-MORSKA LESTVICA

1. Oliver Dragojević - Nisan ja zate
2. Boris Novković: Kada ti ljubav zakuca na vrata
3. Vladimir Kočiš Zec - To je bila noć
4. Valentina - Ne mogu bez tebe
5. Zorica Kondža - Tko ti je kriv

Pedlog:
Magazin - Nek se ruke rukuju

GLASUJEM ZA: _____

Rubriko pripravlja: ALEKSANDRA NANA RITUPER

POP ROCK noviceeee

Novice od tu...

Anja Rupel se že pripravlja na snemanje novih skladb, ki ponavadi postanejo hit.

Anja je v Sloveniji že dolgo popularna, svojo popularnost pa je začela širiti tudi na hrvaško tržišče. Kar ni kar tako, glede na to, da je tam ogromno glasbenikov.

Dobila pa je tudi ponudbe, da bi šla pet v Beograd, vendar jih je raje zavrnila.

***

Na slovenski sceni je malo dobrih glasbenikov in zelo razveseljivo je, ko lahko v naši rubriki zapišemo, da bodo Orleki izdali novo kompaktno ploščo.

Že so začeli snemati nov album z naslovom Adijo knapi, na katerem bo deset skladb, od tega bosta dve priredbi. Posvečena bo zasavskim knapom, katerim zapi-

rajo rudnike in jim s tem uničujejo identiteto. To pa še ni vse, pripravili bodo tudi unplugged album.

... in tam

Skupina Oasis je dobila novega basista, a ne za to, ker bi se prvi naveličal sodelovati, ampak ker je preutrujen in izčrpan.

Tako je Paula McGuigona zamenjal Scott MacLeod, ki je nekoč igral pri manchestrski skupini The Ya Ya.

***

Iggy Pop je sprejel vlogo v nadaljevanju filma Vrana. Odigral bo glavno negativno vlogo. Kot se verjetno spomnite, se je takratni glavni igralec pri snemanju zadnjega kadra smrtno poškodoval.

Film bodo začeli snemati še konec tega leta v Los Angelesu.

Metallica

Med tistimi heavy metalskimi skupinami, ki se vračajo na sceno, je tudi nekoč zelo popularna Metallica. Po nekajletnem premoru so kitarist in vokalist James Hetfield, bobnar Laars Ulrich, kitarist Kirk Hammett in basist Jason Newsted najeli studio in prav tačas končujejo s snemanjem novega albuma ali pa je morda že na tržišču. Tokrat se niso zapeli in osamili v studio, kot je bila nekoč njihova navada, ampak so si izbrali najbližji domači studio.

Fantje so dandanes že bolj izkušeni in se ne bojijo toliko zunanjih vplivov. Nove skladbe pa nastajajo v sproščnem razpoloženju. V premoru, ki so si ga vzeli, so namreč vsak po svoje prišli do spoznanj, ki jih sedaj vnašajo v svojo glasbo. Torej ne snemanjo intenzivno od jutra do mraka, včasih se cele dneve pogovarjajo, zabavajo, zgori pa se tudi, da po kakšnih igriščih tekajo za žogo, zvečer pa za ženskami. Vse to pa rojeva nove ideje. Seveda pa včasih delajo tudi vse dneve in noči.

Spremenili so tudi način snemanja, včasih je vsak svoj instrument posnel posebej, po novem pa posnamejo vse naenkrat. Prizadevajo si, da bi imela na tak način njihova glasba bolj živ in neposreden zvok in da bi zveneli bolj koncertno. Člani skupine Metallica so že dodobra v tridesetih letih, postali so bolj zreli in dobro vedo, kaj si želijo. Zavedajo se tudi, da

bodo težko dosegli uspeh prvega albuma (črnega s srebrno kačo), katerega so prodali v dvanajst milijonih nakladi. Pravi, da so s posnetim materialom na dvose zadovoljni, in četudi novejši nova kompaktna plošča ne bi dosegla tako zavidljivega uspeha, jih to ne bo prizadelo. Lahko pričakujemo, da bo njihov novi album izšel spomladi, in ker vemo, da so pri svojem delu zelo natančni, lahko računamo na dobro ploščo.

AUDIO - VIDEO - CD

MSHOP

69000 Murska Sobota,
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAKS:
069/32-465

Magnifico

Po vrnitvi na glasbeno sceno je Magnifico pripravil turnejo po več krajih v Sloveniji. Ob njem pa potuje apremlevalna skupina Pissmakers, basist Jani Hace, kitarist Franci Zabukovec, saksofonist in tolkalist Aleksander Pešut ter bobnar Senež Randelovič. Poleg novih skladb z nove plošče Kdo je četrti odpoje tudi svoje »stare« uspešnice, ki še niso odšle v pozabo. Publiko zna še vedno spraviti pokonci, upajmo, da tudi Murska Sobota ali kakšen kraj v pokrajini ob Muri spada med večja mesta, kamor se bo splašalo priti. Po nastopih v Sloveniji pa se odpravlja v novonastale balkanske države.

V Murski Soboti predsednik slovenskih upokojencev Za usklajevanje pokojnin s poračunom

Koordinacijski odbor Zveze društev upokojencev za Pomurje, ki ga vodi Tone Slavinec, je bil skupaj s soboškim upokojenskim društvom organizator zanimivega posvetovanja predstavnikov 18 pomurskih upokojenskih društev s predsednikom Zveze društev upokojencev Slovenije Vinkom Gobcem in njegovimi sodelavci. V Republiki Sloveniji je zdaj okrog 450 tisoč upokojencev, med katerimi jih je samo 96 tisoč s polno pokojninsko dobo. Po besedah direktorja območne enote ZPIZ-a Martina Glavača je v Pomurju trenutno okrog 27 tisoč upokojencev. Kot je dejal Vinko Gobec, se borijo za vse upokojence, letos pa so osrednjo pozornost namenili štirim področjem. V prvi vrsti so se angažirali pri sprejemanju sprememb in dopolnitve zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, pri čemer naj bi bilo po njegovem mnenju še vedno nerešeno vprašanje usklajevanja pokojnin in poračuna. Če bo usklajevanje pokojnin potekalo vsake tri mesece, zahtevajo hkrati tudi poračun izplačil. Podpirajo tudi ustanovitev kapitalskega sklada.

Veliko je bilo govora tudi o dokumentu Zdravje do leta 2000. Menijo, da je osnovni namen te akcije zanemarjen, saj naj se grobo posegalo v pravice vseh struktur prebivalstva. Pri

tem so zlasti prikrajšani upokojenci, ki ne morejo razumeti, da se jim zmanjšujejo tudi pravice do ortopedskih pripomočkov. Svoje pripombe so dali tudi na strategijo razvoja Slovenije, pri

čemer jih prizadeneta predvsem slabo reševanje socialnih in stanovanjskih perečih problemov upokojencev. Glede organiziranosti pa so omenili, da je bil zakon o društvi že sprejet in da bistvenih sprememb njihove organiziranosti ni pričakovati. Izrazili pa so željo, da se s svojo društveno dejavnostjo čimbolj prilagodijo novi lokalni samoupravi. Zato se nameravajo v prihodnje tesneje povezati z župani občin in jim prikazati svojo dejavnost in probleme. Posebno pozornost so namenili tudi meddržavnemu povezovanju upokojenskih društev, in sicer v sosednjih državah Hrvaški, Madžarski in Avstriji s koroškimi Slovenci.

Kot je povedal predsednik slovenskih upokojencev Vinko Gobec, je v naši državi vključenih v redno dejavnost približno 226 tisoč upokojencev, kar ni niti 54

odstotkov vseh. Zato bodo skušali v svoje vrste pritegniti več članov. Podpredsednik ZDUS in predsednik skupščine Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije Stanko Hvale pa je izrazil zadovoljstvo, ker je vlada letos v celoti izpolnila svoj dolg do upokojencev. Pri tem se je zavzel za temeljito reformo pokojninskega sistema, ki bi omogočal stabilen dotok sredstev za pokojnine. Oblikovali pa naj bi tudi rezervni sklad, saj bi takrat odpadlo vprašanje nelikvidnosti. Ker pokojnine trenutno izplačujejo v sorazmerju z rastjo plač, je bil za ohranitev obstoječega stanja, pri čemer pa bo treba natančno vedeti, od kod se zbira denar iz prispevne stopnje in koliko ga je iz poračuna. Nič manjšega pomena ni vprašanje, kdo bo prevzel varstveni dodatek, ki ga prejema 70 tisoč slovenskih upokojencev. V vzajemnem skladu, ki ima solidarnostni pomen, pa je zdaj 105 tisoč članov.

V razpravi je Tone Slavinec poudaril, da se upokojenci borijo tudi za zaposlene, ki bodo kmalu odšli v pokoj. Slišali pa smo tudi, da so na državni zbor naslovili protestno pismo, v katerem zahtevajo dosledno spoštovanje upokojenskih pravic. Jože Vild, ki vodi soboške upokojence, pa je ob pohvali lokalnih medijev, ki tankočutno obravnavajo njihovo dejavnost, omenil nujnost večjega mednarodnega sodelovanja upokojencev. Dosedanje izkušnje v razvejenem kulturnem sodelovanju obmejnih krajev kažejo, da gre za mnogo širše razsežnosti takih stikov upokojencev. Marija Horvat pa je dejala, da morda premalo govorimo o socialno ogroženih in osamljenih upokojencih, zato je pozvala upokojenska društva, da se bolj posvetijo tem problemom.

MILAN JERŠE

KRAJNA - Pred kratkim so predali namenu mrliško vežico, kmalu pa bodo to storili še v Gederovcih in zatem v Murskih Petrovcih. Tako bo imelo vseh 12 vasi v krajevnih skupnostih Tišina in Gederovci urejene mrliške vežice. MJ

MORAVSKE TOPLICE - Letos je nastalo v tej občini precej škoda zaradi naravnih nesreč. Sprožilo se je namreč več zemeljskih plazov, ki so povzročili gnotno škodo ne le na zemljiščih, ampak tudi na objektih in cestah. Ob približno 400 milijonih občinskega proračuna je bila zato dobrodošla pomoč 25 milijonov tolarjev iz republiških sredstev za te namene. MJ

KOROVCI - V Korovcih in Gornjih Črncih gradijo dodatna električna transformatorja. Zaradi slabe električne napetosti pogosto niso mogli gledati televizijskega programa. S tem bodo rešili velik problem, saj se bo izboljšala električna napetost za gospodinjstva. MJ

ŠALAMENCI - Trije odseki ceste, in sicer v zaselkih Bukovšček, Veren in Car, v skupni dolžino okrog enega kilometra, so asfaltirani. Dela so opravili delavci podjetja Pomgrad - Nizkogradnje iz Murske Sobote, vrednost naložbe pa je 3,7 milijona tolarjev. Denar so zbrali s krajevnim samoprispevkom in prostovoljnimi prispevki občanov. MJ

Krajani Radmožanec so dosegli novo delovno zmago: z denarjem, ki so ga zbrali s krajevnim samoprispevkom, prostovoljnimi prispevki občanov in »injekcijo« Občine Lendava, so plačali asfaltiranje 750 metrov dolge ceste, ki vodi do vaškega pokopališča.

Zemeljska dela je opravilo zasebno podjetje Nograd s Hotize, asfalt pa so položili delavci Cestnega podjetja iz Murske Sobote. Vrednost naložbe je 5.500.000 tolarjev.

- Fotografija: J. Ž.

Tako malo zahajamo v naravo, še posebno pozimi. Pa bi bilo dobro, ko bi večkrat zamenjali zatohlo stanovanje s sprehodom vsaj v bližjo okolico. Morda bi ravnó tedaj odkrili kako zanimivost. Taka je tudi na sliki; na drevesa, ki raste nasproti domačije Adolfa Vogrinca iz Lomanos pri Gornji Radgoni, so se pojavili »izrastki«, neke vrste gobe. Tudi ob pogledu nanje se človeku spočijeta oko in duša. - Fotografija: J. Kaučič

Javna razprava o soboškem pokopališču

Ob številnih pomanjkljivostih

nujni večji posegi

Mestna občina Murska Sobota je bila organizatorica javne razprave o predvidenem načrtu za sedanje in v prihodnje razširjeno pokopališče, ki se je udeležilo kar precej strokovnjakov, politikov in občanov. Uvodno besedo je imel Anton Štibec z oddelka za infrastrukturo, okolje in prostorske gospodarske javne službe, ki je pojasnil razloge za sprejetje tega pomembnega dokumenta. Kot je navedel, je o tej zadevi že leta 1990 sprejel določene sklepe prejšnji soboški izvršni svet, udeležba na javni razpravi leto kasneje pa je bila slaba. Medtem je prišlo do nekaterih sprememb v prostorski zakonodaji, kar je vplivalo na pripravo druge javne razprave o prihodnji ureditvi zadnjega počivališča Sobočanov.

Avtor ureditvenega načrta Martina Golob iz ZEU-a, družbe za načrtovanje in inženiring iz Murske Sobote, pa je govoril predvsem o možnostih pridobitve novega prostora za grobove na sedanji južni strani pokopališča, kar naj bi zadostovalo za pokope v naslednjih 30 letih. Pri tem pa je navedel vrsto pomanjkljivosti, ki ovirajo načrtovanje posege. Po njegovem je potrebno preblizu regionalne ceste z veliko prometom, kar povzroča precejšnje onesnaženje okolja s hrupom, poleg tega pa je na tej strani pokopališča preizka ogrožena. Da je zadnje počivališče sredi

stanovanjskih hiš, da ni nobene svečane poti, da je mrliška vežica bolj podobna kaki industrijski dvorani, da je večina poti še vedno netlakovanih in da je kolesarnica ob vhodu na neustreznem mestu, je le nekaj najbolj očitnih problemov, ki omejujejo večje posege. Poleg tega so ob zunanji strani vežice razloženi plohi za pokope, prostor za poslavljanje od pokojnikov je izpostavljen nenehnemu prepihu, dovoz mrličev je moten zaradi obiskovalcev pokopališča, drevje je večinoma neprimerno, moti pa tudi, da je parkirišče na drugi strani regionalne ceste.

In kaj narediti ob vseh naštetih pomanjkljivostih? Po mnenju Martina Goloba bi kazalo postaviti živo mejo, visoko najmanj dva metra in pol do tri metre, arhitektonsko obdelan zid povesod tam, kjer ni prostora za nadomestne sadike, ob stranskih robovih pokopališča pa naj bi bila živa meja, ki bi skrivala pogled od zunaj. Prav tako predlaga, da bi pokopališče razdelili na več delov in mu z novimi zasaditvami dreves, predvsem iglavcev, vnesli nekaj potrebne svežine. Ob glavni poti od vhoda na pokopališče naj bi zasadili drevored, od kapelice dalje pa bi ob svečani poti postavili stebre z lučmi. Ob glavnem vhodu bi kazalo urediti portal, v zadnjem delu pokopališča pa otroške grobove.

Prav tako se je zavzel, da bi postopoma prešli od klasičnih na parkovne grobove in da bi povsem na novo oblikovali nov del pokopališča. Zato naj bi tretjino sedanjega pokopališča, ki meri dva hektarja, dodatno pa bodo pridobili približno 1,7 hektarja površin, ozelenili. Ravno parkovni grobovi pa bi bili za Mursko Soboto nekaj posebnega. Hkrati bi morali poskrbeti za skupinske grobove ob večjih nesrečah in sodobne žarne pokope. Lepo oblikovani svečani vodnjaki in gomile kot okras pa naj bi prispevali k celostni podobi obnovljenega soboškega pokopališča. Na južni strani naj bi bila gosta drevesna vrsta z žično mejo ali zidom, poskrbeli pa bodo tudi za 26 parkirnih mest znotraj pokopališča.

Seveda gre šele za osnutek ureditvenega načrta za soboško pokopališče, ki je v razpravi sicer dobil podporo, čeprav so imeli lastniki zemljišč v neposredni bližini za-

dnjega počivališča vrsto pripomb, v prvi vrsti zaradi nameravanega odvzema dela njihovih parcel. Kot je povedal direktor podjetja Komunala, ki je upravljalec, Mirko Šabjan, je po znanih podatkih soboško pokopališče na tem mestu že od davnega leta 1843. Že pred leti je bila predvidena širitve pokopališča proti južni strani do Vegove ulice in ureditev parkirnih mest malo dalje na njivah, zato se mu zdi nerazumljivo, zakaj so v tem predelu Murske Sobote dovolili gradnjo hiš. Jože Šadl pa se je med drugim zavzel za upoštevanje več različic za ureditev mestnega pokopališča in za gradnjo nove mrliške vežice.

O vseh teh in drugih pripombah bo razpravljal še odbor za urbanizem, končno besedo o širitvi soboškega pokopališča pa bo izrekel mestni svet.

MILAN JERŠE

Drugačno zbiranje odpadkov

Lendavsko komunalno podjetje je te dni dostavilo vsem gospodinjstvom posebne posode za selekcionirano zbiranje odpadkov. Vsako gospodinjstvo je dobilo dva smetnjaka - za biološke in za druge odpadke. Tako so uresničili obljubo, ki so jo dali že pred dvema letoma. Selekcionirano zbiranje odpadkov bo omogočilo večjo preglednost in posebno odlaganje na centralnem odlagališču. Spremenil se bo tudi režim odvoza smeti, te bodo odslej odvažali vsaka dva tedna. Komunalno podjetje je gospodinjstva s posebnimi letaki obvestilo, kaj sodi med biološke in kaj med druge odpadke. Komulanci upajo, da bo odslej okolje čistejše. jani

MORAVSKE TOPLICE - V tem znanem zdraviliškem in turističnem središču se zadnje čase ukvarjajo tudi z vsakodnevnimi težavami. Tako so na seji občinskega sveta lastnike psopozorili, da jih morajo privezati, problem pa je tudi zaradi kokoši na cesti. Prav tako zahtevajo prepoved kurjenja sveže trave. Te naloge naj bi dosledno nadzoroval rajonski policist. MJ

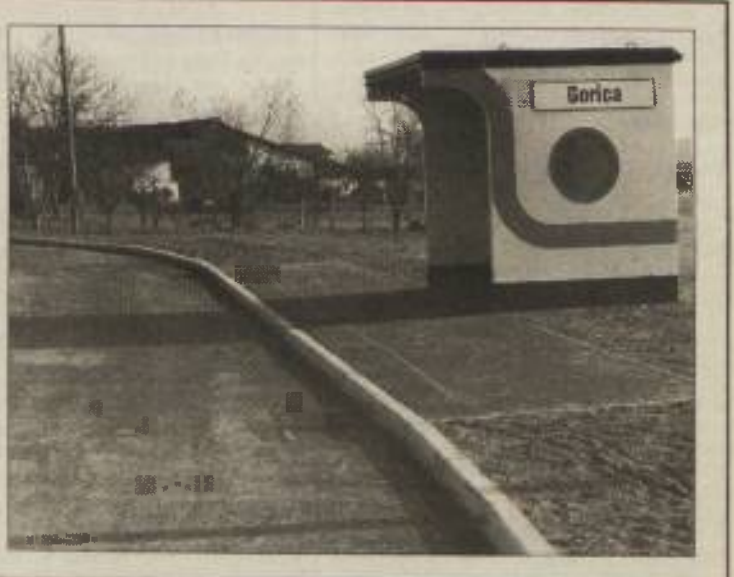
MARKOVCI - Občani Markovec in Čepince so se odločili, da bodo s prostovoljnimi delom pomagali pri izkopu jarkov in položitvi kablov za novo telefonsko omrežje. Medtem pa na Hodošu poteka gradnja nove poštne zgradbe, velike približno sto kvadratnih metrov. MJ

MORAVSKE TOPLICE - Obvezen odvoz odpadkov v Občini Moravske Toplice zajema le naselja Martjanci, Moravske Toplice in Sebeborce, zato si prizadevajo, da bi ga razširili tudi na druge kraje. Najbolje bi bilo urediti odvažanje iz vseh naselij, kar pa ni vedno enostavno. Hkrati opozarjajo, da imajo slabe izkušnje s sodnikom za prekrške, ki naj bi kaznoval vse tiste, ki nočejo sprejeti posoda za odpadke. MJ

LIČNO POSTAJALIŠČE

- V Gorici pri Puconcih so uredili novo avtobusno postajališče. Navoz gramoza, asfaltiranje, ureditev robnikov in pokrito postajališče so jih stali okrog 2,5 milijona tolarjev. Denar so zagotovili iz krajevnega samoprispevka.

Besedilo in fotografija: M. JERŠE

Društvo Slavček Beltinci Razstava sobnih ptic

Letošnja razstava sobnih ptic, ki jo je pripravilo beltinsko Društvo za varstvo in vzgojo ptic Slavček, je že 22. po vrsti. Na ogled je bilo postavljenih 173 raznih vrst ptic, »tekmovalo« pa jih je 105. Šampiona odličja so podelili štirim. Za razstavljene papige so prvo mesto podelili gojitelju Karlu Horvatu iz Odrancev, med parastimi kanarčki in krizanci je zmagal gojitelj Fran Glavač iz Beltincev, najboljšo eksotično tropsko ptico pa je razstavil Štefan Virag iz Beltincev. Najboljše tropske ptice pa je razstavil Ivan Maučeca iz Beltincev. Najlepše beltinske ptice bodo sodelovale na državni razstavi v Trbovljah. J. Ž.

Televizijski spored od 24. do 30. novembra

PETEK
24. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

- 10.50 Naš naslov: Planet Zemlja
10.20 Otroci šimega sveta
10.45 Roka rocka
11.45 Boj za obstanek, angleška serija
12.40 Znanje za znanje, Učite se z nami
13.00 Poročila
14.45 Kam vodijo naše stezice
15.20 Amnezija, čilski film
17.00 Dnevnik
17.10 Učimo se ročnih ustvarjalnosti
17.25 Heathcliff, risana serija
18.00 Sorodne duše, angleška nanizanka
18.30 Umetniki za svet
18.45 Hugo, tv-igrice
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik
20.05 Pogled in zadeni
21.40 Turistična oddaja
22.00 Dnevnik
22.20 Zarišče
22.40 Sova
Frasier, ameriška nanizanka
23.05 Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 19/22
0.00 Zabava, kanadski film

TV SLOVENIJA 2

- 10.55 Forum
11.10 Učitelj, francoska nadaljevanka, 8/24
12.00 Omizje
14.00 Osmi dan
14.50 Sorodne duše, angleška nanizanka
15.20 Sova, ponovitev
Alfred Hitchcock vam predstavlja, ameriška nanizanka
15.50 Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 18/22
16.50 Izziv, poslovna oddaja
17.15 Planet šport
18.00 Regionalni studio Koper
19.00 Podelitev Bloudkovih priznanj, prenos
20.05 Beg s Tibeta, angleška dokumentarna oddaja
21.05 Nepomembna afera, nemška nadaljevanka, 4/5
21.50 Opus
22.50 Koncert orkestra NHK Tokio, 1. del
23.20 Večer iz jazz kluba Gajo

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - 15.25 Santa Barbara - 16.10 Triperesna deteljica - 16.40 Izgubljeni bratranec, grozljivka - 18.10 Kuhajmo skupaj - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Mavrična cesta smrti, akcijski film - 21.40 Spot tedna Žive scene - 21.45 Radio F. M. - 22.15 Smrtonosni trenutek, grozljivka - 23.50 Popotnik, potopisi in navesti potnikom - 0.20 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za tujce

TV HRVAŠKA 1

- 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Sedmi planet - 11.45 Bon-ton-ton - 12.00 Dnevnik - 12.15 Ljubezen, serija - 12.45 Lovci na slonovo kost, ameriški film - 14.15 Risanka - 14.35 Smešna družina, ameriška nanizanka - 15.05 Izobraževalni program - 16.05 Poročila - 16.15 Otroški program - 16.45 Hrvatska danes - 17.45 Kristalni imperij, serija - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Kulturni tednik - 19.20 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 19.30 Dnevnik - 20.10 Javna zadeva - 20.45 Glasbena oddaja - 21.45 Dokumentarna oddaja - 22.15 Dnevnik - 22.30 S sliko na sliko - 23.00 V divjini, dokumentarna serija - 23.50 Poročila

TV HRVAŠKA 2

- 15.20 Koledar - 15.30 Ponovitev nočnega programa - 18.30 Besede, besede - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.10 Na zdravje, ameriška nanizanka - 20.40 Režiser stoletja: Alfred Hitchcock; Psiho, ameriški film - 22.25 Latiniča: Verjamete v duhove? - 23.40 Psiho II, ameriški film - 1.30 Noč košarke

TV AVSTRIJA 1

- 10.00 Baywatch - 10.45 Vesoljska ladja Enterprise - 11.30 Zasebni detektiv Joe Dancer: Z mrtvimi pričami si ne moreš pomagati, kriminalka - 13.00 Otroški spored - 14.30 Knjiga o džungli - 15.05 Kremenčkov - 15.30 Mini Čas v sliki - 15.40 Vesoljska ladja Enterprise - 16.30 Baywatch - 17.10 Prijazna družina - 17.35 Zlata dekleta - 18.05 Dr. Quinova, zdravnica iz strasti - 18.55 Pri Huxtablovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Moja tašča je z drugega planeta, komedija - 22.00 Nogomet v petek - 22.10 Candymanova prekljetstvo, srhljivka - 23.35 Čas v sliki - 23.40 Zasebna raziskava, kriminalka - 1.05 Prijazna družina - 1.30 Schiejk vsak dan

TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejk vsak dan - 10.05 Indijski nagrobnik, film - 11.40 Dvojica v Avstriji - 12.30 Šiling - 12.50 Vreme - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Vera - 14.00 Pravica do ljubezni - 14.25 Na lastno odgovornost - 15.10 Kriminalka je napisala - 16.00 Schiejk vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Lokalne novice - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Derrick - 21.15 Halo, stric doktor, nanizanka - 22.05 Čas v sliki - 22.30 Sodobni časi, znanstveni magazin - 23.00 Elastični Univerzum, dokumentarni film - 23.50 Sladkor, sladkor, film - 1.30 Čas za kulturo - 2.10 Pogledi s strani - 2.15 Videonoc

TV MADŽARSKA 1

- 5.30 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Materialistični svet - 9.30 Dopoldne, maga-

zin, vmes Dallas - 12.00 Poročila - 16.10 Posel, gospodarske informacije - 16.25 Top model, serija - 17.00 Za upokojece - 17.30 Teka - 17.40 15 minut - 18.00 Okno, magazin - 19.00 Pravljica - 19.13 Muza, kultura - 19.30 Dnevnik, šport - 20.15 Dallas, serija - 21.10 Apropo - 22.15 I me planeta: Smrt, ameriški film - 0.25 Glasbeni pogovor

TV MADŽARSKA 2

- 12.00 Siesta - 15.20 Alpe - Donava - Jadran - 16.00 Madžarska danes - 16.30 Balaton - 17.30 Rin-Tin-Tin, serija - 18.00 Regionalni program - 18.20 Vesoljske game - 18.45 Pratika - 18.55 Root gre v Evropo, serija - 19.50 Kviz - 20.20 Stoletnica filma - 21.05 Glasbeni spoti - 21.20 Pesnik in prevajalec Gy. Csorba - 21.35 Policijska poročila - 21.45 Dnevnik - 22.00 Objektiv - 22.35 Nogomet - 22.50 Zabavna glasba

RTL

- 6.00 Poročila - 6.05 Tvegano - 6.30 Poročila - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.00 Poročila - 8.05 Springfieldova zgodba - 9.00 Poročila - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas hrepenjenja - 11.00 Vročna nagrada - 11.30 Družinski dvojni - 12.00 Opoltdanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjiček - 14.00 Barbel Schafer, šov - 15.00 Ilona Cristen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Dober večer, magazin - 18.30 Zvezde - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Otroci oponašajo znane pevice, šov - 21.15 Neizprosnost, a resnično: Smrt neke prijateljice, film - 23.10 Nočni šov - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Prijazna družina - 1.25 Zlata dekleta - 1.55 Po sledih groze, grozljivka - 3.30 Nagrada za Ringovo glavo, vestem

SOBOTA
25. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

- 7.15 Radovedni Taček: Albin
7.35 Učimo se ročnih ustvarjalnosti
8.00 Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
8.45 Oglejmo si, angleška serija
9.10 Male sive celice, kviz
10.00 Zgodbe iz školjke
10.30 Kralj vetra, angleški film
12.10 Gore in ljudje
13.00 Poročila
13.05 Intervju
14.20 Malo angleščine, prosim
14.35 Tednik
15.20 Pogled in zadeni
17.00 Dnevnik
17.10 Junaki petega razreda, mladinski film, zadnji del
17.45 Večne pravilice: Trije prašički
18.00 Kimberlay, dežela vodnih božanstev, avstralska oddaja
18.50 Hugo, tv-igrice
19.30 Dnevnik
20.10 Hipnotični svet Paula McKenne, angleški show
21.05 Skrivnostni svet Arthura Clarka, angleška serija
21.30 Za tv-kamero
21.45 Ozare
22.00 Dnevnik
22.25 Grace na udaru, ameriška nanizanka
22.50 Venera v krznu, italijansko-nemški film

TV SLOVENIJA 2

- 9.40 Goulda, Hancock in Zawinul
10.45 Kdo bo koga, tv-nadaljevanka, 2/3
11.15 Turistična oddaja
11.30 Sorodne duše, angleška nanizanka
12.00 Sova, ponovitev
Frasier, ameriška nanizanka
12.30 Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 19/22
13.30 Videošpon
14.15 Gordijski voz, ameriški dokumentarni film
15.00 Mladost brez odvisnosti, posnetek okroglo mize
15.50 Slovenski magazin
16.20 Športna sobota
Predkvalifikacije za EP v roketu (ž), Slovenija: Makedonija
17.55 SP v alpskem smučanju, veleslalom (m), 1. tek
18.45 SP v alpskem smučanju, veleslalom (ž), 1. tek
19.20 Karaoke
20.10 Resnični zahod, ameriška serija
20.55 Veleslalom (m), 2. tek
21.45 Veleslalom (ž), 2. tek
22.30 Sobotna noč
Novice iz sveta razvednila
Dokumentarec: Joe Cocker
Angleška glasbena lestvica

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - 15.55 Mavrična cesta smrti, akcijski film - 17.30 Radio F. M. - 18.00 Med prijatelji, narodnozabavna glasba - 18.00 MMTV šport - 18.30 Kuhajmo skupaj - 19.00 Kuhajmo skupaj, kulinarčna oddaja - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Beverly Hills Buntz - 20.30 Štirje asi, kriminalka - 21.55 Spot tedna Žive scene - 22.00 Jok v noči, srhljivka - 23.40 Tv-prodaja - 0.00 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za tujce

TV HRVAŠKA 1

- 8.35 Koledar - 8.45 Poročila - 8.50 Slanko, serija za otroke - 9.15 Kje je Jure, risana serija - 9.40

Mali koncert - 10.10 Pustolovščine Don Juana, ameriški film - 12.00 Dnevnik - 12.20 Prizma, mednarodni magazin - 13.20 Preteklost v sedanjosti, dokumentarna oddaja - 14.05 Risani film - 14.45 Brilljanteen, oddaja za miade - 15.35 Svetovni reporterji - 16.25 Poročila - 16.30 Sinovi nevlit - 18.00 Televizija o televiziji - 18.30 Kdo pride na večerjo - 19.30 Dnevnik - 20.10 Zagrebfest - 21.15 Krvavi denar, ameriški film - 22.50 Dnevnik - 23.10 S sliko na sliko - 23.40 Polnočna premiera: Ljudje kot mi

TV HRVAŠKA 2

- 16.50 Koledar - 17.00 Življenje na severu, ameriška nanizanka - 17.45 Serijski film - 18.30 Pod mavrico, dokumentarni film - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.10 Lepa naša, dokumentarni film - 20.45 Korak za korakom, humoristična serija - 21.10 Z jadrji okrog sveta - 21.40 Vidikon - 22.25 Šport - 22.40 Koncert: Prince

TV AVSTRIJA 1

- 6.30 Otroški spored - 7.05 Knjiga o džungli - 9.05 Vročna sled - 9.40 Medved Rupert, risana nanizanka - 10.35 Sobotna igra - 12.15 Harry in Henderssonovi, razvedrilna nanizanka - 12.35 Kalifornijski klic v sili - 13.20 Mačka in pes - 13.45 Čudovita leta, razvedrilna nanizanka - 14.10 Blossom - 14.35 Princ iz Bel-Aira - 15.00 Baywatch - 15.45 Superman - 16.30 Beverly Hills - 17.15 Melrose Place - 18.00 Nogomet - 19.00 Krepka družina - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Senik godcev - 22.05 Šport - 23.05 Alfred Dorfer: Vse najboljše - 23.55 Čas v sliki - 0.00 Prinesi mi glavo Alfreda Garcia, srhljivka - 1.45 Kalifornijski klic v sili

TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Čas v sliki - 9.05 Dr. Quinova, zdravnica iz strasti - 9.50 To so bila leta Divjega zahoda, vestem - 12.20 Salve smeha - 12.30 Halo, Avstrija - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Ja, tako je to z ljubeznijo, komedija - 14.45 Ženske čenče - 16.20 Dežela in ljudje - 16.25 Živali iščejo dom - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Pogled v deželo - 17.53 Verstva sveta - 18.00 Milijonsko kolo - 18.25 Šporna vprašanja - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Hitri strel, kriminalka - 21.50 Čas v sliki - 21.55 Glas srca, film - 23.25 Jerry Cotton: Smrtonosni strel na Broadwayu, kriminalka - 0.50 Pogledi s strani - 0.55 Šport

TV MADŽARSKA 1

- 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Otroški program - 11.00 Čevlje in zvonovi - 11.25 Šole na vidiku - 12.00 Zvon - 12.02 Sobotni portret - 12.25 Sosezje, serija - 12.55 Orkester, serija - 13.30 Vrtljak - 13.50 Gpst, tv-film - 15.50 Čas X - 16.30 Vrtljak, madžarski ob-film - 18.15 Štorije - 18.30 Kolo sreče - 19.10 Pravljica - 19.30 Dnevnik, šport - 20.10 Proza - 20.25 Botrova legenda, serija - 22.10 Parabola, zunanja politika - 22.40 Pevka Zsuzsa Koncz - 23.35 Nočni program s filmom

TV MADŽARSKA 2

- 6.45 Sliki brez meja - 7.30 Za kmetovalce - 8.00 Romski program - 8.25 Narodnostne oddaje - 11.00 Familija, serija - 11.30 Ansambel Janosi - 11.50 Narodni parki Avstralije - 12.50 Olimpijci - 13.00 Čudovite živali - 13.25 Družina Pall - 14.05 Lestvica popevk - 14.35 Režiser Zoltan Fabri, portret - 15.50 Koktelj - 16.25 Za otroke - 17.00 Športni program - 19.05 Familija - 19.40 Razstave - 20.05 Bingo - 21.00 E. Galgóczy: Minus - 21.35 Državno prvenstvo v judu - 22.05 F comme Fairbanks, francoski film

RTL

- 5.35 Različne risanke in nadaljevanke - 9.40 Power Rangers - 10.00 Risanke - 12.10 Gargoyles - na krilih pravičnosti - 12.40 Polna hiša - 13.10 Kdo je tukaj šef? - 13.35 Krepka družina - 14.05 Princ iz Bel Aira - 14.30 Stvor iz močvirja - 14.55 T in T - 15.45 Ekipa A - 16.45 Beverly Hills - 17.45 Melrose Place - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 20.15 Sanjska poroka - 21.45 Podelitev nagrade Bambi '95 - 23.00 V soboto ponoči - 0.05 Boomer - napad na Hollywood, akcijski film - 1.40 Poslednji bojevnik, vojni film

NEDELJA
26. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

- 8.55 Živ žav
9.40 Čebelica Maja
10.05 Samo za punce, kanadska nanizanka
10.35 Junaki petega razreda, mladinski film, zadnji del
11.10 Grace na udaru, ameriška nanizanka
11.35 Obzorja duha
12.05 Opazujmo naravo, kanadska serija
12.30 Ljudje in zemlja, kmetijska oddaja
13.00 Poročila
13.05 Karaoke
14.25 Policisti s srcem, avstralska nanizanka
15.10 Stanovanjska stiska, nemški film
17.00 Dnevnik
17.10 Po domače
18.50 Hugo
19.18 Loto
19.30 Dnevnik
20.10 Klic dobrote, prenos iz Ceja
21.35 Antologija skupine The Beatles, angleška serija
22.40 Dnevnik
23.00 Šova
Črni krog, švedska nadaljevanka, 4/5
Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 20/22

TV SLOVENIJA 2

- 8.00 Ljudski plesi
8.35 Planet šport
9.20 Vrtincu
10.05 Lahkih nog naokrog
10.50 Koncert orkestra NHK Tokio
11.15 Nepomembna afera, nemška nadaljevanka, 4/5
12.05 Hipnotični svet Paula McKenne, angleški show
14.55 Evropa pomaga otrokom
16.25 Športna nedelja
SP v smučarskih tehik, 10 km (m)
17.25 SP v alpskem smučanju, slalom (ž), 1. tek
17.55 SP v alpskem smučanju, slalom (m), 1. tek
19.30 Dnevnik
20.10 Fant s kroglo, dokumentarna oddaja
20.25 Slalom (ž), 2. tek
20.55 Slalom (m), 2. tek
21.50 Biblija: Jakobovo in Petrovi pismi
22.20 Slavnostni koncert ob 15-letnici delovanja CD
23.25 Športni pregled

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - 10.00 Skrinjica želja, otroška oddaja - 10.30 Sandokan, risanka - 11.00 Cirkuske točke - 12.00 Bad Influence, mladinska oddaja o računalništvu - 12.30 360 stopinj: Čile, dokumentarna oddaja - 13.00 Popotnik, potopisi in navesti potnikom - 13.30 Zabavajmo se s fiziko - 14.00 Detektiva, nanizanka - 14.30 Videostrani - 16.05 Štirje asi, kriminalka - 17.30 Domači zdravnik - 18.00 Vrtnarjenje za vsakogar - 18.30 Nogomet - Hit: Publikum, posnetek - 20.00 Materini grehi, drama - 21.35 Spot tedna Žive scene - 21.40 Kontrolorji, znanstvenofantastični film - 23.25 Tv-prodaja - 23.45 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za tujce

TV HRVAŠKA 1

- 8.20 Koledar - 8.30 Poročila - 8.35 Leteči medvedki - 9.00 Majken, tv-film - 9.45 Risana serija - 10.00 ZOO 2000, dokumentarna serija - 10.30 Večrjetno so ponoreli, serija za otroke - 10.45 Igre na ledu - 12.00 Dnevnik - 12.20 Kmetijska oddaja - 13.10 Folklorna oddaja - 13.40 Mir in dobro - 14.15 Opera Box - 14.50 Vedno v nedeljo - 17.15 Film - 18.50 Risana serija - 19.30 Dnevnik - 20.10 Bravo! - 22.15 Dnevnik - 22.35 S sliko na sliko - 23.05 Črni gad, angleška nanizanka - 23.35 Oprah Show - 0.20 Poročila

TV HRVAŠKA 2

- 13.30 Koledar - 13.40 Vidikon - 14.25 Z jadrji okrog sveta - 14.55 Športna nedelja: Peta brzina - 15.25 Tenis ATP - 15.55 Košarka NBA - 16.30 Košarka FIBA SLAM - 17.20 Ritmična gimnastika - 17.40 DP v košarki - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.10 Danny Rose iz Broodwayja, ameriški film - 21.40 Svetovni muzeji - 21.55 Športna oddaja - 23.00 TOP 20

TV AVSTRIJA 1

- 6.25 Otroški spored - 8.05 Vročna sled - 8.30 In kaj misliš ti? - 9.05 Risanke - 12.00 Ljubezen id., mladinski kulturni magazin - 12.55 Dvojčka, komedija - 14.35 Debeluh v Mehiki, akcijski film - 16.00 Športno popoldne - 17.30 Srečni otrok - 18.00 Šport - 18.30 Srček - 19.00 Krepka družina - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Naš dedek je najboljši, film - 21.45 Avtovizija - 21.55 K svari - 23.10 Čas v sliki - 23.15 Vizije - 23.20 Media Magica - 0.45 Agonija - Rasputin, bog in satan, film - 3.05 Zasebna raziskava, film

TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Čas v sliki - 9.05 Vrana, film - 10.30 Tedni kulture - 11.00 Tiskovna konferenca - 12.00 Iz parlamenta - 12.30 Orientacija - 13.00 Čas v sliki - 13.05 Tednik - 13.30 Tuja domovina - 14.00 Pogledi s strani - 14.35 Prelomnice zgodovine - 15.05 Oni živijo nevarno - 15.35 Samostanski lovec, film - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Klub za starejše - 17.55 Lipova cesta - 18.25 Kristjan in Čas - 18.30 Avstrija v sliki - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Kraj zločina - 21.45 Čas v sliki - 21.55 Columbus: Krava poroka - 23.20 Nevarnost iz teme, film - 0.55 Pogledi s strani - 1.05 Tedni kulture - 1.35 Videonoc

TV MADŽARSKA 1

- 7.25 Risanka - 7.50 Biblija - 7.55 Računalništvo - 8.30 Nedeljski magazin - 11.00 Grškokatoliški bogoslužje, prenos - 12.15 Priporočamo filme - 12.05 Top model, serija - 15.05 Delta - 15.30 Nujna pomoč - 15.35 Unitaristični verski program - 16.00 Disneyjevi filmi - 17.05 Rasna glasba - 17.15 Kulturna zgodovina - 17.40 Okusne jedi, serija - 18.25 Kolo sreče - 19.00 Teden, vmes poročila, vreme - 20.00 Deklamacija - 20.10 Kumara, politična solata - 20.35 Z beraško palico po Beverly Hillsu, filmska komedija - 22.25 Nemogoče? - 23.10 Vodnar, New Age Magazine

TV MADŽARSKA 2

- 7.35 Kje, kaj? - 8.00 Juljin program z nedeljskim kuharjem - 8.35 Vesoljske game - 9.00 Otroški program - 10.00 Zgodovina književnosti - 10.30 Vera in kultura - 11.00 Športni program - 12.10 Trgatvena veselica - 12.40 Smith in Jones, serija - 13.00 Tv-magister - 14.05 Mladinski program - 14.40 Za otroke - 15.10 Gimi, serija - 16.00 Danes - 16.10 Moški, ki nam je všeč - 17.05 Risanka - 18.00 Za boljši jezik - 18.15 Baywatch - 19.05 Pravljica - 19.20 Nogometni pregled - 20.00 Nekje v Rusiji, dvodejanka - 22.45 Telesport

RTL

- 5.35 Različne risanke in nadaljevanke - 10.45 Gargoyles - na krilih pravičnosti, 2. del - 11.10 Fantastic Journey - ujeti na otoku časa, film - 12.00 L. A.: Stroj - 13.00 Kdo je tukaj šef? - 13.30 Nany - 14.00 Disneyeva repertoar - 14.15 Greyfriars Bobby, pustolovski film - 15.50 Morska raziskava DSV - 16.45 Earth 2:

Smrtonosni virus, film - 17.45 Naravno, magija o živalih - 18.45 Poročila - 19.10 Ob nedeljski družini se bori za preživetje, film - 22.10 Špale glav tv-magazin - 22.55 Prime Time - 23.15 PlayBoy pozno ponoči - 23.45 Emotions - 0.15 Četrtak - 0.50 Igre gostov - 1.30 Earth 2, ponovitev - 2.20 Barbel Schafer - 3.15 Ilona Crsten

PONEDELJEK
27. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

- 10.00 Malo angleščine, prosim
10.15 Kapitan Power, ameriška nanizanka
10.40 Izziv, poslovna oddaja
11.05 Aids: Ne umrite za nevednostjo
11.20 Igrani film
13.00 Poročila
13.05 Športni pregled
15.05 Umetniški večer: Srečko Kosovel
15.50 Obzorja duha
16.20 Dober dan, Koroška
17.00 Dnevnik
17.10 Radovedni Taček: Harmonika
17.25 Oglejmo si, dokumentarna serija
18.00 Simpsonovi, ameriška nanizanka
18.30 Umetniki za svet
18.45 ABC - ITD., tv-igrice
19.18 Žrebanje 3 x 3
19.30 Dnevnik
20.05 Celia, španska nadaljevanka, 5/8
21.00 Tv-konferenca
22.00 Dnevnik
22.20 Zarišče
22.40 Sova
Fina gospa, angleška nanizanka
Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 21/22

TV SLOVENIJA 2

- 14.25 Utrip
14.40 Zrcalo tedna
14.55 Klic dobrote, posnetek iz Ceja
16.15 Policisti s srcem, avstralska nanizanka
17.00 Sova, ponovitev
Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 20/22
18.00 Regionalni studio Maribor
18.45 Že veste
19.00 Sedma steza, športna oddaja
20.05 Svet na zaslonu
20.55 Morilka, švicarska drama
22.25 Studio City
23.20 Brane Rončel izza odra

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - 16.20 Santa Barbara - 17.05 Materini grehi, drama - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Detektiva, nanizanka - 20.30 Živa scena - 22.15 Prispevek miru, vojna drama - 23.50 Tv-prodaja - 0.10 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za tujce

TV HRVAŠKA 1

- 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Modri - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezen, serija - 12.45 Dvojica, ameriški film - 14.20 Risanka - 14.35 Otroški program - 15.05 Poročila - 15.45 Izobraževalni program - 16.15 Modul 8 - 16.45 Hrvatska danes - 17.45 Kristalni imperij, serija - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Alpe - Donava - 19.30 Dnevnik - 20.10 Živa resnica, dokumentarna oddaja - 20.40 V živo z Lune, dramski program - 21.45 Politične stranke - 22.15 Dnevnik - 22.35 Slika na sliko - 22.55 Rdeča verevica, španska nanizanka - 0.45 Poročila

TV HRVAŠKA 2

- 1.15 Koledar - 16.25 Mestece Peyton, serija - 17.15 Športna oddaja - 18.30 Izobraževalni program -

Televizijski spored od 23. do 30. novembra

realistični svet - 9.30 Dopoldne, magazin, vmes Di-... 12.00 Poročila - 12.05 Gospodarska abeceda - 12.15 Telepakk - 14.50 U. K. To...

TV MADZARSKA 2

14.00 Zasedanje parlamenta - 17.05 Stoletnica filma - 18.00 Regionalni program - 18.45 Telešport - 19.00 Športni program - 21.00 Policijska poročila - 21.10 Vse ali nič, kviz - 21.45 Dnevnik - 22.00 Objektiv - 22.35 Varstvo mest - 23.10 Dreyfus - 23.30 Sejsada Georga Whyteja, dokumentarni film

RTL

5.30 Poročila - 5.35 Družinski dvoboj - 6.05 Tvegano - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.30 Poročila - 7.35 Med nami - 8.05 Springfieldova zgodba - 9.00 Poročila - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas hrepenenja - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjiček - 14.00 Barbel Schafer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Dober večer - 18.30 Zvezde - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Merkulov in gospodar Anazonke, akcijski film - 22.10 Umornice iz Nočnih šovov - 0.00 Dnevnik - 0.30 Čas za kulturo - 1.00 Prijazna družina - 1.30 Zlata dekleta - 2.00 Barbel Schafer - 2.55 Dnevnik

TOREK 28. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

9.55 Križec in Pikec, lutkovna igrlica - 10.55 Igrani film - 12.45 Že veste - 13.00 Poročila - 13.05 Sedma steza - 14.05 Sobotna noč, ponovitev - 16.20 Mostovi - 17.00 Dnevnik - 17.10 Samo za punce, kanadska nani-zanka - 18.00 Sorodne duše, angleška nanizanka - 18.30 Umetniki za svet - 18.45 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 19.35 Učitelj, francoska nadaljevanka, 9/24 - 20.55 Osmi dan - 22.00 Dnevnik - 22.20 Žarišče - 22.50 Sova - Ko se srca vnajejo, ameriška nani-zanka - Hobotnica, italijanska nadaljevanka, zadnji del

TV SLOVENIJA 2

14.50 Malo angleščine, prosim - 15.05 Studio City - 16.05 Simpsonovi, ameriška nanizanka - 16.30 Sova, ponovitev - Fina gospa, angleška nanizanka - Hobotnica, italijanska nadaljevanka, 21/22 - Regionalni program - Prislunimo tišini - Prislušpon - Zelena ura - Roka rocka - Svet poroča - Razseljena oseba, slovenski film

TELE 59 - MMTV

7.00 Videostrani - 16.20 Santa Barbara - 17.05 Glasbeni spoti - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 To je ljubezen, na- 20.30 Spot tedna Žive scene - 20.35 Grena kri, drama, kriminalka, 1. del - 23.40 Videostrani - 0.00 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za lučje

TV HRVAŠKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Majhen ve- 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezen, serija - 13.45 Angel na ramenu, ameriški film - 14.35 Kako ženo zvani - 14.50 Risana serija - 15.05 Poročila - 15.10 Izobraževalni program - 16.15 Majhen veliki film - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalni impe- 18.15 Kolo sreče - 18.50 Dokumentar- 19.30 Dnevnik - 20.10 Bihac, doku- 22.35 Slika na sliko - 23.05 Zvezde

TV HRVAŠKA 2

17.10 Koledar - 17.25 Margaret Thatcher, serija - 18.30 Izobraževalni program - 19.30 Otrška serija - 20.10 Reševalna, serija - 21.05 Zvezde - 22.00 Obdobje swinga, ameriški film

TV AVSTRILIJA 1

6.00 Halo, sestral - 6.25 Otroški spored - 7.10 Popeyev šov - 9.15 Kriminalka je napisala - 10.00 Baywatch - 10.45 Vesoljska ladja Enterprise - 11.30 Columbo - 13.00 Otroški spored - 15.05 Popeyev šov - 15.30 Mini Čas v sliki - 15.40 Vesoljska ladja Enterprise - 16.25 Baywatch - 17.10 Kdo je tukaj šef? - 17.35 Zlata dekleta - 18.05 Dr. Quinova, 18.55 Pri Huxtablovih - 19.30

Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Univerzum: Po- 21.15 Emergency Room: Junaki v operacijski sobi, razvedrilna nanizanka - 22.00 Magična ženska, srhljivka - 23.30 Čas v sliki - 23.40 Mesto, film - 1.15 Kdo je tukaj šef? - 1.40 Schiejok vsak dan - 2.40 Dobrodošli v Avstriji - 4.30 Magična ženska, srhljivka

TV AVSTRILIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejok vsak dan - 10.05 Ja, tako je to z ljubazno, komedija - 11.45 Colora- 13.00 Čas v sliki - 13.10 Tema - 14.00 Avstrija v sliki - 14.25 Na lastno odgovornost - 15.10 Kriminalka je napisala - 16.00 Schiejok vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Lokalne novice - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Akti X, skrivnostni primeri FBI-a - 21.10 Reporter, magazin - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Na prizorišču, reportaža tedna - 23.00 Šov v novem stilu - 23.50 Odtujitev raja, film - 0.50 Umiranje za aidsom, reportaža - 2.20 Čas za kulturo - 3.00 Pogledi s strani - 3.05 Videonoc

TV MADZARSKA 1

5.30 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Materialistični svet - 9.30 Dopoldne, maga- 12.00 Poročila - 12.05 Gospo- 12.15 Telepakk - 14.25 Evrop- 14.50 Sotrpini - 15.05 Po- 15.20 Fizika - 16.00 Poroča- 16.05 Sposojena Zemlja - 16.25 Top model - 17.00 Koledar 1995 - 17.50 Iščemo izgubne odrasle - 17.55 Katoliška kronika - 18.15 Posel - 18.30 Družabna igra - 19.00 Za otroke - 19.13 Muza, kultura - 19.30 Dnevnik, šport - 20.15 Cen- 21.15 Studio '95 - 22.05 Janne d'Arc, francoski nemi film

TV MADZARSKA 2

9.00 Zasedanje parlamenta - 16.35 Za otroke - 17.05 Klinika za živali - 18.00 Regionalni program - 18.45 Tranzit - 19.20 Magnum, kriminalka - 20.15 Novinarski klub - 21.00 Okolje - 21.10 Vse ali nič, kviz - 21.45 Dnevnik - 22.00 Objektiv - 22.35 Čar športa, športni magazin

RTL

5.30 Poročila - 5.35 Družinski dvoboj - 6.05 Tvegano - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.05 Springfieldova zgodba - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas hrepenenja - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski maga- 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjiček - 14.00 Barbel Schafer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Dober večer - 18.30 Zvezde - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Dvojni napor, nanizanka - 21.15 Detektiv Hanks - 22.10 Quincy - 23.10 Nočni šov - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Prijazna družina - 1.30 Zlata dekleta - 2.00 Barbel Schafer - 2.55 Dnevnik - 3.20 Ilona Christen - 4.10 Hans Meiser - 5.05 Eksplozivno

SREDA 29. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

10.20 Cobi in prijatelji, risana serija - 10.45 Beg s Tibeta, angleška dokumentar- 11.40 Prislunimo tišini - 12.05 Skrivnostni svet Arthura Clarka, an- 12.30 Slovenski magazin - 13.00 Poročila - 15.20 Biblija: Jakobovo in Petrovi pismi - 15.50 Opus - 17.00 Dnevnik - 17.10 Pod klobukom - 18.00 Sorodne duše, angleška nanizanka - 18.30 Umetniki za svet - 18.45 Kolo sreče - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.05 Forum - 20.25 Slovenske novele: Stripih - 22.00 Dnevnik - 22.20 Žarišče - 22.40 Sova - Noro zaljubljena, ameriška nani- Načelnik Scali, angleška nanizanka

TV SLOVENIJA 2

14.45 Zgodbe iz školjke - 15.15 Celica, španska nadaljevanka, 3/6 - 16.05 Sorodne duše, angleška nanizanka - 16.35 Sova, ponovitev - Ko se srca vnajejo, ameriška nani- 17.00 Hobotnica, italijanska nadaljevanka, zadnji del - 18.00 Studio Ljubljana - 18.45 Starodavni vojščaki, ameriška serija - 19.15 V vrtincu - 20.05 Kvalifikacije za EP v rokometu (m), Slovenija : Hrvaška - 21.40 Omizje

TELE 59 - MMTV

7.00 Videostrani - 15.35 Santa Barbara - 16.20 Grena kri, drama, kriminalka - 17.55 Umetnost mimike, 1. del - 18.10 Kuhajmo skupaj, kulinarčna oddaja - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Med prijatelji, oddaja o narodnozaba- 21.00 Spot tedna Žive scene - 21.05 Prah in kri, 2. del zgodovinskega filma - 22.35 Živa scena - 0.20 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za lučje

TV HRVAŠKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Majhen ve- 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezen, serija - 13.45 Angel na ramenu, ameriški film - 14.35 Kako ženo zvani - 14.50 Risana serija - 15.05 Poročila - 15.10 Izobraževalni program - 16.15 Majhen veliki film - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalni impe- 18.15 Kolo sreče - 18.50 Dokumentar- 19.30 Dnevnik - 20.10 Bihac, doku- 22.35 Slika na sliko - 23.05 Zvezde

10.05 Izobraževalni program - 11.30 V ljubezni ni pravil, otroška serija - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezen, serija - 12.45 Charliejevo maševanje, ame- 14.25 Otroški program - 14.40 Prva lju- 15.05 Poročila - 15.10 Izobraževalni program - 16.15 Za otroke - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalni imperij, serija - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Obnova Hrvaške - 19.30 Dnevnik - 20.10 Poslovni klub - 20.45 Ekran brez okvira - 21.45 Naj zvenijo tamburice - 22.15 Dnevnik - 22.35 Slika na sliko - 23.05 S ciljem in razlogom - 23.55 Poročila

TV HRVAŠKA 2

16.10 Koledar - 16.20 Obdobje swinga, ameriški film - 18.00 Hrvaški ribiči na Pacifiku, dokumentarna oddaja - 18.30 Pazi, steklo - 19.00 Otroška serija - 19.30 Dnevnik - 20.10 Dr. Quinn, ameriška nani- 21.00 Kontakt, glasbena oddaja - 21.30 Eden za dur in eden za mol, nemški film

TV AVSTRILIJA 1

6.00 Halo, sestral - 6.25 Otroški spored - 8.35 Popeyev šov - 9.15 Kriminalka je napisala - 10.00 Baywatch - 10.45 Vesoljska ladja Enterprise - 11.30 Columbo - 13.00 Otroški spored - 15.05 Popeyev šov - 15.30 Mini Čas v sliki - 15.40 Vesoljska ladja Enterprise - 16.25 Baywatch - 17.10 Kdo je tukaj šef? - 17.35 Zlata dekleta - 18.05 Dr. Quinova, 18.55 Pri Huxtablovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport: nogomet - 20.15 Človek na robu postelje, komedija - 21.35 Faust: Smrtonosni strah, film - 22.35 Popolnoma normalni poročni dan, komedija - 23.05 Čas v sliki - 0.00 Policijsko okrožje, krimi- 1.40 Kdo je tukaj šef? - 2.05 Schiejok vsak dan - 3.05 Dobrodošli v Avstriji - 5.10 Akti X - skrivnostni primeri FBI-a

TV AVSTRILIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejok vsak dan - 10.05 Iščam te, film - 11.35 Pogled v deželo - 12.25 Na kraju dogodka - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Univer- 14.00 Pravica do lju- 14.25 Na lastno odgovornost - 15.10 Krimi- 16.00 Schiejok vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Lokalne novice - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Volite '95 - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Javne osebnosti v boju proti aidsu - 23.00 Aids - bolezen generacije X - 23.30 Holy Johnson in njegov bend - 0.00 Umetniki - 0.45 Čas za kulturo - 1.25 Pogledi s strani - 1.30 Videonoc

TV MADZARSKA 1

5.30 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Materialistični svet - 9.30 Dopoldne, maga- 12.00 Poročila - 12.05 Gospo- 12.15 Telepakk - 14.25 Evrop- 14.50 Sotrpini - 15.05 Po- 15.20 Fizika - 16.00 Poroča- 16.05 Sposojena Zemlja - 16.25 Top model - 17.00 Koledar 1995 - 17.50 Iščemo izgubne odrasle - 17.55 Katoliška kronika - 18.15 Posel - 18.30 Družabna igra - 19.00 Za otroke - 19.13 Muza - 19.30 Dnevnik, šport - 20.15 Cen- 21.15 Studio '95 - 22.05 Janne d'Arc, francoski nemi film

TV MADZARSKA 2

16.30 Otroški program - 16.55 Pratika - 17.00 Arboretum Vacrátot - 17.15 Gabor Kevehazi, portret - 18.00 Regionalni program - 18.55 Root gre v Evropo, serija - 19.55 Zavito v preprogo - 20.35 Mediamix - 21.10 Vse ali nič, kviz - 21.45 Dnevnik - 22.00 Objektiv - 22.35 Policijska poročila - 22.40 Mail svet, okrogla miza

RTL

5.30 Poročila - 5.35 Družinski dvoboj - 6.05 Tvegano - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno opoldne - 7.35 Med nami - 8.05 Springfieldova zgodba - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas hrepenenja - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjiček - 14.00 Barbel Schafer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Dober večer - 18.30 Eksplozivno - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Ustrahovano mesto, srhljivka - 21.05 Tv-nasvet - 21.15 Ustrahovano mesto, 2. del filma - 22.10 Sternov tv-magazin - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Prijazna družina - 1.30 Zlata dekleta - 2.00 Barbel Schafer - 2.55 Dnevnik - 3.20 Ilona Christen - 4.10 Hans Meiser - 5.05 Eksplozivno

ČETRTEK 30. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

10.05 Čarovnik Ujatata - 10.25 Batman, ameriška nanizanka - 10.50 Starodavni vojščaki, ameriška serija - 11.15 Po domače - 13.00 Poročila - 15.20 Morlika, švicarska drama - 17.00 Dnevnik - 17.10 Živ žav - 18.00 Sorodne duše, angleška nanizanka - 18.30 Umetniki za svet - 18.45 Kolo sreče - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.05 Kdo bo koga, tv-nadaljevanka, 3/3 - 20.35 Dokumentarije: Maševanje iz me- 21.10 Tednik - 22.05 Dnevnik - 22.25 Žarišče - 22.55 Sova - Alfred Hitchcock vam predstavlja, ameriška nanizanka - Načelnik Scali, angleška nanizanka

TV SLOVENIJA 2

15.30 Sorodne duše, angleška nanizanka

16.00 Sova, ponovitev - Noro zaljubljena, ameriška nani- 16.30 Načelnik Scali, angleška nanizanka - 18.00 Regionalni program - 18.45 Znanje za znanje, Učite se z nami - 19.15 Tok, tok, kontaktna oddaja za mlado- 20.05 Povečava: Slovenski film 1905 - 1995 - 21.35 Ples v dežju, slovenski film

TELE 59 - MMTV

7.00 Videostrani - 16.10 Santa Barbara - 16.55 Umetnost mimike - 17.10 Prah in kri, 2. del zgodovinskega filma - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Klepet na MMTV, gost Zoran Thaler - 21.00 MMTV-šport - 21.35 Triperesna deteljica, nanizanka - 22.05 Spot tedna Žive scene - 22.10 Izdana ljubezen, kriminalka - 23.40 To je ljubezen, ponovitev - 0.10 Zakadi preteklosti, doku- 0.40 Videostrani - 1.00 Deut- 2.00 Deutsche Welle

TV HRVAŠKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Otroški pro- 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezen, serija - 12.45 Film - 14.15 Otroški program - 15.05 Poročila - 15.10 Izobraževalni program - 16.15 Ri- 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalni im- 18.15 Kolo sreče - 18.50 Moč denar- 19.05 Klub d. d. - 19.30 Dnevnik - 20.10 Margaret Thatcher, serija - 21.15 Zeljka Ogresta in gostje - 22.15 Dnevnik - 22.35 Slika na sliko - 23.05 Klasična glasba - 0.05 Poročila

TV HRVAŠKA 2

16.50 Koledar - 17.00 Ekran brez okvira - 18.00 Za pest dolarjev, serija - 18.30 Federacija in konfe- 19.00 Otroška serija - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kitajska plaža, ameriška nanizanka - 21.00 Clive James, dokumentarna serija - 21.50 Od 16 do 24 - 22.30 Stoletnica filma

TV AVSTRILIJA 1

6.10 Halo, sestral - 6.25 Otroški spored - 9.10 Kriminalka je napisala - 9.55 Baywatch - 10.40 Vesoljska ladja Enterprise - 11.25 Dolina maševanja, vestem - 13.00 Otroški spored - 14.30 Knji- 15.05 Popeyev šov - 15.30 Mini Čas v sliki - 15.40 Vesoljska ladja Enterprise - 16.25 Baywatch - 17.10 Prijazna družina - 17.35 Zlata dekleta - 18.05 Dr. Quinova, 18.55 Pri Huxtablovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Komisar Rex, film - 21.10 Prav Chicago, kriminalna nanizanka - 21.55 Cobra - 22.40 Odlična igra, srhljivka - 0.15 Čas v sliki - 0.20 Obtožba: Umor, srhljivka - 1.55 Kdo je tukaj šef? - 2.20 Schiejok vsak dan - 3.20 Dobrodošli v Avstriji - 5.10 Pa prav Chicago, film

TV AVSTRILIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejok vsak dan - 10.05 Epilog, film - 11.25 Vrag v ženski, film - 12.55 Vre-

RADIO MURSKI VAL UKV 94,6 MHZ (DOPOLDAN TUDI SV 648 KHZ)

PEKRA: 5.45 Prebujate se z nami - 5.45 Pozdrav in napovednik - 6.10 Vreme, ceste - 6.25 Obvestila - 6.30 Horoskop - 6.40 Pesem tedna - 6.45 Prebiramo dnevne časopise - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v treh jezikih - 7.45 Mariborsko zvočno pismo - 8.00 Dopoldne na MV - 8.00 Poročila - 8.05 Obvestila - 8.10 Pozdrav in napovednik - 8.30 Mali oglasi - 9.00 Menjalniški tečajji bank - 9.15 Zamurjenci - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.30 Kinoventilator - 11.15 Od petka do petka - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.05 Obvestila - 12.15 Kronika UNZ- 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Po- 13.10 Pozdrav in napovednik - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.30 Romskih 60 minut - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Kultura in šport ob koncu tedna - 18.00 MV-dur - 19.00 Radijski dnevnik - 19.30 Večerni pro- 19.30 Sipli mi - 22.00 Želimo vam lahko noč

SOBOTA: 5.45 Prebujate se z nami - 5.45 Pozdrav in napovednik - 6.10 Vreme, ceste - 6.25 Obvestila - 6.30 Horoskop - 6.45 Pesem tedna - 6.50 Prebiramo dnevne časopise - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v treh jezikih - 7.45 Ljubljansko zvočno pismo - 8.00 Dopoldne na MV - 8.00 Poročila - 8.05 Obvestila - 8.10 Pozdrav in napovednik - 8.30 Oaj, kak san zlufo - nogomet - 9.00 Menjalniški tečajji bank - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.05 Obvestila - 12.15 Kronika UNZ-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Dopoldne na MV - 13.10 Pozdrav in napovednik - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.00 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.05 Obvestila - 12.15 Kronika UNZ-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Po- 13.10 Pozdrav in napovednik - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.00 Dogodek dneva - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 V stiski - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Radijski dnevnik - 19.30 Večerni program MV - 19.30 Mursko- 22.00 Želimo vam lahko noč

NEDELJA: 5.45 Prebujate se z nami - 5.45 Pozdrav in napovednik - 6.10 Vreme, ceste - 6.25 Obvestila - 6.30 Horoskop - 6.40 Mlado jutro - 6.45 Pesem tedna - 6.50 Prebiramo dnevne časopise - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v treh jezikih - 7.45 Porabsko/ Nemško zvočno pismo - 8.00 Dopoldne na MV - 8.00 Poročila - 8.05 Obvestila - 8.10 Pozdrav in napovednik - 8.30 Mali oglasi - 9.00 Menjalniški tečajji bank - 9.15 Zupan na obisku - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.15 Minute za zdravje - 11.00 Vonj po bencinu - oddaja o avtomobilizmu - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.05 Obvestila - 12.15 Kro- 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Po- 13.10 Pozdrav in napovednik - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.00 Ponedeljska tema - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila -

me - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Reporter, ponovitev - 14.00 Dežela in ljudje - 14.25 Na lastno odgo- 15.10 Kriminalka je napisala - 16.00 Schiejok vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Do- 19.00 Lokalne novice - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Narodna glasba - 21.10 Vera - 22.30 Čas v sliki - 22.30 Šiling - 23.00 Prevaran- 23.50 Veliki kitajski zid - 0.45 Čas za kulturo - 1.20 Pogledi s strani - 1.30 Sodobni časi, znanstveni magazin - 2.00 Videonoc

TV MADZARSKA 1

5.30 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Materialistični svet - 9.30 Dopoldne, vmes Happy Holiday, serija - 12.00 Poročila - 12.05 Gospodarska abeceda - 14.55 Evropski poslovni asistent - 15.20 Književnost - 16.00 Poročila - 16.05 Ameba, za otroke - 16.25 Top model - 16.55 Evropski popotnik v Münchnu - 17.40 Čakajoč na vlado - 18.05 K učnemu načrtu - 18.15 Posel - 18.30 Kviz - 19.00 Za otroke - 19.13 Muza - 19.30 Dnevnik, šport - 20.15 Malo mesto, serija - 20.55 Spored Tamasa Vitrayja - 22.00 Lani v Manenbadu, film - 23.30 Privatizacija

TV MADZARSKA 2

13.50 Videostrani - 14.00 Obvezno čtivo: Puškinovi poslednji dnevi, tv-igra - 15.20 Koliko je vreden podeželjan? - 15.35 Operni gala - 15.55 Nogomet - Ferencvaros : Kispest - 18.00 Regionalni pro- 18.50 Kriminalistični magazin - 19.25 Kojak, kriminalka - 20.20 Zunanja politika - 20.55 En dan - 21.25 Klip mix - 21.45 Dnevnik - 22.00 Objektiv - 22.35 Madžarsko blago in kupci

RTL

5.30 Poročila - 5.35 Družinski

Naša velika akcija

Geza se zeza pri Gradu

Do sedaj ste lahko svojo priljubljeno oddajo poslušali le po radiu Murski val, odslej pa bodo radio, Geza in oddaja Geza se zeza vsak mesec enkrat prišli tudi v vaš kraj. In tako je bilo tudi prejšnji četrtek, ko smo se odpravili h Gradu, kajti iz tega kraja smo za našo akcijo prejeli največ dopisnic. Dvorana je bila polna, in čeprav je Geza prišel z vročino, ga ta ni nič motila in je svojo oddajo speljal tako kot zna samo on - zabavno, duhovito in z veliko dobre glasbe.

Na oddajo v živo so prišli vsi, ki poznajo Gezo, in vsi, ki jim je oddaja všeč, to pa so stari in mladi. Tisti, ki so doma daleč od Grada ali se prireditve niso mogli udeležiti, pa so poklicali po telefonu.

Nekateri so imeli le glasbeno željo, drugi so želeli kaj sporočiti publiki in pokramljati z Gezo, mnogi pa so poklicali zato, da so zapeli svojo najljubšo pesem. In da jim je šlo lažje, je z njimi pela vsa dvorana, spremljal pa

jih je harmonikar. Na prireditvi je nastopil tudi njihov zbor, zelo zanimive pa so bile tudi mlade pevke Juhnov in pevka Sergeja.

Vse zbarane v dvorani je pozdravil tudi župan občine Kuzma Ludvik Kočar.

Skrbno pa so se na prireditve pripravljali tudi krajan. Graške ženske, morda je pomagal tudi kakšen moški, so pripravile odlično pecivo, ki je bilo na vsaki mizi. Koliko vrst peciva je bilo,

ne moremo povedati, povemo lahko samo to, da ga je bilo zelo veliko. Na začetku seveda, vendar je pecivo z obilno naloženih krožnikov kar kopnelo. Gostitelji pa so postregli tudi z dobrim vinom, iz kuhinje pa je dišalo po bograču.

Razdelili smo tudi nagrade. Mlada pevka Sergeja je iz velikega bobna potegnila naše prve mesečne nagrajence.

Nagrade so prejeli Tomaž Terplan, Murska ulica 106, Krog; Jožica Ladiha, Mladinska 19, 69241 Veržej; Jožica Dominiko, Ropoča 65, 69262 Rogošovci; Sonja Lipič, Babinci 9, 69240; Zdenka Lenarčič, Čepinci 95, 69203 Petrovci in Smitjana Raščan, Lendavska 15, Rakičan. To so bile prve nagrade, vsekakor pa ne zadnje. Kajti vsak mesec do marca prihodnjega leta, ko bo sklepna prireditev, bomo izžrebali nagrajence.

Naša akcija se nadaljuje, vi pa morate storiti samo to, da pošljete čim več dopisnic z odgovori na vprašanje, ki vam ga postavljamo vsak teden v Vestniku na zadnji strani. Vaše dopisnice pa Vestnik, Murski val, Venera in Geza nestrpnost pričakujemo. Prihodnji mesec se vidimo.

Kje? To pa boste odločili vi, dragi bralci in poslušalci.

fotografija: Jure Zauneker

PISMA, MNENJA, STALIŠČA ...

Spoštovana g. Neznanka!

Kljub mojemu trdnemu prepričanju, da se prek časopisov ne splača polemizirati, posebno z nepodpisanimi osebami ne, vam odgovorjam na pismo, objavljeno v Vestniku 16. novembra 1995, obenem pa se ne morem načuditi uredništvu, ki objavlja nepodpisana pisma.

Pred nekaj tedni ste že imeli nastop s podobno vsebino na radiu MMR. Takrat vam nisem odgovorila, ne zato, ker ne bi imela protiarargumentov, ampak zato, ker nisem hotela obremenjevati poslušalcev. Rajši požrem marsikaj grenkega. V življenje svojih volilcev bi rada namesto viharjev in očitkov vnesla mir. Prav tako mislim, da se pravica in sožitje iščeta v iskrenih pogovorih, ne pa z napadi v medijih.

Kar se tiče nesoglasij v KS Prosenjakovci, mi je iskreno žal. Osebo dobro in mnogo sodelujem z vsemi izvoljenimi predstavniki, prav tako tudi z vaščani teh krajev. Nikoli mi ne bi prišlo na misel, dvomiti o njihovi legitimnosti.

Obenem me veseli, da na sestanku v Prosenjakovcih niste omenjali mojega imena. V tistem kontestu to niti ni bilo mogoče in najodločneje se ogražujem od takih in podobnih igrice in mnogo bolje bi bilo, če ga niti v tistem vašem nepodpisanim pismu ne bi bilo.

Name ste naslovili nekaj vprašanj v zvezi z mojim poslanskim delom. To je področje, o katerem se da z mano kjerkoli, kadarkoli in kakorkoli pogovarjati in ni občutljivega vprašanja, na katerega vam ne bi mogla ali želela odgovoriti. Torej zahvaljujem se vam za vprašanja, ki izražajo skrb glede zastopnosti interesov vašega kraja v Državnem zboru, čeprav sem dolžna odgovarjati le svojim volilcem, ampak ker je napredek pokrajine edini najin skupni cilj, vam zato rade volje odgovorjam. Lahko ste brez skrbi. Vaše težave so predstavljene pred Državnim zborom.

Oglasila sem se tolikokrat, kolikokrat je bilo potrebno. Nešteto krat sem govorila o dragi telefoniji, o škodi, ki jo povzroči divjad, o gospodarski in infrastrukturni zapostavljenosti, o težkem kmetovanju na ilovnati zemlji Goričkoga, o odseljavanju mladih, o problemu mejnih prehodov, o zdravstveni problematiki itd. In zelo mi je žal, da mediji tako površno spremljajo moje delo. In bila sem vedno zraven, kjer je bilo treba braniti interese vaše pokrajine. In napredki so. Žal mi je le, da jih vi ne čutite. Poglejte ograjo, zgrajeno proti divjadi v Središču, nove hale v Semenarstvu na Hodošu. V pripravi je že načrt za železnico, ki bo imela šest tirov, s postajo na Hodošu. Upam, da zaznavate spremembe tudi v kmetijstvu. Več tržnih redov je, večja je zaščita pred uvozem, bolje se izplačuje pšenica, po spodobni ceni izplačujejo tudi sladkorno peso, lažje je prodati govedo in tli se upanje, da bo rešena tudi Pomurka. To vam govorim zato, ker sem tudi ne preveč tiha članica odbora za kmetijstvo, kjer si poleg naštetega prizadevam še za priznanje našega vinorodnega okoliša.

Kar se tiče problema zdravstvenega varstva v vašem kraju, se ta rešuje počasi, prepočasi. Pred dvema

letoma je dal minister Voljč na moje prošnje pristanek za ureditev tega problema. Zakaj ne bi morda vprašali še koga drugega, in sicer v Zdravstvenem domu v Murski Soboti, zakaj pri vas ni bilo tako dolgo železni repertoar. Dobili smo 8 mio nepovratnih sredstev za cesto do mejnega prehoda. Premalo? Vem. Ampak glede na to, da je dala občina Moravske Toplice ta odsek na tretje prioriteto mesto, sem se morala z vso silo boriti za to pomoč. Tudi za Hodoš-Domanjševci smo dobili 6 mio tolarjev.

Obnovili so vrtnice v Gaberju, Prosenjakovcih in v Lendavi. Bila sem med pobudniki za uvajanje šolskega tolarja, s katerim se vse to gradi. Mejni prehod v Prosenjakovcih spada po mnenju ministra že v moj železni repertoar. Dobili smo 8 mio nepovratnih sredstev za cesto do mejnega prehoda. Premalo? Vem. Ampak glede na to, da je dala občina Moravske Toplice ta odsek na tretje prioriteto mesto, sem se morala z vso silo boriti za to pomoč. Tudi za Hodoš-Domanjševci smo dobili 6 mio tolarjev.

Če se pa denar porabi pri gradnji druge ceste, naj si nihče ne drzne reči, da poslanka ni naredila, kar bi morala. Kar se tiče socialnega varstva in nizkih plač ter naneje predvidenega davka, menim, da je to izkoriščanje človeka po človeku. Ne zamudim priložnost, da kritiziram državo, ki svazem denar za zemljičo iz materinega žepa, dovoli pa razne davčne goljufije. In še sprašujete, ali imam srce. Imam. In zelo me bolijo krivice, ki doletijo tukajšnje prebivalstvo. Hkrati sem hvaležna svojim volilcem, da so mi dali možnost, da se borim proti nepravilnostim.

Namesto polemike v časopisu vas pozivam, da me obiščete v poslanski pisarni, kjer pričakujem vsakega, ki misli, da mu lahko pomagam, vsako nedeljo od 8. do 10. ure.

Prav tako vam pošiljam nekaj od mojih več sto razprav. Upam, da boste katero prebrali in vas bo malo zabolelo ali vam bo vsaj nelagodno zaradi krivice, ki ste mi jo že dvakrat storili. Veste, gospa, jaz verjamem v ljudi, tudi v vaše.

Ljudje znajo ločiti zrno od plevla. Kdor veter seje, vihar zanje. Ustvarjalnost pa zahteva mir.

Maria Pozsonec

Logarovske rožice za gospoda Krambergerja

Nemalo začudenja je med nekaterimi krajanji vasi Logarovi zbudil članek g. Ludvika Krambergerja z naslovom Rože in urejena okolica v Vestniku 19. oktobra 1995. Najprej bom napisal nekaj o sestavi ali kvaliteti članka, katerega je menda napisal novinar g. L. K. Izražam namreč dvom, da je članek napisal novinar, kar pomeni drugače povedano strokovnjak. Članek je namreč nestrokovno in necelovito, pravzaprav čudno sestavljen in pri takih napakah se

lahko upravičeno sprašujem o strokovnosti pisca. Morda je g. Kramberger res novinar, vendar v tem članku tega ni videti.

Sprašujem samega sebe, ali je dandanes res nekaj posebnega to, da si zgradiš lasten dom, hočem reči nekaj tako posebnega, da je zaradi tega treba o tem pisati v Vestniku. Stavek »Vrbnjakova sta si zgradila svoj lastni dom« po mojem bolj sodi v Družino in Ognjišče. Sicer pa Vestnika ne poznam, ker ga ne berem, menim pa, da ne sodi v isto skupino kot Družina in Ognjišče, kjer srečaš take članke. Povsem nekaj drugega bi pa bilo, če bi bila zakonca Vrbnjak neke vrste mučenca birokracije ali pa bi imela recimo ogromno otrok in takrat bi si bilo res težko zgraditi lasten dom. Najvažnejše pri tem stavku pa je, da ni resničen, kajti tega doma si nista zgradila sama, temveč jima je bil podarjen, to pomeni, da je javno izražena laž, ki ima namen zavajati javnost. Sploh pa, kaj ima ta stavek v zvezi z rožami. Sicer pa, v to hišo sta se zakonca Vrbnjak vselila okrog leta 1966. Ta hiša je že imela lastnika, ki jima je to hišo podaril, poudarjam, podaril. Povprašate lahko, kdo je bil darovalec. Takrat boste vedeli, kaj je to nizkotna podlost.

O glavnem naslovu: Rože in urejena okolica. Kako prečudovito je urejena okolica Vrbnjakovih, se lepo vidi s fotografije ob članku. Žal jo lahko vidijo le ljudje s posebnimi lastnostmi, kajti drugi normalni bralci lahko vidijo na tej fotografiji le gospo Vrbnjakovo in v ozadju »njeno« hišo. Rože na tej fotografiji niso nič posebnega, seveda kolikor se jih da razločiti. Pa tudi dosti jih ni. Glede okolice pa tako, kot sem že zapisal: ne boste je videli, če seveda niste človek s posebnimi lastnostmi. S tem ne želim zanikati trditve o urejeni okolici. Res je urejena, to vem sam osebno, vendar pretiravati ne smemo. Opozoriti želim namreč na poklicno napako novinarja, ker govori o stvarih, ki jih ne more objektivno predstaviti oziroma jih ni predstavil s fotografijo.

O podnaslovu: Z obiskom smo odlašali tako dolgo, da je med tem precej rož odcvetelo, a vseeno je bilo kramljanje prijetno. Če bi bile vzrok novinarjevega obiska rože, potem bi bile glavna tema članka rože in bi bil torej članek o rožah, ki se piše v sezoni rož. Tisto o odlašanju zveni dokaj čudno. Lahko bi še malo odlašali z obiskom tja do mraza in takrat bi lahko kramljali o ledenih rožah. O rožah pa je v članku toliko govora, da ni omembe vredno. V članku o rožah se ne piše o tem, da je nekdo delal na posesti, da bi jo nasledil in tako naprej kot piše v cellem odstavku. Če ste že kramljali, zakaj potem niste kramljali o rožah in urejeni okolici? Toliko o strokovnosti.

G. novinar! Če ste res tako naivni, mi je za Vas prav žal. Ga. Slavica je imela namen povedati le to, da je (kakor si domišlja) delala doma, da bi nasledila posest. Če si upa priznati, kaj je delala in kako dolgo, si boste morda mislili, da je z njo nekaj narobe. Prav tako je »svetličila« o gradnji hiše, kakor da bi jo res z možem sama gradila. Lahko da ste kot novinar narobe slišali ali pa zapisali in ste namesto, da bi zapisali, da sta začela graditi garažo in hlev,

zapisali pač hiša. Prvič pa slišim, da je možno, da si lahko sam zgradiš hišo, pri gradnji katere te ni bil zraven in ti je bila podarjena popolnoma vseljiva. Verjetno pa ste dobili dobro plačano, da ste objavili laži, seveda, če ste jih objavili zavestno, navsezadnje sta zakonca Vrbnjak delala in seveda služila v AV striji dobih pet let, tako da bi denar ne smel biti problem. Zakaj je bilo tako pomembno povedati vse drugo, samo o rožah ne? Pozanimajte se, kakšni sodni procesi potekajo v zvezi z gospodom in gospo Vrbnjak. Te stvari pa so dobro znane nekaterim krajanom Logarovec, katerim prav tako povzročata neresničnost. Prav tako lahko povprašate, kolikokrat je prinesla na grob svojega očeta svoje prečudovite rože.

Pa še nasvet za zakonca Vrbnjak: Opustita takoj podla dejanja proti svojim sovaščanom in sorodnikom, ker bomo sicer tudi sami začeli z nizkimi udarci.

Simon Marinič, Logarovci 12 a, Križevci

Kaos v AMD ASTA d. o. o.

Oprostite, ker se obračam na javnost, saj drugje izhoda sploh več nimam. Sem zaposlena na AMD ASTA, d. o. o., in tega, kaj se pri nas dogaja, ne vem nihče. Zaposlenih nas je bilo 16 delavcev, in to leta 1973 pa vse do letos. Lani 1. 1. 1994 smo se imenovali v AMD ASTA, d. o. o. 1. 1. 1995 sta samo voljno odšla šef delavnice Štefan Vinkovič in Jozef Donko.

Tudi sekretar AMD-ja Štefana Kovača Franc Čarni je odšel v pokoj. Ernest Malačič, Rozalija Kežmah in Anton Forjanič smo na bolniškem dopustu. Ker je Anton Forjanič že odjaven, čeprav je še zmeraj na bolniškem dopustu, ne prejema nobenega plačila. Karel Kučan pa je po toliko letih dela na cesti. In zdaj vas zanima, zakaj vam to pišem. Zato, ker sem jaz prišla tako daleč, da se zdaj zdravim v Ormožu, plače ne prejemam, smo na robu preživetja, družina razpada.

Kam naj se obrnem, kdo mi bo pomagal, ali naj se po 25 letih službe pri Avto-moto društvu Štefana Kovača M. Sobota obesim, da ne bom videla področja in opominov, ki se vrstijo dan za dnem. Zakaj je pri meni ravno tako, se boste vprašali, zato, ker je tudi moj mož zaposlen pri istem podjetju kot jaz. On je avtomehaničar, inštruktor, plačan pa kot navaden delavec še zmeraj brez pogodbe o zaposlitvi. In zakaj vam to pišem. Zato, ker ne vem, kam naj se obrnem. Namestniki g. Čarnija in g. Vinkoviča se ne zavzemajo za nas delavce, njim je po mojem mnenju stvar za biznis. Naš upravni odbor kakor tudi izvršni odbor ne delata nič, vsaj po mojem. Gospod Čarni je odšel v pokoj, vseeno ostal sekretar avto-moto društva. Tudi nanj sem se obrnila, pa si misli, »oh, me briga« za druge, meni je tako dobro. Kam je naša delo, kakšen monopol je imela pred leti avtomotola. Sprašujem vas, kam naj se obrnem, kdo nam bo pomagal, kdo nam bo dal takšen nasvet, ki bo nekaj veljal.

Rozalija KEŽMAH, Anton FORJANIČ, Karel KUČAN

Kujski val, pravljica za najmanjše

Nekoč je bilo majčkeno letalo. Vsi so mu pravili »smrčoplan«. Za go-
rivo je uporabljalo smrčanje. Tega je v majhni lepi deželici med morjem
in Muro na pretek. Smrčijo direktorji po pisarnah, uslužbenci po uradih,
popravniki po občinah. Smrčijo tudi poslanci v parlamentu. Letalce je
meslišno potovalo nad mirno pokrajino od mesta do mesta in prevažalo
mladke sanje. Tako so lahko demokrati sanjali svoje sanje, liberali svoje,
krcscanski svoje in svet je bil lep, da nikoli tako. Lahko noč, pujski, pa
dobro spite.

Kujski val – podjetniška delavnica

Od nekdaj iz Gorenjske smo prejeli pismo, ki smo ga za vas popolno-
predelali.

Od nekdanjih velikih socialističnih podjetij so ostali samo tajnice in
fikusi. Ni služb, ni dela, ni denarja. Edini, ki v naši državi še sploh delajo,
so zavodi za zaposlovanje. In to delajo zelo dobro. Pri njih je zaposlena
večina tistih, ki so bili prej samoupravljanci. Brez šale. Ta ustanova je
poceno ušla nadzoru nove demokratične politične zavesti in ljudem v re-
nici pomaga. Ne samo na papirju. Ljudje pri njih sicer redko dobijo
službo, zato pa jim pomagajo službo narediti. Dajo strokovno pomoč,
izobraževanje in še denar. Mlad ambiciozen podjetnik, ki sem na zavodu
doletel še nekaj dodatnega poguma, grem nato na državno upravo, da do-

končno udejanjam svoje podjet-
niške vizije. Vljudno pozdra-
vim. Iz množice brezhibno ob-
lečenih ljudi, ki se sprehajajo
po novih lepo urejenih prostori-
h in hodnikih, po krajšem
iskanju izbrskam damo spo-
dnjih srednjih let. Prijazno me
povabi v pisarno in mi ponudi
stol. Sama sede v udoben nas-
lonjač in prekriža noge. Ste-
gna ima dolga in vitka. Hlačke
so brez čipk. Zbrano me poslu-
ša in od časa do časa ob kakšni
bolj poudarjeni besedi tudi pri-
kima. Ko mi zmanjka snovi,
me pošlje v drugo pisarno. Ob-
čutek imam, da bi zadremala,
če bi nadaljeval. K njej sem v
naslednjih dneh prišel še večkrat.
Najprej spraševam o stvareh, ki sem jih
prejšnjikrat pozabil vprašati, nato pa večkrat po dokumente, ki so jih že
skoraj napisali. Bistvo: gospa državna uradnica ni niti enkrat z nobenim
pisnim dejanjem ali mojim podpisom ali kako drugače dokazala svojim
nadrejenim, da je sploh kaj delala, le pošiljala je ljudi v druge pisarne,
kjer so stvari potem uredili. Če bi državna uprava svojim ljudem postavi-
la vsaj minimalne normative, bi kmalu v lepih na novo urejenih prostorih
živele pol manj ljudi. Podpis nečitljiv.

Kujski val, telefon je vaš

- Halo, sem brez dela, kaj naj storim?
Vsi v studiu v smeh. Tu smo sami takšni.
- Halo, čemu se norčujete iz mene? Kličem vas, da bi mi pomagali.
Jaz bi rad službo.
Nov val krohota v studiu.
- Kaj je tako smešnega, če hoče človek delati?
Glejte, če bi vam res bilo do dela, nas ne bi utrujali po telefonu, am-
pak bi raje delali. Pravni pouk: Kdor dela, nima časa zaslužiti. Rok za
pritožbo je dvanajst minut.

Kujski val, ekonomska propaganda in druge sramote

- Vam gre res kdo na živce? Kupite naš strup za podgane. V navodilih
piše UPORABA NA LASTNO ODGOVORNOST in tako vi ne boste
nič krivi.
- Prodajam traktor Ferguson s šestrednimi plugi, branami in predrahljal-
nikom. Vse je dobro ohranjeno, v originalni embalaži, z daljinskim
upravljalnikom. Dodam še nov komplet baterij 2 x 6 voltov. Pokličite
060 12 345.
- Komunalno podjetje: čistimo stranišča in druge sakralne objekte.
- Pirotehnično podjetje Krizevci: Prodajamo in montiramo vžigalnike za
seks bombe. Zanesljiva eksplozija.

Kujski val, ne reče se tako ... ampak tako ...

rigniti - spahniti vetre   prdniti - dahnti vetre

AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PLAČILNI PROMET, NADZIRANJE IN INFORMIRANJE PODRUŽNICA MURSKA SOBOTA

razpisuje dve prosti delovni mesti

SAMOSTOJNI PRAVNIK ZA NADZOR

Pogoji:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe pravne smeri najmanj dve leti delovnih izkušenj
- preskus strokovne usposobljenosti za dejanja v upravnem postopku
- reelekcija vsaka štiri leta

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dose-
danjih delovnih izkušenj sprejema kadrovska služba pod-
ružnice Murska Sobota, Slovenska 2, osem dni po objavi.

Kandidate, ki se bodo prijavi, bomo o izbiri obvestili v 30
dneh po postopku.

www.eunet.si/ e-mail: yellowpage@eunet.si
yellowpage/yellowpage.html jasico d.o.o.

069 32 027

ZAKAJ? OGLASI

v NAJHOLJ obiskane www strani v Sloveniji

RUMENI INTERNET - SLOVENIA

200 OBISKOV / URO IZ VSEGA SVET 24 UR/DAN

MULTIMEDIJALNA PREDSTAVITEV - BARVNE SLIKE,
ANIMACIJA, ZVOK, OGROMNO ŠTEVILO STRANI TEKSTA

CENA/KORIST - ZELO UGODNO!

POKLIČITE, PIŠITE, TAKOJ! INTERNET JE IN

ŽELITE KOMU OD SVOJIH DRAGIH PRINESTI IZ LJUBLJANE DARILLO TRAJNEJŠE VREDNOSTI?

OBISČITE TRGOVINO Z DARILI SANDRINA
V ZGRADBI WTC-JA (SVETOVNI TRGOVSKI
CENTER), DUNAJSKA CESTA 158, LJUBLJANA,
TELEFON: (061) 1881 250.

PRIPOROČA SE: URSULA ŠTAMBERGER - MARGAN

*Iz ene zadnjih oaz neokrnjene narave... za vse tiste,
s katerimi želimo to bogastvo deliti*

p. o.
MURSKA SOBOTA

Podjetje
Pomurske mlekarne Murska Sobota p. o.
obvešča vse:

- delavce, nekdanje delavce in upokojene Pomurskih mlekarn,
- zaposlene oziroma sezonsko zaposlene v nekdanji Tovarni mlečnega prahu,
- in tiste, ki so bili zaposleni v KIK Pomurki Murska Sobota od 1. 1. 1962 do 31. 12. 1973 in imajo to vpisano v delovno knjižico,

da je Agencija R Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo odobrila program lastninskega preoblikovanja podjetja.

Vse zgoraj navedene VABIMO, če še niso evidentirali svojih lastniških certifikatov pri našem podjetju, da sodelujejo v postopku interne razdelitve in notranjega odkupa delnic.

S svojimi lastniškimi certifikati se lahko oglasite vsak dan od 8. do 12. ure do konca meseca decembra 1995 v upravi Pomurskih mlekarn, Industrijska ul. 10, Murska Sobota pri g. Škrabanu oziroma pokličete po telefonu (069) 32 330.

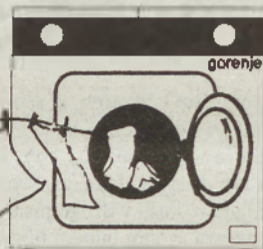

REFLEX d.o.o.
69250 GORNJA RADGONA, Podgrad 4
Telefon:069/61-974, 61-751, Telefax:069/61-947
PRODAJNI SALON Grajska 27, telefon:069/62-283

izredna ponudba v **NOVEMBRU**
5 % popust za nakup **KERAMIKE**
7 % popust za nakup **OKEN**

SREČNEGA
NAGRAJENCA
ČAKA SUŠILNI
STROJ GORENJE
PSG 800 SP

OBIŠČITE
NAS,
ČAKAMO
15.000. KUPCA

NOVO! **FAMIS** d.o.o.
V SLOVENIJI 63305 Vransko, Stopnik 30
Tel.: 063 725-377 Fax: 063 725-429

MONTAŽA HIDRAVLIČNIH ZAVOR NA VSE TIPE TRAKTORJEV

TRAKTOR VAM ODPELIJEMO Z DVORIŠČA IN VAM GA ČEZ 3 DNI POSTAVIMO NAZAJ Z NOVIMI ZAVORAMI!

TORPEDO DEUTZ

PREDNOSTI:

- UČINKOVITO ZAVIRANJE
- NIČ VEČ MEHANSKEGA PRENOSA
- AVTOMATSKA NASTAVITEV ZAVOR
- BREZHIBNO DELOVANJE
- 100% VARNOST
- ŽE VEČ KOT 100 TRAKTORJEV Z NOVIMI ZAVORAMI

CENA
850 DEM

POLEG MONTAŽE HIDRAVLIČNIH ZAVOR VAM PO UGODNIH CENAH NUDIMO VSE VRSTE TRAKTORJEV IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE, REZERVNE DELE TER GENERALNA IN OSTALA POPRAVILA TRAKTORJEV IN OSTALE KMETIJSKE MEHANIZACIJE.

PRODAJA STARO ZA NOVO!

ZASTOPANJE IN PRODAJA TRAKTORJEV SAME, HÜRLIMANN, ZETOR, ZTS, TORPEDO.

Podjetje KOMUNALA, d. o. o., Murska Sobota, Kopališka ul. 2 obvešča vse, ki se zanimajo za prodajo na MIKLOŠEVEM SENJU, ki bo v sredo, 6. decembra 1995, v Murski Soboti, da lahko plačajo uporabo prodajnega prostora pri blagajni podjetja Komunala v Kopališki ul. 2 v Murski Soboti.
Vplačila bodo začeli sprejemati od 27. novembra 1995 vsak dan od 8. do 12. ure. S plačilom si prodajalci zagotovijo sejmski prostor.

KOMUNALA d.o.o.
Murska Sobota
M.Sobota, Kopališka ul. 2

telefon (069) 31-600
telefax (069) 31-401

VESTNIK

objavlja
DRAŽBO

za prodajo cisterne za odvoz fekalij CL 5000 L CREINA, leto nakupa 1979, iz prometa izločena novembra 1994, izključna cena 197.000,00 SIT. Dražba bo v torek, 28. 11. 1995, ob 11. uri na dvorišču podjetja Komunala, d. o. o., Murska Sobota, Kopališka ul. 2.

Interesenti morajo pred začetkom dražbe položiti varščino pri blagajni podjetja v višini 10 % izključne cene. Plačana varščina se kupcu vrsteje v kupnino, drugim udeležencem pa se vrne.

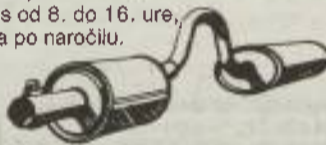
Prodaja bo po načelu videno - kupljeno, zato reklamacij ne bomo upoštevali. Kupec je dolžan kupnino s pripadajočim davkom plačati ob prevzemu cisterne.

GANTAR

MURSKA SOBOTA, Cankarjeva 79
Tel.: (069) 32 296
Del. čas od 8. do 16. ure,
oziroma po naročilu.

PRODAJA
IN MONTAŽA
IZPUŠNIH LONCEV IN CEVI

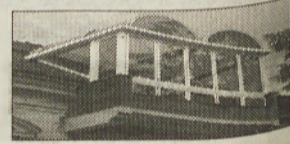

NAŠA IZVEDBA - VAŠA TOPLINA
DOMA, RADOST ŽIVLJENJA

telefon: (062) 723 010
723 215
telefaks: (062) 723 010

IZDELAVA - MONTAŽA - PRODAJA

- * senčila
- * okna, vrata,
- * pregradne stene
- * zimski vrtovi
- * markize

BREXONER international

NAJBOLJŠI MED NAJBOLJŠIMI

- Prijavnice za najcenejša stanovanja že na poti.
- Komu zvoni ali Slovenci (ne) močni v potenci?
- Potegavščina ali ne? Z investicijskim projektom do sanjskega zneska!

22. novembra v tedniku POSLOVNI GLAS

BREXONER ponuja samo za vas!

RAZPIS

ZA PRIZNANJE GZS, OBMOČNE GOSPODARSKE ZBORNICE ZA POMURJE ZA IZJEMNE GOSPODARSKE IN PODJETNIŠKE DOSEŽKE ZA LETO 1995

GZS, OBMOČNA GOSPODARSKA ZBORNICA ZA POMURJE razpisuje natečaj za podelitev priznanj za izjemne dosežke pri uresničevanju poslovnih in razvojnih ciljev gospodarstva, če so rezultati vplivali na poslovanje in splošen ugled gospodarske družbe oziroma organizacije v širšem družbenem okolju.

GZS, Območna gospodarska zbornica za Pomurje bo podelila največ pet priznanj.

Priznanje je namenjeno podjetnikom, direktorjem in drugim poslovnežem, posameznikom ali skupinam iz gospodarskih družb, lahko pa tudi iz drugih institucij, ki se ukvarjajo z gospodarsko problematiko ne glede na obliko lastnine.

Priznanje se podeljuje za izjemne gospodarske dosežke velikih in malih podjetij.

Merila za presojo upravičenosti do priznanja so podrobneje opredeljena v pravilih o pogojih in merilih za podeljevanje priznanj OBMOČNE GOSPODARSKE ZBORNICE ZA POMURJE in so predvsem: trajnost dosežkov, poslovna uspešnost in finančni položaj gospodarske družbe, prispevek kandidatov k uveljavljanju gospodarske družbe na trgu in uvajanju inovacij, uporaba sodobne tehnologije, skrb za kadre in njihovo usposabljanje, razvojno-raziskovalno delo in uvajanje informacijskega sistema, oblikovanje in izvajanje razvojnega programa, uvajanje novih rentabilnih programov, uvajanje programa CEOKA ter prispevek kandidata pri izvajanju aktivnosti v okviru zborničnega programa.

Predlog za podelitev priznanja lahko podajo podjetja in njihove oblike združevanja, organi občine in organi območne zbornice.

Predlog lahko poda tudi komisija.

Predlog mora biti podrobno obrazložen in dokumentiran v skladu s pravili o pogojih in merilih za podeljevanje priznanj OBMOČNE GOSPODARSKE ZBORNICE ZA POMURJE.

Predlog za podelitev priznanja OBMOČNE GOSPODARSKE ZBORNICE ZA POMURJE pošljite najkasneje do 31. decembra 1995 na naslov: GZS - Območna gospodarska zbornica za Pomurje, Komisija za priznanja, 69000 Murska Sobota, Kocljeva 10/III.

Pravila in morebitna pojasnila dobite na sedežu območne gospodarske zbornice (št. telefona: 32 728, 32 751).

motorna vozila

AVTO M. Babinci 56, Ljutomer, v zalogi vozila Tipo, Tempa, Uno, Nexia, Punto - Punto že od 16.400 DEM. Tel.: 81 507. Kredit! Lizing! Staro za novo! m4661

FORD TAUNUS 1300 XL, vozen, registriran do 27. decembra, ugodno prodam. Marjan Gašpar, Šulinci 6, p. retrovci. m4882

JUGO 55, letnik 1986, prodam. Tel.: 65 501. m4902

JUGO 55, letnik 1988, prevoženih 70.000 km, prodam. Tel.: 70 480. m4907

ZASTAVO 750 ugodno prodam. Veščica 22 pri Murski Soboti. m4928

ZASTAVO 750, neregistrirano, komplet ali po delih in rezervne dele, nove ter rabljene, za **KADETT B**, plinčevino, motor, menjalnik, prodam. Karel Horvat, Serdica 42, tel. 57 506, po 15. uri. m4939

ZASTAVO 128 55 SKALA, letnik 1989, prevoženih 50.000 km, na novo registrirano prodam za 3900 DEM. Tel. 22 805. m4944

ZASTAVO 101 GT 55, letnik 83, rdeče barve, dobro ohranjeno, prodam Sobočan, Lipa 48, tel.: 41 237. m4950

RENAULT 4 GTL, letnik 1984, registriran do junija 1996, prodam. Gornička 74, Cernelavci. m4954

JUGO 45 A, letnik 1986, v dobrem stanju, registriran do novembra 1996, prodam. Tel.: 22 509. m4955

ZASTAVO 101, letnik 1985, neregistrirano, ugodno prodam. Tel.: 23 948. zvečer. m4959

FIAT, letnik 1977, neregistrirano, prodam za 200 DEM. Tel.: 22 309. Kopitarjeva 10, Murska Sobota. m4967

SKODA 120 L, letnik 1977, registrirana do konca aprila 1996, naprodaj za 30.000 SIT. Tel.: 44 200 ali Berkovci 1. m4974

LADO SAMARO 1300, letnik 1988, vijolično rdeče barve, garazirano, ugodno prodam. Tel.: 76 076 po 16. uri. m4987

živali

KRAVO teletom, staro šest let, prodam. Čikečka vas 19, Prosenjakovci. m4911

TELICO, brejo šest mesecev, prodam. Tel.: 53 409, po 17 uri. m4912

TELICO, brejo devet mesecev, prodam. Renkovi 62. m4932

posesti

V VEČESLAVCIH prodam 1,5 ha obdelovalne zemlje, primerne za vinarstvo. Tel.: 061 16 86 041, zvečer. m4908

HIŠO, novejšo, v okolici G. Petrovec, prodam. Tel.: 23 962. m4915

B2 D.O.O. LJUBLJANA
BS MARIBOR
MS MURSKA SOBOTA

RAČUNALNIŠKI TEČAJI
OD SEDAJ TUDI V MURSKI SOBOTI

Prvi teden v decembru - **TEČAJ ZA ZAČETNIKE**, ki vključuje osnovne pojme računalništva in delo v grafičnem okolju Windows. Imamo nekaj prostih mest, zato pohiite s prijavo.

069/22-539
 Pokličite za brezplačen katalog

HIŠO, starejšo, v Žitkovcih 19, z 1 ha zemlje, prodam. Ana Perdec, Starra ulica 14, Murska Sobota. m4922

VINOGRAD v Lendavskih Goricah, nova hiša, dostop asfaltiran, prodam. Tel.: 70 833. m4929

VINOGRAD v Lendavskih goricah s kletjo ugodno prodam. Žerdin, Lipa 44, tel.: 42 171. m4933

DVOSOBNO STANOVANJE v Ljubljani prodamo najboljšemu ponudniku. Tel.: 46 060. m4963

kmetijska mehanizacija

ZETOR 7245, letnik 1991, adapter za Zmaj 142, vrtavkasto brano 180, plug, 12-colni, prodam. Glavna ulica 27, Dokležovje. m4938

TRIBRAZDNI PLUG OLT, 12-colni, in hidravlični traktorski sedež za Torpedo ugodno prodam. Partizanska 30, Bakovci. m4961

TRAKTOR ZETOR, dvoosno prikolico, prekucno, tribrazdni obračalni plug in opel vectro 1.6 prodam. Tel.: 57 193. m4962

TRAKTOR IMT 539, malo rabljen, 620 ur, vreden ogleda, brane, plug 12, ter mlin za mletje - luščenje koruze prodam. Dobrovnik 294 a, po 16. uri. m4973

razno

SOSTANOVALKO, študentko, v enosobnem stanovanju v Ljubljani (Trnovo) iščem. Podrobnejše informacije po telefonu 061 331 177, zvečer. m4968

AKACIJEVA DRVA, metrska in les različnih dolžin, z dštavo na dom, prodam. Tel.: 47 011. m4876

Preključem veljavnost **CERTIFIKATA ARD št. 1028** za prevoz nevarnih snovi, izdan na MNZ 16. 11. 1992. Ernest Papp, Čikečka vas 51, Prosenjakovci. m4904

KAVČ, sesalnik Iskra in termoakulacijsko peč, 3 kW, poceni prodam. Ob Kanalu 24 ali tel.: 22 487. m4916

Preključem veljavnost spričevala Srednje strojne šole, izdanega v M. Soboti leta 1987. Igor Lalovič, Cernelavci. m4919

OLJNI GORILNIK RIELO na odpadno olje, s kompletno opremo, prodam. Tel.: 24 197. m4923

REZERVOAR ZA KURILNO OLJE, 15.000 l, prodam. Lekop, Velika Polana, tel.: 70 272. m4924

TERMOAKULACIJSKO PEČ, 3,5 kW, cena 20.000 SIT, prodam. Cvetkova 60, Rakičan. m4925

Preključem veljavnost spričevala 4. letnika in mature, ki sta bili izdani na Gimnaziji v M. Soboti leta 1970. Cveta Horvat, Beltinci 286. m4926

INDUSTRIJSKI ŠIVALNI STROJ, dobro ohranjen, prodam za 500

ZDENEX d.o.o.
EXPORT - IMPORT
Finančni inženiring

ODSLEJ TUDI MI V POMURJU.

Oplemenite svoj denar po zelo ugodni obrestni meri in kratkoročna premostitvena posojila.

P. E. MURSKA SOBOTA
 Arhitekta Novaka 4
 Tel.-telefaks: (069) 32 848

DEM na več obrokov. Tel.: 70 281. m4930

LEOPARDOVO KOŽO, uvoženo iz Kenije, prodam. Cena ugodna. Tel.: 23 762. m4935

OPREMLJENO GOSTIŠČE Z DISKOTEKO pri Gornji Radgoni damo v najem. Tel.: 63 731. m4940

STROJ ZENIT 938 prodam. Tel.: 60 516. m4941

SEDEŽNO GARNITURO, trised, dvosed (oba razstavljiva), dva fotelja in dva tabureta prodam. Tel.: 22 252. m4945

PRIKOLICO za živino ugodno prodam. Filovci 168. m4947

LADIJSKI POD, 620 SIT z dostavo, smrekov, sub, I. klasa, prodam. Tel.: 063 451 082. m4956

KRZNENO JOPO, črno št. 46, prodam. Tel.: 42 373. m4957

PRIKOLICO za osebni avto, nosilnost do 650 kg, prodam. Tel.: 41 632. m4958

DIVAN prodam in podarim dve pisalni mizici in postelji. Tel.: 22 273. m4960

KAVLJE za obešanje mesa, kompletno 24 kosov za 2500 SIT, prodam. Tel.: 45 298. m4976

OTROŠKI VOZIČEK, kombiniran, dobro ohranjen, prodam. Prosenjak, Slomškova 68, M. Sobota, tel.: 21 686, popoldan. m4978

PEČ na petrolej, staro eno leto z elektronskim vžigom, ugodno prodam in zamenjam 12-colne pluge, visok klirens, znamke Olt za manjši plug. Tel.: 51 444. m4982

KOTNO SEDEŽNO garnituro s foteljem in omare, dobro ohranjene, prodam za 100.000 SIT. Tel.: 87 698. m4988

DVOREDNI PLETILNI STROJ TOYOTA prodam. Tel.: 81 398. m4989

delo

VEČ mladih, visokih, simpatičnih ter prijaznih deklet zaposlimo za točilno mizo v okolici Ljubljane. Stanovanje preskrbljeno, odličan zaslužek. Tel.: 0609 626 786. m4901

Zaradi širitve v našem prostoru iščemo zanesljivega komercialista(ko) - zastopnika za prodajo strokovne literature in izobraževalnih programov. Možnost visokega zaslužka. Pogoji:

resnost pri delu, lastna prevoza, telefon. Pokličite nas od 8. do 16. na tel.: 061 264 474. m4906

ZAPOSILIMO SODELAVCA z ekonomsko šolo in osnovnim znanjem računalništva. Tel.: 31 842, 32 474 ali osebno IN-IN, Slomškova 25, M. Sobota.

DEKLE za delo v okrepčevalnici takoj zaposlimo, stanovanje in hrana zagotovljena. Tel.: 53 066. m4917

Iščem delovno mesto za pedikuro. Brigita David, Krpilivnik 9, 69205 Hodoš. m4937

IŠČEJO ostarelo osebo z lastno hišo, potrebno oskrbe in pomoči v okolici Radgone ali Radenec. Telefon na upravi lista. m4975

NATAKARICO zaposlimo. Kava bar Putra, Puževci, p. Bodonci, tel.: 49 074. m4979

KERAMIKO polagamo kakovostno in po konkurenčni ceni. Vse dodatne informacije po telefonu 77 107 dopoldan, popoldan pa tel.: 32 829. m4981

srečanja

Samski moški, star 54 let, nealkoholik in nekadilec, doma na manjši kmetiji, z lepimi prihranki, želi spoznati preprosto žensko, staro od 45 do 55 let, lahko vdovo ali upokojenko (na željo se lahko preseli tudi k njej). Ponudbe pod **OPTIMIST**. m4920

storitve

ALU IN PLASTIČNE ROLETE, ŽALUZIJE, LAMELNE ZAVESE, izdelava, montaža in servis. Tel.: 0609 616 170. m4383

V VARSTVO vzamem otroka na domu, lahko tudi popoldan. Tel.: 26 689 m4921

Graditelji! Strojno izdelujemo estrih in glazure. Inf. po tel.: 062 773 421. m4985

SATELITSKI SISTEMI akcijska cena samo 379 DEM. Montaža zemeljskih programov. TAF, Trnje 61, tel.: 70 021. m4952

Že pet let v grobu spiš, a v naših srcih še živiš, tvoj večni dom le rože zdaj krasijo in svečke ti v pozdrav gorijo.

V SPOMIN

20. novembra mineva pet let žalosti, odkar nas je zapustila naša mama in omama

Karolina Kerčmar

iz Križevca v Prekmurju

Hvala vsem, ki se je še spominjate.

Vsi tvoji

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je po kratki in hudi bolezni za vedno zapustil naš dragi

Alfonz Gravnar

iz Dolge vasi

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem za pomoč ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, govorniku za poslovilne besede ter pevcem za odpete žalostinke.

Vsi njegovi

Vsaki četrtek v Vestniku vaše reklame in mali oglasi!

V svojem razredu sedi v prvi vrsti... Kje pa Vi?

NAGRADNO ŽREBANJE

PRVA NAGRADA DAEWOO RACER

pri pooblaščenih prodajalcih vozil **DAEWOO**

POOBLAŠČENI PRODAJALCI IN NJIHOVI ZASTOPNIKI

- KOMPAS HERTZ 061 / 15-92-007 • IZVIR 061 / 777-852 • ARMIČ 061 / 653-746 • TOMPRO 061 / 727-216 • AVTOTEHNIKA CELJE 063 / 38-511, 38-863 • "MLA-CAR" 063 / 794-300 • MILAN MAURER 063 / 853-730 • ČESNIK 063 / 853-311 • AVTO HIT • 068 / 26-077 • H.O.R.D. 061 / 851-384 • HEVREKA 0608 / 62-109 • AVTOKLEPARSTVO KRMELJ 068 / 44-373 • AVTO-DOM 0608 / 70-150 • ROSAL 068 / 58-084 • MEGA AVTO 061 / 264-087 • POLIET 0601 / 64-687 • A FINIŠ 061 / 444-829 • AVTOCENTER MIKOLIČ 0601 / 27-829 • ATHENS 062 / 25-860, 25-863 • NEOSTYL 062 / 766 130 • MOBIX 069 / 70-550 • EMONA MERKUR PTUJ 062 / 771-385 • AVTO PERUŠ 0602 / 83-328 • VAREX - G.M.C. 064 / 331-013 • AVTOSERVIS BOGATAJ 064 / 58-850 • BANT 065 / 63-572 • AVTO ŠULIGOJ 065 / 27-099 •

COMETUS generalni zastopnik in distributer

DAEWOO

BENKOLEHNA

TRGOVSKO, PROIZVODNO IN STORITVENO PODJETJE, d. o. o. Puconci 403, 69201 Puconci

razpisuje prosto delovno mesto

TRGOVCA železninarsko-tehniške stroke

z najmanj dveletnimi delovnimi izkušnjami. 3-mesečno poskusno delo.

Prijave z dokazili sprejemamo 8 dni po razpisu.

*V naših srcih ti naprej živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini spiš.
Tam lučka ljubezni vedno gori
in tvoj nasmeh med nami živi.*

V SPOMIN

Mineva pet žalostnih let, odkar nam je neizprosna bolezen vzela našo drago hčerko, ženo, mamo, babico in taščo

Olgo Berke

iz Gradišča

Hvala vsem, ki se je spominjate in obiskujete njen prerani grob.
Vsi njeni

*Skrb, delo in trpljenje vaše je bilo življenje,
nam ostala je praznina in velika bolečina.*

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustila draga tašča, babica in prababica

Marija Kumin

roj. Mikola
iz Gradišča 46

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti ter darovali vence, cvetje in sveče. Posebna hvala g. Novaku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici za izrečene besede slovesa ob odprtem grobu, vaščanom za pomoč ter pogrebništvu Banfi.

Žalujoci vsi njeni

V SPOMIN

Ivanu Kuminu

iz Gradišča

Letos mineva sedem žalostnih let, odkar te ni več med nami!
Vsi tvoji

*Žarek sonca je ugasnil,
zatemnili zemljo so oblaki,
toda, draga naša mama,
spomin nate nikdar ne usahne,
ostala z nami boš ob misli vsaki.*

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše dobre mame, babice, prababice in sestre

Neže Vrečič

roj. Rogan
iz Kuzme 6

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom za njihovo pomoč, znancem in vsem, ki ste pokojnico spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence, sveče in za svete maše, v težkih trenutkih z nami sočustvovali ter nam usno ali pisno izrekli sožalje. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, dr. Čurčiču ter pogrebništvu Banfi.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Kuzma, 12.11.1995

Z bolečino v srcu vsi njeni

*Kje si, ljubi mož in oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?
Ko živel sem, ljubil sem vas vse,
zdaj, ko me več med vami ni,
ljubite me v spominu vi.*

V SPOMIN

Danes mineva leto žalosti in bolečine, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, zet, brat in stric

Štefan Kovač

iz Sodšinec

Vsem, ki se ga z dobro mislijo spominjate, postojite ob njegovem grobu, prižigate sveče in prinašate cvetje, prisrčna hvala.

Žalujoci vsi njegovi

*Skromno, tiho si živela,
za nas si delala in skrbela.
Srce ljubeče zdaj v grobu spi,
nam pa solzijo se oči.*

ZAHVALA

V 76. letu nas je za vedno zapustila draga žena, mama, sestra, tašča, babica in prababica

Marija Poredoš

iz Zenkovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v teh težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, ji poklonili cvetje, darovali za gradnjo mrliške vežice in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala g. duhovniku Erniši za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Zahvala tudi dr. Peričevi za večletno zdravljenje ter zdravnikom in osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, ki so ji lajšali bolečine v zadnjih trenutkih življenja. Hvala tudi pogrebništvu Banfi. Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci vsi njeni

*Ko živel sem, ljubil sem vas vse,
zdaj, ko me več med vami ni,
ljubite me v spominu vi.*

V SPOMIN

Minilo je šest žalostnih let, odkar nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče in pradedek

Koloman Časar

iz Ženavej

Tiho in žalostno je ob tvojem grobu, vendar polno lepih spominov, ko smo bili še skupaj. Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci vsi, ki smo te imei radi

V SPOMIN

23. novembra je minilo leto žalosti, odkar te ni več med nami

Ludvik Šandor

iz Gorice

Hvala vsem, ki ga imate v lepem spominu, postojite ob njegovem grobu ter mu prinašate sveče in cvetje.

Žalujoci vsi njegovi

*Ni več trpljenja, ne bolečin,
ostali so le sledovi in spomin.*

ZAHVALA

V 75. letu nas je za vedno zapustil dragi mož, oče in stari oče

Ludvik Gergar

iz Križevac v Prekmurju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste poklonili vence, sveče in darovali za druge namene, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, dr. Kiršnerju in patronažni službi Zdravstvenega doma Gornji Petrovci za pomoč ob njegovi bolezni, kolektivu Mlinopeka in Mure, gasilcem, lovcem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi

*Mrtvi niso vsi mrtvi, mrtvi živijo v nas,
in bodo drugič umrli z nami in v nas ...
T. Pavček*

ZAHVALA

Tiho, mirno in brez slovesa nas je v 83. letu za vedno zapustil naš dragi mož, skrbni oče, ljubeči dedi, tast in stric

Franc Kuzma

iz Gederovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem in njegovim prijateljem, ki ste ga pospremili k večnemu počitku. Iskrena hvala g. kaplanu Marjanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku g. Avguštinu za besede slovesa. Hvala pogrebništvu Banfi in godbeniku za odigrano Tišino. Hvala za darovano cvetje, vence, sveče, sožalje, telegrame in izrečena sožalja. Vsem še enkrat iskrena hvala!

V globoki žalosti vsi njegovi najdražji

Dragemu DEDIJU v slovo
vnukinje Renata, Miša, Sabina, Nina, Nataša, vnuka
Robi in Rudi ter pravnuk Mitja

*Darov jeseni
več ne bomo skupaj brali,
na vrhu nikdar več kramljali.
Čas gre mirno svojo pot,
ne more ublažiti bolečine.
Zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini mirno spiš.*

ZAHVALA

Martin Kauter

iz Strehovec 10

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo družini Ošaj - Černela za vsestransko pomoč v najtežjih trenutkih. Posebna hvala 324. brigadi Mure, kolektivu Kemikalij in pogrebništvu Banfi. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in gospe Casarjevi za poslovilne besede.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci vsi njegovi

*Zaspala, mama draga si,
zaprla trudne si oči,
bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 71. letu starosti zapustila draga mama, tašča, stara mama in sestra

Jolanka Lipič

roj. Fartelj
iz Tešanovec 33

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nam stali ob strani, nam pomagali pospremiti našo mamo na njeni zadnji poti, ji darovali vence, cvetje, sveče ter nam izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se g. duhovniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi. Za dolgoletno zdravljenje med njeno boleznijo se posebej zahvaljujemo patronažnim sestram in osebju

Zdravstvenega doma Martjanci.

Še enkrat - vsem iskrena hvala!

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

Tiho, mirno in brez slovesa nas je v 83. letu zapustila draga mama, tašča, babica in prababica

Barbara Görkeš

roj. Markoja
iz Berkovskih Prelogov 10

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše, nam pa izrekli sožalje. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku pri odprtem grobu. Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoca sin Alojz in hčerka Cecilija z družinama

ZAHVALA

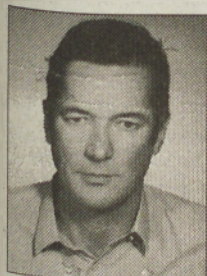
Ob boleči izgubi našega dragega očeta in brata

Antona Žizka

se iskreno zahvaljujemo družini Nemet, vsem sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje ter darovano cvetje, sveče, sv. maše in dobrodne namene.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevkam in gasilcem Mostja-Banute.

Žalujoci vsi njegovi

*Motna kot mogočni val
silna reka proč drvi
in nekje tam daleč, daleč
zvon na zadnjo pot zvoni.
Vse bolečine in težave si prestal,
daj Bog, da bi v grobu mirno spal!*

ZAHVALA

V 48. letu nas je za vedno zapustil dragi mož in oče

Jože Grah

iz Murske Sobote

ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste ga pospremili k večnemu počitku, nam pa ustno in pisno izrazili sožalje, darovali vence, cvetje, sveče, za sv. maše ter prispevke za bolnico.

Posebno zahvalo izrekamo medicinskemu osebju internega oddelka bolnice v Rakičanu, g. župniku za lep pogrebni obred, cerkvenim pevcem za odpete žalostinke, kolektivom Avtobusnega prometa M. Sobota, SKB-ja M. Sobota, Policijski postaji Ljubljana Rudnik ter Jožkovim in Dragovim prijateljem.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci: žena Štefka ter sinova Joško z Romano in Drago z Metko

*Ko živel sem, ljubil sem vas vse,
zdaj, ko me več med vami ni,
ljubite me v spominu vi.*

V SPOMIN

23. novembra mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi oče, tast, dedek in brat

Ivan Lackovič

s Hotize 46

Tiho in žalostno je ob tvojem grobu, vendar polno lepih spominov, ko smo bili še skupaj. Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Hotiza, Stoneycreek, Lendavske Gorice

Tvoji: sin Jože z ženo Vero, hčerka Lizika z možem Petrom, vnuki Jože, Anika, Stanko, Sašo, Mihaela, Matjaž in sestra Tilka Žalik

*Kakor eno kratko spanje,
kadar truden človek spi,
naglo mine, kakor senca,
tudi število naših dni.
A. M. Slomšek*

ZAHVALA

V 68. letu nas je po kratki boleznii za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast, brat in dedek

Martin Hren

iz Srednje Bistrice 20

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, svete maše in nam izrekli sožalje. Posebna hvala g. kaplanu Krajncu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku g. Duhu za ganljivo slovo, gasilskim društvom ter kolektivom Upravne enote Lendava, RUJP-a, izpostava Lendava, Nafta Lendava RPNP, INTEGRALA Lendava, Gradbenega inženiringa GOMBOC Beltinci, MURE - AOP Murska Sobota in osebju bolnišnice v Murski Soboti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci vsi njegovi

*Kako je hiša prazna,
odkar te ni.
Prej bila tako prijazna,
zdaj otožna, tuja se nam zdi.
V življenju le skrb
in delo si spoznal,
sedaj od vsega truden si zaspal.
Odšel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večni bo ostal spomin.
Nič več nasvetov tvojih ni,
ni več stiska tvojih rok,
ostali so sledovi
tvojih pridnih rok.*

ZAHVALA

V 63. letu nas je za vedno in nepričakovano zapustil dragi mož, sin, nepozabni oče, dedek in tast

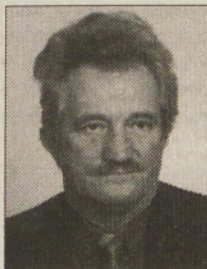
Evgen Kalamar

3. 4. 1932-8. 11. 1995
iz Radmožanec 91

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše, izrazili sožalje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala g. župnikoma Francu Režonji in Ivanu Camplinu za pogrebni obred, g. Francu Hacku in pevcem za odpete žalostinke; govorniku PGD Radmožanci za ganljive besede in Janezu Rožmanu za odigrano Tišino. Posebej hvala družinam Kalamar, Vegi, Šoš in Vuk ter PGD Radmožanci.

Vsem skupaj še enkrat - iskrena hvala!

Globoko žalujoci: žena Marjeta, mama Karolina, hčerka Marjeta, zet Štefan, vnuk Štefan ter vnukinja Kornelija z možem Ladislavom

*V življenju le skrb in delo si poznal,
niti roke nam podal,
sedaj od vsega tiho, mirno,
utrujen od boja in bolečin
si zaspal.
Odšel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo živel spomin.*

ZAHVALA

12. novembra 1995 nas je v 64. letu za vedno zapustil naš dragi oče, tast, dedek, brat in stric

Avgust Šeruga - Gusti

iz Bakovec

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter sosedom. Posebna hvala osebju pljučnega oddelka bolnišnice v Rakičanu in osebni zdravnici Zvezdici Vereš-Rajnar ter drugim. Prav tako hvala vsem gasilcem in godbi, g. dekanu in nečaku Branku za pogrebni obred, govornici za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke in vsem drugim, ki so pisno ali ustno izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in za svete maše ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti.

Še enkrat vsem iskrena hvala!

Z bolečino v srcu žalujoci vsi, ki smo te imeli neizmerno radi

Zakaj ...

Našemu dragemu dediju
V SLOVO

Njegovi vnuki: Darija, Jernej, Mitja in Aleš

*Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
odšel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.*

ZAHVALA

Tiho, mirno in brez slovesa nas je v 77. letu za vedno zapustil naš dragi mož, skrbni oče, tast in ljubeči dedek

Aleksander Novak

iz Kuštanovec 65

Ob boleči izgubi se z bolečino v srcih zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli pisno ali ustno sožalje, ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, grob zasuli z venci, cvetjem in darovali sveče. Lepa hvala dr. Kiršnerju, patronažnim sestram, infektorskemu oddelku v Rakičanu, posebno dr. prim. Bedernjaku in gastroenterološki kliniki v Ljubljani. Posebno zahvalo izrekamo g. duhovniku Balažicu, gd. M. Horvat, g. Koscu ter GD Kuštanovci za ganljive besede slovesa in pevcem za čutno odpete žalostinke. Lepa hvala g. Aladarju Belcu iz Ljubljane, družini Emile Horvat iz M. Sobote, kooperantom in kolektivu Agromerkurja, pogrebništvu Banfi in godbi za odigrane pesmi.

Žalujoci: žena Marija, hčerka Olga z možem Ludvikom, vnuk Aleksander s Cvetko in vnukinja Renata z Darkom

SPOMIN

22. novembra 1995 je minilo leto tihе žalosti, ko je za vedno zaspala najina dobra mama

Marija Škrilec

iz M. Sobote
Prešernova 2

Draga mama, za vedno boš ostala v najinih srcih in spominu.

V mislih sva vedno s teboj: hčerka Greta z možem Aleksandrom

*Na grobu, kjer svečka zate gori in cvetje zate cveti,
je bolečina, ki jo poznamo le mi.*

V SPOMIN

22. novembra je minilo leto žalosti, odkar je umrl naš

Ernest Kovač

iz Adrijanec

Hvala vsem, ki ste ga ohranili v spominu, ki postojite ob njegovem grobu in prižigate sveče.

Vsi njegovi

*Imela težko si življenje,
nikoli več ne čaka te trpljenje,
molitev, delo in ljubezen,
le to v življenju si poznala.*

ZAHVALA

Tiho in mirno nas je v 90. letu zapustila naša draga mama, tašča, babica in prababica

Helena Puhan

iz Kobilja 170

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in sodelavcem, ki ste prišli od blizu in daleč, sočustvovali z nami, darovali vence, šopke in sveče, sv. maše ter nam izrekli sožalje. Lepa hvala zdravstvenemu osebju bolnice Rakičan. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, g. Ivanu Sajku za besede slovesa ter pevcem za odpete žalostinke.

V globoki žalosti vsi njeni najdražji

*Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
odšel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.*

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in tast

Geza Fartelj

iz Moravskih Toplic
Na bregu 32

Ob boleči izgubi dragega pokojnika se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence, sveče ter v dobrodne namene in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala g. duhovniku za besede slovesa in pevcem za odpete žalostinke. Hvala GD Moravske Toplice in drugim gasilcem, govorniku Štefanu, Stanku za odigrano Tišino, kolektivoma Mure in Mesne industrije Pomurka ter internemu oddelku bolnišnice v Rakičanu. Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci vsi njegovi

V soboški Muri so v teh dneh začeli s pripravami na novo leto in promocijo svojih blagovnih znamk. Prva promocijska modna revija na domačih tleh bo v Levi's centru v Slovenski ulici v Murski Soboti in zatem v tujini. Na promocijah oblačil bodo povabljenec pogostili z vinom svoje nove blagovne znamke plemeniti chardonnay in plemeniti svingion iz prleškega vinorodnega okoliša.

Tako kot sta **Tonček Ravnič - Podkempinsky** in moravski župan **Franc Cipot - Ferrek** zakoličila v Moravskih Toplicah turističnega **Moravčica**, ki mu domačini že pravijo **Benciček**, se za podoben objekt pripravljata **Janko Halb - visokostoječi** in **Herman Kisilak - Gallus**. Turistično naselje se bo imenovalo **Kamnlomček**.

Na peskovskem travniku se bosta srečala na dvoboju v vlečenju telefonskega kabla petrovski župan **Franc Šliht-huber - Kabelček** in šalovski župan **Abraham - Semenar**. Če ne bo zmagovalca, bosta kabel prerezala **Jože Kavaš - Telžup** in **Borivoje Horvat - Borci**.

Na torkovi seansi ministrov Zdruzene liste v soboškem gradu in glavnega lobista **Ferija Horvata - Minerala** sta dr. **Maks Tajnikar - Maksirus** v imenu vlade in **Feri Horvat - Mineral** v imenu parlamentarne kuhinje podpisala garancijo za plačilo Pomurkinih dolgov in provizij. Ob tem dejanju so si najbolj oddahnili v soboškem Internationalu.

V tem trenutku ima polne roke dela direktor carine **Slavko Horvat - Slavuj**. 13 M mu je na dvorišče pripeljal za 69 milijonov tolarjev svinjskih polovic in živih bikov, vse brez jeter. Jetra so z vlakom **Hugo** namreč že prepeljali v **PIK Vrbovec** v predelavo za pašteto. Tako se sedaj poleg skladiščenja svinjskih polovic še bori za življenje bikov.

Anju Mariška bo od petka do nedelje delila odvezo vsem krivomislečim Prosenjakovčarjem. Prvi bo po blagoslov stopil **Karel Kozic - Zavedni**.

Emil Zelko - Večni sicer direktor Pomeksa in ekskluzivni zastopnik Pan-agre v stečaju je v teh dneh naznanil, da je z Agrovodjino podpisal dolgoročno pogodbo o dobavi kmetijske mehanizacije. Kot je povedal v zaupnih krogih, je posel tako velik, da bo zagotovil delo 600 delavcem v naslednjih desetih letih. Pogodbo za razvojno delo in tehnični nadzor je že sklenil s **Stankom Harjem - Brzičem**.

V soboškem parku uspešno potekajo obnovitvena dela nekdanje kobilarne - sedanjega zavoda za ljubiteljsko dejavnost in radioklub. Kot smo izvedeli, naložbe ne financirajo iz plačil za prevoze vode ob suši.

RESEDA NI KONJ

BODITE Z NAMI - NE BOSTE SAMI

Trgovsko podjetje d. o. o.
Boris Keg
69000 Murska Sobota,
Mladinska 60

23. 11.
1995

Kupon z odgovorom, polnim imenom in naslovom pošljite na dopisnici do naslednjega četrтка na naslov: Podjetje za informiranje, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 M. Sobota

KUPON Nagradno vprašanje:

Koliko nog ima domača kokoš?

GEZA
SE
ZLZA

PRESENEČENJA ZA NOVE NAROČNIKE!

Radgonski mehurčki

Pozdravljene, ljube moje! Noči so hladne. Nekaj snega smo že videli in doživeli, vendar v Radgoni ne, samo v okolici. Ni to čudno? No, dandanes ni nič več čudno. Poglejte, kaj sem doživela in kaj ste bralke in bralci Vestnika doživeli. Pod nežnimi mehurčki se je v prejšnji številki nabralo »nekaj kalne vode«. Oglasili in protestirali so sam gospod državni poslanec. Poglejte, ljube moje, napisala sem nekaj prispevkov, pregovorov in razmišljanj (no, tista o »ritiki« je bila malo grda za moj okus), pa je gospod »sveti Jožef« (tako se tudi sam imenuje!) pobral iz mojega pisanja vse te stvari, povezal v »ljubeznivo« pismo in o sebi povedal to, kar je mislil. Če »oni gospod« o sebi tako mislijo, je tudi meni prav. Hvala za pomoč! In še se kaj oglasite, predno boste šli v »zasluženi« pokoj.

Ljube moje, v soboto se je v Radgoni zgodil »čudež«. V neverjetno kratkem času so zrastle velike in lepo urejene učilnice. Pa ne pri kakšni šoli. Pri naši župni cerkvi, lepe veroučne učilnice. Tako se dela, vsaka čast vam, gospod župnik (ja, tudi gospoda kaplana pa še koga ne smemo pozabiti). V soboto je bila taka gneča, kot da ponavljajo martinovanje (malo višje!) ali pa Leopoldov sejem (malo nižje!). Sliši pa se, da je bilo lepo. Zadovoljni so vsi, verniki in tudi tisti, ki ne hodijo v cerkev. Jedače in pijače ter dobitek na srečelovju se je kar trlo. Ljudje radi prispevajo. Vseeno je še nekaj sloge (pa ne Mercatorjeve, ta gre »cugrunta«) v naši Radgoni. Tako so se tudi mnogi ljudje odzvali na poziv za pomoč pri operaciji mlademu fantu iz

Zbigovec. Ljube moje, taki trenutki in taka dejanja me obdajajo s prijetnim občutkom. Zaradi tega sem rada v Radgoni. Pa kaj, ko to lepo »štimgungo« (prostitite nemškimi izrazom, pripravljam se na trenutek, ko bo Radgona zopet nemška, je rekel mariborski humorist Jaka, ko je videl našega državnega svetnika) pokvarijo naši radgonski svetniki. Ta teden imajo zopet sejo, menda se bodo »solali« na novi negovski šoli. Naj vam šolski duh koristi. Upam, da bodo tv-zveze našega interneta delovale in bomo to seanso lahko gledale tudi me.

Spomnila sem se znanega pregovora (upam, da mi gospod državni poslanec ne bo zameril!): Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal! No, nekateri občinski svetniki iz Radgone ta pregovor dobro izkoriščajo. Niti bog pa ne bo pomagal »kratkoročnemu« občinskemu svetniku Petruku (kmečki »štromaš«), ki ga bodo zabrisali iz občinskega sveta, pa tako rad bi bil »tam notri«. Ne joči, Peter! Saj bo bolje!

Ljube moje, za konec pa še o mojem priljubljenem Srečku.

Srečko se znajde na sodišču in toži svojega sosedo, ki mu je rekel: »Srečko, ti si popoln idiot!« Sodnik pa vpraša Srečka, če je to res. Srečko odgovori: »Seveda!« Ja, zakaj ga pa potem tožite? je radoveden sodnik.

Sicer pa nihče ni popoln! Tako tudi ni popolna vaša

Radgonska klepetulja

NOVA ZOBNA AMBULANTA

- Na Cankovi so ponosni na novozgrajeno zobno ambulanto, ki je v mnogočem rešila problem zobozdravstva na tem območju. Zasebna zobozdravnica dr. stomatologije Mirjana Petrovič je zgradbo, ki je v neposredni bližini lekarne, vzele v najem. Po odzivu občanov kaže, da je bila ta naložba upravičena.

Besedilo in fotografija: M. JERŠE

Vestnik!
vsak četrtek!

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica	Zelenjava	Gornja	Pomurka	Radgona	Ljutomer
Jeholka	80-82	80	60			
Hruška	230		150			
Mandarine	177	220	200			
Limone	232	200	240			
Grozde	300	360	300			
Banane	125	115	130			
Kivi	290	280	280			
Paradižnik	300	300	2 0 0			
Paprika	290	250	200			
Cvetoča	260	250	250			
Endivija	160	175	160			
Mehka solata	250	250	250			
Zelje	30	100	30			
Rdeče zelje	140		80			
Kumare	230	199	280			
Čebula	60	120	70			
Krompir	28	30	30			
Orehova jedra	1.360	1.000	1.099			
Jajca	18	16	18			

Turnišče: cene pujskov

Ponudba pujskov na sejmu v Turnišču iz tedna v teden močno niha, podobno pa velja tudi za povpraševanje. Minul četrtek so rejci ponujali kar 76 žvali, prodali pa so jih le 24. Za par pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov, je bilo potrebno odšteti od 10.000 do 15.000 tolarjev.

Cene rabljenih avtomobilov

V nedeljo, 19. novembra, so na sejmu rabljenih avtomobilov pri soboškem Agroservisju pripeljali 43 vozil, prodali pa štiri.

Znamka	Letnik	Cena	Prev. km
Fiat Uno 45	1986	73.000	6.000 DEM
Jugo 55	1989	62.000	3.500 DEM
Ford Sierra 20i	1990	70.000	14.000 DEM
Lada Samara 1300	1993	4.200	10.500 DEM
Škoda Favorit 135L	1993	22.000	8.500 DEM
Opel Kadett 1,3i	1989	78.000	12.000 DEM
Opel Rekord 1,8E	1985	115.000	6.500 DEM
BMW 320i	1993	38.000	37.000 DEM
Suzuki Maruti	1993	32.000	7.990 DEM
Opel Vectra 1,6i	1989	82.000	13.900 DEM
Fiat Uno 45	1994	8.200	12.500 DEM
Mercedes 190D	1985	113.000	16.000 DEM
Golf JX	1988	79.000	8.500 DEM
Renault 4 GTL	1986	91.000	2.500 DEM

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne, 21. novembra 1995; tečaj velja od 22. novembra 1995 od 00.00. Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 21. novembra 1995 od 00.00.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.221,4219	1.215,00	1.250,00
Francija	100	2.495,8818	2.490,00	2.560,00
Nemčija	100	8.596,1144	8.660,00	8.820,00
Italija	100	7,6291	7,54	7,96
Švica	100	10.641,5828	10.545,00	10.835,00
ZDA	1	121,6350	121,80	124,80

POSLOVNA KARTICA ACTIVA-EUROCARD/MASTRERCARD novost v ponudbi za poslovneže!

Navadni kartici Activa Eurocard/MasterCard in zlati kartici Activa Eurocard/MasterCard smo dodali še POSLOVNO KARTICO Activa Eurocard/MasterCard. Namenjena je poslovnem in podjetni in samostojnim podjetnikom, ki lahko z njo na osnovi pooblašča poravnava potovalne, reprezentančne in druge stroške na prodajnih mestih Activa in Eurocard v Sloveniji in Eurocard/MasterCard v tujini. Podrobnejše informacije za podjetja daje služba naložb na Trgu zmage 7, samostojni podjetniki pa se lahko o prednostih in ugodnostih, ki jih pomenja poslovna kartica, pozanimajo pri sektorju za drobno gospodarstvo v ul. Stelana Kovača 12 v M. Soboti. Informacije dobite tudi v drugih enotah LB Pomurske banke.

